

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

katedra sociologie

Kristýna Smolová

Zelené vdovy jako fenomén současné společnosti

Green widows as a phenomenon of a current society

Diplomová práce

Praha 2009

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Jana Duffková, CSc.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité prameny a literaturu.

V Praze dne 10.8.2009

podpis autora

Na tomto místě bych ráda poděkovala PhDr. Janě Duffkové CSc., za metodické vedení, cenné připomínky a nápady, kterými přispěla k vypracování této diplomové práce. Dále bych ráda poděkovala JUDr. Michalu Illnerovi a RNDr. Martinu Ouředníčkovi Phd., za cenné konzultace a poskytnuté materiály. Velký dík patří Mgr. Petře Puldové, která mi poskytla data ze své magisterské práce.

Obsah

1. Úvod	6
2. „Zelená vdova“ – definice pojmu.....	8
2.1. Žena v domácnosti versus zelená vdova	10
2.2. Anketa - kdo je zelená vdova?	17
2.3. Zelené vdovy a média.....	25
3. Zelené vdovy a suburbanizace	27
3.1. Suburbanizace	27
3.2. Suburbanizace v České republice a otázka „urban sprawl“	34
3.3. Suburbanizace ve světě	44
3.4. Změna sociální struktury v souvislosti se suburbanizací	48
3.5. Životní styl obyvatel satelitů	58
4. Zelené vdovy jako fenomén současné společnosti.....	66
4.1. Zelené vdovy z hlediska psychologie a partnerských vztahů.....	66
4.2. Každodenní život žen v suburbii	71
5. Interpretace internetových diskuzí	75
5.1. Postup	75
5.2. Interpretace	77
5.3. Závěr.....	87
6. Interpretace výzkumu :Vliv suburbanizace na změnu sociálního prostředí v zázemí Prahy	89
6.1. Metodologie	89
6.2. Výsledky výzkumu.....	90
6.3. Závěry z výzkumu	98
7. Závěr.....	101
Literatura	103
Statistické podklady a ostatní zdroje informací.....	107
Seznam tabulek a grafů.....	108
Přílohy.....	110

Anotace

Diplomová práce se zabývá fenoménem zelených vdov v současné společnosti. Hlavním cílem práce je určit, zda v České republice existuje skupina žen, které můžeme označit jako zelené vdovy. Přestože se v současné době, zejména s rostoucí suburbanizací našich měst, stává tato problematika stále aktuálnější, nebyla dosud odpovídajícím způsobem odborně zpracována a popsána. K tomuto tématu u nás prakticky neexistuje dostupná literatura, ani nebyl proveden kvalifikovaný výzkum. Téma zelených vdov je zde pojato v souvislosti s procesem suburbanizace a specifickým životním stylem obyvatel satelitů. Část práce je věnována i psychologickým aspektům jako je osamění, krize manželství, nevěra a s tím také související různé formy závislostí. Součástí diplomové práce je internetová anketa, která se věnuje obecnému povědomí veřejnosti o zelených vdovách. Cílem ankety bylo zjistit, kdo je podle respondentů zelená vdova. Současně je problém zelených vdov zkoumán pomocí interpretace internetových diskusí a diskusí pod články publikovanými na internetu. Dále jsou zde prezentovány výsledky výzkumu, který provedla katedra sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy s důrazem na interpretaci části výzkumu zabývající se každodenním životem žen v suburbii.

Klíčová slova:

Zelené vdovy, suburbanizace, satelitní městečko, životní styl v suburbii.

Annotation

The thesis deals with the phenomenon of green widows in today's society. The main goal of the thesis is to identify whether there are women in the Czech Republic which can be considered as green widows. Even though this issue is becoming more and more topical, especially with the increasing suburbanisation of our cities, this problem has not been professionally tackled and described yet. There is no available literature or qualified research concerning this issue in the Czech Republic. The problem of green widows in this thesis is discussed in regard of the process of suburbanisation and the specific lifestyle of people living in satellite towns. One part of the thesis also deals with psychological aspects such as solitude, marriage crisis, cuckoldry and different kinds of addictions connected with these aspects. The thesis also includes an internet questionnaire focused on general awareness about green widows. The goal of the questionnaire is to find out who is a green widow in the opinion of respondents. The problem of green widows is also examined via interpretation of internet discussions and discussions regarding articles published on internet. Furthermore the thesis reveals outcomes of a research conducted by the Department of Social Geography and Regional Development of the Science Faculty at Charles University with emphasis on the part of the research dealing with everyday life in suburbs.

Key words:

Green widows, suburbanisation, satellite town, lifestyle in suburbs

1. Úvod

Tématem této diplomové práce jsou Zelené vdovy jako fenomén současné české společnosti. Hlavním cílem bylo zjistit, zda u nás existují skutečně zelené vdovy podle této definice : „*Lidové označení pro manželky bohatých podnikatelů, kteří žijí v rodinných domech v suburbiích. Zatímco muž vyjíždí každé ráno za prací často do centrální části města a vrací se až večer, žena zůstává přes den osamocena v zeleni na okraji města.*“¹

Pojem zelených vdov je velmi úzce vázán na proces suburbanizace a vznik satelitních městeček v České republice v průběhu devadesátých let. Termín se u nás dostává do povědomí posledních deset let a to v souvislosti s negativními vlivy suburbanizace a vzniku jevu, který se nazývá „sídelní kaše.“ Poslední dobou se také pojem zelené vdovy objevuje v médiích a nejrůznějších periodikách, která se věnují životnímu stylu. Zelené vdovy jsou chápány především jako jakýsi produkt existence satelitních městeček se všemi jejich negativními rysy.

Zelené vdovy se nejvíce přibližují ženám v domácnosti, kde hlavním atributem odlišnosti je život v satelitu. Do této skupiny řadíme i ženy na mateřské dovolené, které pečují o jedno či více dětí. Obě tyto skupiny jsou v satelitním městečku značně znevýhodněné, především díky ne zcela vyhovující dopravní dostupnosti (závislost na automobilu). Dalším znakem je určitá osamocenost, kdy většinu dne ženy tráví samy v satelitu, případně s dětmi, které zároveň dováží do škol a na různé kroužky. Velmi záleží na sociální struktuře satelitu a vztazích mezi jeho obyvateli a rozhodně se nedá říci, že život v suburbii přináší pouze problémy a negativa.

Problém zelených vdov se s největší pravděpodobností objevil ve Spojených státech amerických v době poválečného rozvoje rozsáhlých obytných čtvrtí rodinných domků. V Německu znají zelené vdovy od 60. let 20. století. Pro nás je tento fenomén, který se v zahraničí již delší dobu vyskytuje, zdrojem poučení a nutně výzvou. Tento urbanistický, sociologický i psychologický problém je třeba nepodceňovat a včas si uvědomit, že bude vyžadovat řešení.

Součástí diplomové práce je anketa, která proběhla prostřednictvím internetového dotazníku a zjišťovala obecné povědomí o zelených vdovách, respektive, jak moc je tento pojem rozšířen a zda mají respondenti povědomí, kdo by mohla být zelená vdova.

V práci se dále věnuji pozitivním a negativním stránkám procesu suburbanizace nejen v České republice, ale i v zahraničí. Proces „neřízené“ suburbanizace začíná i u nás být postupně usměrňován. Již se nejedná pouze o překotnou a živelnou výstavbu v okolí velkých měst. V rámci územního plánování dochází k přísnější regulaci. Suburbanizační proces se rozvíjí především v okolí velkých měst jako je Praha a Brno, kde kulminoval kolem roku

¹ Macešková M., Suburbanizace a starosta, in: Ouředníček M., Temelová J., Macešková M., Novák M., Puldová P., Ramporťl D., Chuman T., Zelenková S., Kuncová I., suburbanizace .cz, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha 2008, str.93

2000. V posledních letech přichází odborníci jako například architekti a urbanisté, se stále častější kritikou nekvalitních urbanistických a architektonických řešení výstavby satelitů. Z hlediska sociologického a psychologického se nejčastěji objevuje varování před důsledky stárnutí jejich obyvatel a budoucím využitím těchto lokalit. Nejznámějšími problémy satelitů je již zmíněná dopravní dostupnost, integrace nových obyvatel a jejich vztahy se starousedlíky, nízký počet trvale hlášených obyvatel, možnosti obce financovat a udržovat odpovídající infrastrukturu atd. Zajímavý je také specifický každodenní život obyvatel satelitu a jejich životní styl, který jeví známky odlišnosti od životního stylu jak obyvatel města, tak i obyvatel vesnice.

Zelené vdovy se stále častěji stávají novým tématem pro psychology a rodinné poradce, kteří stále častěji musí řešit manželské krize mající kořeny v přesídlení a bydlení v satelitu. Velmi často ženy, které je navštíví, trpí osamělostí, depresemi a nezřídka nějakým typem závislosti (alkoholismus atd.). Dalším problémem je nevěra.

Součástí práce je i interpretace internetových diskusí, které jsem k tomuto tématu založila a nebo jsou to diskuse související s publikovanými články na téma zelené vdovy. Zdrojem diskusí jsou internetové servery, které se z velké části orientují na ženy, a proto zde byl předpoklad, že je navštěvují i zelené vdovy nebo ženy, které se tak cítí. Další použité informace vychází z dat, která mi poskytla Mgr. Petra Puldová z katedry sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy. Z těchto dat byla vyfiltrována proměnná „ženy“ a záměrem bylo zjistit, do jaké míry se v satelitu liší život žen, které pracují a které nepracují (nejsou zaměstnány).

Zvláště problematikou zelených vdov se dostupná odborná literatura nezabývá. Z těchto důvodů jsem v této práci využila veškerých přístupných zdrojů informací nejen ze související literatury (viz suburbanizace), ale i podpůrných informací z internetu (články, diskuze apod.). Původně jsem měla v úmyslu práci založit na kvalitativních rozhovorech s potencionálními zelenými vdovami. K tomuto kroku bych se seriózním výzkumem ráda vrátila v některé z dalších navazujících prací. Diplomovou práci provázely především problémy dostupnosti dat a potřebných informací.

Fenomén zelených vdov je téma velmi aktuální, přesto málo prozkoumané. Proto bych tuto diplomovou práci chápala spíše jako úvod do problematiky, případně aktuální přehled, který by se měl stát základem dalšího zkoumání nejen pro mne, ale i pro další zájemce o toto téma, ať už z řad laické nebo odborné veřejnosti.

2. „Zelená vdova“ – definice pojmu

U nás je spolu s pojmem vdova známé jiné sousloví a to „vdova slaměná“. Slaměná vdova (zajímavý je překlad do angličtiny jako „grass widow“) je žena, která žije sama tj. je dočasně opuštěna manželem např. z důvodu služební cesty atd.

V angličtině se vyskytuje termín „working widow“, kdy se work – working = pracující vztahuje k manželovi, který pracuje a žena je sama doma.²

Jedinou slovníkovou definici pojmu „zelená vdova“ můžeme nalézt v publikaci Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy a Ministerstva pro životní prostředí ČR, která nese název suburbanizace.cz.³

Zelená vdova = „Lidové označení pro manželky bohatých podnikatelů, kteří žijí v rodinných domech v suburbiích. Zatímco muž vyjíždí každé ráno za prací často do centrální části města a vrací se až večer, žena zůstává přes den osamocena v zeleni na okraji města.“⁴ (Toliko slovník).

Přívlastek „zelená“ tedy nevznikl náhodně. Další definice pochází z psychologické praxe a to především manželských a rodinných poradců. PhDr. Petr Šmolka označuje tyto ženy jako zelené z tohoto důvodu: „Výraz zelená je odvozen z toho, že manželé vyvezli své ženy z měst a usadili je v zeleni nových osad. Vdova proto, že žijí jako vdovy. Dny tráví samy, jejich muži jsou pracovně a společensky velmi vytížení.“⁵

Tedy „zelená“ = zeleň, život v přírodě. Prakticky všechny definice se vracejí k procesu suburbanizace. Zelené vdovy jsou pak chápány jako produkt satelitních městeček vznikajících na okrajích velkých měst.

„Tento specifický druh žen označil už v 60. letech 20.století německý folklór za „grüne Witwen“ (zelené vdovy) pobývajících v luxusním domku uprostřed architektem stvořené a pečlivě udržované zahrady.“⁶ Z tohoto hlediska existuje i tento pojem jako slovníková definice německé Wikipedie: „Zelená vdova je označení pro ženu, která žije se svou rodinou/manželem

² Konzultace s rodilým mluvčím

³ Tato publikace také funguje jako internetový projekt - dostupné z <http://www.suburbanizace.cz>

⁴ Macešková M., Suburbanizace a starosta, in: Ouředníček M., Temelová J., Macešková M., Novák M., Puldová P., Ramportl D., Chuman T., Zelenková S., Kuncová I., suburbanizace .cz, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha 2008, str.93

⁵ Wilková S., Zelené vdovy. Ženy, které peníze a blahobyt donutily žít v satelitu. MF Dnes, dne 20.10.2006, dostupné z: http://ona.idnes.cz/zelené-vdovy-zeny-kté-re-peníze-a-blahobyt-donutily-žít-v-satelitu-10j-ona_vztahy.asp?c=A061019_185545_ona_vztahy_jup

⁶ Honzák R., Workholik a jeho ženy, in: Rodina a zdraví č.9/2007, dostupné z: <http://www.chytrazena.cz/rodina/manzelstvi/workholik-a-jeho-zeny-1353.html>

v zeleni vně města, kde trpělivě čeká, až se manžel vrátí domů z práce. Velmi blízko k tomuto výrazu má pojem slaměná vdova.“⁷

Hnilička uvádí ve své práci týkající se satelitů, že: „každopádně dochází k určité izolaci, jak například napovídá nový pojem *zelená vdova*. Tak se dnes říká ženám, které zůstávají s dětmi osamocené na okrajích měst, zatímco jejich muži musí trávit přesčasy v práci ve městě, aby mohli splatit investici do vytouženého rodinného domku.“⁸

Cílek a Baše charakterizují zelené vdovy jako ženy, které tráví celý den samy v satelitu, a pro které je typické že: „Sedí doma a čekají, až se navečer vrátí z práce unavený muž. Do města na nákup, do kavárny za kamarádkou nebo na dětské hřiště to je daleko a je to současně otázka dalšího auta.“⁹

U nás se s tímto fenoménem setkáváme přibližně v posledních deseti letech. V 90. letech zde vznikla nová sociální vrstva podnikatelů, která se velmi rychle snažila přizpůsobit svému postavení i životní styl. Česko se stalo „líhni“ zelených vdov. V masovém měřítku zde vznikaly lokality obsazené stejnou společenskou vrstvou – byla to první satelitní městečka (v architektuře se pro jejich výtvarnou koncepci vžil název „podnikatelské baroko“), která dávala najevo sociální status majitelů a to v některých případech velmi okázale (viz některá sídla na okrajích velkých měst charakteristická zástavbou hmotově a tvarově stylizovanou a výtvarně až kýčovitě přezdobenou).

Fenomén satelitních městeček se také v poslední době objevuje na televizních obrazovkách. Ať už se jedná o české seriály typu Místo nahoře (směr „nahoru“ v tomto případě označuje sociální stratifikaci – jakousi elitu) nebo je to americký seriál Zoufalé manželky¹⁰ (v originále Desperate Housewives) televize ABC, který si získal i u nás velkou oblibu. (O této popularitě svědčí mimo jiné zoufalé výkřiky fanoušků tohoto seriálu, který je vysílán televizí Prima, která nedávno odvysílala jeho čtvrtou řadu a v současnosti se odmítá vyjadřovat k tomu, zda bude u nás seriál pokračovat).¹¹ Zmíněné seriály ukazují život žen v domácnosti a jejich každodenní problémy na předměstí, se kterými se ztotožní i český divák (v tomto případě spíše divačka).

Ovšem téma zelených vdov sahá dále do minulosti. V roce 1972 vyšla známá kniha spisovatele Iry Levina „Stepfordské paničky“. Satirický román z amerického předměstí, kde se vše zdá tak dokonalé, až je to skoro nemožné. Ženy z tohoto městečka jsou dokonalé manželky a matky. Nakonec se ukáže, že nejsou skutečné, nejsou živé.

⁷ Heslo *Grüne Witwe* – volný překlad z německé odnože Wikipedie, dostupné z: http://de.wikipedia.org/wiki/Gr%C3%BCne_Witwe

⁸ Hnilička P., Sídlní kaše. Otázky k suburbánní výstavbě rodinných domů. ERA, Brno 2005, str.12

⁹ Cílek V., Baše M., Sebevražda měst a vesnic. In : Sokolnický zpravodaj 2/2008, str. 6, dostupné z: http://209.85.129.132/search?q=cache:ACdD0u61A1kJ:www.sokolnice.cz/resources/upload/data/1059_Zpravodaj_02_2008.pdf+zelen%C3%A9+vdovy&cd=28&hl=cs&ct=clnk&gl=cz&client=firefox-a

¹⁰ www.zoufalemanzelky.com

¹¹ Více na http://www.iprima.cz/index.php/plain_site/content/view/full/9406

Otázkou také je, jestli zelené vdovy nejsou jen novým názvem pro to, co už tu kdysi bylo. Vždyť dříve bylo naprosto běžné, že žena byla doma tzv. v domácnosti a manžel živil rodinu a chodil do práce. Dodnes toto pojetí tradiční rodiny přetrvává například v jižní Evropě, kde má stále velký vliv katolická církev, podle níž má žena být strážkyní rodinného krbu a pečovat o manžela a děti.

2.1. Žena v domácnosti versus zelená vdova

Zásadním problémem je vymezit, kdo je to zelená vdova. Jaké má charakteristiky a životní styl. V této kapitole se budu zabývat klasickým pojetím ženy v domácnosti a pokusím se o vymezení základních rozdílů mezi ženami v domácnosti a zelenými vdovami. Žen, které **nejsou zaměstnané a jsou vdané**, bylo podle posledního Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2001 přibližně 75 000. V tomto výsledku jsou pouze ženy, které mají děti, ať už na nich závislé, či nezávislé. Předpokladem tedy je, že se starají o děti nebo případně jen o domácnost.

S dalšími důležitými údaji se můžeme setkat v **počtu žen na mateřské dovolené**. Podle sčítání z roku 2001 jich bylo celkem 81 666, z toho 64 923 vdaných (79,5%).¹² Při srovnání s údajem výše bychom dospěli k počtu žen, které opravdu jsou doma, tedy neběží jim mateřská dovolená tj. kolem 9 tis. žen z nějakého důvodu nepracuje a je pravděpodobně doma. (Týká se žen, které jsou vdané.)

Podle nejnovějších dat z roku 2007 se v České republice nachází ve věku 25-29 let 95 900 žen ekonomicky neaktivních. Ve věkové kategorii 30-34 let je ekonomicky neaktivních 119 700 žen. Mohou sem patřit i ženy, které jsou na mateřské dovolené, což si můžeme ověřit v následujících tabulkách.¹³

¹² Český statistický úřad - <http://www.czso.cz/csu/2003edicniplan.nsf/p/4119-03>

¹³ Český statistický úřad - <http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/kapitola/1413-08--10co>

Ženy se závislými dětmi podle věku dětí, rodinného stavu, ekonomické aktivity a postavení v zaměstnání			
Rodinný stav, ekonomická aktivita a postavení v zaměstnání	Ženy s dětmi do 15 let	Ženy s dětmi 15letými a staršími	Úhrn žen se závislými dětmi
Vdané			
zaměstnané, zaměstnankyně	499150	201661	700811
zaměstnané, samostatně činné	51697	21106	72803
zaměstnané, členky produkčních družstev	1113	974	2087
zaměstnané, zaměstnavatelky	13591	8479	22070
zaměstnané, ostatní	28623	3973	32596
nezaměstnané	62838	11478	74316
ekonomicky aktivní celkem	657012	247671	904683
ekonomicky neaktivní	186662	22196	208858
s nezjištěnou ekonomickou aktivitou	3680	377	4057
celkem	847354	270244	1117598
Nevdané			
zaměstnané, zaměstnankyně	104814	51084	155898
zaměstnané, samostatně činné	9728	4702	14430
zaměstnané, členky produkčních družstev	198	146	344
zaměstnané, zaměstnavatelky	2436	1808	4244
zaměstnané, ostatní	8655	788	9443
nezaměstnané	32241	5586	37827
ekonomicky aktivní celkem	158072	64114	222186
ekonomicky neaktivní	41204	6252	47456
s nezjištěnou ekonomickou aktivitou	3666	349	4015
celkem	202942	70715	273657
Úhrnem			
zaměstnané, zaměstnankyně	603964	252745	856709
zaměstnané, samostatně činné	61425	25808	87233
zaměstnané, členky produkčních družstev	1311	1120	2431
zaměstnané, zaměstnavatelky	16027	10287	26314
zaměstnané, ostatní	37278	4761	42039
nezaměstnané	95079	17064	112143
ekonomicky aktivní celkem	815084	311785	1126869
ekonomicky neaktivní	227866	28448	256314
s nezjištěnou ekonomickou aktivitou	7346	726	8072
celkem	1050296	340959	1391255

Tabulka č.1.: Ženy se závislými dětmi podle věku dětí, rodinného stavu, ekonomické aktivity
Zdroj: Český statistický úřad, Vzdělání a zaměstnanost žen v ČR podle výsledků SLDB 2001

Ženy na mateřské dovolené				
Věk žen na mateřské dovolené	absolutní četnosti		relativní četnosti	
15-19	2 012		2,5	
20-24	22 038		27,0	
25-29	35 979		44,1	
30-34	15 238		18,7	
35-39	5 337		6,5	
40-44	1 046		1,3	
45+	7		0,0	
celkem	81 666		100,0	
Rodinný stav žen na mateřské dovolené	absolutní četnosti		relativní četnosti	
svobodné	11490		14,1	
vdané	64923		79,5	
rozvedené	4727		5,8	
vdovy	305		0,4	
nezjištěno	221		0,3	
celkem	81666		100,0	
Rodinný stav	Ekonomicky aktivní ženy ve věku 15-44 let		% žen na mateřské dovolené z ekonomicky aktivních žen ve věku 15-44 let	
svobodné	444589		2,6	
vdané	895986		7,2	
rozvedené	174208		2,7	
vdovy	15210		2,0	
nezjištěno	738		29,9	
celkem	1530731		5,3	

Tabulka č.2. Ženy na mateřské dovolené

Zdroj: Český statistický úřad, Vzdělání a zaměstnanost žen v ČR podle výsledků SLDB 2001

RODINY A DOMÁCNOSTI						
Postavení žen v domácnosti podle věkových skupin (25-29 let, 30-34 let), nejvyššího dosaženého vzdělání, klasifikace zaměstnání a ekonomické aktivity v roce 2007						
Ukazatel	Postavení v domácnosti					Celkem
	Manželka, družka	Matka v neúplné rodině	Jednotlivec	Dítě	Žena v jiném postavení	
25-29 let						
Nejvyšší dosažené vzdělání						
základní	13,5	5,0	0,4	3,8	2,3	24,9
střední bez maturity	58,8	12,8	5,6	19,0	7,0	103,2
střední s maturitou	103,4	9,4	15,8	48,4	10,1	187,1
vysokoškolské	36,6	2,7	9,3	31,7	2,4	82,8
nezjištěno	-	-	-	-	-	-
celkem	212,3	29,8	31,1	102,9	21,9	398,0
Klasifikace zaměstnání						
vedoucí a řídící pracovníci, vědečtí a odborní pracovníci	20,9	1,5	6,9	18,4	2,3	49,9
techničtí, zdravotničtí a pedagog. pracovníci	33,4	3,4	8,8	24,1	2,7	72,4
nižší admin. pracovníci a prac. ve službách a obchodu	34,7	6,2	9,9	28,3	4,4	83,4
dělníci, řemeslníci a obsluha strojů	13,5	1,4	2,5	8,6	1,1	27,1
pomocní a nekvalif. pracov.	5,9	0,9	0,5	3,3	0,7	11,3
nezjištěno	-	-	-	-	-	-
celkem	108,4	13,3	28,6	82,7	11,2	244,2
Ekonomické postavení						
zaměstnaní	108,9	13,3	28,6	82,9	11,2	244,9
nezaměstnaní	7,4	4,1	0,6	4,2	1,1	17,5
ekonomicky neaktivní	95,9	12,3	1,9	15,8	9,7	135,6
celkem	212,3	29,8	31,1	102,9	21,9	398,0
30-34 let						
Nejvyšší dosažené vzdělání						
základní	18,9	5,8	0,8	1,8	1,4	28,7
střední bez maturity	120,0	26,2	4,6	6,9	6,3	163,9
střední s maturitou	145,2	19,8	8,9	13,6	6,6	194,0
vysokoškolské	44,0	3,9	5,6	5,7	1,9	61,2
nezjištěno	-	-	-	-	-	-
celkem	328,1	55,7	19,9	28,0	16,1	447,8
Klasifikace zaměstnání						
vedoucí a řídící pracovníci, vědečtí a odborní pracovníci	26,9	4,8	4,6	5,5	1,5	43,3
techničtí, zdravotničtí a pedagog. pracovníci	57,3	7,6	5,6	7,9	2,2	80,6
nižší admin. pracovníci a prac. ve službách a obchodu	62,7	12,4	5,8	6,7	3,5	91,0
dělníci, řemeslníci a obsluha strojů	28,7	6,9	1,0	3,7	1,8	42,1
pomocní a nekvalif. pracov.	14,8	4,3	1,1	1,0	0,7	22,0
nezjištěno	-	-	-	-	-	-
celkem	190,5	35,9	18,2	24,8	9,6	279,0
Ekonomické postavení						
zaměstnaní	190,5	35,9	18,3	25,0	9,6	279,4
nezaměstnaní	17,8	6,2	0,7	1,0	1,4	27,1
ekonomicky neaktivní	119,7	13,5	0,9	2,1	5,2	141,4
celkem	328,1	55,7	19,9	28,0	16,1	447,8

Tabulka č.3. Rodiny a domácnosti, v tis.

Zdroj: Český statistický úřad, Zaostrěno na ženy a muže, 2007

Pokud bychom chtěli vyhledat počty žen v domácnosti nebo spíše žen, které se takto charakterizují v jednotlivých suburbiích v zázemí Prahy, je to prakticky nemožné. Většina obyvatel suburbií, zde totiž není hlášena k trvalému pobytu.¹⁴

Zelené vdovy by tedy podle původní definice byly „*manželky bohatých podnikatelů, kteří žijí v rodinných domech v suburbiích. Zatímco muž vyjíždí každé ráno za prací často do centrální části města a vrací se až večer, žena zůstává přes den osamocena v zeleni na okraji města.*“¹⁵

Jak tedy odlišit ženy v domácnosti od zelených vdov? Záleží na několika faktorech:

1. Mateřská dovolená – ne všechny matky na mateřské dovolené jsou zelené vdovy.
2. Dobrovolnost setrvání v domácnosti a nutnost tohoto kroku (nechce pracovat nebo nemusí, náplň života je péče o rodinu atd.)
3. Zapojení do komunitního života suburbia, má-li nějaký (záleží na sociálním složení dané oblasti)
4. Trávení času – každodenní život a životní styl.

V zásadě nelze úplně přesně rozlišit, kdo je žena v domácnosti a kdo zelená vdova. Hranice mezi nimi je velmi tenká. Kritériem by mohly být děti a jejich věk. Je pravděpodobnější, že ženy v domácnosti s dětmi, které jsou na nich závislé, se mnohem více budou zapojovat do veřejného života a to hlavně díky dětem (setkání pořádané školou, kroužky a jiné akce). Důležitým znakem je, kam děti chodí do školy, zda přímo v obci, kde rodina bydlí a nebo jsou dováženy do centra města, v případě Pražského městského regionu do Prahy.

Dalším znakem mohou být ženy, které buď děti nemají a nebo tyto již odrostli, případně studují mimo své bydliště. V tomto případě bychom jako kritérium mohli použít trávení času nebo každodenní režim těchto žen. Jak tráví svůj „volný čas“ a kde ho případně tráví (zda jsou doma, nakupují v obchodních centrech, otázka zájmů a zálib...). Je pravděpodobné, že tyto ženy budou nositelkami jiných charakteristik, blížících se obecné představě o zelených vdovách (viz anketa nebo analýza internetových diskuzí).

Německá studie, kterou provedl psycholog Alexandr Mitterlich v 70. letech, poukazuje na to, že ženy v domácnosti jsou v tehdejší společnosti vykořisťovány a odsouzeny k imobilitě, ačkoliv naše současná společnost je vysoce mobilní. Pokud budou ženy v domácnosti zařazeny zpět do profesního života, logicky to naplní jejich potřeby seberealizace a uznání. V Německu proto přišli s návrhem návratu těchto žen do zaměstnání. Z hlediska jejich života, se jedná vesměs o ženy, které tráví průměrně 15 let v domácnosti kvůli dětem a pak by se rády vrátily do práce (autor článku přímo říká „že nemohou již dále vydržet status zelených vdov“). Pro

¹⁴Macešková M., Suburbanizace a starosta, in: suburbanizace .cz, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, 2008, str. 72

¹⁵Ouředníček M., Temelová J., Macešková M., Novák M., Puldová P., Rampotl D., Chuman T., Zelenková S., Kuncová I., suburbanizace .cz, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha 2008, str. 93

návrat zpět od sporáku do kanceláře se odváží ženy z různých důvodů: nuda, potřeba v rodině, přání vyššího životního standardu, často také změna poměrů po rozvodu. Zejména u rozvedených žen stoupá tendence hledat si stabilní povolání. Ve výzkumu OECD dopadlo Německo poměrně špatně, lepší situace byla v Dánsku, kde existuje přímo program, který se zaměřuje na návraty žen z domácnosti do zaměstnání a je dotován státem.¹⁶

Většina žen pracuje před sňatkem a po ukončení mateřské dovolené se vrací zpět do práce. Z hlediska žen v domácnosti tato situace vypadá jinak. Ekonomové tvrdí, že každá 6tá žena v Evropské unii ve věku 25-54 let do práce nechodí a ani ji nepotřebuje, protože má rodinné povinnosti a manžel je schopen živit celou rodinu. Podle statistik z roku 2002 nejvíce do práce chodí Švédky, Dánky a Finky, celkově v tomto roce bylo zaměstnáno 72% žen v Evropské Unii. Nejvíce je žen v domácnosti v oblasti Jižní Evropy – Řecko, Itálie, Španělsko, kde stále převládají konzervativní představy rodiny, o kterou se finančně stará muž. Velký důraz na tuto tradiční rodinu klade pak především silná katolická církev. V České republice je to takto: „Při posledním sčítání lidu v roce 2001 zaškrtno kolonku žena v domácnosti 94 tisíc žen, o deset let dříve to bylo 86 tisíc.“ Zde opět narážíme na problém rozdílu mezi zelenou vdovou a ženou v domácnosti. Hlavním odlišujícím faktorem je jiné místo bydliště, v případě zelených vdov je to satelit.¹⁷

Pokud je žena na rodičovské dovolené, či v domácnosti, může podle zákona neomezeně podnikat jako osoba samostatně výdělečně činná. (Od roku 2009 se vztahuje i na muže na rodičovské dovolené.)¹⁸ Většina maminek takto začne podnikat například formou nejrozumnějších bazárků, secondhandů atd. V poslední době se v České republice rozmohl trend internetových aukcí a „obchůdků“. Nejznámějším webem, který je zaměřen na tuto oblast je mimibazar.cz a mimiaukce.cz, kde kromě nákupů maminky mezi sebou vyměňují recepty a probíhá zde i diskuse na „rodinné téma“. V rámci analýzy internetových diskusí byla do 5. kapitoly této diplomové práce zahrnuta i diskuse z těchto serverů. Předpokladem je, že většina majitelé registrací jsou matky na mateřské nebo ženy v domácnosti, které tímto stylem podnikají. Server podnikatel.cz vypsál v této souvislosti anketu, jejíž výsledky jsou uvedeny v grafu níže. Celkem odpovědělo k 23.7.2009 202 respondentek. Z ankety vyplynulo, že přibližně dvě třetiny respondentek se chystá při rodičovské dovolené podnikat.

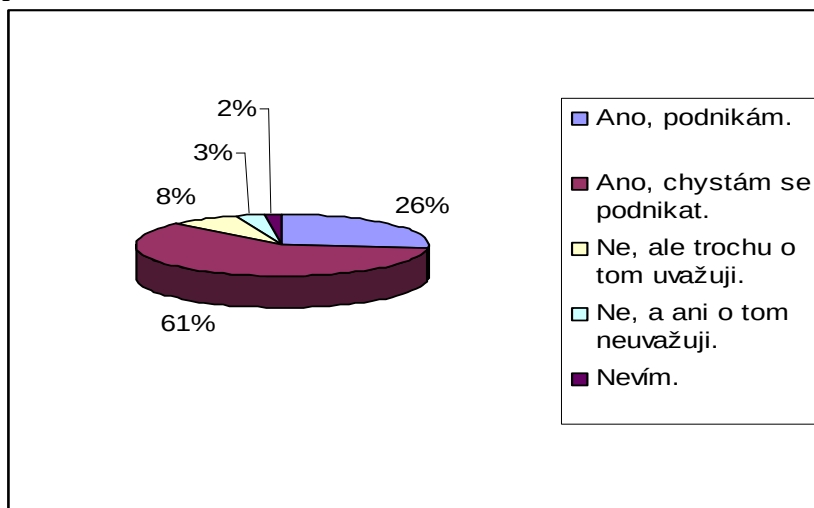
¹⁶ Bremke H.W., Jobs für grüne Witwen, Die Zeit, 11.08.1972, dostupné z: <http://www.zeit.de/1972/32/Jobs-fuer-gruene-Witwen?page=5>

¹⁷ Gola P., Proč jsou ženy v EU v domácnosti, 22. 3. 2004, dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/proc-jsou-zeny-v-eu-v-domacnosti/>

¹⁸ Bohutínská J., Ženy v domácnosti a na mateřské podnikají neomezeně. 30.1.2009, dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/zeny-v-domacnosti-podnikaji-neomezene/>

Graf č.1. Podnikáte nebo se chystáte podnikat na rodičovské dovolené?

Zdroj: www.ponikatel.cz

Heitlingerová s Trnkovou přišly v roce 1998 se studií, která se zabývala životem mladých pražských žen. Mimo jiné zkoumaly ve dvaceti kvalitativních rozhovorech identitu ženy v souvislosti s domácností a zaměstnáním. Z výzkumu vyplynulo, že je zde určitá nejednotnost, že většina mladých žen nenachází celkové uplatnění jak v práci tak ani v rodinném životě. V podstatě se snaží skloubit dohromady zaměstnání a starost o domácnost. České ženy také chápou domácí práce jinak, než ženy v západních zemích. Definují je jako „libovolnou činnost, spojenou s chodem domácnosti, včetně úkolů, které předtím označily za mužskou práci jako je např. opravit pračku, naštípat dříví.“ Je zde vidět určitá snaha dělit domácnost i domácí práce na sféru ženskou a mužskou. Jen jedna z respondentek odpověděla, že ji práce „hospodyně“ baví a naplňuje.¹⁹

Závěrem této kapitoly bych ráda uvedla srovnání jednotlivých zemí v Evropské unii za rok 2002. Následující tabulka č. 4. ukazuje zastoupení pracujících a nepracujících žen v Evropské unii z roku 2002. Nejvyšší podíl žen, které nepracují kvůli rodinným povinnostem mají jihoevropské státy jako je Řecko Itálie, dále Lucembursko a Irsko. Tyto data podporují teorii, že více je žen v domácnosti a na mateřské dovolené v zemích se silnou katolickou církví.

¹⁹ Heitlingerová A., Trnková Z., Životy mladých pražských žen, Sociologické nakladatelství, Praha 1998, str.179

Země	V % k celkovému počtu produktivních obyvatel daného státu		
	Pracující ženy	Nepracující ženy	Ženy, které nepracují kvůli rodinným povinnostem
EU15	72,3	27,7	17,6
Řecko	61,3	38,7	33,8
Lucembursko	65	35	31,3
Itálie	59,4	40,6	30,6
Irsko	66,1	33,9	29,1
Rakousko	76,9	23,1	17,6
Belgie	70,7	29,3	17,2
Španělsko	60,8	39,2	16,9
Nizozemí	74,2	25,8	16,5
Francie	78,4	21,6	15,5
Portugalsko	78,1	21,9	14,2
Velká Británie	76,3	23,7	14,1
Německo	77,5	22,6	13,8
Finsko	85,3	14,7	6,8
Dánsko	83,5	16,5	3,4
Švédsko	85,4	14,6	1,8

Tabulka č.4. Ženy pracující a nepracující v roce 2002 v poměru k celkovému počtu obyvatel.
Zdroj: www.mesec.cz²⁰

2.2. Anketa - kdo je zelená vdova?

Na to, kdo je zelená vdova a zda existuje v české společnosti obecné povědomí o tomto trendu, jsem se ptala náhodně zvolených lidí ve svém okolí a prostřednictvím internetového dotazníku. Anketa měla být jen orientační a cílem bylo zjistit zda vůbec slovní spojení „zelená vdova“ je v českém jazyce běžné a zažité.

Všem respondentům byl předložen jednoduchý dotaz: *Kdo je podle Vás „zelená vdova“?* Celkem odpovědělo 137 respondentů a to hlavně prostřednictvím internetového serveru www.vyplnto.cz.²¹ Vzhledem k chybě, která se zpočátku vyskytla v elektronickém dotazníku, bylo vyplněno prvních 97 dotazníků bez udání vzdělání respondenta. Proto s proměnou vzdělání budu pracovat jen okrajově.

Co se týče odpovědí na téma Kdo je zelená vdova?, je jejich celkový seznam k nahlédnutí v příloze č. 2.. Internetová anketa probíhala ve dnech 27.3. až 3.4. 2009. Anketa není reprezentativní; musíme brát v potaz, že tyto internetové stránky navštěvuje specifická skupina návštěvníků. V první řadě se jedná o studenty, kteří tento server využívají právě k získání dat pro své diplomové či jiné práce. Dále server navštěvují především firemní pracovníci, kteří chtějí získat názor na určitý druh výrobku (marketingové výzkumy). Výzkum

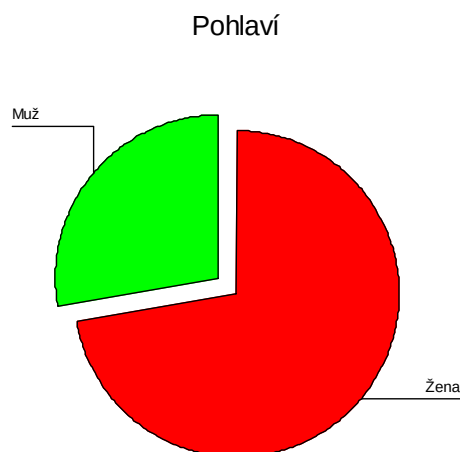
²⁰ Gola P., Proč jsou ženy v EU v domácnosti, 22. 3. 2004, dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/proc-jsou-zeny-v-eu-v-domacnosti/>

²¹ Adresa internetové ankety je: <http://www.vyplnto.cz/dokoncene/?did=2100>

není reprezentativní také z důvodu, že zde je zastoupena většina žen, mladých lidí a respondentů s vysokoškolským vzděláním. Můžeme to také chápat jako menší sondu názorů běžného internetového uživatele tohoto serveru, který nebo spíše která by vypadala asi takto: žena, často studentka, kolem 25 let věku s vysokoškolským vzděláním. Pravděpodobně roli zde hraje i dostupnost přístupu na internet. Z následujícího grafu je patrné, že převažují ženy a to přibližně ze tří čtvrtin (72,3%).

Graf č. 1. : Pohlaví respondentů.

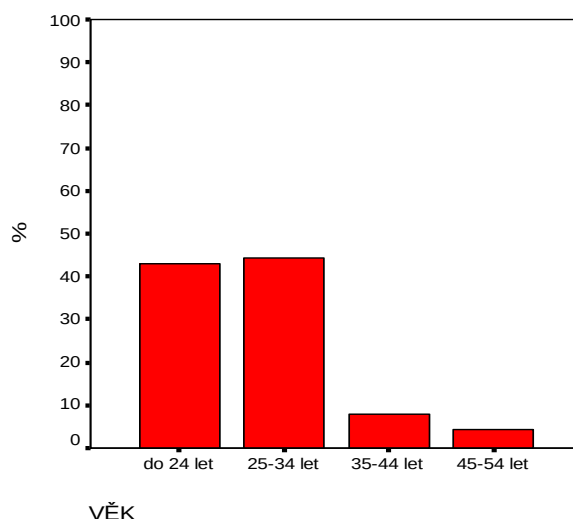
Zdroj: Anketa- Kdo je podle Vás zelená vdova?, vlastní výzkum na www.vyplnto.cz

Věkové složení respondentů opět není reprezentativní, převažují mladí respondenti do 34 let věku. Ostatní věkové kategorie jsou zastoupené velmi okrajově.

Graf č.2.: Věk respondentů.

Zdroj: Anketa- Kdo je podle Vás zelená vdova?, vlastní výzkum na www.vyplnto.cz.

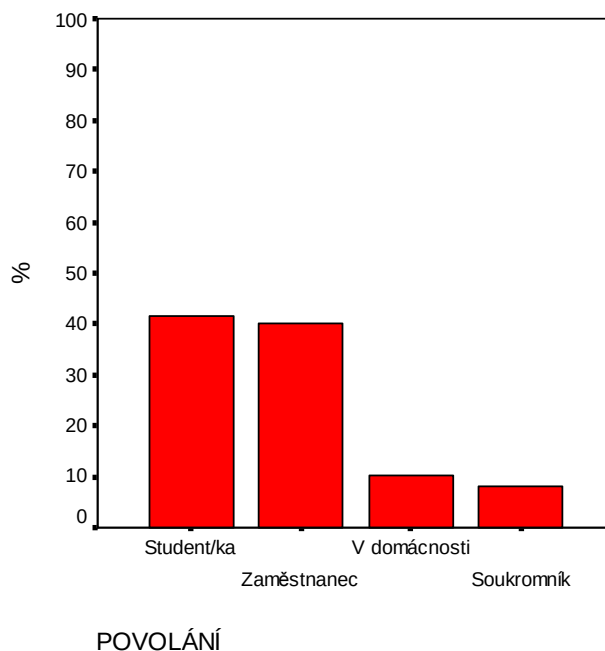

V případě ekonomické aktivity je přibližně stejný počet respondentů, kteří studují a respondentů, kteří jsou zaměstnáni (okolo 40%). Zbylé kategorie jsou zanedbatelné, překvapující je snad jen skupina žen v domácnosti, které mají pravděpodobně dost času trávit

svůj čas u internetu a nebo je možná k vyplnění dotazníku hnala touha dozvědět se, zda nejsou také zelenou vdovou.

Graf č.3.:Povolání respondentů.

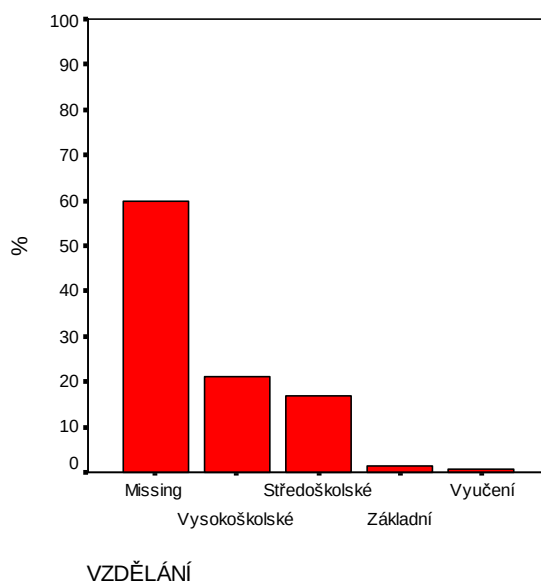
Zdroj:Anketa- Kdo je podle Vás zelená vdova?, vlastní výzkum na www.vyplnto.cz

Během internetového průzkumu došlo technickým nedopatřením při přenosu informací k nezařazení jedné a to velmi podstatné otázky týkající se vzdělání respondentů. K jejímu opětovnému zařazení došlo, až když odpovědělo přibližně 60 % respondentů. (Proto je v grafu uvedena i tato chybějící část, tedy missing.) V druhé části vzorku, kdy už dotazník fungoval, tak jak měl, mírně převládají respondenti s vysokoškolským vzděláním nad středním vzděláním.

Graf č.4.:Vzdělání respondentů.

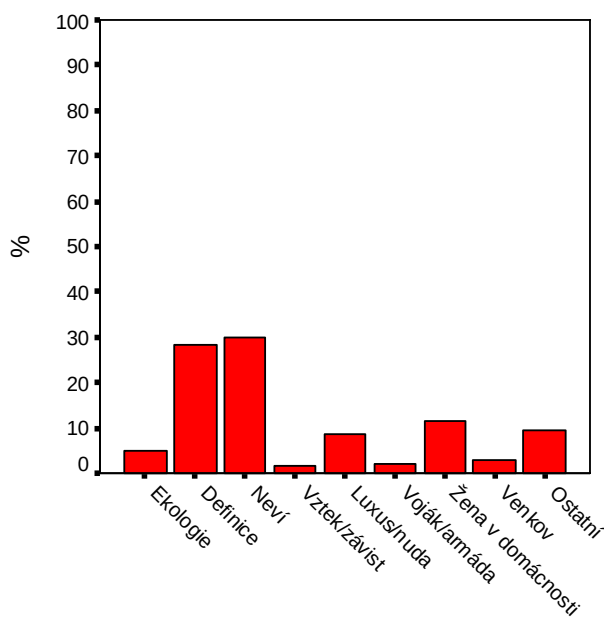
Zdroj:Anketa- Kdo je podle Vás zelená vdova?, vlastní výzkum na www.vyplnto.cz

Poslední graf z ankety ukazuje její nejdůležitější část, a to konkrétní výroky a odpovědi (dle přiřazených kategorií) na otázku: *Kdo je podle Vás zelená vdova?*

Graf č.5.:Povědomí o zelených vdovách..

Zdroj:Anketa- Kdo je podle Vás zelená vdova?, vlastní výzkum na www.vyplnto.cz

Povědomí o zelených vdovách

Výroky respondentů (obsah získaných informací) o zelených vdovách byly redukovány respektive vytříděny do 9 kategorií (kompletní výroky viz příloha):

- **Ekologie** – zahrnuje ekologii, ekologické aktivistky, manželky ekologů, členky Strany zelených, případně voličky Martina Bursíka.
- **Definice (Zelená vdova)**– v této kategorii jsou zahrnuty všechny odpovědi blízké se pojetí zelených vdov podle nejčastěji uváděných definic, tj. které buď přímo definují zelenou vdovu nebo se alespoň více či méně k této definici popisem problému přibližují; spadají sem výroky, v nichž se objevuje pojem satelitní městečka, suburbanizace a obecně specifická sociální charakteristika zelených vdov.
- **Neví** – kategorie, která obsahuje výroky typu nevím, nemám tušení, nikdy jsem se nesetkal/a apod.
- **Vztek/závist** – kategorie zahrnuje popis žen, které zelenají vzteky, případně jsou zelené v obličeji, protože jim je nevolno, objevilo se také zezelenání závisť.
- **Luxus/nuda** – všechny výroky, které „osočují“ zelené vdovy z vypočítavosti, dále jim vyčítají bohaté manžely a nicnedělání, někteří respondenti je ve svých odpovědích litují – podle těchto je takový život „musí hrozně nudit“, život ve zlaté kleci
- **Voják/armáda**- několikrát se objevilo, že zelené vdovy jsou manželky či vdovy po vojácích

- **Žena v domácnosti** – velmi častá představa zelené vdovy jako ženy v domácnosti, která se stará o děti a o manžela
- **Venkov-** výroky, které zmiňují venkov či periferii města, nikoliv satelity
- **Ostatní** – kategorie, do které spadají výroky popisující zelené vdovy jako manželky hráčů golfu, ženy, které se nerozvedly, ale jsou vydržovány manžely i nadále, žena chodící často na procházky bez manžela, druh pavouka, politá zelenou barvou atd.

I když třídění získaných informací do jednotlivých kategorií a jejich interpretace je vzhledem k zvolenému postupu poměrně obtížná, z výše uvedeného grafu, který znázorňuje odpovědi jednotlivých respondentů je patrné, že přibližně třetina respondentů má povědomí o tom, co nebo kdo jsou zelené vdovy, a oproti tomu je zde zhruba stejně velká skupina respondentů, kteří naopak nemají tušení, co nebo kdo by to mohl být.

Definice pojmu zelených vdov byly ve směr velmi blízko definici, kterou vytvořila Urbánní a regionální laboratoř při katedře sociální geografie PřF UK a tato definice je i obsažena v publikaci *suburbanizace.cz*. Již výše uvedená definice zní: *„Lidové označení pro manželky bohatých podnikatelů, kteří žijí v rodinných domech v suburbiích. Zatímco muž vyjíždí každé ráno za prací často do centrální části města a vrací se až večer, žena zůstává přes den osamocena v zeleni na okraji města.“*²²

V podstatě většina respondentů, kteří odpověděli nejbližší definici, si pojem zelené vdovy dala do souvislosti se suburbii, hlavně tedy s pojmem satelitní městečko, či satelity. Většinou je podle těchto respondentů zelená vdova označována jako *„Žena v domácnosti, žijící v nově postavených satelitních městečkách poblíž metropolí. Většinou na mateřské dovolené, nebo díky bohatému manželovi finančně zajištěná a tudíž nepracující. Zdánlivě ideální situace, ale v podstatě je společensky odříznutá a nešťastná.“* (Žena, 35 až 44 let, v domácnosti)

„Pro mě je to žena v domácnosti, která celé dny sedí doma (což je zpravidla rodinný domek s vysokou zdí někde v satelitním městečku poblíž Prahy), kde po té, co ráno odvezla děti do školy, nakoupila a uklidila, již jen popíjí víno při sledování stupidní telenovely a v duchu přemýšlí, zda zrovna tohle je život, který si představovala když se vdávala za perspektivního dobře postaveného manažera. Nakonec si odjede zvednout náladu do nějakého pražského butiku....“ (Muž, do 24 let, student)

Důležitým pojmem uvedeným v těchto odpovědích je satelit, či satelitní městečko. Tímto pojmem se zabývá třetí kapitola této práce. Z tohoto hlediska jsou zelené vdovy chápány jako

²² Ouředníček M., Temelová J., Macešková M., Novák M., Puldová P., Rampotl D., Chuman T., Zelenková S., Kuncová I., *suburbanizace.cz*, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha 2008, str.93

jakýsi produkt suburbanizace – tedy přesídlení do satelitních městeček. Je zajímavé, že ve většině odpovědí z celého přehledu se nejčastěji objevuje slovní spojení „bohatá - bohatě vdaná“ či „finančně zajištěná“, to je nejčastější přívlastek zelených vdov. Další v pořadí, co se přibližné definice týče, je matka s dětmi, žena v domácnosti, která bydlí na okraji města - v satelitu. Velmi často se objevuje spojení matka - v domácnosti - řidička svých dětí: *„Žena žijící v satelitním městečku na okraji velkého města, vdaná za věčně pracujícího manžela, nepracující řidička svých dětí.“* (Žena, do 24 let, student/ka)

Mimo jiné respondenti často vyzdvihovali fakt osamělosti, trávení času bez manžela, velmi výjimečně se objevila nářezka na kvalitu a estetiku bydlení : *„Žena, manželka pracovní vyčerpávajícího muže s vysokým příjmem, která žije v často velmi moderním domě (často nevalné architektonické kvality), a z důvodu zmíněného velkého pracovního vyčerpání manžela bývá většinu času sama doma, jako žena v domácnosti na plný úvazek, bez kulturního a sociálního vyžití...“* (Muž, do 24 let, Student/ka)

Někteří respondenti (zvláště ženy) takto žijící ženy a manželky „litují“, zvláště převládá „starost“ o jejich náplň života: *„Moderní pojem pro ženu v domácnosti. Spíše z vyšší sociální vrstvy. Žijící někde na periferii většího města (satelit). Manžel nebude dost často doma a žena se pravděpodobně bude cítit nenaplněna.“* (Žena, 35 až 44 let, v domácnosti)

Náplň života jako téma se objevuje i v případě partnerského života. *„Je žena, bydlící v satelitním městečku, má veškeré pohodlí, ale protože nic není zadarmo, tak její manžel musí na to všechno vydělat, tudíž není často doma, a když je, tak je nepoužitelný, protože je unavený, a to velmi.“* (Žena, 45 až 54 let, zaměstnanec)

„Žena žijící v zeleni za městem, nejspíš v satelitním městečku, která má velmi zaměstnaného manžela a tak se cítí nebo žije jako by ho skoro ani neměla. Peněz dost, partnerský život žádný.“ (Žena, do 24 let, student/ka)

Další nejčastější odpovědí je definice zelené vdovy jako **ženy v domácnosti**, která se stará o manžela, děti (těm dělá často „taxikáře“), případně o dům a zahradu. Většinou si respondenti představují, že žena v domácnosti má děti, tudíž je na mateřské dovolené. Velmi výjimečně se objevuje odpověď, že je bezdětná, sama doma a nudí se. V tomto případě se nejvíce objevují výroky typu: *„Žena, která nepracuje nebo je na mateřské dovolené, bydlí v luxusním domě za Prahou nebo jiným velkým městem, její manžel pracuje přes deset hodin denně, hodně vydělává a živí rodinu. Ona se stará o děti, dům, domácnost, zahradu, ale nudí se a nenaplnuje jí to.“* (Žena, do 24 let, student/ka).

„Ta co se stará doma o děti...“ (Muž, 35 až 44 let, zaměstnanec)

Důležitým, leč logickým faktorem je, že taková žena nepracuje. Náplní jejího dne je péče o rodinu a dům.: „Žena která není zaměstnaná a tráví veškerý volný čas jak chce, má dům, děti a manžela, který je pořád v práci“(Žena,25 až 34 let,zaměstnanec).

Neustále se objevuje další faktor a to především téma peněz nebo určité movitosti manžela. Jen jednou se objevila teze, že by mohla manžela reprezentovat. V tomto případě se jedná o jakési „venčení“ manželky: „Manželka bohatého muže, která plní funkci ženy v domácnosti, nechodí do zaměstnání, stará se o domácnost, reprezentuje manžela“(Žena,do 24 let, student/ka).

Luxus/nuda je kategorie, která obsahovala nejvíce pejorativních definic zelených vdov. Nejčastěji se odpovědi týkaly bohatství a luxusu, ve kterém zelené vdovy žijí. Sem patří všechny pojmy jako bohatě vdaná, vydržovaná, nepracující, nemající co na práci, životní styl (kosmetika, posilovna, nákupy).

„Manžel v práci od rána až do noci, žije jako v kleci zlaté, od půl šesté do půl páté do rána, kdy zase zůstane sama.“(Žena,do 24 let, student/ka).

„Žena, která žije izolovaná od ostatních v luxusu - asi :))“(Žena, 25 až 34 let, zaměstnanec).

„Manželka/partnerka v domácnosti, s movitým zázemím ze strany partnera, většinou se spoustou volného času. Pokud se nevěnuje provozu v domácnosti, neboť má pomocnici, podniká aktivity především typu manikúra, pedikúra, solárko, posilovna, kadeřník, nákupy, kafičko...“(Žena, 25 až 34 let, zaměstnanec).

„Myslím že se tak říká manželce nějakého bohatého podnikatele, která nepracuje a nechá se živit“(Žena,do 24 let, student/ka).

Na druhé straně se zde objevují výroky, které zelené vdovy spíše litují ve smyslu nudy a nenaplněného života. Podle těchto respondentů jsou to ženy, které neví, co se svým volným časem - někteří zachází do psychologických detailů- neví, co se životem.

„Manželka podnikatele nebo vysoce postaveného manažera, muž je pořád v práci a vytížený a ona nepracuje a žije z toho, co on vydělá, je doma a má akorát nějaké fitko nebo něco podobného a doma se dost nudí“(Žena, 25 až 34 let, zaměstnanec).

Některé odpovědi byly velmi svérázné:

„Líná nemakačenka co práci nechce nebo si na ni nevěří, tak dřepí doma a nechá se vydržovat.“(Muž, 25 až 34 let, zaměstnanec).

„Označení pro manželky bohatých podnikatelů, znuděné životem“(Muž, 25 až 34 let, zaměstnanec).

Další zastoupenou kategorií byla **ekologie**, kdy zelené vdovy asociovaly problematiku ochrany přírody. Nejčastějšími odpověďmi bylo, že jsou to členky ekologického hnutí, případně manželky ekologa:

„Ekologicky smýšlející žena“ (Žena, 25 až 34 let, student/ka).

„To bude hysterická ekologická aktivistka, které umřel její podobně postižený manžel.“ (Muž, 25 až 34 let, zaměstnanec).

„Žena, jejíž manžel zemřel při ochraně přírody :-).“ (Žena, 25 až 34 let, student/ka).

Další kategorie jako venkov, voják/armáda a vztek/závist byly velmi málo zastoupené.

V případě **venkova**, se jednalo o všechny označení mimo satelity, jako byla např. periferie města atd.: *„Žena přestěhovaná z města na venkov, kde žije sama nebo s dětmi, zatímco manžel je celý den kdesi v práci.“* (Muž, 25 až 34 let, zaměstnanec).

Asociace zelené vdovy jako manželky **vojáka**, či vdovy po vojákovi, se také vyskytly v menší míře: *„Vdova po vojákovi“*. (Žena, do 24 let, zaměstnanec).

„Žena, která má svého manžela dlouhodobě na vojenské misi“. (Žena, do 24 let, student/ka)

Vztek a závist byla naopak kategorie, která zahrnovala i jiné pojmy jako např.: *„Vdova, která zezelenala závistí“* (Žena, do 24 let, student/ka).

„Vdova, které se udělalo špatně“ (Žena, do 24 let, student/ka).

Další údaje jsou méně významné. Kategorie **ostatní**, by měla sdružovat všechny výroky, které byly spíše žertovné než seriózní odpovědi. Nebo na nich bylo vidět, že si respondenti opravdu jen domýšleli, co nebo kdo by mohla být zelená vdova. V některých výrocích hojně popouštěli uzdu své fantazii na základě asociací.

Některé odpovědi byly spojeny s politikou, převážně se Stranou zelených:... *„Opravdu netuším. Volička strany zelených, která kvůli pravicové politice pana Bursíka musela odejít ze strany? :-).“* (Muž, do 24 let, student/ka).

Jiné se naopak dotýkaly tématu případného rozvodu nebo bychom mohli říci manželského vztahu: *„Zelená vdova je podle mě ženská, která se s manželem dohodne, že už nebudou žít spolu (třeba kvůli nevěře manžela), ale nerozvedou se a manžel ji sype pořádný peníze každé měsíci, aby se měla dobře.“* (Muž, 25 až 34 let, zaměstnanec).

Z žertovných odpovědí bych citovala:...*„Vdova (obyčejná) politá zelenou barvou“* (Muž, 25 až 34 let, zaměstnanec).

„Můj životní sen“ (Muž, 25 až 34 let, zaměstnanec, VŠ).

„Je žena po zesnulém vodníkovi, který se samozřejmě utopil“ (Žena, 45 až 54 let, zaměstnanec,VŠ).

„Zelená vdova je žena, jejíž manžel je náruživý hráč golfu.“ (Žena, 25 až 34 let, soukromník).

Je zajímavé, že nikoho z respondentů nenapadlo, že by zelená vdova mohl být alkoholický nápoj. Pod tímto názvem je znám koktejl skládající se z curacao a pomerančového džusu, běžně k dostání v každém baru. A je to dokonce jeden z prvních odkazů, který se objeví při zadání slovního spojení zelená vdova v internetovém vyhledávači (např.Google).

Závěrem této kapitoly bych ráda shrnula výsledky ankety. Internetová anketa, ačkoliv ji není možné považovat za reprezentativní co se týče vyváženosti dat, byla interpretována se snahou odkrýt sociální problematiku fenoménu zelených vdov a otevřít inspirativní prostor pro seriózní výzkum do budoucnosti. Ukázalo se, že je zde zhruba stejně početná skupina respondentů, kteří ví (alespoň přibližně), kdo je zelená vdova. Druhou skupinou respondentů jsou ti, kteří nevěděli, co nebo kdo by to mohl být.

Dalšími výroky, které byli častěji zastoupené, je kategorie zelených vdov jako žen v domácnosti, starajících se o děti a o manžela. Takto je vnímá větší část respondentů. V kategorii ostatní výroky se vyskytly výroky vtipné a nesmyslné nebo jakékoliv jiné, které s definicí zelených vdov nemají nic společného. Kategorie luxus/nuda vypovídá o pojetí zelených vdov jako žen žijících v luxusu, nepracujících, které tráví svůj volný čas nakupováním a péčí o sebe. Zbylé kategorie asociují zelené vdovy ve spojitosti s ekologií, venkovem, případně s armádou/ vojákem nebo metaforicky vzhledem zelených vdov.

2.3. Zelené vdovy a média

Zajímavý pohled na zelené vdovy je z hlediska médií. Nejčastěji se o zelených vdovách píše v lifestyleových časopisech především pro ženy (Jackie, Elle, Juicy), na internetových serverech, které jsou určené ženám v domácnosti a maminkám (babinec.cz, kafe.cz, rodina.cz) a dále se objevuje několik článků na zpravodajských serverech velkých deníků (idnes.cz, novinky.cz atd.). Většinou se jedná o stereotypní články, které se neustále opakují, pokaždé citují jiného psychologa a víceméně nepřichází s ničím novým. Menšinu tvoří články, které se zabývají přímo suburbanizací, kde většinou bývají zelené vdovy velmi okrajově zmíněny. Tato diplomová práce z velké části vychází právě z publikovaných článků a statí, které byly zveřejněny elektronickými médii a je otázka, zda se díky tomuto stereotypnímu stále se opakujícímu pohledu nemění i pohled společnosti na ženy v domácnosti nebo i zelené vdovy.

Zajímavý pohled médií na problematiku genderu a žen vůbec zkoumala Valdřová. Přichází s obrazem společnosti, kde: „Nadaná a úspěšná žena, která čte díla filozofů a vyzná se v

ekonomice, nesmí zastínit muže, jinak přijde o své štěstí. Ženy by bez mužů nezvládaly drobné finanční záležitosti, vděčí jim za svou profesní dráhu za výrobky spotřebního průmyslu.“ Parafrázuje zde postavení ženy, jako „něžného“pohlaví, které by bez mužů nemohlo existovat. Dokládá to i příkladem samotných moderátorek televizních pořadů, které se i prezentují jako hierarchicky nižší než muži.²³ Valdřová ukazuje další klišé, kterým je pohled na ženu jako strážkyni rodinného krbu, která má pečovat o manžela a rodinu. Muži jsou prakticky z rodiny „vyobcováni“, stávají se „cizincem ve vlastní rodině“. Péče o děti i o domácnost je na ženě (tedy tak to prezentují média) a mužům nezbývá nic jiného, než pracovat a živit rodinu. Tady někde můžeme hledat i pohled společnosti na zelené vdovy. Není to nakonec v pořádku, že tyto ženy čekají doma na manžela až se vrátí z práce, starají se o děti, o dům, nedávají nám tento pohled právě média? V anketě prezentované v druhé kapitole, se jasně prokázalo, že většina respondentů má povědomí o zelených vdovách převážně z médií.

Co se týče televizních pořadů, které by se zabývaly přímo problematikou zelených vdov, v rámci hledání informací pro tuto diplomovou práci jsem narazila pouze na jeden, který je tu i citován. Je to pořad veřejnoprávní České televize, který se jmenuje Partnerské vztahy aneb Návod pro přežití a celý jeden díl je věnován zeleným vdovám, ale informace, které z tohoto pořadu divák dostane jsou v podstatě stejné, které si může běžný uživatel „vygooglovat“ na internetu. Dalším pořadem České televize je „Ta naše povaha česká“, kde byl jeden díl věnován suburbanizaci a zde se okrajově dotkli i fenoménu zelených vdov. Jiné televizní stanice, pokud je mi známo, se tématu zelených vdov nevěnovali (ačkoliv televize Prima vysílá seriál Zoufalé manželky, populární především ve Spojených státech amerických).

²³ Valdřová J., Stereotypy a klišé v mediální projekci genderu. In: Sociologický časopis ročník 37, č. 2/2001, str. 189

3. Zelené vdovy a suburbanizace

3.1. Suburbanizace

Fenomén zelených vdov souvisí převážně s procesem suburbanizace. (Podobně i v anketě byly vyhodnocovány odpovědi, které zmiňovaly satelity nebo suburbanizaci jako pojmy vztahující se k přibližné definici zelených vdov). Právě díky suburbanizaci a stěhování mimo tzv. jádrové město, můžeme mluvit o specifické skupině žen, které se dají označit jako „zelené vdovy“.

Suburbanizace je jednou z fází **urbanizace**. Pojem urbanizace pochází z latinského *urbs* tj. město, ale ve smyslu města většího nebo hlavního. V původním slova smyslu byl urbanismus a urbanizace vztahována k zakládání a rozvoji měst, která byla specifická nejen stavbami, ale i celkovou atmosférou, „duchem místa“ a měla svůj osobitý – městský životní styl.²⁴

První poučky týkající se urbanizace můžeme nalézt už ve starověkých městech, kde byl jasně vymezen veřejný prostor – náměstí - a od něj se povětšinou rozprostírala síť ulic, které již v tomto období byly regulovány svou šířkou. Středověk přinesl povolání tzv. lokátora, který město vytyčil a později fungoval jako kontrola správného fungování města. V období středověku poprvé dochází k rozlišení města a vesnice, kdy město se odlišuje především existencí hradeb. Města v této éře se zakládala při velkých přístavech, tocích řek, brodech, na křižovatkách obchodních cest. V Českých zemích byl nejvýznamnějším panovníkem, který zakládal města Přemysl Otakar II. (s ním je spojena např. i existence stavebního povolení). První podobu „územního plánu“ v Čechách vytvořil Karel IV. v souvislosti s výstavbou Nového Města Pražského, které bylo vystaveno takřka na „zelené louce“. Velmi významným obdobím se pro české země stává epocha baroka a s ním související pojetí barokní krajiny (spojeno především se jmény otce a syna Dietzenhoferů). Barokní etapa je dobou vzniku městských parků a poprvé středověký koncept města opouští jeho hranice a dostává se za hradby. 19. století bychom mohly nazvat obdobím „koncentrace obyvatel do měst“ a to díky průmyslové revoluci a s ní spojeným procesem industrializace. Vznikají rozsáhlá dělnická předměstí a nastává rychlý rozvoj měst, který je také vázán na železniční dopravu. Dochází k boření městských hradeb, v jejich okolí vnikají parkové úpravy např. České Budějovice. Město se roztahuje do svého zázemí a postupně pohlcuje okolní vesnice a zemědělské osady. První moderní územní plán je v Praze vztažen k výstavbě karlínské čtvrti s typickou pravoúhlou urbanistickou strukturou. Samozřejmě je toto období spojeno i se známou pražskou asanací např. pražského Josefova. Počátek 20. století se v urbanismu projevil snad nejvíce.

²⁴ Ortová J., Kulturní a sociální ekologie II., Filozofická fakulta UK, Karolinum, Praha 1997, str. 70

Známé jsou urbanistické plány Zlína nebo Hradce Králové (Josef Gočár). Klade se velký důraz na kvalitu prostředí, vznikají nové městské čtvrti – zahradní vilové čtvrti např. Hanspaulka, Ořechovka, Střešovice. V socialistickém období dochází zpočátku k vyhlídání pohraničních oblastí a to hlavně z důvodů poválečného odsunu německých obyvatel a pozdějšímu vytvoření hraničního pásma. Začal fungovat plán střediskové soustavy osídlení. V 60. letech se česká města začala „obalovat“ panelovými sídlišti, stavební aktivita obyvatel se přeorientovala do budování venkovských rekreačních domů (chalupy, chaty a chatové kolonie). Po roce 1989 se celý přístup k urbanizaci na našem území radikálně mění, byla přijata řada novel zákonů a do celého územního plánování i územního řízení začínají vstupovat i jiné subjekty. Právě nedokonalé územní plány obcí souvisí se vznikem poměrně živelně rostoucí suburbánní zástavby a se vznikem tzv. satelitních městeček.²⁵

Urbanizaci můžeme definovat jako : „Proces poměšťování, při kterém se stává z prostředí neměstského prostředí městské. Může docházet k rozšiřování městské zástavby, imigraci obyvatelstva do měst nebo pouze k přebírání městského způsobu života. Součástí široce chápáného procesu urbanizace jako přeměny společnosti a prostředí na městské je suburbanizace. V užším smyslu lze urbanizaci považovat za koncentraci obyvatelstva a lidských aktivit do měst.“²⁶ Urbanizace je také chápána jako společenský proces, který mění způsob života i vztahy mezi lidmi.²⁷

Musil uvádí, že „urbanizace je *metamorfózou sociálně prostorové organizace celé společnosti*, je systémovou změnou. Urbanizaci nelze tudíž chápat pouze jako růst jednotlivých měst.“²⁸ I z tohoto hlediska můžeme urbanizaci chápat jako koncentraci obyvatelstva do měst.

Evropská urbanizace má oproti jiným částem světa svá specifika. Kořeny této urbanizace můžeme hledat jak ve starověku, tak i ve středověku. K tomuto tématu se vyjádřili i někteří sociologové, jako např. Max Weber. Weber ve svém eseji *Die Stadt* vytvořil ideální typ města. Město definuje jako: „Město se můžeme pokusit definovat různým způsobem. Všechna mají však společné: v každém případě jsou (alespoň relativně) uzavřeným sídlištěm, „osadou“ (Ortschaft), nikoli jedním či více jednotlivě ležícími obydleními. Ve městech (ale samozřejmě nejen v nich) stojí naopak domy obvykle těsně u sebe, a dnes zpravidla zeď na zdi. V běžném povědomí se proto spojují se slovem „město“ čistě *kvantitativní* znaky: je *velkou osadou*.“²⁹

Weber se také zmiňuje o ekonomickém smyslu města – město jako místo pro trh. Trh zde figuruje jako místo pro směnu zboží, které se dostává z venkova do města a městští obyvatelé

²⁵ Kubeš J., Perlín R., Územní plánování pro geografii, Karolinum, Praha 1998, str. 7-13

²⁶ Ouředníček M., Temelová J., Macešková M., Novák M., Puldová P., Rampertl D., Chuman T., Zelenková S., Kuncová I., suburbanizace .cz, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha 2008, dostupné z: <http://www.suburbanizace.cz/slovnicek.htm>

²⁷ Musil J., Sociologie soudobého města, nakl. Svoboda, Praha 1967, str.9

²⁸ Musil J., Proces urbanizace v Evropě. Centrum pro sociální a ekonomické strategie. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd. dostupné z : <http://www.cefres.cz/pdf/musil.pdf>

²⁹ Weber M. , Město (The City), dostupné z: <http://lidemesta.cz/index.php?id=228>- vydává FHS UK

zde uspokojují svou denní spotřebu. Tím se město stává ekonomickým střediskem. Město, které ve středověku mělo právo „trhu“, si také mohlo být jisto právní ochranou vrchnosti.³⁰ Max Weber chápal středověké město jako jedinečný a nový jev. Bylo autonomní a fungovalo podle něj jako jakýsi zárodek kapitalismu uprostřed převážně feudálního světa.³¹ (Kromě Webera se problematice města věnoval i Inocenc Arnošt Bláha, který napsal studii *Město. Sociologická studie* v roce 1914).

V souvislosti se sociologií můžeme rozlišit dva procesy urbanizace: Za prvé je to zvětšování počtu městského obyvatelstva, za druhé pak počet lidí, kteří vyznávají městský životní styl. Dalším jevem by byl růst měst. Na počátku 19. století, žila jen přibližně 2% obyvatel ve městech, která měla více než 100 000 obyvatel. Kolem roku 1950 v těchto městech žila jedna pětina světové populace.³²

Urbanizace prochází několika vývojovými fázemi, které se převážně dotýkají vnitřní struktury měst:

1. *klasická urbanizace* - koncentrace obyvatel a pracovních příležitostí do měst
2. *suburbanizační fáze* - v západní a střední Evropě v letech 1900-1960, stěhování do zázemí měst a na jejich okraj
3. *desurbanizační fáze* - výrazně a rychle se zmenšuje počet obyvatel nejenom v centrálních zónách měst, nýbrž i ve větší části celého města
4. *dekoncentrační fáze* - pokles obyvatel v celém regionu, úbytek obyvatel a úpadek obchodních a někdy i kulturních funkcí center měst.³³

Zajímavý pohled na urbanizaci poskytuje kulturologie. Podle této vědní disciplíny „(...)urbanizace vyjadřuje půdorys životního stylu a architektonický řád mu poskytuje konkrétní individualizovaný výraz.“³⁴ S kulturologickým pohledem souvisí i definice architektury Christiana Norberga-Schulze, který definuje architekturu jako „konkretizaci existenciálního prostoru“ s odvoláním na Heideggera.³⁵

Z dalšího hlediska se kulturologie zabývá urbanizací a architekturou jako tvorbou prostředí ve smyslu porozumění biologické stránce života. Vždy musí být splněna podmínka zachování a reprodukce rodu – s tím souvisí prostředí a jeho tvorba, kdy toto prostředí musí být k takovému účelu upraveno - vzniká tzv. „lidská nika“.³⁶

³⁰ Weber M., *Město (The City)*, dostupné z: <http://lidemesta.cz/index.php?id=228>- vydává FHS UK

³¹ Musil J., *Co je urbanizace?* In: Horská P. Maur E., Musil J., *Zrod velkoměsta. Urbanizace českých zemí a Evropa*. Paseka, Praha 2002, str.56

³² Musil J., *Sociologie soudobého města*, nakl. Svoboda, Praha 1967, str.36-37

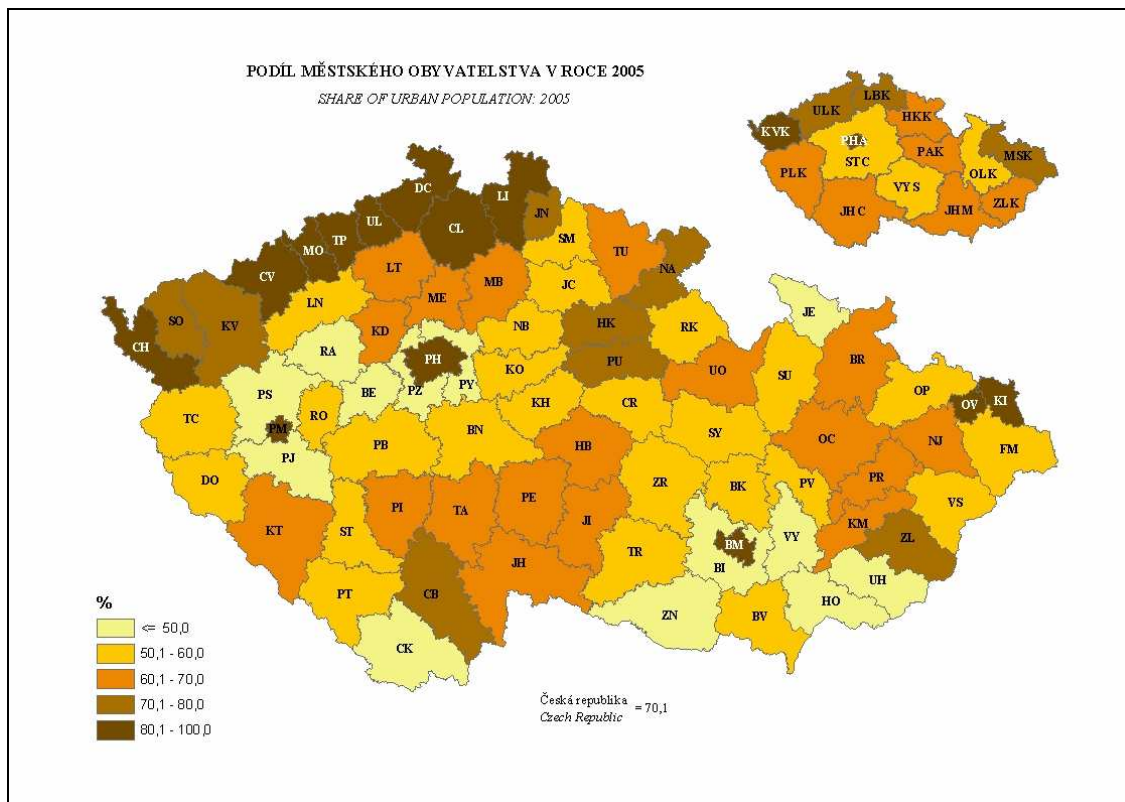
³³ Musil J., *Co je urbanizace?* In: Horská P. Maur E., Musil J., *Zrod velkoměsta. Urbanizace českých zemí a Evropa*. Paseka, Praha 2002, str.70

³⁴ Ortová J., *Kulturní a sociální ekologie II.*, Filozofická fakulta UK, Karlinum, Praha 1997, str. 64

³⁵ Norberg-Schulz Ch., *Genius loci. K fenomenologii architektury*. Odeon Praha 1994, str.5

³⁶ Termín PhDr. Jitka Ortová, CSc., katedra teorie kultury (kulturologie), Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

„Mezi rokem 1800 až 1950 se zvětšil počet městského obyvatelstva 10 až 11krát oproti pouze dvojnásobnému zvětšení obyvatelstva venkovského.“³⁷ V roce 2007 žil každý druhý obyvatel naší planety ve městě. V České republice je to zhruba 75% obyvatel žijících ve městech.³⁸

Obr.č.1.: Podíl městského obyvatelstva v roce 2005. Zdroj: Český statistický úřad

Suburbanizace je proces a významný trend poslední doby, který souvisí s prostorovým rozšiřováním měst a odchodem obyvatelstva do příměstských oblastí. V této souvislosti se zmiňují i některé negativní dopady suburbanizace, nastupuje otázka regulace ze strany obcí a měst, kterých se tento proces týká. Trend suburbanizace se dostává i do povědomí široké veřejnosti a dotýká se jej i zájem médií.

Slovo suburbanizace pochází z anglického *suburb*, ale jeho původ je mnohem složitější. Původně se *subburbe* používalo ve staré francouzštině, kam se dostalo z latinského *suburbium*, které se zformovalo ze *sub*= pod a *urbs* = město, tak že jakési „podměstí“. Ve starověkém Římě platilo, že bohatí a urození lidé žili uvnitř města (za hradbami) na jednom ze sedmi římských kopců. Oproti tomu nižší třída žila vně města nebo na úpatí těchto návrší. „Pod“ (v aj under) mnohem později označovalo někoho, kdo neměl peníze, politickou moc a žil ve velmi hustě obydlené oblasti. Podle Oxfordského slovníku první zmínka pochází od Johna Wycliffa z roku 1380, který poprvé použil formu *subarbis*.³⁹

³⁷ Musil J., Sociologie soudobého města, nakl. Svoboda, Praha 1967, str.39

³⁸ Heslo urbanizace dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Urbanizace>

³⁹ Heslo Suburbia na <http://en.wikipedia.org/wiki/Suburbia#Suburbia>

V současnosti se pojem *suburbium* nebo v angličtině *suburb* používá pro označení okrajových částí měst – předměstí zvláště ve Velké Británii. V odborné literatuře je užíván pojem *suburbium* pro „prostorově samostatné sídlo, které vyvolává pocit prostorové identity“.⁴⁰

V českém jazyce není ekvivalent slova *suburbanisation* zaveden, proto se užívá pojem *suburbanizace*. „Pokud se zkoumá část konkrétní společnosti v suburbii, často se používá anglických výrazů *neighbourhood* (sousedství) nebo *community* (společenství), které v prvním případě vyjadřují spíše územní příslušnost části společnosti, ve druhém zase sociální příslušnost ke skupině.“⁴¹

Nejčastěji je tento trend charakterizován jako: „Proces stěhování rezidenčních, komerčních a dalších funkcí z jádrového města do jeho zázemí; jinak také stěhování obyvatelstva a jeho aktivit z jádra do zázemí. Suburbanizace je součástí (jednou z forem) suburbánního rozvoje.“⁴² Důležitá je zde poznámka, že jsou to „lokality ležící mimo kompaktní zástavbu města a přitom v rámci metropolitního území.“⁴³

Další definici uvádí L.Sýkora: „Suburbanizací se zpravidla rozumí růst města prostorovým rozpínáním do okolní venkovské a přírodní krajiny. Suburbanizace je spojována s nižší hustotou osídlení, než existuje ve městě a rozvolněnou, řídkou, rozptýlenou či roztroušenou zástavbou. Příměstskou zónu ovlivněnou suburbanizací charakterizují samostatně stojící nebo řadové, jedno až dvoupodlažní rodinné domky s vlastní zahradou, které často vytvářejí sociálně homogenní rezidenční zóny, a také pásová komerční zástavba a průmyslové parky často lokalizované podle dálnic a dalších významných komunikačních os či v blízkosti jejich křižovatek.“⁴⁴ Takto bude chápána suburbanizace v této diplomové práci.

Jinak též můžeme „proces suburbanizace chápat jako transformaci sociálního a fyzického prostředí z venkovského na (před)městské, (sub)urbánní. Na suburbanizaci lze nahlížet jako na změnu v rozmístění obyvatelstva a v prostorové struktuře příměstských území i jako na proměnu způsobu života „suburbanizujících“ se obyvatel. Díky suburbanizaci se stále větší část území a společnosti dostává do kontaktu s městskými funkcemi a městským způsobem života. Nové obyvatelstvo suburbánních lokalit s sebou přináší zvyky, způsoby chování a trávení volného času, které ovlivňují původní (venkovské) obyvatelstvo příměstských oblastí. Toto

⁴⁰ Ouředníček M., Suburbanizace v kontextu urbanizačního procesu. In: Sýkora L.(ed). Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky. Ústav pro ekopolitiku o.p.s., 2002 str. 39-41

⁴¹ Ouředníček M., Suburbanizace v kontextu urbanizačního procesu. In: Sýkora L.(ed). Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky. Ústav pro ekopolitiku o.p.s., 2002 str. 39-41

⁴² Heslo suburbanizace, dostupné z: <http://www.suburbanizace.cz/slovnicek.htm>

⁴³ Sýkora L., Suburbanizace a její důsledky: výzva pro výzkum, usměrňování rozvoje území a společenskou angažovanost. In: Sýkora L.(ed). Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky. Ústav pro ekopolitiku, o.p.s., 2002, str. 11

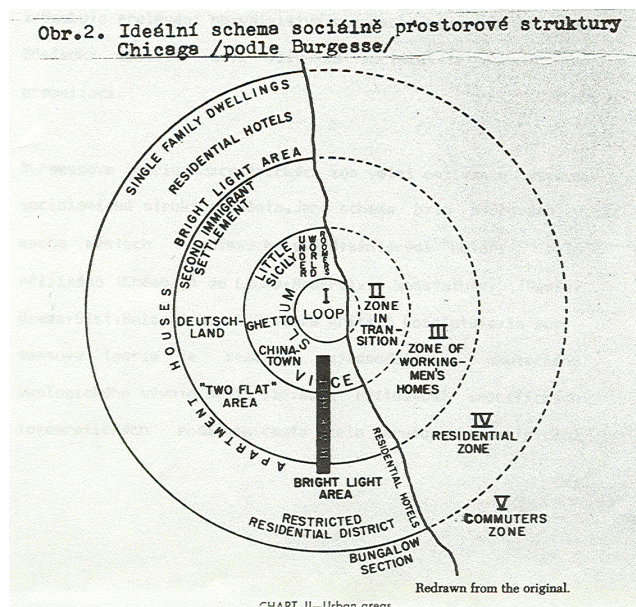
⁴⁴ Sýkora L., Suburbanizace a její důsledky: výzva pro výzkum, usměrňování rozvoje území a společenskou angažovanost. In: Sýkora L.(ed). Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky. Ústav pro ekopolitiku, o.p.s., 2002, str. 10

prostorové šíření (difúze) městských prvků a městského způsobu života je označováno jako nepřímá urbanizace.“⁴⁵

Významnou skupinou vědců, kteří se městem jako takovým a suburbanizací zabývali, byla Chicagská škola, která se zformovala na Chicagské univerzitě ve 20. a 30. letech 20.století. Čelními představiteli byli Robert E.Park, Ernest Burgess nebo Roderick McKenzie. Robert E.Park ve své studii *The City* v roce 1925 definoval, co je to město a jaké má charakteristiky: „Město je něčím víc než pouhým seskupením lidí, ulic, budov a jiných sociálních zařízení, je také něčím víc než pouhou soustavou sociálních institucí a administrativních zařízení. Město je spíše stavem mysli, souhrnem zvyků a tradic, organizovaných názorů a pocitů, které k těmto zvykům pojí a jsou tradicí předávány dalším generacím. Není tedy pouhým fyzickým mechanismem s umělou konstrukcí, nýbrž je přímo zakotveno v kvótních procesech lidí, z nichž sestává, a tudíž je produktem lidské činnosti.“⁴⁶

Chicagská škola sama sebe nazývala sociální ekologií (nebo human ecology). Pokusili se aplikovat teorii rostlinné a zvířecí ekologie na studium lidských komunit. „Jádrem ekologického procesu ve městě je postupná diferenciací městského prostředí na řadu přirozených zón“. Smyslem této teorie je, že v každé městské části se postupem času stabilizuje určitá sestava obyvatelstva, pro kterou platí typické společné znaky. Odlišuje se jak charakterem sociálního života, tak i životním stylem.⁴⁷

Při zkoumání prostoru města a migrace obyvatel došli k závěru, že se populace města dá rozdělit do tzv. koncentrického zonálního modelu. Zóny jsou nejčastěji znázorněny na kruhovém modelu:

Obr. č.2.: Ideální schéma sociálně prostorové struktury Chicaga (podle Burgesse)

⁴⁵ Ouředníček M., Temelová J., Současná česká suburbanizace a její důsledky. In: Veřejná správa, č. 4/2008, str.1-4

⁴⁶ Ortová J., Kulturní a sociální ekologie I., Filozofická fakulta UK, Karolinum, Praha 1996, str. 18

⁴⁷ Schmeidler K. a kol., Sociologie v architektonické a urbanistické tvorbě, PC-DIR spol. s r.o, Brno 1997, str. 37

Popis obrázku č.2.- zóny jsou pojmenovány podle převažujících funkcí nebo charakteristickém obyvatelstvu:

1. centrální obchodní okresek
2. zóna přechodu
3. dělnická zóna
4. zóna střední třídy
5. suburbia – bydlení vyšších tříd
6. plochy zemědělského charakteru
7. zázemí
8. těžká průmyslová výroba
9. vnější obchodní centra

Větší pozornost budu věnovat oblasti suburbií. Podle koncentrické zonální hypotézy se nachází suburbia za hranicemi města. Důvodem je především potřeba větších stavebních ploch a vysoké nároky na kvalitu životního prostředí. Byla to otázka kvalitního až luxusního prostředí, proto se sem logicky stěhovaly vyšší vrstvy, které disponovaly automobilem, na kterém (stejně jako dnes) byly závislé. Následně vystoupilo několik dalších vědců s různými teoriemi o ideální struktuře města. Kromě již zmíněné koncentrické zonální struktury, jsou to například hvězdicovitá teorie Richarda M.Hurda, Homer Hoyt přišel se sektorovým modelem, teorie více jader Harrise a Ullmana atd.⁴⁸

Vývojové stupně suburbanizace můžeme rozlišit tyto.

1. *prvotní suburbanizace* – vznik předměstí, v češtině se tomuto termínu přibližuje podhradí, vznik měst kolem hradů a klášterů, postupné zvětšování území a zástavby „nabalováním“
2. *klasická (moderní) suburbanizace* – součást urbanizace, přemísťování obyvatelstva do zázemí měst, kvalitativní změny v oblasti dopravy (hromadná doprava), oddělení bydliště a pracoviště
3. *současná (postmoderní) suburbanizace* – růst nových měst nezávislých na jádrovém městě metropolitní oblasti –exurbia, technourb, technocity- USA, vých. Asie, Rusko, záp. Evropa⁴⁹.

Suburbanizačnímu procesu jsou přiřazovány často negativní důsledky, které by se daly shrnout takto:

1. sociální segregace – příchod obyvatelstva, které má vyšší sociální status a příjem, využití automobilu, který jen segregaci posiluje
2. zvýšení individuální automobilové dopravy – dojížděka za prací do centra města, do školy, za nákupy – dochází k rušení (pří)městské hromadné dopravy, která tak nemá využití

⁴⁸ Schmeidler K. a kol., Sociologie v architektonické a urbanistické tvorbě, PC-DIR spol. s.r.o., Brno 1997, str. 40

⁴⁹ Ouředníček M., Suburbanizace v kontextu urbanizačního procesu. In: Sýkora L.(ed). Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky. Ústav pro ekopolitiku o.p.s., 2002 str. 46-49

3. vyliďňování centra města - s tím souvisí chátrání budov, investice se dostávají hlavně do okrajových zón – např. komerční zóny
4. změny ve využití krajiny.⁵⁰

3.2. Suburbanizace v České republice a otázka „urban sprawl“

Novým procesem, který probíhá v České republice v rámci urbanizace je změna příměstských částí – proces suburbanizace, který v sobě zahrnuje nejen bydlení, ale i komerční funkce. „Suburbanizací se zpravidla rozumí růst města prostorovým rozpínáním do okolní venkovské a přírodní krajiny.“⁵¹

Proces suburbanizace není u nás jevem novým, jak by se mohlo na první pohled zdát. Podle Ryšavého docházelo k rozvoji suburbánních lokalit již v meziválečném období, zejména podél železničních tratí, které vycházely z velkých měst. V období komunismu se suburbanizační proces prakticky zastavil a to díky střediskové politice a centrálnímu plánování.⁵² Na místo suburbanizace jako takové se u nás rozvíjí sídlištní výstavba. Panelová sídliště se tak stala jedním z dalších fenoménů českých měst a to nejen těch velkých.

V posledních zhruba deseti letech se suburbanizace rozvíjí především v zázemí velkých měst jako je Praha a Brno. Tento proces kulminuje v roce 2000.⁵³ Suburbanizace mění využití krajiny, které bylo převážně zemědělské a přetváří je na funkci bydlení případně funkci komerční. Odtud pochází dlouhá zástavba komerčních a nákupních zón podél hlavních pražských tahů směrem ven z Prahy (klasickým příkladem může být komerční zóna Průhonice-Čestlice nebo okolí sídliště Černý Most).

Galčanová s Vackovou ve své případové studii, která se zabývá Brnem a okolní suburbanizací, zmiňují existenci tzv. *liminal space* (stručný překlad by pravděpodobně zněl hraniční prostor). Tento prostor je místem, kde se potkávají nejrůznější sociální skupiny lidí, které také k dané krajině mají odlišný vztah a odlišně ji využívají. Dále zmiňují rozdíl mezi městem a jeho opozitem, což je v jejich podání venkov se svými osobními vazbami a každodenním životem, který je provázaný a hlavně stejnorodější. Oproti venkovu je město heterogenější, ať už například etnicky nebo kulturně. Právě z tohoto důvodu je zde použit termín *liminal space* - hraniční prostor a jako příklad slouží tzv. nepřímá urbanizace, která

⁵⁰ Kolínská P., Suburbanizace - nakupování a bydlení v polích, econnect 2004, dostupné z: <http://econnect.ecn.cz/index.stm?apc=zzrx1-489121&x=162086>

⁵¹ Sýkora L., Suburbanizace a její společenské důsledky. In: Sociologický časopis č. 2/2003, roč.39, str 219

⁵² Ryšavý a kol., Proces suburbanizace v souvislostech procesu přeměny osídlení v letech 1869-1991:Česko, Pražská aglomerace (na území okresů Praha,Praha-východ, Praha-západ, Beroun,Kladno, Mělník) in: Územní plánování a urbanismus 21/1994, str. 189-199

⁵³ Galčanová V., Vacková B. , Rezidenční suburbanizace v postkomunistické České republice, její kořeny, tradice a současnost. Případová studie brněnských suburbií. IVRIS Pápera č.8/02 r.2008, FSS MUNI,str.5

přenáší městský životní způsob do oblastí ne - městských a venkovských.⁵⁴ Zde bych ráda zmínila jako příklad slavnou Tönniesovu dichotomii pospolitost a společnost.

S rozvojem suburbanizace souvisí v České republice několik faktorů:

Prvním faktorem je zdražování a rychlý růst cen bytů a domů v centru měst, což má za následek odliv obyvatelstva do zázemí města. Za další faktor by se dala označit dostupnost hypotečních úvěrů a tím poměrně snadná cesta k vlastnímu domu, případně bytu v novostavbě na okraji města. Dalšími významnými faktory jsou dostupnost pozemků a jejich poměrně nízká cena .⁵⁵

V okolí velkých měst dochází k rozvolňování a roztroušení zástavby, s tímto souvisí i mnohem menší hustota obyvatel než ve městě. Pro tuto práci je nejvýznamnější funkcí suburbanizace otázka bydlení a vznik tzv. **rezidenční suburbanizace**. Rezidenční suburbanizaci lze charakterizovat jako: „Jeden z proudů suburbanizace, kdy dochází ke stěhování obyvatelstva z města do nového bydlení v jeho zázemí.“⁵⁶

Rezidenční suburbanizace vzniká přibližně na dvou principech: prvním příkladem je výstavba domů na klíč developerskou firmou (např. Central Group) a již hotové domy jsou prodány zájemcům. Druhou variantou je zakoupení pozemků, vytvoření inženýrských sítí a tyto pozemky jsou potom rozprodány zájemcům.⁵⁷ V takovém případě dochází povětšinou k architektonické směsici nejrozličnějších stylů, ze kterých ty nejbizarnější z počátku 90. let byly nazývány pejorativním názvem „podnikatelské baroko“. Jako příklad nám může sloužit nová část Křeslic, kde je postavena vedle kanadského srubu minimalistická vila a hned naproti podnikatelské baroko nové éry.

Rezidenční suburbanizace vzniká většinou na okrajích již existující starší zástavby vesnic či měst poblíž velkého města. Je zde také možnost výstavby na tzv. zelené louce mimo kontakt se stávajícím sídlem. Suburbanizace tak zasahuje i do sociálně – prostorové struktury sídelních aglomerací. Přichází sem většinou vzdělanější obyvatelstvo s vyšším sociálním statusem.⁵⁸

V případě rezidenční suburbanizace je z některých teoretických proudů nahlíženo na suburbanizaci jako na jakýsi projev individualizace a hledání společenství. Zde se užívají pojmy jako sousedství nebo komunita. Mohli bychom sem také zařadit pohled významných sociologů jako je Bauman nebo Beck. U Baumana je to přesněji otázka *tekuté modernity*, která proměňuje sociální vztahy a „rozvolňuje rodinné vazby“, což můžeme najít u Becka jako tzv.

⁵⁴ Galčanová V., Vacková B. , Rezidenční suburbanizace v postkomunistické České republice, její kořeny, tradice a současnost. Případová studie brněnských suburbií. IVRIS Pápera č.8/02 r.2008, FSS MUNI str.6-8

⁵⁵ Tamtéž, str. 8

⁵⁶ Ouředníček M., Temelová J., Macešková M., Novák M., Puldová P., Rampotl D., Chuman T., Zelenková S., Kuncová I., suburbanizace .cz, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha 2008, str. 90

⁵⁷ Sýkora I., Současná suburbanizace v České republice. In: Sýkora I.(ed). Suburbanizace a její sociální , ekonomické a ekologické důsledky. Ústav pro ekopolitiku o.p.s. ,2002, str. 13

⁵⁸ Sýkora I., Současná suburbanizace v České republice. In: Sýkora I.(ed). Suburbanizace a její sociální , ekonomické a ekologické důsledky. Ústav pro ekopolitiku o.p.s. ,2002, str. 16

zombie kategorii, kdy se lidé snaží fungovat v rodinném domě a jedné lokalitě – tj. vyprázdněná a již nefunkční forma.⁵⁹

V České republice se dostala suburbanizace do povědomí veřejnosti především jako otázka bydlení v tzv. satelitech či satelitních městečkách a to především v průběhu 90. let 20. století. Co je to tedy satelit? Definice je několik: „**Satelitní městečko/satelit** je lidové (hovorové) označení pro lokalitu s novou bytovou výstavbou v zázemí velkých měst. V České republice se satelitní městečka nově založená na zelené louce téměř nevyskytují.“ Dalším odkazem bychom se dostali k definici suburbia: „Suburbium (z lat. *sub urbs* - pod nebo vedle města- tedy podměstí) je v současnosti vnímáno jako samostatné sídlo mimo kompaktní zástavbu jádrového města. Za suburbia jsou někdy považována i izolovaná území sídlišť (např. pražské Jižní Město). Pro výzkum suburbanizace se za suburbium považují sídla uvnitř nebo vně administrativních hranic města s relativně autonomní funkcí a prostorovou identitou.“⁶⁰

Potočný ve své případové studii *Lidé na okraji* uvádí definici satelitního městečka: „Přídavné jméno *satelitní* vyjadřuje jejich svázanost s centrálním městem a pojmenování *městečko* vystihuje fakt, že nové domy – jakožto (většinou) paralelní a relativně autonomní část vedle své mateřské obce – se podle mnohých odlišují od okolního venkova svým městským vzhledem.“⁶¹

V zahraniční literatuře (převážně sociologické) se podle Potočného můžeme také setkat s pojmem „satellite town“, v češtině jsou to převážně geografické texty.

Heslo *satellite town* v anglické verzi Wikipedie označuje satelitní městečko jako:“(…)koncept územního plánování, které se nachází na okraji nebo v blízkosti velkého města.“ Z tohoto hlediska mají satelitní městečka určité charakteristiky:

1. předchází metropolitní suburbánní explozi
2. jsou na metropoli nezávislé ekonomicky i sociálně
3. jsou fyzicky odděleny od metropole zemědělskou půdou či vesnickou zástavbou
4. mají svou vlastní „*bedroom community*“ nebo „*bedroom suburb*“ – tj. do češtiny bychom to přibližně přeložili jako místo odkud rezidenti cestují každý den do práce a v podstatě využívají svůj domov jen k přespaní
5. mají vlastní tradiční centrum, které je obklopeno starousedlíky.⁶²

Další definice satelitního městečka opět z oblasti západní Evropy pochází z anglické encyklopedie *A Dictionary of Architecture and Landscape Architecture*. Ta chápe satelitní

⁵⁹ Galčanová V., Vacková B., Rezidenční suburbanizace v postkomunistické České republice, její kořeny, tradice a současnost. Případová studie brněnských suburbií. IVRIS Papers č.8/02 r.2008, FSS MUNI, str. 8

⁶⁰ Ouředníček M., Temelová J., Macešková M., Novák M., Puldová P., Rampotl D., Chuman T., Zelenková S., Kuncová I., suburbanizace .cz, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha 2008, str. 90-92

⁶¹ Potočný T., Lidé na okraji. Případová studie satelitního městečka. IVRIS Papers č.6/01 r.2006, FSS MUNI, str. 4

⁶² Heslo Satellite city, dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Satellite_city

městečka jako : „Město, které je samostatné, limitované svou velikostí, vybudované v blízkosti velkého města, slouží jako obytná zóna, ale je do určité míry nezávislé na mateřském městě. Satelitní města byla ovlivněna teorií Ebenezera Howarda (zahradní město). Rozdíl je také mezi tzv. *consumer-satellite* (v zásadě noclehárna s několika funkcemi) a *production- satellite* (komerční, průmyslová zóna).“⁶³

Velmi zajímavý je pohled na satelitní městečka z hlediska globalizace a globalizačních teorií, které ve své případové studii uvádí Potočný. Uvádí zde příklady globalizačního posunu podle Marcuseho a van Kempena. Prvním posunem je ztráta významu satelitních městeček jako forem solidarity, kde elity jsou méně závislé na službách chudších a díky prostorové mobilitě mohou být součástí jiných komunit. Druhým posunem míní vytvoření větší polarizace společnosti, vzestup bohatých a vzdělaných.⁶⁴

Jako příklad mohou sloužit USA, kde se suburbia nazývají „edge cities“ – okrajová městečka, kde vládne menší závislost na jádrovém městě (hlavně dopravní). U nás je to např. areál letiště Ruzyně.⁶⁵

S pojmem suburbanizace se také pojí termín „**urban sprawl**“. „Urban sprawl (z angl. *rozpínání města*) je nekoordinovaný a živelný suburbánní rozvoj bez respektování zásad správného nakládání s prostředím (krajinou). Pro urban sprawl je typický rozvoj izolovaných ostrůvků s rezidenční nebo komerční funkcí bez návaznosti na technickou, dopravní nebo sociální infrastrukturu a se závažnými dopady na fyzické i sociální prostředí metropolitních regionů.“⁶⁶

Konkrétně překlad anglického hesla zní takto: „...je to rozšiřování/rozlézání města a jeho předměstí přes zemědělskou půdu do okrajových částí města. Obyvatelé těchto rozlehlých sousedství mají tendenci žít jako samostatná rodina v jednogeneračních domcích a cestovat za zaměstnáním především díky vlastnictví automobilu. Nízká hustota obyvatel je indikátorem tohoto roztažení...“⁶⁷

Hnilička ve své studii překládá „urban sprawl“ jako „sídlní kaše“. Tento název se vžil do naší odborné literatury velmi rychle. V češtině sídlní kaše nejčastěji „...pojmenovává neuspořádanou skrumáž předměstských staveb.“ Sídlní kaše je velmi aktuální problém současné výstavby. Hnilička k tomu dodává svou teorii o fenoménu „mít vlastní dům“, který se v posledních letech rozvinul i u nás. Sociolog Hartmut Häussermann chápe rodinný dům jako „symbol nezávislosti , jistoty a osobní svobody.“ Samozřejmostí je i vyšší sociální status, tedy

⁶³ Curl J.S., „satellite town“ A Dictionary of Architecture and Landscape Architecture. Oxford University Press. 2000. Encyclopedia.com. 4.5.2009, dostupné z: <http://www.encyclopedia.com>

⁶⁴ Potočný T., Lidé na okraji. Případová studie satelitního městečka. IVRIS Papers č.6/01 r.2006,FSS MUNI, str. 15

⁶⁵ Suburbanizace.cz, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, 2008, str. 17

⁶⁶ Suburbanizace.cz, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, 2008, str. 92

⁶⁷ Heslo „urban sprawl“: dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Urban_sprawl

vila jako sociální ukazatel a míra prestiže ve společnosti. A dále podle Häussermanna byl již v 19. století ideálem bydlení život na předměstí.⁶⁸

Celkově lze ohodnotit sídelní kaši jako nežádoucí z hlediska ekonomického, sociálního a i ekologického. Jedná se o neřízený vývoj, který není ve většině případů regulován a tím dochází k nevratným změnám na tváři české krajiny a typicky české vesnice. O komerčních zónách podél velkých silničních tahů jsme se již v této práci zmiňovala. Vzniká tak mozaikovitá struktura zázemí města.⁶⁹

Hlavní problémy suburbanizace v České republice – shrnutí:

1. místo trvalého bydliště (nízký počet trvale hlášených obyvatel) - místní příslušnost a daňová povinnost; většina z nově příchozích obyvatel není v obci hlášena k trvalému pobytu z čehož pak vyplývá i nízký podíl obce na daňovém výnosu a tedy snížení možností investování obce např. do budování nebo údržby technické infrastruktury a dalších veřejných projektů, přestože jsou komunikace i technické sítě nebo vybavenost všemi obyvateli využívány; obdobně platí pro sídla firem.
2. územní plánování obcí – zábor volných ploch se všemi environmentálními dopady - vznik sídelní kaše, (výběr ploch, lokalizace na tzv. zelené louce, zábor zemědělského půdního fondu, nekontrolované rozrůstání sídla do volné krajiny – nedostatečná regulace, monofunkčnost, tlak developerů na změny územního plánu apod.).
3. doprava – intenzita osobní automobilové dopravy - dopravní spojení ve většině případů možné pouze automobilem (dojížděka za prací, vybaveností, „matka taxikář“ apod.) s tím souvisí i nedostatečná nebo naopak nevyužívaná městská či příměstská doprava.
4. integrace nových obyvatel – konflikty se starousedlíky, neparticipují na chodu obce případně na akcích obcí pořádaných – problémy segregace a vznik „ghett“, nedostatek míst k setkávání (společné veřejné prostory).
5. proměna krajiny (viz bod 2) – velké změny v charakteru osídlení (včetně architektonické kvality zástavby), zastavění volného prostoru krajiny a nevratné změny v obrazu tradiční české krajiny, ztráta *genia loci*; působení developerských společností s jejich projekty „na klíč“, případně rychlé zainvestování technickou infrastrukturou a rozprodej pozemků (častý tlak developerů na možnost výstavby v nevhodných lokalitách ovlivněný především cenou pozemků) apod.

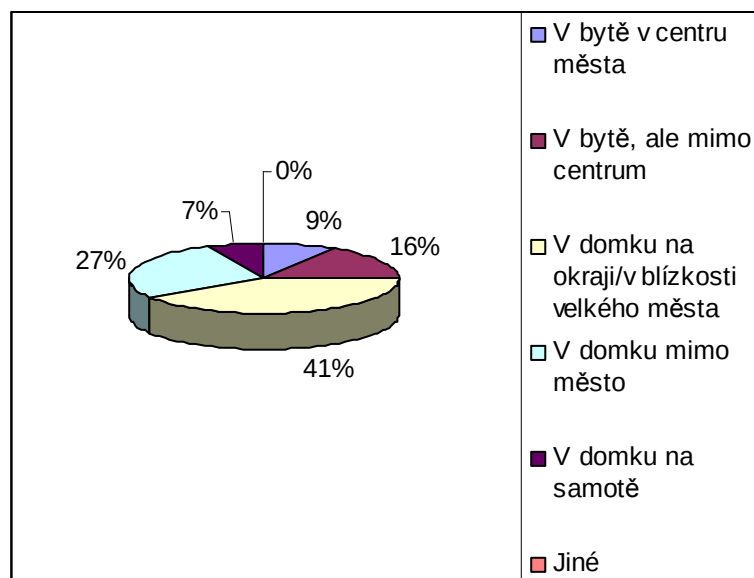
⁶⁸ Hnilička P., Sídelní kaše. Otázky k suburbánní výstavbě rodinných domů. ERA, 2005, str. 17

⁶⁹ Ouředníček M., Temelová J., Macešková M., Novák M., Puldová P., Rampotl D., Chuman T., Zelenková S., Kuncová I., suburbanizace .cz, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha 2008, str. 16

Přes výše uvedené problémy vyplývá z výzkumu, který pro Lidové noviny provedla agentura Median následující graf. Ideálem v bydlení je přibližně pro dvě pětiny respondentů domek na okraji velkého města – tedy v našem případě nejčastěji satelitní městečko. Zhruba třetina z dotázaných 650 respondentů by preferovala domek na vesnici (nevíme jaké bylo přímé zadání otázky, zda se vesnice také nevztahuje na novostavby). Z výzkumu také vyplynulo, že bydlení v satelitních městečkách láká více ženy než muže (článek uvádí 46% žen a 36% mužů). Z výzkumu dále vyplynulo, že větší zájem o bydlení v satelitech mají respondenti do 44 let a zájem o tento typ bydlení roste se vzděláním. Nejvíce bydlení v satelitu láká vysokoškolsky vzdělané respondenty a respondenty s vyššími příjmy.⁷⁰

Graf č.6. Kde chcete bydlet? – Průzkum zveřejněný v Lidových novinách dne 19.5.2008, provedla agentura Median (N=650):

Zdroj: LN, Median

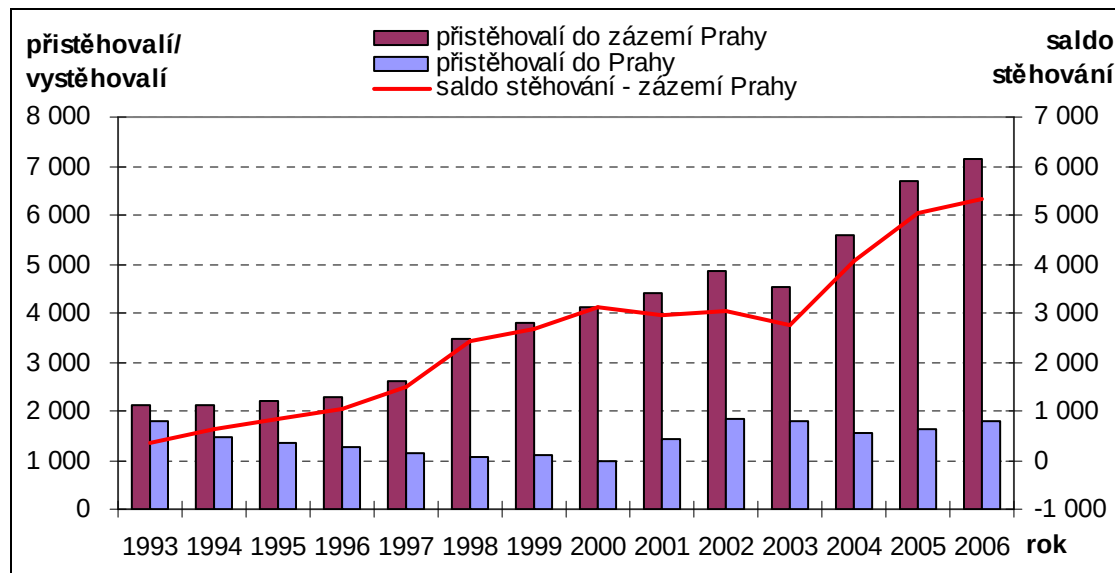

Následující grafy ukazují počet přistěhovalých obyvatel do zázemí velkých měst – Praha, Brno, Plzeň a Ostrava od roku 1993 do roku 2006. :

⁷⁰ Čápková H., Češi chtějí žít v satelitech, Lidové noviny ze dne 19.5. 2008, výzkum agentury Median, str.1

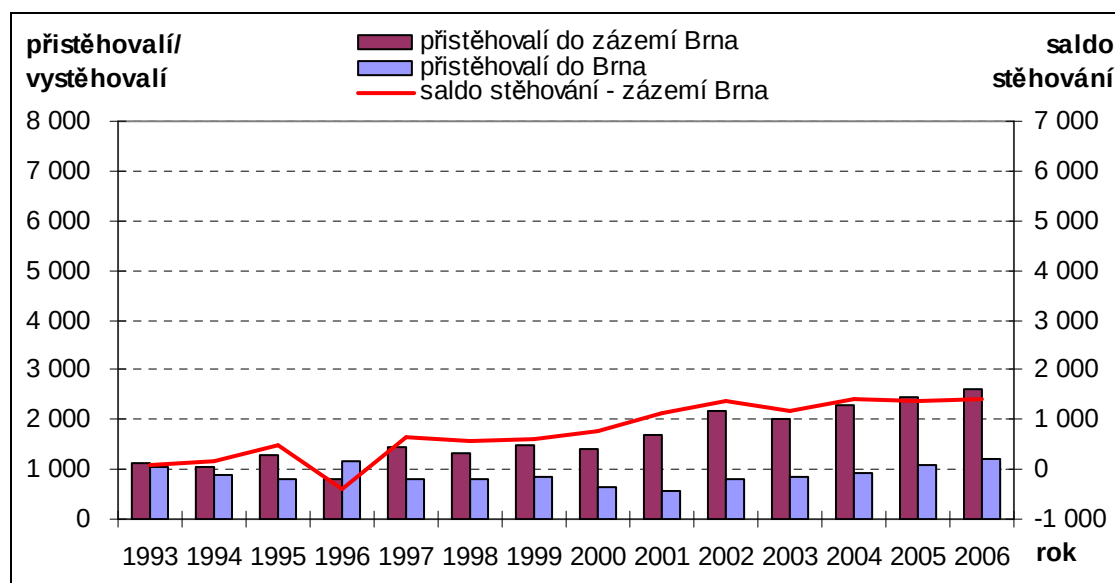
Graf č.7. Počet přistěhovalých z **Prahy** do jejího zázemí (okr. Praha-východ a Praha-západ), počet přistěhovalých do Prahy z jejího zázemí a saldo stěhování pro zázemí Prahy v období 1993-2006 . Z grafu je patrné, že za poslední tři sledované roky výrazně vzrostl počet obyvatel, kteří se přistěhovali do zázemí Prahy.

Zdroj: Pohyb obyvatelstva v České republice (1993-2006) – Český statistický úřad

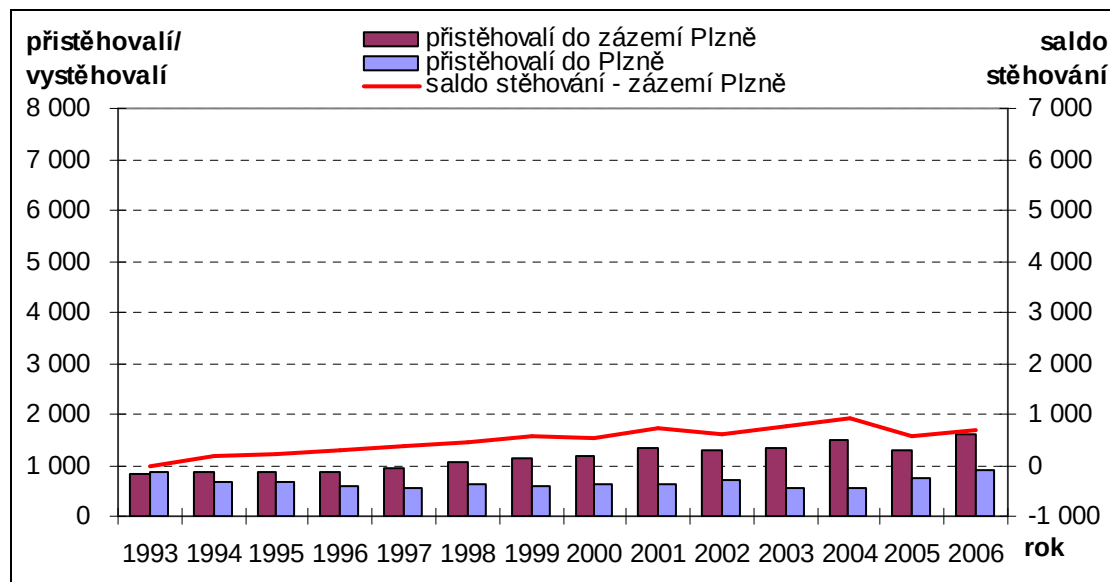
Graf č.8. Počet přistěhovalých z **Brna** do jeho zázemí (okr. Brno-venkov), počet přistěhovalých do Brna z jeho zázemí a saldo stěhování pro zázemí Brna v období 1993-2006 . Do zázemí Brna se oproti předchozímu grafu, při srovnání s Prahou stěhuje podstatně méně obyvatel. Ovšem i zde je patrný nárůst počtu obyvatel v zázemí města.

Zdroj: Pohyb obyvatelstva v České republice (1993-2006) – Český statistický úřad

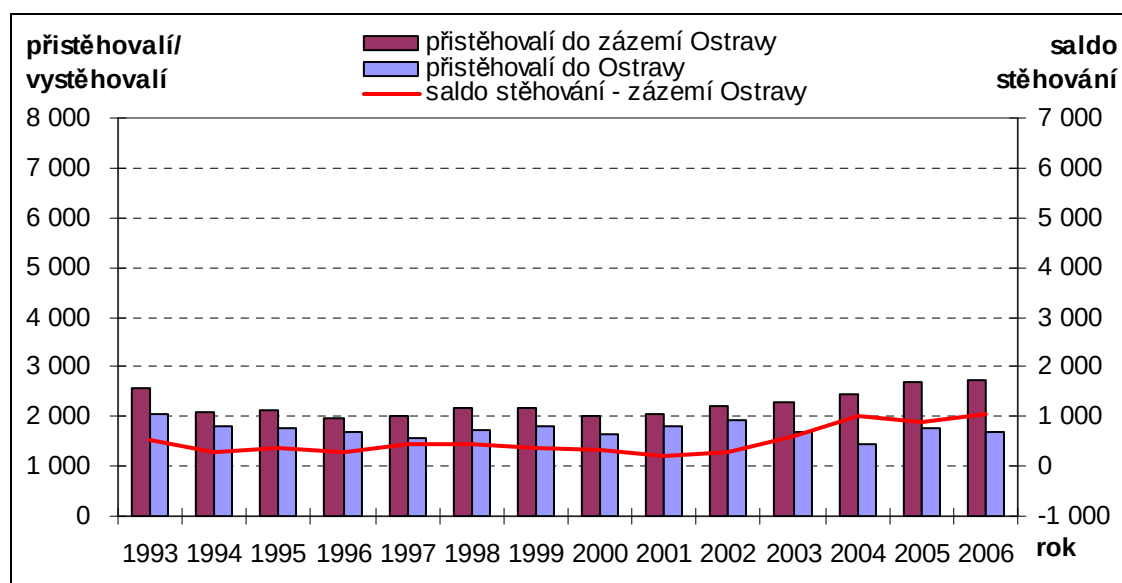
Graf č.9 : Počet přistěhovalých z **Plzně** do jejího zázemí (okr. Plzeň-jih a Plzeň-sever), počet přistěhovalých do Plzně z jejího zázemí a saldo stěhování pro zázemí Plzně v období 1993-2006 . Plzeň má ze sledovaných měst nejméně obyvatel, kteří se stěhují do jejího zázemí. Ale i zde je patrný rozdíl mezi stěhováním do Plzně jako měst a mezi stěhováním do jejího zázemí.

Zdroj: Pohyb obyvatelstva v České republice (1993-2006) – Český statistický úřad

Graf č.10. Počet přistěhovalých z **Ostravy** do jejího zázemí (okr. Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín a Opava), počet přistěhovalých do Ostravy z jejího zázemí a saldo stěhování pro zázemí Ostravy v období 1993-2006 . Počet obyvatel, kteří se za poslední tři sledované roky přistěhovali do zázemí Ostravy je poměrně stabilní a převyšuje počet obyvatel, kteří se stěhují dovnitř města.

Zdroj: Pohyb obyvatelstva v České republice (1993-2006) – Český statistický úřad

Obce v okrese Praha- západ známé rychlým rozvojem v posledních letech:

ROK	CISOBCE	NÁZEV OBCE	STAV_1_1	Přistěhovaní	Vystěhovaní
2007	539104	Bojanovice	402	32	10
2007	571199	Bratřínov	129	8	1
2007	599735	Březová-Oleško	623	88	17
2007	540048	Buš	260	26	3
2007	539121	Černolice	215	31	10
2007	539139	Černošice	5 481	482	197
2007	532215	Červený Újezd	914	50	21
2007	539147	Číčovice	279	7	6
2007	539155	Čisovice	802	52	19
2007	539163	Davle	1 273	106	62
2007	539171	Dobrovíz	465	11	15
2007	539180	Dobříč	259	36	10
2007	539198	Dobřichovice	3 047	155	70
2007	539201	Dolany	727	51	17
2007	539210	Dolní Břežany	2 284	257	96
2007	531146	Drahelčice	412	39	13
2007	539228	Holubice	661	102	5
2007	539236	Horoměřice	2 515	269	132
2007	539244	Hostivice	6 174	738	223
2007	539252	Hradištko	1 480	96	64
2007	539261	Hvozdnice	352	21	7
2007	539287	Choteč	308	16	3
2007	539295	Chrášťany	599	88	3
2007	539309	Chýně	866	315	27
2007	513431	Chýnice	312	10	10
2007	539317	Jeneč	1 093	74	24
2007	539325	Jesenice	4 757	605	160
2007	539333	Jílové u Prahy	3 688	190	112
2007	539341	Jíloviště	614	26	17
2007	539350	Jinočany	870	130	23
2007	539368	Kamenný Přívoz	1 172	86	48
2007	599727	Karlík	382	31	6
2007	571211	Klínec	433	21	13
2007	539384	Kněževs	525	15	13
2007	539392	Kosoř	785	23	17
2007	571261	Kytín	372	17	9
2007	539406	Lety	1 000	76	37
2007	539414	Libčice nad Vltavou	3 239	85	87
2007	539422	Libeň	893	108	18
2007	571326	Lichoceves	163	12	6
2007	539457	Líšnice	407	36	12
2007	539490	Měchenice	644	28	11
2007	540765	Mníšek pod Brdy	4 261	181	105
2007	531618	Nučice	1 072	137	20
2007	539503	Ohrobec	850	71	30
2007	571334	Okoř	61	10	5
2007	539511	Okrouhlo	541	33	12
2007	539520	Ořech	781	53	22
2007	539546	Petrov	417	34	6
2007	539562	Pohoří	229	39	13
2007	539571	Průhonice	2 303	223	80
2007	539597	Psáry	2 750	245	76

2007	532789	Ptice	522	41	18
2007	571318	Roblín	203	8	6
2007	539627	Roztoky	6 674	513	176
2007	531723	Rudná	3 999	386	190
2007	539643	Řevnice	3 008	118	80
2007	539651	Řitka	770	64	23
2007	539660	Slapy	712	51	21
2007	539686	Statenice	832	113	28
2007	539708	Středokluky	892	32	12
2007	571342	Svrkyně	263	12	1
2007	531821	Tachlovice	546	24	6
2007	598313	Trnová	113	39	19
2007	539759	Třebotov	1 123	32	24
2007	539767	Tuchoměřice	1 121	59	49
2007	539775	Tursko	567	53	39
2007	571351	Úholičky	613	42	8
2007	532991	Úhonice	924	24	19
2007	539805	Únětice	568	34	18
2007	539813	Velké Přílepy	1 847	267	89
2007	513458	Vestec	1 741	280	146
2007	539830	Vonoklasy	445	15	9
2007	539848	Vrané nad Vltavou	2 089	109	54
2007	539856	Všenory	1 515	75	48
2007	571288	Zahořany	204	24	6
2007	539872	Zbuzany	675	84	22
2007	539881	Zlatníky-Hodkovice	1 074	56	41
2007	539902	Zvole	1 328	154	51

Tabulka č. 6. Příklady obcí, které jsou známé vysokým rozvojem suburbanizace . Tabulky upraveny, srovnání roků 2000 a 2007. Příklad přistěhovaných / vystěhovaných obyvatel okresu Praha- západ.(Jen obce, kde byly známy data za rok 2007.)

Zdroj : Český statistický úřad

Název obce	2000	2007
Černošice	209	482
Hostivice	189	738
Jesenice	241	605
Průhonice	55	223
Roztoky	127	513
Velké Přílepy	30	267

Tabulka č. 7. Přistěhované obyvatelstvo 2000 a 2007

Zdroj: Český statistický úřad

Jak vyplývá z výše uvedené tabulky a grafů, ve většině případů převažuje počet přistěhovaných obyvatel nad vystěhovanými obyvateli. Od roku 2000 se zvyšuje počet nově příchozích obyvatel do těchto oblastí, jak je vidět na příkladech obcí v oblasti Praha-západ, které mají stále se rozvíjející novou zástavbu.

3.3. Suburbanizace ve světě

Suburbanizace v zahraničí, tedy hlavně v USA a v okolní Evropě, nastupuje masově po druhé světové válce. Ptáček uvádí dva klasické příklady a to právě Spojené státy americké a příklad Německa.⁷¹

Vývoj osídlení ve Spojených státech byl oproti Evropě z pochopitelných důvodů opožděn. Velká města se zde začínají rozmáhat až koncem 19. století. Oproti evropským městům mají jeden charakteristický rys - a to, že neobsahují *genius loci*, neboli duch místa, které má většina evropských měst (mimojiné dle Norberga-Schulze je to Praha). Charakter amerických měst je také dán etnickou strukturou jejich obyvatelstva a větší segregací. Ve Spojených státech proces suburbanizace nastupuje dříve než v Evropě a zpočátku by podporován státem. Zde to souviselo i s životním stylem obyvatel a dostupností. (Kořeny masové společnosti – vlastnictví domku na předměstí a automobilu, vznik střední třídy). Velkou roli hrají i dostupné a velké pozemky, na kterých byly „příměstské kolonie“ vystavěny. Ve srovnání s Českou republikou 90.let, kdy u nás dochází k opětovnému nastartování suburbanizace, jsou pozemky menší, nerespektují návaznost na krajinu, nejsou tolerantní k životnímu prostředí. Z hlediska sociálního dochází k absenci komunikace mezi obyvateli starými a novými.⁷²

V anglicky mluvících zemích se také objevuje již zmíněný termín *urban sprawl*, do češtiny překládaný jako sídelní kaše, neboli rozlézání do okolní krajiny, jakýsi „exodus na předměstí“. S tím samozřejmě souvisí i proces vyliďnění center měst. Nově vznikající satelitní městečka, jsou někdy nazývány také jako „sídliště naležato“. Hnilička uvádí, že díky tomu, jak jsou monofunkční a zónovaná, i zde se objevují některé typické neduhy panelových sídlišť.⁷³

Obr. č.3. Ukázka typického amerického předměstí.
Zdroj: <http://blogs.lasvegascitylife.com>

⁷¹ Ptáček P. , Suburbanizace v USA a Německu: zdroj inspirace i poučení. In: Sýkora L. (ed). Suburbanizace a její sociální , ekonomické a ekologické důsledky. Ústav pro ekopolitiku o.p.s. 2002, str.55

⁷² Markvart J., Suburbanizace a její sociální, ekonomické, ekologické důsledky. Recenze publikace. In: Urbanismus a územní rozvoj, ročník 5. č.6/2002, str. 52

⁷³ Hnilička P., Sídelní kaše. Otázky k suburbánní výstavbě rodinných domů. ERA, Brno 2005, str.20

Ve Spojených státech začíná být tato suburbanizace mimo kontrolu a přikládá se jí řada negativních důsledků. Klasická suburbanizace v USA probíhala mezi lety 1920- 1970. V tomto období také dochází k velké koncentraci obyvatel a vzniku megalopolí jako je např. Boswash, neboli Boston a Washington nebo megalopole v oblasti Velkých jezer. Dále se objevuje proces dekoncentrace nárůstu metropolitních oblastí a narůstá počet obyvatel za hranicemi měst = suburbanizace. Vznikají tak klasická americká předměstí, pro jejichž vznik pracovaly i faktory jako poválečný nedostatek bydlení po druhé světové válce, poválečný „baby boom“. Vláda finančně podpořila výstavbu dopravní infrastruktury a zároveň začala podporovat bytovou výstavbu. Právě zde se setkáváme s pojmem, který už byl zde zmíněn a tj. *bedroom community*. Tento proces se v USA soustřeďuje do období mezi lety 1920-60. Koncem 60. let pak dochází k postupnému stěhování služeb i do těchto oblastí a vznikají tak i pracovní místa. Dalším fenoménem americké suburbanizace je vznik komerčních center a tzv. *shopping malls*, tedy nákupních center, kde je vše pod jednou střechou.⁷⁴

Počátkem 90. let vydala Englandová svou studii, která se zabývala možnostmi zaměstnání pro ženy v suburbánních lokalitách, kde je nazvala jakousi „prostorovou pastí pro ženy.“ Její studie se zabývala možnostmi zaměstnání těchto žen, zvládání domácnosti, péči o děti a jaké možnosti práce vlastně mají. Dle ní jsou v takovéto „pasti“ chyceny ženy, které jsou vdané, mají bílou barvu pleti a malé děti. Zaměřila se na výzkum přímo zaměstnaných žen a jejich zaměstnavatelů. Z výzkumu vyplynulo, že většina žen nakonec skončí jako administrativní pracovnice, protože mimo jiné cesta za kvalitnější prací je pro ně moc dlouhá.⁷⁵

Obr. č.4. Jefferson County, Colorado USA- sídelní kaše
Zdroj: www.airphotona.com

⁷⁴ Ptáček str.56-67

⁷⁵ England K., Suburban Pink Collar Ghetto: The Spatial Entrapment of Woman? In: Annals of the Association of American Geographers, Ročník 83, č.2/1993, dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/2563494>

Následující tabulka poskytuje srovnání základní problémy suburbanizace ve Spojených státech:

Předměstí	Centra měst
Růst příjmů obyvatel, střední vrstvy	Růst podílu obyvatel s nízkými příjmy
„Baby boom“- velký počet rodin s malými dětmi	Růst podílu přistěhovalců, kriminality
Státem garantované hypoteční úvěry a daňové úlevy pro výstavbu, nižší daně	Zvyšování daňového zatížení
Rostoucí poptávka a množství pracovních sil	Klesající poptávka a množství pracovních sil
Dobrá dopravní dostupnost	Špatná dopravní dostupnost
Nízké ceny pozemků, velké pozemky	Vysoké ceny pozemků, malé pozemky
Dobrá kvalita životního prostředí	Špatná kvalita životního prostředí
Daňová zvýhodnění, liberální stavební předpisy	
Nové reprezentativní adresy	Staré reprezentativní adresy
Rostou aglomerační výhody	Klesají aglomerační výhody

Tabulka č.8. Důvody pro suburbanizaci rezidenčních i nerezidenčních funkcí v USA
Zdroj: Ptáček P. , Suburbanizace v USA a Německu: zdroj inspirace i poučení⁷⁶

Druhý příklad, který Ptáček uvádí je Německo a to z důvodu, že reprezentuje západní Evropu a zároveň se zde podařilo suburbanizaci lépe zvládnout, než tomu je v USA. Dalším faktorem výběru této země je její podobnost s Českou republikou. Německo prošlo během druhé světové války poměrně velkou destrukcí, zvláště pak byla poničena velká města. Obyvatelstvo tak přesídlilo nuceně do zázemí těchto měst a na venkov. Velkou roli hraje i rozdělení Německa do několika zón a pozdější vytvoření dvou německých republik s odlišnými politickými režimy. SRN jako stát byla podstatně ekonomicky zdatnější, a proto zde logicky dochází k rozvoji suburbanizace a to zvláště v oblasti Porýní a Porúří, dále pak Mnichova a Frankfurtu. Jako se v USA uchytil výraz „*urban sprawl*“, v Německu je to označení „*Siedlungsbrei*“ tj. sídelní kaše. Začíná se měnit charakter příměstských oblastí, kdy také dochází k nárůstu počtu nově postavených bytů a domů a nových oddělených obytných souborů. Objevují se zde poprvé typizované domy tzv. na klíč. Obdobně jako ve Spojených

⁷⁶ Ptáček P. , Suburbanizace v USA a Německu: zdroj inspirace i poučení. In: In: Sýkora L.(ed). Suburbanizace a její sociální , ekonomické a ekologické důsledky. Ústav pro ekopolitiku o.p.s. 2002, str.63

státech i zde se můžeme setkat s tím, že typický obyvatel bývá řazen do střední třídy a pracuje ve službách. Celkově se tyto nové soubory odlišují i kvalitou životního prostředí. Funguje zde integrační funkce nově příchozích obyvatel a obyvatel původních formou nejrozličnějších spolků a zájmových organizací.⁷⁷

Následující tabulka poskytuje srovnání základních problémů suburbanizace v SRN

Předměstí	Centra měst
Růst příjmů obyvatel, střední vrstvy	
Státem garantované hypoteční úvěry	
Rostoucí poptávka a množství pracovních sil	Klesající poptávka a množství pracovních sil
Dobrá dopravní dostupnost	Špatná dopravní dostupnost
Nízké ceny pozemků, velké pozemky	Vysoké ceny pozemků, malé pozemky
Dobrá kvalita životního prostředí	Špatná kvalita životního prostředí
	Pravidla omezující investice a využití
Daňová zvýhodnění	
Plánovaná centra a administrativní parky díky podpoře decentralizace	
	Reprezentativní adresy
	Aglomerační výhody

Tabulka č.9. Důvody pro suburbanizaci rezidenčních i nerezidenčních funkcí v SRN
Zdroj: Ptáček P. , Suburbanizace v USA a Německu: zdroj inspirace i poučení⁷⁸

Pokud bychom měli porovnat rozdíl mezi suburbanizací ve Spojených státech a v Německu, tak základním rozdílem je reakce státu. Ve Spojených státech probíhal proces suburbanizace v podstatě nekontrolovaně s částečnou podporou státu. V Německu probíhal tento proces kontrolovaně za pomoci územního plánování. Ve Spojených státech proces suburbanizace započal mnohem dříve, kdežto do Evropy se dostává později, proto se v suburbánních lokalitách USA zdržuje mnohem větší počet obyvatel. V evropských městech

⁷⁷ Ptáček P. , Suburbanizace v USA a Německu: zdroj inspirace i poučení. In: In: Sýkora L.(ed). Suburbanizace a její sociální , ekonomické a ekologické důsledky. Ústav pro ekopolitiku o.p.s. 2002, str.67- 69

⁷⁸ Tamtéž, str.75

se nevytváří v takovém počtu ghetta a slumy jako v případě USA. Takovýchto příkladů uvádí Ptáček ve své publikaci mnohem více.⁷⁹

3.4. Změna sociální struktury v souvislosti se suburbanizací

Nejvýznamnějšími vlivy, které působí na změnu sociální struktury, jsou vlivy demografické a ekonomické, dále pak vzdělanostní struktura obyvatel. Klasickým příkladem demografického vlivu je stárnutí populace, zvýšená pracovní aktivita žen, vzrůstající podíl neúplných nebo jednočlenných domácností atd. Z hlediska ekonomického bychom mohli zařadit konzumní preference, tedy zaměření na spotřebu. S tím souvisí dostupnost obchodních center a míst pro trávení volného času.⁸⁰

Se změnou sociální struktury souvisí výzkum Sociologického ústavu AV ČR, který se zabýval „Postoji k bydlení v České republice“ v roce 2001. Výzkum realizoval tým Socioekonomie bydlení. Šetření proběhlo formou standardního rozhovoru v červnu a červenci roku 2001 na vzorku 3 564 osob starších 18 let kvótním výběrem.⁸¹

Zajímavá jsou zjištění, která se orientovala na dráhy bydlení populace od roku 1960. Hlavním zjištěním bylo, že: „Lidský věk je nejtěsněji spojen s pohybem na dráhách bydlení. Nejvíce změn v bydlení, ať jde o faktické stěhování nebo změnu uživatelského práva k obydlí, realizuje většina lidí do svých 44 let. V průměru je 1,09 těchto změn na jednoho respondenta do 55 let. Nejpohyblivějšími jsou na dráhách bydlení vysokoškoláci, podnikatelé, lidé po rozvodu.“ A dále pak: „Dráhy bydlení směřují k vlastnictví obydlí.“⁸²

Průměrný počet změn v životě jednotlivce roste s věkem (následující grafy původně označené jako graf č.11. a 12.. Méně často mění obydlí respondenti se základním vzděláním, nezaměstnaní a studenti. Naopak rodiny s nezletilými dětmi se častěji stěhují než ostatní dotázaní. Mladí respondenti odchází průměrně kolem 21 roku od rodiny a osamostatňují se (viz následující tabulka: Důvody ke změně bydlení).

⁷⁹ Tamtéž, str.71-75

⁸⁰ Mulíček O., Suburbanizace v Brně a jeho okolí, in: In: Sýkora L.(ed). Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky. Ústav pro ekopolitiku o.p.s. 2002, str.173

⁸¹ Lux M. a kol., Bydlení - věc veřejná. Sociální aspekty bydlení v České republice a zemích Evropské unie, Sociologické nakl. Praha 2002, str.247

⁸² Vajdová Z., Dráhy bydlení populace 18 – 54 let v době od roku 1960, Postoje k bydlení v ČR v roce 2001 str. 1, dostupné z: http://seb.soc.cas.cz/postoje2001/prezentace/seb_vajdova_drahy.pdf

Tabulka č.1

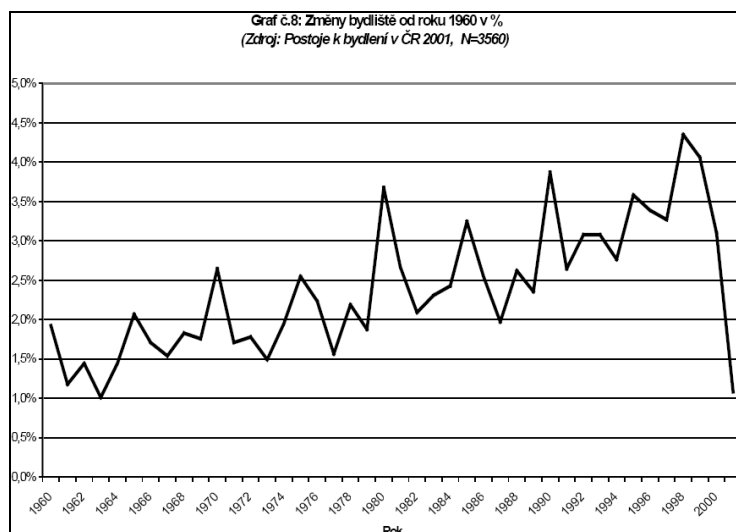
Důvody ke změně bydlení

Důvody vedoucí k přestěhování	Při první změně bydlení	Při druhé změně bydlení	Při třetí změně bydlení
založení manželství, rodiny	46,3%	17,9%	12,7%
přání bydlet samostatně	10,8%	10,5%	5,5%
změna zaměstnání	8,3%	8,2%	9,9%
jiné důvody	5,8%	9,8%	6,7%
rozvod, úmrtí	4,4%	13,2%	12,9%
přiblížení se místu práce	4,2%	2,4%	3,7%
převod, rozšíření smluvních práv	3,9%	3,1%	3,2%
potřeba většího/menšího bytu	3,3%	11,3%	12,0%
přání mít byt lepší kvality	3,2%	7,6%	9,4%
odchod z provizorního ubytování	2,3%	3,4%	5,1%
zdravotní důvody	1,9%	1,8%	3,0%
změnit právní důvod užívání	1,8%	4,0%	7,4%
přání bydlet ve městě, na venkově	1,4%	2,2%	2,8%
dostal výpověď	0,9%	2,1%	3,2%
přiblížení se rodině	0,8%	2,5%	2,3%
neštěstí, živelní pohroma	0,2%	0,0%	0,2%

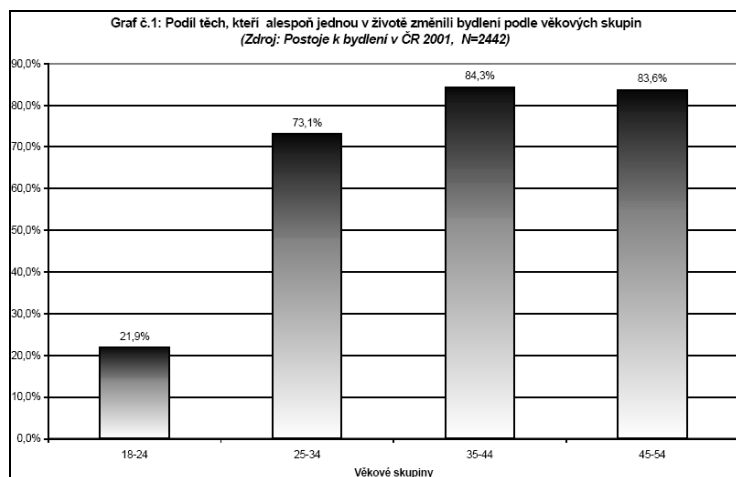
Zdroj: Postoje k bydlení v ČR 2001, N=3560

Tabulka č.10. Důvody ke změně bydlení

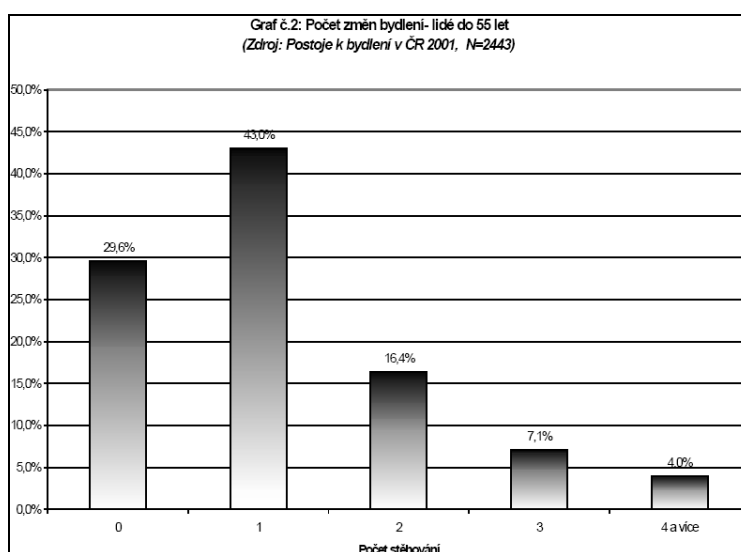
Graf č.11. Změny bydliště od roku 1960

Graf č.12. Podíl respondentů, kteří alespoň jednou v životě změnili bydlení podle věkových skupin

Graf č. 13. Počet změn bydlení – respondenti do 55 let.

Kdo je tedy průměrný obyvatel suburbánní obce? Z výzkumů vyplývá, že nejčastějším obyvatelem suburbii je mladá rodina. (Jedním z nejčastějších důvodů stěhování je založení rodiny nebo uzavření manželství). Oproti původnímu obyvatelstvu je jejich věkový průměr mnohem nižší. Jak už bylo poznamenáno jedná se většinou o ucelené rodiny nebo mladé páry, které hodlají založit rodinu. Zde se uplatňuje faktor zdravého životního prostředí, které je preferováno hlavně pro zdraví dětí. Mezi nově přistěhovalými obyvateli převažují ti, kteří mají vysokoškolské vzdělání a patří do vyšších platových tříd, tudíž mají vysoký status a příjem.⁸³

Na sociální strukturu v suburbánní obci mají také důležitý vliv vztahy mezi obyvateli. Klasickým vztahem je vztah mezi starousedlíky a novými příchozími tzv. naplaveninou. Galčanová s Vackovou ve své případové studii Brna uvádí několik faktorů, které tyto vztahy ovlivňují. Prvním faktorem je **sdílená historie vztahů** a vazeb. Tento faktor dělá ze starousedlíků skupinu, která je uzavřená a sdílí společnou historii, zážitky případně tradice. V případové studii Brna si autorky všimly, že existují obyvatelé novostaveb, kteří sice bydlí v novém domě, ale ve staré zástavbě mají třeba rodinné vazby. Samozřejmě v tomto případě je integrace do života obce mnohem jednodušší. Druhým faktorem je **sdílení každodennosti**. Klasickým příkladem, který autorky uvádí je případ ženy, která se do obce u Brna přistěhovala v roce 2000 - citují: „Ty lidi tam člověk nezná, že, že si připadá jako cizinec. Co mě teda školovalo, na začátku, jak je tam ta konečná, že lidi přijdou na tu konečnou a pozdraví se. To, to jsem byla v šoku, protože normální člověk ve městě, že, když přijde na zastávku, tak mlčí, takže to se mě tam líbilo, ale nikoho sem tam neznala, v autobuse se všichni zdravili, znali a

⁸³ Ouředníček M., Temelová J., Současná česká suburbanizace a její důsledky. Ouředníček M., Temelová J., Současná česká suburbanizace a její důsledky. In: Veřejná správa, č. 4/2008, str.4

člověk si připadá jako cizák.“ V souvislosti s každodenností dále zmiňují tzv. **uzlové body integrace** jako jsou veřejná místa – již zmíněná autobusová zastávka, dětská hřiště atd.⁸⁴

Starousedlíci mají na většinu nově přistěhovaných obyvatel velmi negativní názor. Nejčastěji je tento negativismus spojován s určitým sociálním statutem nově přistěhovaných. Nově postavené lokality vyvolávají ve starousedlících rozporuplné pocity, především z hlediska majetku nově příchozích. Proto se můžeme setkat s nejrůznějšími názvy nově vybudovaných lokalit, jako je například nazývá televizní seriál České televize „místem nahoře“, či pejorativně znějící „Beverly Hills“ (v reakci na představu jakéhosi luxusu, kterým musí nutně noví příchozí oplývat).

Z výzkumů vyplývá, že starousedlíci mají nejčastěji názor na nové obyvatele takový, že jsou „sice zámožní a vzdělaní, ale i izolovaní a sobečtí“. Noví obyvatelé si o starousedlících naopak myslí, že jsou „chudší, ale na druhé straně přátelští a pilní.“⁸⁵

Sociální struktura je dále ovlivněna **segregací**, která díky suburbanizaci probíhá. Jev, který je znám jak u nás, tak i ve světě. V extrémním případě dochází k prostorovému uzavření části obyvatel. Vznikají hlídané oblasti, kdy do čtvrti je hlídán vstup a žije zde prakticky uzavřená komunita. Ve Spojených státech je takováto lokalita označována termínem *gated communities*. Jak ve Spojených státech, tak i v Evropě jsou lokality měst, kde vznikají ghetta, která jsou většinou etnicky orientovaná (např. Turci v Berlíně, Indové v Londýně, Arabové v Paříži). Co se týče České republiky, zde podmínky pro vznik takovýchto oblastí příliš nebyly. Výjimku by mohla snad tvořit jen Praha. V souvislosti se suburbii je riziko segregace mnohem větší. Posiluje jej především nedostatek veřejných prostorů a míst pro setkávání.⁸⁶

Výzkum sociálního prostředí v zázemí Prahy provedla katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK v roce 2004. Tomuto problému se věnovala i Puldová ve své magisterské práci. Výzkum se snažil zjistit, jaké jsou **vztahy mezi novými obyvateli a starousedlíky**. Především byl zkoumán postoj starostů, kde dvě třetiny starostů uvedli, že vítají příchod nových obyvatel a podporují jej. (Za každého obyvatele dostává obec dotace od státu). Mezi spíše negativní zkušenosti se řadí vyšší nároky nových obyvatel jak na infrastrukturu, tak i na služby poskytované obcí. V případě mladých rodin pak převládá požadavek na místa v mateřské či základní škole. Někdy se starostové setkávají s arogantním chováním a příliš

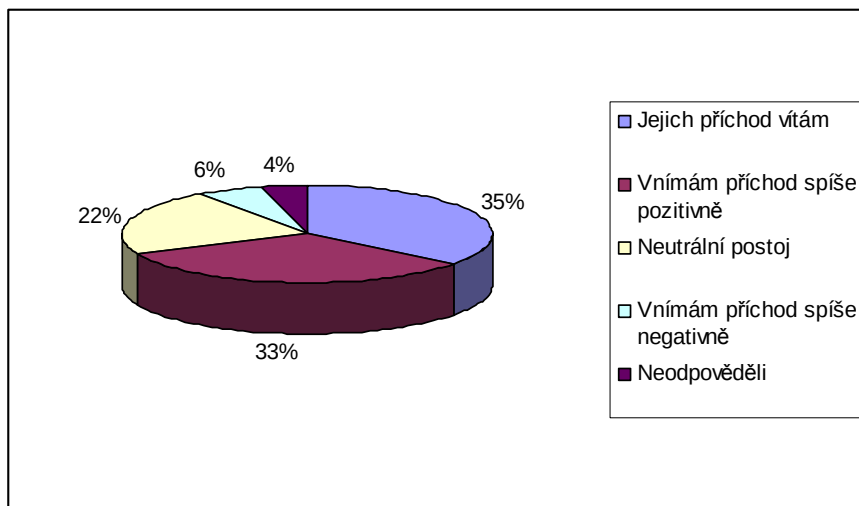
⁸⁴ Galčanová V., Vacková B., Rezidenční suburbanizace v postkomunistické České republice, její kořeny, tradice a současnost. Případová studie brněnských suburbií. IVRIS Papers č.8/02 r.2008, FSS MUNI, str. 16-18

⁸⁵ Doležalová G., Ouředníček M., Životní styl obyvatel v suburbanní zóně Prahy, In: Ouředníček M.(ed.) Sociální geografie pražského městského regionu, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha 2006, str.153

⁸⁶ Ouředníček M., Temelová J., Současná česká suburbanizace a její důsledky. Ouředníček M., Temelová J., Současná česká suburbanizace a její důsledky. In: Veřejná správa, č. 4/2008, str.4

velkými nároky nových rezidentů, kteří ve většině případů však nejsou, jak již bylo uvedeno, hlášeni k trvalému pobytu v obci (tudíž na ně obec nedostává finanční prostředky).⁸⁷

Graf č.14. Výzkum starostů obcí z roku 2004. Odpověď na otázku: „Jak hodnotíte příchod nových obyvatel z pozice starosty?“ (N=156) Zdroj: Ouředníček M, Puldová P., Změny sociálního prostředí v zázemí Prahy jako důsledek procesu suburbanizace⁸⁸

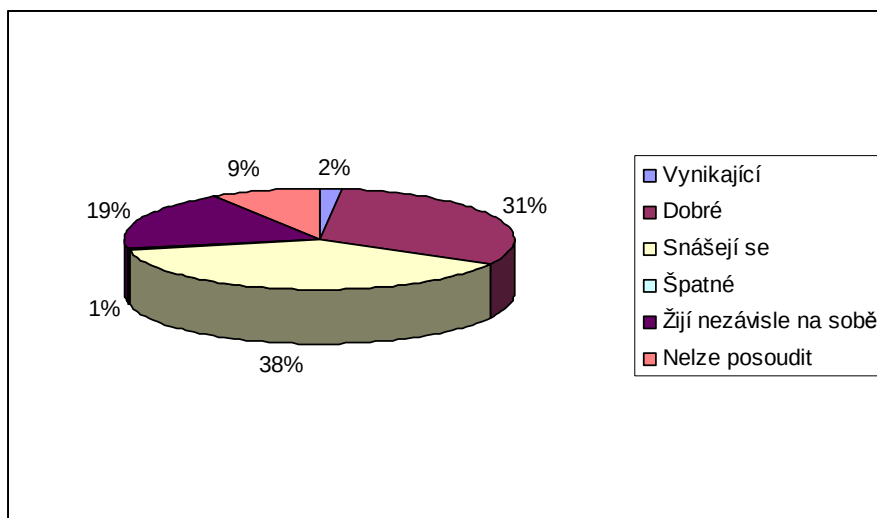
Přibližně stejné procento dotázaných starostů (zhruba dvě třetiny respondentů) odpovědělo, že vítají příchod nových obyvatel a nebo jej vnímají spíše pozitivně. Jako spíše negativní označilo příchod nových obyvatel přibližně 6% respondentů.

Další součástí výzkumu byla otázka na téma, jaké jsou vztahy mezi starousedlíky a nově příchozími obyvateli.

⁸⁷ Puldová P., Ouředníček M., Změny sociálního prostředí v zázemí Prahy jako důsledek procesu suburbanizace. In: Ouředníček M.(ed.) Sociální geografie pražského městského regionu, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PŘF UK, Praha 2006, str.129-133

⁸⁸ Ouředníček M, Puldová P., Změny sociálního prostředí v zázemí Prahy jako důsledek procesu suburbanizace, In: Ouředníček M.(ed.) Sociální geografie pražského městského regionu, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PŘF UK, Praha 2006, str.131

Graf č.15. Výzkum starostů obcí z roku 2004. Odpověď na otázku: „Jaké jsou podle Vašeho názoru sociální vztahy mezi starými a novými obyvateli?“ (N=156)
 Zdroj: Ouředníček M, Puldová P., Změny sociálního prostředí v zázemí Prahy jako důsledek procesu suburbanizace⁸⁹

Vztahy mezi starousedlíky a novými obyvateli jsou podle třetiny starostů dobré, více jak třetina odpověděla, že se navzájem snášejí. Přibližně pětina dotázaných starostů uvedla, že tyto dvě skupiny obyvatel žijí víceméně nezávisle na sobě.

Dalším výsledkem tohoto výzkumu bylo zjištění, že se zhruba dvě třetiny respondentů zapojují do politického života obce a to hlavně v rámci činnosti zastupitelstva. Co se týče sociální soudržnosti, byla zkoumána především prostřednictvím každodenního života obyvatel a aktivit volného času. Ukázalo se, že většina nových obyvatel participuje především na akcích zábavního typu, jako je např. pálení čarodějnic, alespoň jednou za čas navštíví místní restaurační zařízení a nebo využívají mateřskou školku. Kontakty v podstatě probíhají dvojí cestou a to za prvé v rámci poskytovaných služeb (pošta, starosta atd.), za druhé skrze aktivity dětí (pokud je noví obyvatelé mají).⁹⁰

Příkladem může být výzkum Puldové, která provedla šetření v obcích pražského městského regionu Bořanovice, Březiněves, Horoušany, Hovorčovice, Jesenice, Jirny, Koloděje, Květnice a Šestajovice. Celkový počet respondentů, kteří odpověděli byl 548. Dle výsledků jejího výzkumu se obecně noví obyvatelé kloní spíše ke kladnému soužití se starousedlíky (zhruba dvě pětiny). Dále zkoumala otázku izolace nových obyvatel suburbií, kdy se zhruba 30% nových obyvatel cítí izolovaně a nejčastěji jako tuto izolaci vnímá prostorové oddělení, odlišný životní styl života a případně věkové rozdíly. Zajímavé jsou i její výsledky navazování přátel se starousedlíky. Drtivá většina respondentů uvedla, že má v dané

⁸⁹ Tamtéž, str. 132

⁹⁰ Puldová P., Ouředníček M., Změny sociálního prostředí v zázemí Prahy jako důsledek procesu suburbanizace. In: Ouředníček M.(ed.) Sociální geografie pražského městského regionu, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PŘF UK, Praha 2006, str.135

lokalitě průměrně 15 přátel a známých. Častěji byli vnímáni pozitivně nově přistěhovalí obyvatelé, kteří se nastěhovali do obce, která je ještě součástí Prahy.⁹¹

Obdobný výzkum, který se zabýval vztahy mezi starousedlíky a novými obyvateli, realizoval Potočný na svém Městečku. Potočný se na základě rozhovorů s novými obyvateli satelitů dopracoval k tomu, že většina obyvatel nové zástavby nepřichází do styku s původními obyvateli. Výjimku tvoří ti respondenti, kteří se s obcí identifikují jako s místem svého bydliště a např. podporují místní obchody. Samozřejmě i zde se vyskytují stereotypy, kdy na nové obyvatele je pohlíženo jako na „zbohatlíky“, stereotypy jsou oboustranné.⁹²

Zajímavou částí sociální struktury obyvatelstva zázemí velkých měst je **vzdělanostní struktura**. V závislosti na výzkumu katedry sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, jsou následující závěry aplikovatelné na Pražský městský region, který je vymezen Prahou a okresy Praha - východ a Praha – západ. Vzđělanostní struktura celé České republiky se výrazně proměnila, ze sociologického hlediska se zvyšuje počet obyvatel, kteří mají vysokoškolské vzdělání. Vzdělání je také důležitým ukazatelem společenského statusu jedince. Praha jako hlavní město je specifická z hlediska největšího počtu vysokoškoláků, kteří jsou také jedni z mála, kteří vykazují určitou migraci či ochotu dojíždět za prací. Z tohoto důvodu tvoří většinu nově přichozích do suburbánních lokalit. V období 90. let, tak došlo ve všech pražských katastrech a oblastech k růstu počtu obyvatel s vysokoškolským vzděláním. Z dlouhodobého vývoje můžeme rozdělit výskyt vysokoškolsky vzdělaných obyvatel na dvě skupiny. První jsou tradiční pražské čtvrti typu Dejvice, Hanspaulka atd. Druhou skupinu pak tvoří právě suburbánní lokality, kde jsou to především nová sídla navazující na stávající obec. V souvislosti se změnou vzdělanostní struktury dochází k procesu „gentrifikace, kdy se jedná o pozvolné proměny městské části obývané obyvateli s nízkými příjmy na čtvrt' obyvatel bohatších, s prestižním statusem. Noví, movitější obyvatelé patří obvykle ke kvalifikovanější skupině obyvatel města (mnohdy se jedná o příslušníky uměleckých kruhů)“⁹³. Zajímavý dopad má vzdělanostní struktura na klasická panelová sídliště, kde dochází ke stagnaci a poklesu vzdělanostní úrovně obyvatel (určitá sociální degradace sídlišť). Dopadem tohoto procesu je hrozba odchodu obyvatelstva s vyšším sociálním statusem. Naopak v suburbánních lokalitách se tento jev chápe jako pozitivní, zvyšuje se vzdělanostní úroveň obce.⁹⁴

Z cizojazyčné literatury se na problém sociální struktury v procesu suburbanizace zaměřuje Robert Putnam. V roce 2001 vydal rozsáhlou publikaci *Bowling Alone: The Collapse*

⁹¹ Puldová P., Vliv suburbanizace na změnu sociálního prostředí v zázemí Prahy, Magisterská práce, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty UK, Praha 2006, str. 66-70

⁹² Potočný T., Lidé na okraji. Případová studie satelitního městečka. IVRIS Papers č.6/01 r.2006, FSS MUNI str.38

⁹³ Sociologická hesla. Dostupné z: http://nb.vse.cz/kreg/Materialy/REG314/REG314_hesla.htm

⁹⁴ Šnejdová I., Změny ve vzdělanostní struktuře obyvatelstva Pražského městského regionu. In: Ouředníček M.(ed.) Sociální geografie pražského městského regionu, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha 2006, str.114-126

and Revival of American Community, která se zaměřuje na změnu v chápání sociálního kapitálu v současných Spojených státech. Sociální kapitál lze charakterizovat jako: „sumu aktuálních i potencionálních zdrojů, které může určitá osoba využívat díky tomu, že se zná s druhými lidmi. Je to bohatství styků a známostí, které mohou být užitečné.“ Poprvé se sociálním kapitálem zabývá Loury v období 70. let 20. století, teprve v roce 1985 přichází s tímto pojmem Bourdieu ve své koncepci kapitálu kulturního.⁹⁵ Bourdieu vychází z analogie kapitálu finančního a kulturního. Doslova říká, že „objem sociálního kapitálu, jímž člen společnosti disponuje, je dán velikostí sítě kontaktů, které je schopen mobilizovat pro svoji potřebu.“ Z tohoto hlediska posiluje sociální kapitál solidaritu všech zúčastněných jedinců. Každý jedinec, pak musí vykonávat určitou „práci“ při vytváření a udržování těchto kontaktů.⁹⁶

Dle Putnama sociální kapitál ubývá a částečně tento proces spojuje se suburbanizací a jejími negativními důsledky.⁹⁷

Putnam dělí sociální kapitál na dva základní druhy :

1) *bonding capital* (propojující kapitál) = potřeba při socializaci s lidmi stejnými jako my – stejný věk, rasa, náboženské vyznání – je vytvářen silnými, těsnými vazbami mezi jedinci (rodina, přátelé)

2) *bridging capital* (přemostující kapitál) = nutný v multikulturní společnosti, pomáhá nám získávat přátele a známé, kteří jsou odlišní (uvádí jako příklad někoho, kdo fandí jinému klubu než jehož je členem)

Putnam tvrdí, že tyto dva druhy sociálního kapitálu se vzájemně podporují.⁹⁸ Pokládá si dále otázku, proč ve Spojených státech dochází k úbytku sociálního kapitálu. Důvodů uvádí několik: 1. vstup žen na trh práce, 2. „přesazující“ hypotéza, kdy lidé potřebují při stěhování více času na to, aby se zapojili do života komunity (zakořenili), 3. technologická individualizace našeho volného času (televize, internet).⁹⁹

Putnam shrnuje negativní důsledky suburbanizace do několika bodů:

1. suburbanizace nás okrádá o čas – čas strávený v autě
2. zvyšuje sociální segregaci
3. narušuje „ohraničenost“ komunit (ohraničené komunity = větší míra participace obyvatel.)¹⁰⁰

⁹⁵ Matějů, Vitásková, Interpersonal Trust and Mutually Beneficia Exchange in: Czech Sociological Review, vol.42,č. 3, 6/2006, str.494

⁹⁶ Heslo „sociální kapitál“ in: Kolektiv, Sociologické školy, směry, paradigmaty. SLON 1996, str.92-93

⁹⁷ Puldová P., Vliv suburbanizace na změnu sociálního prostředí v zázemí Prahy, Magisterská práce, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty UK, Praha 2006, str.11

⁹⁸ Robert Putnam – heslo wikipedie, dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Robert_Putnam

⁹⁹ Bowling Alone – heslo wikipedie, dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Bowling_Alone

¹⁰⁰ Puldová P., Vliv suburbanizace na změnu sociálního prostředí v zázemí Prahy, Magisterská práce, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty UK, Praha 2006, str.24

U nás se problémem sociálního kapitálu ve společnosti zabývají Matějů a Vitásková. Definují sociální kapitál jako síť vztahů závislých na důvěře a reciprocitě, které mohou vést k velké šíři soukromých i veřejných výsledků. Sociální kapitál je dále rozdělen podle toho, zda je to vlastnost jedince nebo společnosti.

Pokud se vrátíme k výzkumu Puldové, ta se také zabývá otázkou důvěry ve společnosti, tedy i sociálním kapitálem. Ve svém výzkumu konfrontuje respondenty v suburbii s pěti situacemi. 1. zda se běžně lidé na ulici v suburbii zdraví, 2. zda navazují přátelství v sousedství případně pořádají společnou akci, 3. zda si vypomáhají v běžném životě tj. hlídání dětí, drobnými výpůjčkami atd., 4. zda se jim sousedé starají o dům, když jsou případně na dovolené, zalévají kytky, hlídají psa atd. Výsledky byly zhruba takovéto: 84 % respondentů uvedlo, že se na ulici, či při kontaktu se sousedem pozdraví. Akce v sousedství několikrát za měsíc pořádá zhruba desetina, několikrát ročně 44% respondentů. Co se týče běžného života tak třetina respondentů si pomáhá minimálně jednou týdně, 45% párkrát za měsíc. Největší důvěru ve své sousedy má 43% respondentů.¹⁰¹

Důležitou otázkou suburbanizace zůstává i nadále sousedství nebo komunita. Se zajímavým výzkumem sousedství a sousedských komunit přišli nizozemští autoři Lupi a Musterd. Dle nich „...pro současné komunity není sice typická úplná ztráta soudržnosti, sousedství však ani nezůstávají místy s tradičními úzkými vazbami mezi obyvateli. Všeobecně je přijímán názor, na postupné rozšíření sociálních sítí z lokálního měřítka na globální síť kontaktů.“¹⁰²

Putnam dále uvádí, že přehnaná atomizace individualizace suburbanizovaných lokalit jakoby podkopává stabilitu celé společnosti, což dle něj můžeme nalézt v politickém vedení státu nejen v USA, ale i v Evropě. Lupi a Mustard to ukazují na příkladu Nizozemí, kde v posledních parlamentních volbách byli povětšinou zvoleni zástupci, kteří organizovali nějaké společné aktivity, jako např. natírání plotů a setkání sousedů při neformálních příležitostech. Z tohoto hlediska je to spíše strach z vytvoření uzavřených komunit a pokračující individualizace společnosti, což by na lokální úrovni zničilo sociální kohezi.¹⁰³

Sociální síť je označována skupina subjektů, které mezi sebou mají směnné vztahy. Z počátku tento termín sloužil hlavně v antropologii (Barnes), a to k „podchycení komunitách vztahů, které překračují uzavřené hranice skupin a sociálních kategorií.“ Při vzniku osobních sítí jsou vytvářeny vztahy jedince k ostatním jedincům a institucím.¹⁰⁴

¹⁰¹ Tamtéž, str.76-82

¹⁰² Puldová P., Ouředníček M., Změny sociálního prostředí v zázemí Prahy jako důsledek procesu suburbanizace. In: Ouředníček M.(ed.) Sociální geografie pražského městského regionu, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PŘF UK, Praha 2006, str.129

¹⁰³ Lupi T., Musterd S., The Suburban „Community Question“, Department of Geography, Planning nad International Development Studies, University of Amsterdam, Abstract of ESF Conference, Bristol 2004, str.3, dostupné z: <http://usj.sagepub.com/cgi/content/abstract/43/4/801>

¹⁰⁴ Heslo „sociální síť“ in: Kolektiv, Sociologické školy, směry, paradigmaty. SLON 1996, str.129

Lupi a Musterd ve svém příspěvku ke konferenci z roku 2004, která se zabývala otázkou komunit, přichází se třemi pohledy na suburbanizaci a „**community question**“. Z jejich pohledu se na tuto problematiku dá dívat jako na *community lost* (ztráta soudržnosti), *saved* (tradiční vazby) a *transformed community* (měnící se komunita) někdy označován za *community liberated* (osvobozená), která je charakterizována jako postupné rozšíření sociálních sítí z lokálního měřítka na regionální či globální síť kontaktů.¹⁰⁵

Lost community neboli komunita, kde došlo ke ztrátě soudržnosti, je založena na atraktivitě vlastnictví dalšího domu. Typickým příkladem je dům ve městě a dům na venkově, jak již dříve praktikovala šlechta se svými venkovskými a městskými sídly. V těchto případech je v centru zájmu atraktivita zdravého venkovského prostředí, která je v protikladu k přelidněnému městu. Suburbanizace se stala masovou v 50. letech 20. století především ve Spojených státech a o několik let později i v Evropě. Klasickým pohledem na suburbanizaci bylo, že je to výsledek rozvoje moderní společnosti a dovoluje lidem větší individualizaci (tráví více času doma, seberealizace, strávený čas s rodinou). S rostoucí modernizací se suburbia prezentují jako sociální sféra, které např. Manuel Castells nazývá „*the spaces of flows*“ (volně přeloženo jako toky v prostoru). Lidé si volí život v suburbii, protože se snaží dostat z přeplněných měst, kde se také častěji setkávají s kriminalitou nebo chudobou. Z tohoto pohledu je suburbanizace chápána jako pozitivní proces. William Whyte popisuje typického obyvatele suburbia jako individualitu, která je bez kořenů k místu. Na základě svého pozorování v Park Forrest (publikováno 1965) suburbium nazývá jako: „svobodně zvolené vězení, kde je nový typ člověka zmítán nudou, samotou odcizením a odlidštěním.“ Typickým majitelem domku v suburbii je dle něj tradiční bílá rodina se dvěma dětmi, která si zvolila bydlení v suburbii na základě kvalit tohoto bydlení oproti většině. Právě zde zmiňuje **zelené vdovy**, jako ženy, které tráví svůj čas doma (zatímco manžel odjíždí do práce) a jsou ohroženy více jak jiní alkoholismem, psychickými nemocemi a posléze rozvodem. Zaměřuje se i na děti, které jsou nešťastné, protože na ně rodiče kladou velké nároky, ať už ve studiu či v trávení volného času. Whyte také zmiňuje, že obyvatelé Park Forrestu, které zkoumal, se účastní společenských aktivit, které jsou ale falešné a napomáhají konformitě.¹⁰⁶

¹⁰⁵Lupi T., Mustere S., The Suburban „Community Question“, Department of Geography, Planning nad International Development Studies, University of Amsterdam, Abstract of ESF Conference, Bristol 2004, str.3, dostupné z: <http://usj.sagepub.com/cgi/content/abstract/43/4/801>

¹⁰⁶ Lupi T., Musterd S., The Suburban „Community Question“, Department of Geography, Planning nad International Development Studies, University of Amsterdam, Abstract of ESF Conference, Bristol 2004, str.5, dostupné z: <http://usj.sagepub.com/cgi/content/abstract/43/4/801>

Sýkora se zabývá též negativními důsledky suburbanizace na společnost. Jeden z nich lze použít jako závěr této kapitoly: „...suburbanizace přispívá k narůstající individualizaci, ztrátě sociální soudržnosti, oslabování sociálního kapitálu a občanské společnosti.“¹⁰⁷

Závěrem lze shrnout otázku sociálního prostředí v suburbii takto:

1. život v lokalitě obývané sociálně silnějšími skupinami = větší bezpečí
2. izolovanost některých skupin (tzv. zelené vdovy = manželky podnikatelů, které zůstávají v domácnosti, teenageři)
3. příchod mladších, vzdělanějších a bohatších obyvatel, zvýšená politická participace, populační růst obce
4. riziko konfliktů mezi původními obyvateli a jejich novými sousedy (odlišný sociální status a životní styl), nepřihlašování trvalého bydliště nových rezidentů v obci v nových suburbiích („čtvrťích“) - chybí místa k setkávání (veřejné prostory, restaurace apod.)
5. pokles sociálního statusu v lokalitách, odkud se lidé stěhují na okraj (sídlíště, vnitřní město)¹⁰⁸

3.5. Životní styl obyvatel satelitů

Zda si zvolit jako místo k životu satelit, vystihuje šetření indexu kvality života v několika českých městech. Index kvality života¹⁰⁹ jednotlivých měst u nás v souvislosti se satelitními městečky zveřejnila Mf Dnes ve spolupráci se sídelními geografy. Bylo vytvořeno 50 kritérií, které jsou dostupné ze statistických zdrojů (viz příloha) a byl tak vytvořen index kvality života, v němž nejlépe hodnocená oblast získává 100 bodů. Například výsledek 73,3 tak znamená, že kvalita prostředí pro život dosahuje 73,3 procenta kvality výsledné oblasti.¹¹⁰

¹⁰⁷ Puldová P., Ouředníček M., Změny sociálního prostředí v zázemí Prahy jako důsledek procesu suburbanizace. In: Ouředníček M.(ed.) Sociální geografie pražského městského regionu, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PŘF UK, Praha 2006, str.129

¹⁰⁸ Trnková J., Obce chtějí zkrotit své satelity. Lidové noviny ze dne 26.5.2009, dostupné z: http://www.lidovky.cz/obce-chteji-zkrotit-sve-satelity-d4s/ln_noviny.asp?c=A090526_000093_ln_noviny_sko&klic=231720&mes=090526_0

¹⁰⁹ Index kvality života = objektivní kvalita a podmínky života

¹¹⁰ Lysoněk T., Štalmach D., Český sen o bydlení v příměstských oblastech neplní očekávání, in: Mf Dnes ze dne 27.4.2009, dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/cesky-sen-o-bydleni-v-primestskych-oblastech-neplni-ocekavani-p6l-/ekonomika.asp?c=A090426_202404_ekonomika_dp

Index kvality života

1. Praha 100
2. Olomouc 99,6
3. Český Krumlov 99,6
4. Rychnov nad Kněžnou 99,4
5. Benešov 98,1
6. České Budějovice 98,0
7. Zlín 97,3
8. Prachatice 96,9
9. Tábor 95,8
10. Uherské Hradiště 95,5

(...)

106. Klášterec nad Ohří 48,3
107. Bílina 48,0
108. Jirkov 45,8
109. Karviná 45,6
110. Havířov 45,5

Tabulka č.11. Index kvality života ve městech a jejich příměstských oblastech.
Zdroj: Mf Dnes 27.4.2009

Nejvyšší index kvality života má Praha, následuje Olomouc a překvapivě menší města, jako je Český Krumlov nebo Rychnov nad Kněžnou.

Životní styl ovlivňuje také životní úroveň rodiny. „Životní úroveň představuje poměrně širokou souhrnnou sociálně ekonomickou kategorii, do níž lze zahrnout prakticky cokoli, co podstatným způsobem ovlivňuje kvalitu života, ať už po materiální či nemateriální stránce.“¹¹¹ Mimo jiné můžeme do životní úrovně začlenit určitý blahobyt a komfort.

Životní styl obyvatelstva vede také k různým preferencím bydlení. Při výběru vhodného místa k životu hrají roli především sociálně - ekonomické faktory, které tento výběr ovlivňují. Zákonitě se pak můžeme setkat v jednotlivých oblastech s různými životními styly, které odrážejí prostředí a v neposlední řadě i osobnost těch, kteří zde žijí. Jinak se bude chovat obyvatel Malé Strany a jinak obyvatelé satelitních městeček.¹¹²

Vliv prostředí na člověka je vědecky prokázáný a stimuluje nás k určitým výkonům, případně k určitému chování. Pokud užijí příkladu Malé Strany, to je prostředí rozhodně inspirující, které má svůj „genius loci“ a předpokladem je, že člověka naplňuje a ten se tak cítí dobře (samozřejmě je lépe si představit Malou Stranu v noci, či místa mimo turistické trasy). Otázkou zůstává, zda jsou satelity schopné poskytnout stejně inspirující prostředí a prožitky svým obyvatelům, případně jak pozitivně nebo negativně ovlivňují životní styl těchto lidí.

Opět budu vycházet z výzkum katedry sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, která se zaměřila na životní styl obyvatel ve vybraných suburbánních lokalitách

¹¹¹ Červenka J., Rodina a životní úroveň v ČR, in: Hamplová D., Šalamounová P., Šamanová G., Životní cyklus. Sociologické a demografické perspektivy. Sociologický ústav AV ČR, 2006, str. 267

¹¹² Doležalová G., Ouředníček M., Životní styl obyvatel v suburbánní zóně Prahy. In: Ouředníček M.(ed.) Sociální geografie pražského městského regionu, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha 2006, str.143

pražského regionu, a na otázku zda je tento životní koncept odlišný od původních starousedlíků. Celkově je výzkum postaven na předpokladu, že „lze životní styl dobře pozorovat na základě znaků fyzického prostředí a způsobu chování specifických skupin obyvatelstva v čase a prostoru.“¹¹³ Zkoumanými obcemi byly Příšimasy, Praha-Kolovraty a Líbeznice. Všechny tyto vybrané lokality mají společný znak, kterým je změna sociální struktury v důsledku nárůstu počtu nových obyvatel. Většina nově příchozích je ve věku 25-40 let, kteří mají děti v průměru do 10 ti let, převládá vysokoškolské vzdělání, kdy nově příchozí pracují hlavně duševně a za prací či studiem dojíždějí do Prahy (jádrového města). Nejvíce se od sebe starousedlíci a noví obyvatelé liší profesí, výší svého příjmu, způsobem bydlení a způsobem trávení volného času.

Nově příchozí obyvatelé se výrazně odlišují od starousedlíků právě svým životním stylem, který si přinášejí z města. Vzniká zde jakási kombinace dvou životních stylů – městského a venkovského, kdy venkov je spojován především s kvalitou života a zdravým prostředím. Životní styl nově příchozích obyvatel je závislý na fázi životního cyklu a také na materiálním vybavení, kterým rodina disponuje, což je hlavně vlastnictví automobilu. Automobil jako dopravní prostředek je zcela nezbytným, bez něj by obyvatelé suburbii nebyli mobilní. Prostorová mobilita ukazuje hlavní rysy všedního dne. Co se týče dopravy, je zde jasná závislost na vlastním dopravním prostředku, k tomu zde přibývá závislost některých členů rodiny na druhých, především děti jsou závislé na matce, která je vozí do školy – matka taxikářka - a stejně tak matka nebo oba rodiče jsou závislí na dopravování svých dětí do školy, na kroužky, za kamarády. V některé životní fázi by toto mohlo vyvolávat i jisté třenice mezi dětmi a rodiči, zvláště pak pokud se jedná o teenagery, kteří svůj volný čas chtějí trávit mimo domov. Zajímavým faktorem je i to, že až dorostou dnešní malé děti, kterým je v průměru 10let (výsledky výzkumu), bude v suburbii velmi početná skupina mladých, kteří budou i nadále závislí na rodičích a pro ně zde již nebude společenské vyžití (budou utíkat ze suburbia do města?). Takovouto skupinou obyvatel nebudou jen dospívající, ale také výrazně vzroste počet obyvatel ve středním a důchodovém věku. Podobný problém dnes řeší i pražská sídliště, která zestárla a tak se mění veřejná infrastruktura a vybavenost (viz Jižní Město Háje – z mateřských škol se stávají denní stacionáře či domovy důchodců).¹¹⁴

Každodenní aktivity můžeme sledovat i na základě časoprostorových trajektorií, které použil především Novák. Sledování časoprostorových trajektorií funguje na principu sledování každodenních aktivit člověka, které se odehrávají v určitém prostoru a čase. Tyto aktivity mohou být fyziologické (spánek, jídlo atd.) nebo sociální (pracovní čas, úřední hodiny atd.).

¹¹³ Tamtéž, str.145

¹¹⁴ Macešková M., Suburbanizace a starosta, in: Ouředníček M., Temelová J., Macešková M., Novák M., Puldová P., Rampotl D., Chuman T., Zelenková S., Kuncová I., suburbanizace .cz, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha 2008, str.50-51

Prostorovou mobilitu můžeme rozdělit podle toho, v jakých „stanicích“ se odehrávají činnosti jedince. Z výzkumu katedry sociální geografie vyplývá, že nejvíce se typický pracovní den odehrává ve dvou stanicích, ve kterých se nejčastěji objevovaly místa jako zaměstnání, nákupy a stravování.

Obyvatele satelitů lze rozdělit na dvě skupiny, podle toho jak tráví svůj den. Na jedné straně jsou to zaměstnaní obyvatelé, na straně druhé ti, kteří do práce nechodí, jako jsou např. ženy v domácnosti (viz 4.kapitola). Typické ráno v suburbii začíná mezi 6. a 7.hodinou ranní, kdy odjíždějí do práce první obyvatelé. Většinou je tento čas dán délkou cesty a předpokladem dopravní zácpy, které jsou na hlavních tazích směrem do Prahy stále patrnější. Kolem 8 hodiny již v suburbii není téměř žádný obyvatel, který chodí do zaměstnání. Zhruba mezi 9. a 14. hodinou se jich přibližně 70% pohybuje v jádrovém městě a domů se vrací kolem 18 hodiny. Výsledkem je zjištění, že pracující obyvatelé suburbií netráví mnoho času právě v suburbii. (Zde vzniká fenomén nocleháren, který byl původně připisován panelovým sídlištím, tzv. novým obytným souborům).¹¹⁵

Novák ve své práci uvádí slovní popis typického pracovního dne: „Zaměstnaný obyvatel suburbia ve všední den stává většinou před sedmou hodinou. Vzhledem k tomu, že místo zaměstnání se zpravidla nachází v kompaktní části města nebo dokonce přímo v širším centru, musí si nechat časovou rezervu pro případ dopravních komplikací. Když jde všechno dobře, přichází do zaměstnání okolo osmé hodiny, ale když dojde k dopravním komplikacím může se zdržet více jak o hodinu. Pauza na oběd je pravidelnou součástí pracovního dne. Většinou nezabere víc jak 40 minut. Konec pracovní doby není úplně pravidelný a záleží na aktuální situaci v zaměstnání. Občas pracující zůstává v zaměstnání déle a dodělává nedokončenou práci. Většinou však odchází ze zaměstnání před 18. hodinou. Častou zastávkou na cestě domů je nákup. Místo nákupu je ovlivněno konkrétní nabídkou nákupních možností při cestě mezi místem pracoviště a domovem. Po návratu z práce se věnuje krátkému odpočinku a rozhovoru s přítomnými členy domácnosti. Posléze dominuje péče o děti a práce na zahradě. Při večeri se většinou sejde celá rodina a pak, když se neděje nic mimořádného následuje večer trávený sledováním televize a rozhovorem s ostatními členy domácnosti.“¹¹⁶

Jaké jsou tedy rozdíly mezi životním stylem nových obyvatel a starousedlíků? Hlavním rozdílem je začátek pracovního dne. Kolem páté hodiny ranní spí v listopadu jen 77,5% původních, ale ještě 93% nových obyvatel. To je samozřejmě dáno vykonávanou profesí nově přichozích obyvatel, kteří většinou pracují jako manažeři apod., tudíž do práce dojíždí na

¹¹⁵ Tamtéž, str.52

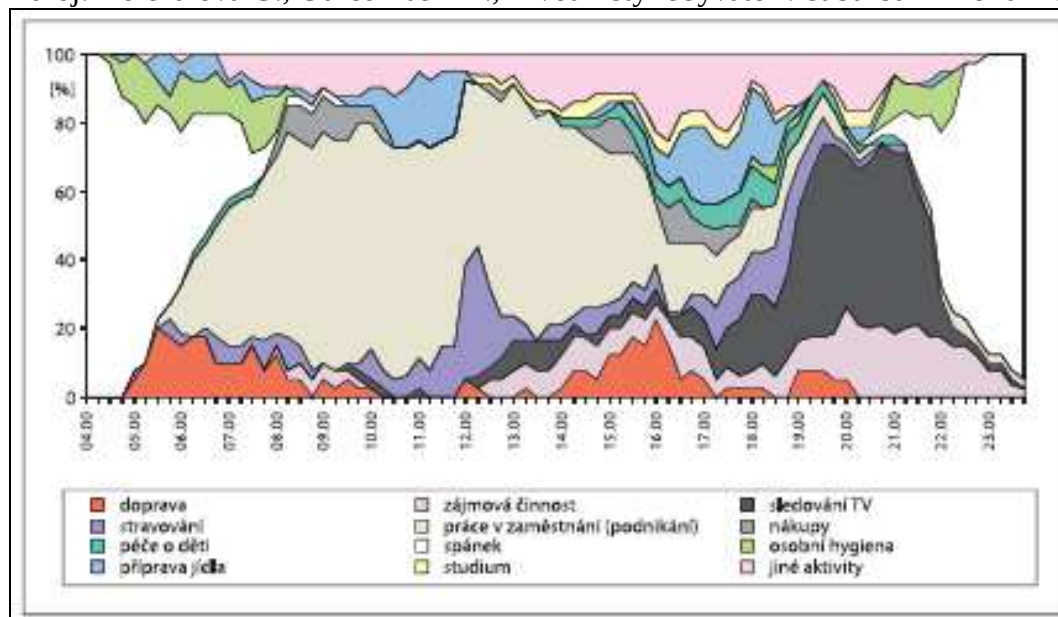
¹¹⁶ Novák J., Časoprostorová mobilita obyvatel a strukturované prostředí metropolitní oblasti. Magisterská práce.Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, Praha 2006, str.59

devátou hodinu ranní. U nově přistěhovalých obyvatel končí práce do 18 hodiny, někteří starousedlíci uvedli, že pro ně práce končí až kolem 20:30hod.¹¹⁷

Následující dva grafy ukazují rozdíly mezi činnostmi původních obyvatel a nově přistěhovalých:

Graf č.16. Činnosti původních obyvatel sídel Kolovraty, Líbeznice a Přišimasy (40 respondentů) podle času

Zdroj: Doležalová G., Ouředníček M., Životní styl obyvatel v suburbánní zóně Prahy.¹¹⁸

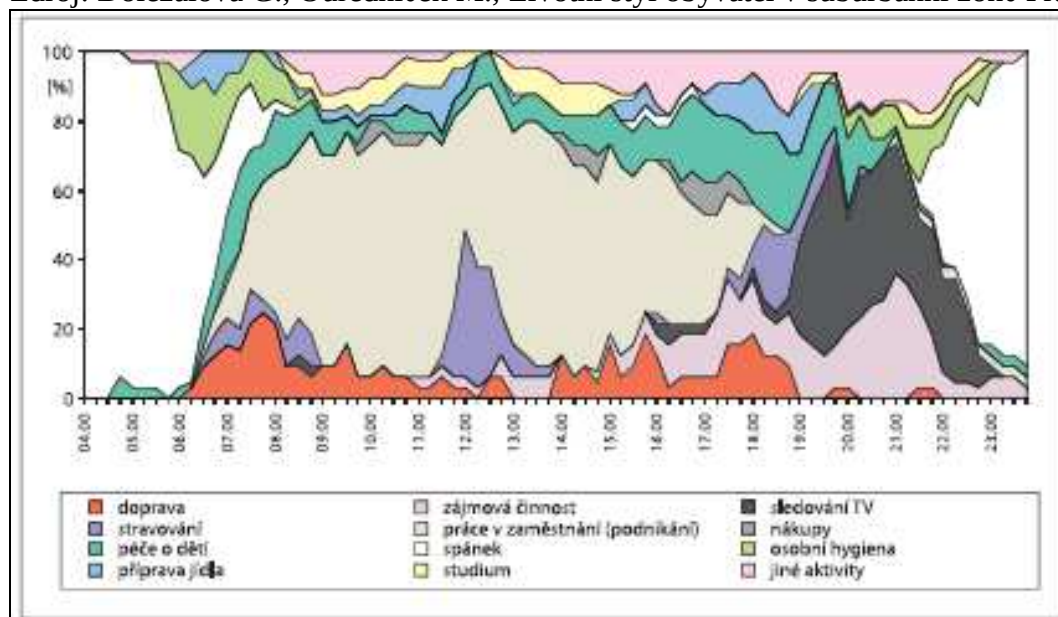
Starousedlíci věnují zhruba čtvrtinu času domácím činnostem (což je u nových rezidentů zhruba 41%), dále se věnují práci na zahradě 16%, čtení 13%, péči o zvířata 9% a procházkám 4%.

¹¹⁷ Doležalová G., Ouředníček M., Životní styl obyvatel v suburbánní zóně Prahy. In: Ouředníček M.(ed.) Sociální geografie pražského městského regionu, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PpF UK, Praha 2006, str. 147-153

¹¹⁸ Tamtéž str .152

Graf č.17. Činnosti nově přistěhovaných obyvatel sídel Kolovraty, Líbeznice a Přišimasy (40 respondentů) podle času

Zdroj: Doležalová G., Ouředníček M., Životní styl obyvatel v suburbánní zóně Prahy.¹¹⁹

Noví obyvatelé nejčastěji tráví čas prací v domácnosti 41%, prací na zahradě jen 3%, čtením 12%, a vycházkami 14%. Péče o zvířata se u nových rezidentů vůbec nevyskytuje.

Pokud bychom hledali významné rozdíly mezi novými a starými obyvateli v jejich denních aktivitách, musíme brát zřetel na zastoupení důchodců, žen v domácnosti a na mateřské dovolené a na to, jak tyto skupiny tráví svůj volný i běžný denní čas. Výjimečně může docházet k ovlivňování životních stylů jak starých, tak i nových obyvatel.¹²⁰

Potočný se ve své studii satelitního městečka zaměřil na kvalitativní výzkum v blízkosti Prahy. Použil strukturované rozhovory, které se dotkly několika oblastí: 1. co vedlo jednotlivé respondenty k přestěhování se do satelitu a jaká byla jejich motivace, 2. jaký mají vztah k místu bydliště, 3. jak probíhá každodenní život v satelitním městečku, 4. jaké jsou sociální vztahy v oblasti. K výběru si zvolil několik kritérií, jako je charakter a lokalita zástavby, kde jsou domy prostorově odděleny, jsou zhruba střední kategorie, tvoří kompaktním celek, funguje zde relativně dobře MHD. Na základě těchto kritérií si vytvořil Městečko. Respondenti (celkem 12 domácností) byli vesměs rodiny s dětmi, s průměrným věkem kolem 40 let a převažovalo vysokoškolské vzdělání. Zajímavé je, že ani v jednom případě se nenašel model rodiny charakterizován vydávající muž - žena v domácnosti (potenciální zelená vdova). V tomto vzorku se jasně ukázalo, že satelitní městečka nejsou jen doménou bohatých obyvatel. Ne

¹¹⁹Doležalová G., Ouředníček M., Životní styl obyvatel v suburbánní zóně Prahy. In: Ouředníček M.(ed.) Sociální geografie pražského městského regionu, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PŘF UK, Praha 2006, str.152

¹²⁰ Tamtéž, str.153

všichni obyvatelé Městečka přišli přímo z Prahy jako jádrového města. Proč si tito lidé zvolili zrovna satelit je patrné z několika důvodů, jako je např. seberealizace, mít „něco vlastního“, mít prostor a klid a v neposlední řadě příjemné prostředí.¹²¹

Potočný dále zjišťoval, jak probíhá každodenní život v satelitu. Zajímalo jej mimo jiné, jak vnímají obyvatelé své satelitní městečko. Většina z nich jej chápe jako vesnici, v protikladu k městu, kde žili předtím, i když i zde naráží na anonymitu. To, že se přestěhovali na vesnici, pro většinu z respondentů znamenalo, že celkově museli změnit životní styl (starost o dům a zahradu, tráví více času venku...). Potočný přichází s podobnými závěry jako výzkum katedry sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK. Většina zkoumaných domácností má každodenní aktivity takřka shodné. Jednou z aktivit, které zajišťují běžný provoz domácnosti jsou nákupy v hypermarketech, které respondenti upřednostňují. Přibližně v 7 hodin ráno odjíždějí do Prahy a vrací se kolem 19 hodiny. Do toho se samozřejmě započítává doba přepravy a nutnost vlastnit automobil. Další problém, na který Potočný upozorňuje, je trávení večerů doma, kdy respondenti minimálně opouští domov večer, kvůli nějaké společenské události nebo volnočasové aktivitě. Důvodem převážně bývá únava z neustálého cestování autem, a pak nevýhodné spojení v noci, kdy nejedí MHD. Zajímavým poznatkem je určitá nezakotvenost respondentů, kteří přiznávají, že zde nebudou (v satelitním městečku) nadsmrti, a dokonce se snaží využívat více víkendy, které tráví mimo domov, to je jedna skupina respondentů. Druhá skupina respondentů naopak upřednostňuje pohodlí domova, a má zato, že když že mají dům prakticky na vesnici, nemusí nikam jít jezdit.¹²²

Ačkoliv jsem zde vyjmenovala několik nevýhod satelitů, jako je například doprava do zaměstnání, problémy s trávením volného času a vyžití, v poslední době se začíná měnit trend stěhování do satelitů. Tento trend zaznamenávají spíše developeři, kteří z velké části vytváří satelity a domy na klíč. Dle nich je bydlení v satelitu na ústupu. (Otázka je, zda to není vlivem ekonomické krize). Nejnovější článek vyšel v Mf Dnes, kde jeho autoři konzultovali tuto situaci s odborníky a právě také se zástupci developerských společností. Zástupce jedné ze známých developerských firem FINEP, Luděk Hruška, uvádí, že lidé už „nechtějí bydlet v odříznutém satelitním městečku, chtějí žít v obci s dobrou občanskou vybaveností“. Stejně tak představitel společnosti DTZ Martin Kanter, tato společnost zpracovala rozbor současných trendů v urbanismu v České republice tvrdí, že se již nestaví satelity jako před šesti lety a dle jeho názoru je pravděpodobné, že dojde i k útlumu laciné stavby na klíč. Podobně situaci vnímají i starostové obcí, kde probíhá a probíhala masivní výstavba satelitů v okrajových oblastech. Zajímavým faktem, je že si lidé začínají vybírat. Už jim nejde jen o to, jak bude

¹²¹ Potočný T., Lidé na okraji. Případová studie satelitního městečka. IVRIS Papers č.6/01 r.2006, FSS MUNI str. 25-28

¹²² Tamtéž str. 30-37

dům vypadat, ale i o to, jaké služby jsou dostupné tj. školy a školky, služby a obchody. A je zde ještě jeden moment a to, že bohatší lidé také investují do kvalitnějších pozemků a nechtějí již žít v satelitech.¹²³

Zajímavá situace nastala ve Spojených státech amerických, kdy v důsledku vyvlastnění jednotlivých domů v satelitech, jejichž obyvatelé nespláceli hypotéky, se z těchto úhledných čtvrtí stává místo pro bezdomovce („*the next slum*“ - příští slum). Většina domů, které byly postaveny v posledních pěti letech je opuštěných a marně čekají na nové obyvatele. Stahují se sem bezdomovci, vandalové, domy jsou pomalovány grafitti. V suburbánních lokalitách vzrostl počet krádeží a vloupání o třetinu (např. Charlotte, Severní Karolína). Došlo to tak daleko, že občanská sdružení začala sekat trávu kolem prázdných domů, aby tak nebylo zřejmé, že jsou prázdné, tedy přístupné. Otázka a problém prázdných suburbií ale nezačaly s ekonomickou krizí, započaly již dříve a souvisí s životním stylem Američanů, kteří jsou zvyklí se stěhovat za prací a do suburbií se stěhují hlavně z důvodů, že je zde bezpečněji než ve městech. Nastává zde dlouhodobý problém propadu mezi městem a suburbii. Hrozbou je, že se do několika let z těchto zatím příjemných a dobře udržovaných suburbií stane přesně to, co s americkými městy 60. a 70. let – ghetta a slumy. Leinberger zajímavým způsobem poukazuje i na to, jak je návrat do měst prezentován médii a to prostřednictvím seriálů typu *Friends* nebo *Sex and the city* (u nás vysílány pod názvem *Přátelé* a *Sex ve městě*), kdy především mladší generace se začíná stěhovat zpět do měst. Podle Leinbergera do roku 2025 dojde k masovému stěhování zpět do měst a ze suburbií se stanou slumy.¹²⁴

¹²³ Švédová P., Bydlení v satelitu je na ústupu, ovlivnit výstavbu se snaží i obce. In: MfDnes ze dne 13.7.2009, dostupné z: http://bydleni.idnes.cz/bydleni-v-satelitu-je-na-ustupu-ovlivnit-vystavbu-se-snazi-i-obce-p9k-reality_bdp.asp?c=A090702_174803_architektura_web

¹²⁴ Leinberger Ch., *The Next Slum?*, Atlantic 2008, dostupné z: <http://www.theatlantic.com/doc/200803/subprime>

4. Zelené vdovy jako fenomén současné společnosti

V diplomové práci jsem se již v mnoha souvislostech zabývala tím, kdo je zelená vdova, jaké je obecné povědomí o zelených vdovách a jaké jsou vzájemné spojitosti zelených vdov a suburbanizace. V této kapitole se tedy budu věnovat konkrétně fenoménu zelených vdov, a to hlavně otázce, zda u nás v České republice zelené vdovy skutečně existují a jaké je jejich případné specifikum. Na začátku bych ráda připomněla definici, ze které bude tato kapitola vycházet. Z hlediska této definice je zelená vdova „*Lidové označení pro manželky bohatých podnikatelů, kteří žijí v rodinných domech v suburbiích. Zatímco muž vyjíždí každé ráno za prací často do centrální části města a vrací se až večer, žena zůstává přes den osamocena v zeleni na okraji města.*“¹²⁵

4.1. Zelené vdovy z hlediska psychologie a partnerských vztahů

Pokud tedy připustíme, že v České republice existují zelené vdovy, pak jedním z oborů (mimo sociální geografii a sociologii), který se tímto tématem zodpovědně zabývá, je právě psychologie. Psychologové jsou jedni z prvních, kteří se s tímto fenoménem začali potkávat ve svých ordinacích. Charakterizují zelené vdovy např. jako ženy, u kterých je vysoké riziko nevěry nebo ženy, které trpí svou vlastní osamělostí a případně začínají pít alkohol.

Psycholog Šmolka se na ně dívá jako na rizikovou skupinu, která častěji než jiné podléhá riziku nevěry. Zelené vdovy v této souvislosti charakterizuje jako: „manželky pracovně, společensky či alespoň ekonomicky vysoce úspěšných, ale časově zároveň velice vytížených mužů. Termín zelené vdovy se vžil pro ženy, kterým jejich partneři zajistili sice komfortní, od centra dění však dosti vzdálené bydlení v různých satelitních městečkách okolo měst sídelních, případně přímo na vsi, v krajním případě i kdesi v krásné přírodě, leč na samotě.“¹²⁶ Šmolka základní problém vidí v samotě a osamění těchto žen, které jsou buď jako matky na mateřské dovolené nebo již ženy s tzv. prázdným hnízdem,¹²⁷ které snad osaměním trpí nejvíce. Z hlediska nevěry dle Šmolky není příliš pravděpodobné, že by si zelená vdova našla „náhradu“ svého partnera v místě svého bydliště (tedy satelitu), to je dle něj pro ni příliš rizikové. Zajímavé je, že Šmolka například tvrdí, že instalatéri, zahradníci a jim podobný personál, není pro ně vhodným „materiálem“, dívají se na ně jako na něco, co je pod jejich úroveň. Zelená vdova si tedy náhradu svého partnera vybírá jiným, rafinovanějším způsobem.

¹²⁵ Ouředníček M., Temelová J., Macešková M., Novák M., Puldová P., Ramporlt D., Chuman T., Zelenková S., Kuncová I., suburbanizace .cz, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha 2008, str.93

¹²⁶ Šmolka P., Nevěra pro podváděné a podvádějící, Grada, Praha 2003, str. 140

¹²⁷ Prázdné hnízdo = rodiče žijící bez dětí, které jsou již dospělé a žijí samostatně

Nejčastěji jsou zelené vdovy nevěrné s někým, s kým se pravidelně sekávají při běžných činnostech. Šmolka jako příklad uvádí třeba učitele hudby jejích dětí.

V reakci na Šmolkovu definici jsem prošla internetové „seznamky“, kde se to doslova hemží ženami kolem padesátky, které hledají ženatého milence. Kupodivu jsem narazila i na jeden seznamovací inzerát, který přímo oznamoval, že jeho zadavatelka je zelená vdova. Inzerentem je 48letá žena, evidentně z nějakého suburbia na Praze - západ. Tato žena vystupuje pod přezdívkou, a dokonce zadala i některé údaje o sobě do svého profilu (viz níže). Tak, že zde máme jakýsi příklad zelené vdovy, která hledá jasnou náhradu za svého manžela a vzhledem k tomu, že hledá ženatého muže, můžeme se domnívat, že se svým manželem rozvod neplánuje, a že jí tato situace – být zelenou vdovou – vlastně vyhovuje.¹²⁸

Inzerát- seznamka.cz:

žena 48 let, Ona s ním, PrahaTOP 6.7. Hledám kamaráda-milence na společné autovýlety, města, hrady, zajímavá příroda, koupání a cestování. Je to všechno hezké, ale ve dvou je to úplně o něčem jiném. Jsem **zelená vdova** dobře vypadající blondýnka s úsměvem i mladého ducha. Čas mám převážně během dne a občas sobotu. Těším se na odpověď od ženatého nekuřáka, hladce oholeného mezi 50-60 lety z Prahy či Praha-západ. [více o majiteli odpovědět / detail](#)

Profil inzerenta:

D. (48 let, Praha)

	Jsem: žena
	Město: Praha Věk: 48 let Výška: 173 cm
	Stav: ženatý/vdaná
	Postava: tak akorát
	Kouří: ne
	Pije alkohol: příležitostně
	Vzdělání: bakalářské
	Poslední návštěva: 9.7.2009 22:34

K nevěře v souvislosti se zelenými vdovami se vyjadřuje i Petr Weiss, sexuolog. Podle jeho názoru osamělá žena má jasné předpoklady k nevěře, čemuž přispívá i její manžel, stále vyčerpaný a unavený. Celkově tento trend hodnotí jako neuspokojivý způsob života v dnešní době.¹²⁹

Psycholožka Zdeňka Sedláčková tvrdí, že ženy, když souhlasí s tím, že se přestěhují do satelitu, mají jakousi naivní představu „hnízdečka lásky“, kde budou prožívat své manželství a

¹²⁸ seznamka.cz, ze dne 6.7.2009, dostupné z: http://www.seznamka.cz/dopisovani-pratele/ona-s-nim/inzeraty.aspx?regi=999&mes=0&vek_od=48&vek_do=56&poh=0&foto=0&search=1

¹²⁹ Partnerské vztahy aneb Návod na přežití. Zelené vdovy. 25. díl televizního seriálu, vysíláno 25. 6. 2009, dostupné online z: <http://www.ceskatelevize.cz/program/10236095653-25.06.2009-11:00-2-partnerske-vztahy-aneb-navod-na-preziti-zelene-vdovy.html>

trávit co nejvíce času se svým manželem. Ve skutečnosti si neuvědomují, do jak velké izolace se tímto krokem dostanou. Pokud tedy se již dostanou do takovéto situace, měly by mít komunikační síť kamarádek, které mohou navštěvovat. Z hlediska ženské psychiky je to hlavně otázka sdílení a možnosti popovídání si. Podle Sedláčkové si ani jejich manželé neuvědomují, do čeho vlastně své ženy ženou. Z tohoto úhlu pohledu mají muži spíše pocit, že finanční zabezpečení a dům je pro ženy dar a ukázka jejich lásky.¹³⁰

Podobně jako Sedláčková se o zelených vdovách a jejich situaci vyjadřuje psycholog Jeroným Klimeš. Klimeš rozlišuje vdovy zelené a vdovy praktikující. Zelené vdovy charakterizuje jako ženy, které žijí ve svazku, kdy jeden partner neuspokojuje potřeby druhého partnera. Na satelitní městečka se dívá trochu jiným pohledem. Kritizuje jejich prostorovou dispozici, která odporuje klasické slovanské vesnici, kde byla náves a kolem ní jednotlivá stavení a tak vznikala jakási přirozená a bezpečná zóna, prostor, kde si děti mohli bezpečně hrát. Satelity oproti tomu mají pravouhlou síť, převládá anonymita a veřejný prostor nebývá využíván k setkávání. Z žen se stávají taxikářky, kdy auto tuto anonymitu ještě zvyšuje. Při pohledu na zelené vdovy Klimeš říká, že zaměstnání muže, manžela, je nepřátelské k rodině. Domů chodí jen přespávat a v důsledku toho jsou matky přetíženy výchovou a zároveň potřebují někde vybit svou potřebu popovídat si s někým jiným než s dětmi. Protože žena celý den hovoří jen s dětmi, má nutkavou potřebu hovořit se svým mužem hned jak přijde do dveří (ten samozřejmě je unavený, protože hovoří v práci celý den a chce mít doma klid). Zákonitě nám vznikají dva frustrovaní lidé a objevuje se napětí v partnerském vztahu a nespokojenost obou partnerů. Muže, který přijde unavený večer z práce a chce mít doma pohodu, a ženy, která je celý den sama v izolaci satelitu jen s dětmi s jedinou možností jet někam autem (nejčastěji na nákupy.)¹³¹

Tvůrci pořadu „Partnerské vztahy aneb Návod pro přežití“ dali ve spolupráci s psychologem Lucianem Kantorem dohromady rady, podle kterých by se měli oba partneři rozhodovat při volbě bydlení v satelitu:

1. Bydlení v satelitu by mělo být realizováno pouze na základě společného rozhodnutí páru.
2. Při rozhodování, zda se přesídlit do satelitu, by žena měla být vybavena právem veta – ona je ta, která v případném satelitu stráví nejvíce času.
3. V celém průběhužití v satelitu má každý z partnerů právo změnit názor a chtít se vrátit zpět do města.
4. Moudrý muž by měl ženě umožnit dostatečný prostor pro její seberealizaci.
5. Žena by na oplátku měla muži poskytnout dostatečný prostor pro odpočinek.
6. Žití v satelitu přináší mnoho výhod, ale často zkracuje společný čas páru na minimum.

¹³⁰ Partnerské vztahy aneb Návod na přežití. Zelené vdovy. 25. díl televizního seriálu, vysíláno 25. 6. 2009, dostupné online z: <http://www.ceskatelevize.cz/program/10236095653-25.06.2009-11:00-2-partnerske-vztahy-aneb-navod-na-preziti-zelene-vdovy.html>

¹³¹ Tamtéž

7. Proto je dobré s tímto časem uvážlivě nakládat a využívat jej k aktivitám podporujícím soudržnost páru.
8. Základem je vzájemné oceňování a společné sdílení zážitků.
9. Způsob života v satelitu není v principu jen dobrý či špatný, vždy záleží na páru, nakolik využije vzniklých výhod a omezí možná rizika.

Kdysi nejznámější českou zelenou vdovou byla moderátorka hlavní zpravodajské relace na TV Nova Mirka Čejková, která se provdala za úspěšného golfistu Alexe Čejku a v roce 2006 se jejich manželství rozpadlo. V jednom z rozhovorů se jí redaktorka ptala na to, zda se cítí být zelenou vdovou, odpověděla, že si dlouhou dobu nepřipouštěla, že je to její problém. Vzhledem k aktivitám jejího manžela ve Spojených státech amerických se předpokládalo, že jej bude doprovázet na turnajích. Nakonec se vrátila do Čech a opět začala pracovat. Mimo jiné přišla s postřehem o zelených vdovách v Americe, se kterými se setkala: „Všimla jsem si, že v Americe řeší problém zelených vdov spíše Evropanky. Nejsme zvyklé, že bychom nemohly pracovat, pokud chceme. Sice téměř každá Američanka má univerzitu, protože ty jejich vysoké školy jsou snad v každém menším městě a každá má semestr dějin umění a semestr nevíme čeho. Ale diplomy pak stejně mají zahrabány někde pod výkazy o kojení, protože se stanou těmi plnohodnotnými matkami. K tomu mají servis domácích učitelů, chův a ony reprezentují.“¹³² K tomu, aby byly Američanky ještě dokonalejšími hospodynkami jim slouží i nejrůznější časopisy, které se přímo specializují na ženy v domácnosti např. velmi populární „Good Housekeeping“, v překladu jako dobré hospodaření nebo vedení domácnosti.¹³³

Psychoterapeutka Jarmila Klímová se také zabývá fenoménem zelených vdov u nás. Podle ní jsou „bohatstvím“ více ohrožené ženy než muži, ty také častěji trpí nejrůznějšími neurózami. Udává příklad klientky, která zůstala sama v satelitu bez dětí a bez práce a nakonec měla trvalý pocit, že se k nim do domu neustále snaží někdo vloupat a nakonec ani nemohla spát. Poukazuje i na trend, který v současné době nastává a to, že ženy se mnohdy stávají závislými na alkoholu.¹³⁴

Marta Boučková, psycholožka, poukazuje na to, že: „Moderní kolonie domů na okrajích velkých měst sice zajišťují svým obyvatelům veškerý dostupný luxus, ale vlastně jsou to jen domy se zahradami bez možnosti vytváření sociálních vazeb mezi obyvateli.“¹³⁵ Dostávám se tak k problému, který už jsme rozvedla v 3. kapitole, kde se zabývám otázkou sociálních

¹³² Autoři Mf Dnes: Mirka Čejková: Potřebuji víc než jen nakupovat, vařit a zdobit, 20. 10. 2006 dostupné z: http://ona.idnes.cz/mirka-cejkova-potrebuji-vic-nez-jen-nakupovat-varit-a-zdobit-prs-/ona_vztahy.asp?c=A061020_111206_ona_vztahy_jup

¹³³ <http://www.goodhousekeeping.com>

¹³⁴ Poláček T., Jsme milionář a zbláznil jsem se, MFDnes, 2.12.2004, dostupné z: <http://www.aktip.cz/cs/publikace/z-tisku/jsem-milionar-ale-zblaznil-jsem-se.html>

¹³⁵ Komůrková J., Koppová D., Luxusní dům: radost nebo samota?, MfDnes, 28.5.2003, dostupné z: <http://bydleni.idnes.cz/stavba.asp?r=stavba&c=2003M123U07A>

vztahů v suburbiích. Opět zde narážíme na problém absence sociálních vztahů, které jsou pro ženy, které jsou samy doma, velmi důležité. V souvislosti s hledáním sociálních vazeb psychologové opět přicházejí s jakýmsi návodem jak zvládnout samotu a navázat nové přátelství v suburbiu:

Jak přežít samotu

Osm rad nejen pro "zelené vdovy"

1. Pracujte na kultuře svého těla
2. Začněte navštěvovat zajímavé a kvalitní semináře na témata, která vás zajímají
3. Začněte studovat, ať již dálkově či denně (jazyky, univerzitu...)
4. Zapijte se do charitativní činnosti (uvidíte, kolik lidí vás potřebuje)
5. Pěstujte vztahy se starými i novými přáteli a blízkými pořádejte společné večere, oslavy...
6. Zvelebujte domov
7. Pokud již máte děti, pěstujte společné aktivity (jízda na kole, procházka nebo krátký výlet)
8. Dopřávejte si drobné denní radosti (šálek kávy, oblíbená hudba, kupte si něco pěkného)

Jak navázat přátelství v novém prostředí

1. Nebojte se nových lidí.
2. Oslovte své sousedy není to tak těžké, zvesela pozdravte a prohodte několik vět třeba o počasí.
3. Buďte otevření.
4. Zapište se do zájmových kroužků v okolí, na cvičení, uvidíte, že potkáte někoho zajímavého.
5. Snažte se sblížit s rodiči kamarádů vašich dětí - máte jistě stejné starosti.

Tabulka č.12. Rady nejen pro „zelené vdovy“, redakce MF Dnes ve spolupráci s PhDr. Martou Boučkovou

Zdroj: <http://bydleni.idnes.cz/stavba.asp?r=stavba&c=2003M123U07A>

Psychiatřička Zuzana Krausová rozlišuje tři typy žen ve vztahu venkov/město:

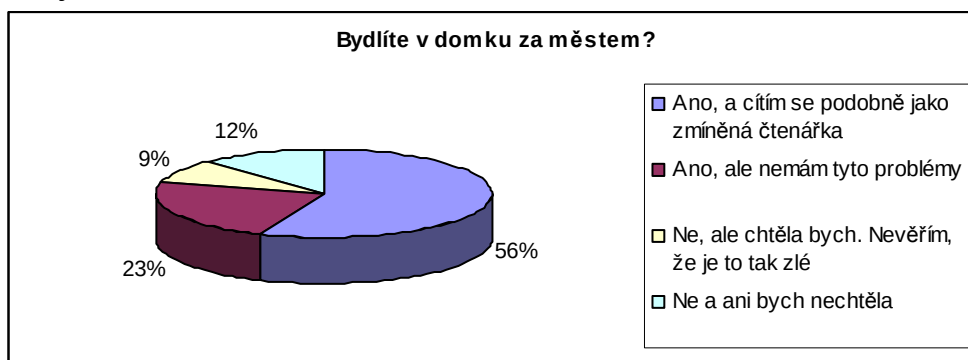
1. typ městský – žena má ráda ruch města, kulturu a zábavu, civilizaci
2. typ venkovský/přírodní – potřebuje každodenní kontakt s přírodou, nejraději zahradničí
3. typ smíšený – nejsou vyhraněné, jde spíš o zvyk, změně se často přizpůsobí¹³⁶

¹³⁶ Krausová Z., Konečně vysněný domek za Prahou a já z toho šlím. 28.7.2008, dostupné z: <http://www.kafe.cz/mam-problem/odbornik/konecne-vysneny-domek-za-prahou-a-ja-z-toho-silim-73.aspx>

Tyto tři „psychologické“ typy žen a jejich přizpůsobení se venkovu či městu, bylo zveřejněno na internetovém serveru kafe.cz, zaměřujícím se na čtenářky, které jsou převážně v domácnosti. Na tomto serveru byla také uspořádána anketa mezi čtenářkami, kde odpovídaly na otázku zda bydlí v domku za městem a jak se cítí (anketa proběhla pod diskusí ke článku v rubrice „Mám problém“, kde se rozebíral problém jedné čtenářky):

Graf č.17. Bydlíte v domku za městem?

Zdroj: www.kafe.cz

Z grafu vyplývá, že více jak polovina čtenářek tohoto serveru je v podobné situaci (nebo se alespoň takto cítí) jako čtenářka, která si „stěžovala“, že je zelená vdova. Dále uvedla přibližně čtvrtina čtenářek, že sice v domku za městem bydlí, ale nemají tyto problémy. Naopak je zde menšina čtenářek, které by chtěly bydlet v příměstské oblasti a nevěří, že by to bylo tak zlé a čtenářky, které nebydlí v domku za městem a ani by nechtěly. Pod tímto článkem se také rozvinula velmi zajímavá diskuse, kde si čtenářky navzájem radí (viz 5.kapitola).

4.2. Každodenní život žen v suburbii

Životním stylem obyvatel satelitu se zabývala již 3. kapitola zaměřená na suburbanizaci. Záměrně byla vynechána oblast trávení všedního a běžného dne žen obecně. V porovnání s obyvateli satelitu, kteří pracují a denně dojíždějí do práce do jádrového města, je zde charakteristická skupina právě žen, které zde přes den setrvávají. Tyto ženy můžeme rozdělit na dvě skupiny:

1. ženy v domácnosti
2. matky s dětmi

Každá z těchto skupin tráví svůj běžný den trochu jinak. Otázka je, kde tedy hledat zelené vdovy. Máme je charakterizovat jako ženy v domácnosti, které nemají děti (nebo je už vychovaly) a starají se jen o manžela a případně o sebe, nebo jsou zelenými vdovami i matky s dětmi, které samy tráví většinu svého času v satelitu?

Novák na základě 44 deníkových záznamů dal dohromady, jak vypadá všední den matek s dětmi a žen v domácnosti. Obecně lze říci, že obě skupiny tráví nejvíce času péčí o domácnost, kam by se daly zařadit všechny domácí práce, nakupování a péče o zahradu. Pokud vyjíždí ze suburbia, tak je to za účelem nákupů nebo odvozem dětí do školy, případně na kroužky. Novák také poukazuje na značný rozdíl v představách o ženě v domácnosti, kdy to nemusí být jen matka s dítětem. Z jeho výzkumu vyplynulo, že zhruba třetina respondentek již nevychová dítě mladší 12let. Tyto ženy mají také mnohem větší prostorovou mobilitu a tím pádem i odlišné časoprostorové vzorce.¹³⁷

Aktivita	Matky s dětmi	Ženy v domácnosti
Volný čas	3:40	4:17
Nákup zboží a služeb	0:49	1:57
Zaměstnání	1:30	0:49
Doprava	1:21	1:48
Péče o domácnost	7:24	4:31
Jídlo, osobní hygiena	1:58	3:11
Spánek	7:15	7:22
Počet dnů:	28	16

Tabulka č.13. Časoprostorové aktivity matek s dětmi a žen v domácnosti.

Zdroj: Novák J., Časoprostorová mobilita obyvatel a strukturované prostředí metropolitní oblasti

Z uvedené tabulky vyplývá, že den matek s dětmi i žen v domácnosti je velmi variabilní. Významné rozdíly jsou v péči o domácnost a v péči o sebe, kdy pochopitelně ženy, které děti nemají, věnují samy sobě větší péči než matky věnující se dětem. Obě skupiny nejsou omezeny žádným zaměstnáním, tak že si svůj denní program mohou upravovat podle potřeby. Jejich denní program ukazuje několik záchytných bodů, kterými se řídí a to je především vyzvedávání dětí ze školy nebo jejich odvoz do kroužků. U žen v domácnosti jsou to nákupy a trávení volného času.¹³⁸

Co se týče typického dne **matek s dětmi**, podle Nováka jen pětina maminek s dětmi neopustí celý den místo svého bydliště. Většinou je jejich prostorová mobilita omezená na jejich domov a případně jeho okolí. Oproti běžným zaměstnaným obyvatelům satelitu matky s dětmi opouští svůj domov později, většinou před 8 hodinou, kdy se z nich stávají „taxikářky“ a rozváží své děti do škol a školek. Cestu autem pak na cestě zpět využijí k nákupu v hypermarketu v komerční zóně. Záchytný bod jejich dne je většinou oběd, kdy podle Nováka až 95% matek s dětmi zůstává doma na oběd. Odpoledne následuje procházka s dítětem nebo jeho vyzvednutí (případně dalšího dítěte) ze školy či školky a volnočasové aktivity dětí, jako

¹³⁷ Novák J., Časoprostorová mobilita obyvatel a strukturované prostředí metropolitní oblasti. Diplomová práce.

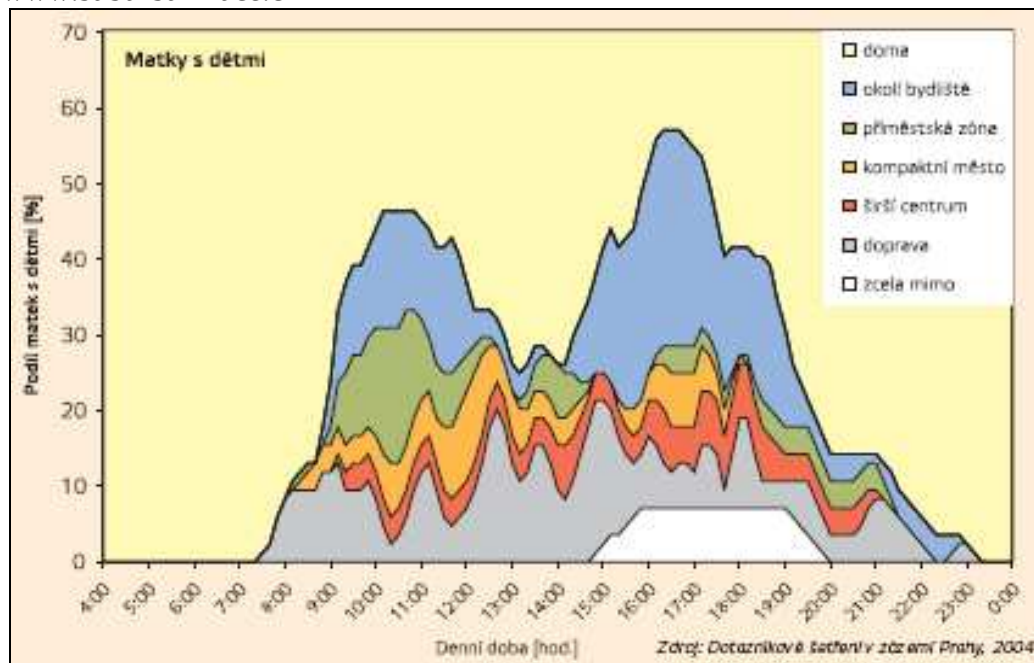
Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, Praha 2006, str.59

¹³⁸ Tamtéž, str. 69

jsou různé sportovní a umělecké kroužky. Zajímavé je, že až 14% matek z Novákova výzkumu tráví odpoledne plaváním s dětmi. Po večeri následuje většinou jediný volný čas těchto žen, kdy péči o děti přebírají jejich pracující manželé a ony mají čas se věnovat i jiným aktivitám.¹³⁹

Graf č.18. Všední den matek s dětmi v suburbii

Zdroj: www.suburbanizace.cz

Ženy v domácnosti mají denní program mnohem variabilnější než matky s dětmi. Pouze 13 % žen v domácnosti tráví celý den doma. Oproti matkám s dětmi také tráví častěji dobu oběda mimo svůj domov. Jsou mnohem mobilnější a tráví svůj denní program častěji v jádrovém městě, nejen na jeho okraji. Jejich program se odvíjí v zásadě ve dvou možných liniích. První linií je den strávený doma, kdy dopoledne většinou věnují svému volnému času případně domácím pracím, odpoledne pak menšímu nákupu (v místě bydliště) nebo opět nějakým způsobem vyplňují svůj volný čas. Druhou linií je denní program, kdy vyrazí ven ze suburbia většinou tedy na nákupy nebo za různými pochůzkami, jako je např. návštěva lékaře, kosmetického salonu a kadeřníka, procházkou po městě atd.¹⁴⁰ Můžeme se domnívat, že podle obecnější definice zelených vdov toto jsou „opravdové“ zelené vdovy.

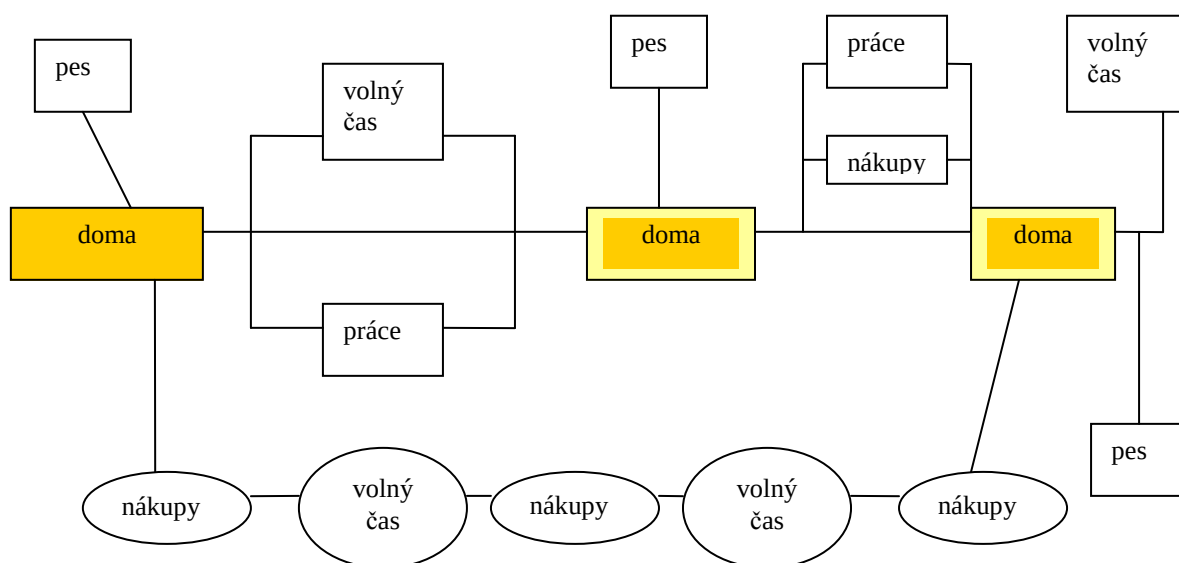
Následující schéma ukazuje strukturu všedního dne žen v domácnosti v suburbii:

¹³⁹ Ouředníček M., Temelová J., Macešková M., Novák M., Puldová P., Ramporčl D., Chuman T., Zelenková S., Kuncová I., suburbanizace .cz, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha 2008, str.53

¹⁴⁰ Novák J., Časoprostorová mobilita obyvatel a strukturované prostředí metropolitní oblasti. Diplomová práce. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, str. 70

Graf č. 19. Struktura všedního dne žen v domácnosti v suburbii

Zdroj: Novák J., Časoprostorová mobilita obyvatel a strukturované prostředí metropolitní oblasti

5. Interpretace internetových diskuzí

Ačkoliv k tématu zelených vdov existuje velmi málo literatury, pokud se objeví podobně zaměřený článek na internetu, vyvolává toto téma řadu diskuzí, které ne vždy podněcují pozitivní reakce, spíše bych řekla, že převládají negativní odezvy. (Musíme brát v úvahu, kdo jsou přispěvatelé takovýchto diskuzí na internetu a zda je možné do diskuse přispívat jako registrovaný či neregistrovaný pisatel.) V některých diskusích se objevují velmi nelichotivé názvy „zelených vdov“ a nespočetné množství „dobrých rad“, jak se s takovýmto životem vypořádat. Tyto analýza by měla navazovat na 2. kapitolu, kde jsou výsledky ankety o obecném povědomí o zelených vdovách.

5.1. Postup

Při analýze jsem zvolila dva přístupy:

1. Jedná se o analýzu mnou založených diskuzí na internetových serverech, kde jsem se domnívala, že by se mohly objevit „zelené vdovy“- jedná se většinou o diskusní servery www.rodina.cz, www.modrastrecha.cz
2. Jedná se o analýzu diskuzí, které se objevily pod články, týkající se zelených vdov – www.ona.idnes.cz, www.reflex.cz, www.zpovednice.cz, www.zena.centrum.cz, www.kafe.cz, www.rodina.cz

Většina diskuzí je uvedena v upravené podobě v příloze diplomové práce. Pro množství diskusních příspěvků zde nejsou uvedeny všechny diskuse, ze kterých jsem při práci čerpala. K celému vyhodnocování internetových diskuzí jsem přistupovala jako ke skupinovému rozhovoru anonymních respondentů, tedy výzkum je chápán jako kvalitativní.

Výběr je proveden z dostupných internetových diskuzí, které mají nějakou souvislost s tématem zelených vdov. Všichni respondenti – v tomto případě přispěvatelé těchto diskuzí- jsou anonymní jedinci, kteří vystupují nejčastěji pod vymyšlenými přezdívkami, málokde se objeví jejich skutečné jméno či odkaz na email.

Z hlediska kvalitativního výzkumu chápu internetovou diskusi jako skupinovou diskusi, při které se uvolňují psychické zábrany a to platí v případě internetu mnohonásobně. Protože jsou respondenti naprosto anonymní, očekávám, že se nebojí prosadit svůj názor a tak by zde mohla být určitá vypovídající hodnota. Dále by tato skupinová diskuse mohla odhalit kolektivní postoje k tematice zelených vdov.¹⁴¹ Velkou nevýhodou je, že kromě některých specializovaných serverů není u profilu přispěvatele jakýkoliv sociodemografický znak, proto by bylo třeba vycházet z výzkumů jednotlivých internetových serverů, kdo jsou jejich

¹⁴¹ Hendl J., Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace. Portál, Praha 2005, str.182

průměrný návštěvníci. Tyto informace jsou ale velmi těžko dostupné, ne všichni mají důvěru v elektronické výkupy uživatelů internetu.

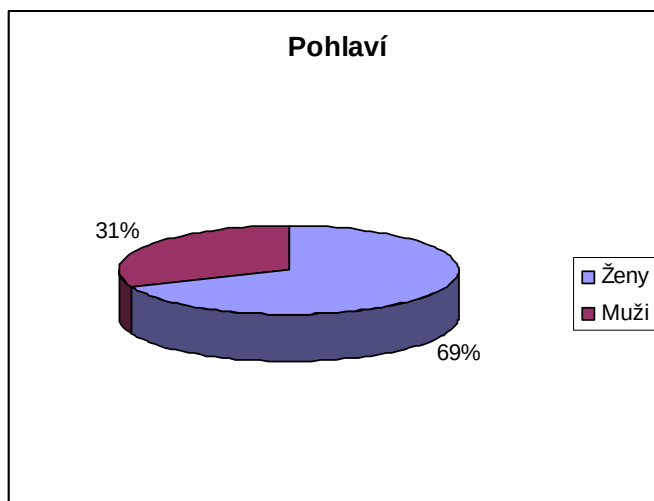
Popis jednotlivých serverů, odkud byly použity diskuse:

- **rodina.cz** – webová stránka o dětech a rodičích, na tento server se připojují hlavně matky s dětmi, případně těhotné ženy, jsou zde informace od seznamu porodnic po vzdělávání dětí, zařizování bydlení, legislativu a mimo jiné také volné diskuse a možnost psát si deník (blog)
- **modrastrecha.cz** – server, který se zaměřuje především na mladé ženy (odnož serverů beremese.cz zaměřeného na svatby a modrykonik.cz zaměřený na děti a rodinu), modrá střecha má za cíl poskytovat rady v oblasti stavby nebo rekonstrukce domu či bytu a s tím spojené papírování, rady a porady a samozřejmě i alba jednotlivých uživatelů, kde si navzájem ukazují, jak stavba probíhá - návštěvnost je přibližně 100 000 uživatelů za měsíc
- **ona.idnes.cz** a **zena.centrum.cz** – lifestyleové internetové stránky pro ženy, ona.idnes.cz vychází i v tištěné podobě jako týdeník a příloha Mf Dnes, zaměřeno na ženu- krásu, módu, zdraví, kariéru, vztahy, rozhovory
- **kafe.cz** – tyto internetové stránky nesou podtitul „pohoda pro ženy“, opět se jedná o stránky, které navštěvují především ženy, obdobná obsahová náplň jako na ona.idnes.cz a zena.centrum.cz, rozdíl je v diskusích (z větší části je to diskusní fórum) a pak se zde nachází sekce, která se věnuje řešení problémů čtenářek, kdy se jejich problémem zabývá odborník, muž a čtenářky, které mohou poradit a dodat svůj pohled na věc
- **zpovědnice.cz** – velmi specifický server, který se orientuje přímo na řešení problémů jeho čtenářů, napíšete svůj problém neboli „hřích“ a dostane se Vám rozhrěšení a to doslova, pokud bych měla citovat: „Chceš dnes udělat dobrý skutek? Pomoz výše uvedenému hříšníkově tím, že mu dáš nějaké rozhrěšení!“, pod problém či hřích pak jednotliví čtenáři píšou své rady
- **reflex.cz** – je elektronická obdoba tištěného časopisu Reflex, který vychází jednou týdně, články o zelených vdovách či suburbanizaci zde byly asi nejrelevantnější, zároveň i čtenáři jsou odlišní, oproti ostatním zmíněným serverům se zde vyjadřují převážně muži

Protože je internet anonymní a většina přispěvatelů má přezdívku, pokusila jsem se alespoň o vytvoření profilu těchto respondentů z hlediska pohlaví. Jinou klasifikaci z hlediska sociodemografických znaků internetové diskuse neumožňují, a ani pohlaví není jisté. Níže zmíněný graf tedy představuje procentuelní zastoupení přispěvatelů a pisatelů internetových diskusí. Žen je mnohem více než mužů, tomu také odpovídá výběr diskusí z ryze ženských serverů. Celkem jsem napočítala 132 respondentů, kteří se zúčastnili interpretovaných diskusí.

Graf č.20. Pohlaví respondentů z internetových diskusí.

Zrdoj: Vlastní interpretace.

Cílem této analýzy je interpretace internetových diskusí, které se týkají tématu zelených vdov nebo případně bydlení v satelitu a jak jsou vnímány uživateli internetu.

5.2. Interpretace

Interpretovány byly diskuse, které jsem již zmínila v úvodu této výzkumné části. Jednotlivé diskusní příspěvky byly rozděleny do témat, jako např. kvalita života v satelitu nebo osobní výpovědi „zelených vdov“ či jiných čtenářů a přispěvatelů těchto diskusí.

V zásadě byla diskuse rozdělena do dvou základních částí:

1. **Bydlení a život v satelitu** – toto téma dále bylo rozčleněno pro přehlednost na negativa a pozitivna života v satelitu.
2. **Zelené vdovy** – u tématu zelených vdov se vyskytlo několik témat, která jsou dále uvedena. Jedná se převážně o názory na jejich život a životní styl.

U jednotlivých výpovědí zůstaly originální přezdívky z internetu, které jsou i tak dostatečně anonymní. Výpovědi nejsou upraveny, jsou ponechány v originálním znění, někde bez diakritiky, aby jim byla zachována i pravopisná autentičnost. (Všechny diskuse viz příloha).

5.2.1. Bydlení a život v satelitu

Zajímavé je, že většina diskusních příspěvků zapadala do jedné z určených kategorií, tedy buď se řadila k pozitivním nebo negativním názorům. Buď se respondent zaměřil přímo na negativa (a většinou mu je nikdo diskutujících nevyvrátil) a nebo na pozitiva (zde jsou z velké části „idealisti“, kteří sní o svém vlastním domku a nepřipouští si negativa života v satelitu nebo mají kladnou zkušenost – výjimka).

Pozitiva bydlení v satelitu na základě interpretace diskusí:

Pozitiv bydlení v satelitu je podle očekávání mnohem méně, než negativ a kritik. Nejčastěji spojují respondenti bydlení v satelitu s jakousi romantikou a blízkostí přírody. V případě, že mají to štěstí a satelit nebo přilehlá vesnice či město žije společenským a aktivním životem, pak vesměs považují za největší klad právě toto **společenské vyžití**. Velmi často bývají vyzdvihovány **akce pro děti a rodinný přístup ve škole nebo mateřské škole**:

„(...)líbí se mi hody, hasičské candrbály, vítání občanů, škola rodinného typu, navíc za posledních 5 let se tu, nebo v okolních dostupných vesnicích objevilo tolik aktivit, městské školy (jazykové, hudební, taneční) tu přesouvají své filiálky, cvičení, hlídání dětí...“ (Ocean, žena)

Jsou i respondenti, kterým se poštěstí a jejich satelit je dobře vyřešen jak po architektonické, tak i urbanistické stránce tj. „myslí i na lidi“. V tomto případě je škoda, že nelze identifikovat odkud tato nadšená respondentka je: *„(...)Navíc architekt "myslel" máme tady společný parčík, kde je dětské hřiště (zatím nedokončené), volejbalové hřiště, stromy cca do 6 metrů. Před domečkem nám vysadili živý plot, strom... Prostě jsem tady šťastná a už bych neměnila, cítím se tady doma.“ (Skladanka, žena)* Stejná respondentka obdobně nadšeně vypráví o základní škole, kde jsou běžné „svačinky“ pro děti a již zmíněný rodinný přístup.

Zmiňovány jsou i **sousedské vztahy**, které většinou mají souvislost s trávením letních večerů na zahrádkách a terasách při oblíbené zábavě většiny českých rodin posledních pár let a tj. grilování. Případně poukazují na dobré vztahy mezi starousedlíky a novými obyvateli satelitů: *„(...)ostatně já miluju halasné grilování ať již u nás nebo u sousedů, stejně se vždycky všichni sejdem. Miluju oslavy narozenin- rovněž halasné, letos slaví starosta 60, má to v hospodě a je pozvaných cca 70 lidí, vesnice má 200 obyvatel, už se těším. Jsem ráda když mi domem proběhne parta 10 dětí, alespoň vím, že jsou v pořádku a za chvíli půjdou řídit zase o dům dál.“ (Sylva2, žena)*

Negativa a kritika satelitů:

Pokud bylo pozitiv týkajících se satelitů méně, u negativ a kritiky satelitů je tomu naopak a to nejen od těch, kdo v nich žijí. Ne každému vyhovuje životní styl závislý na automobilu mimo město a dostupné služby.

Nejvíce radikální názory mají ti, kteří v satelitech nežijí a mají pouze zprostředkovaný pohled na realitu všedního dne v satelitu. V jejich pojetí je satelit nevzhledné sídliště, nádor na krajině, **sídliště naležato se špatnou architekturou a dopravními podmínkami**: „(...)Kvanta baráků nalepená na sebe někde v polích. Žádná infrastruktura, žádná zábava. A nudící se manželky, čekající až se manžel vrátí z práce. Proto satelity paradoxně zhoršují dopravní situaci v blízkém městě. V satelitu si člověk nic nepořídí a ani do hospody nemůže zajít, tak všichni neustále jezdí auty do města. A zároveň to podporuje neexistenci běžných obchodů v centru, protože sateliťáci si raději nakoupí jídlo v nějakém obchoděku na výpadovce.“ (Martin I., muž)
Nebo: „(...)Navíc architektura satelitu, čest vyjímám, děs běs...“ (Oldwomen, muž)

Zajímavý je i názor, že obyvatelé satelitů jsou z pohledu těch, kdo zde nežijí, **„divní“, tedy odlišní**. „Čistě osobní postřeh - v satelitech opravdu bydlí větší procento "divných" lidí. Bydlení v satelitech prostě přitahuje jen ty lidi, kteří jsou ochotni přijmout tenhle způsob bydlení. A už to je na nich "divné".“ (Martin I., muž) Dochází tak k jakési „stigmatizaci“ těch, kdo bydlí v satelitu.

V diskusích se také několikrát objevil názor někoho, kdo v satelitu žil a pak z něj (většinou v rámci zachování manželství) musel odejít. Nejčastějším příběhem byl rozvod manželů, kteří se rozhodli dům v satelitu prodat v rámci rozvodového vyrovnání. Dále se objevují diskusní příspěvky žen, které si **nemohou na život v satelitu zvyknout**, když byly zvyklé na život velkoměsta a měly vše v dosahu: „(...)ne nezvykla a to bydlím v nové výstavbě na kraji Prahy. 8 minut na metro a nic moc. Až na jaře a v létě a když bude hezký podzim, v zimě brrrrrr, až bude teplo a na zahrádce u krbu, tak za nějaký čas.... jsem tu 3 a 1/2 roku a snad si zvyknu.“ (Marcela, žena). Nezvyk u některých odezní a adaptují se na novou lokalitu: „Než jsem si zvykla tak to trvalo rok, možná i víc a za domov jsem to začala považovat až tak za dva roky. Mě hlavně vadilo to, že jsem v tom domě úplně sama a po pravdě jsem ze začátku mívala strach. Můj ubohý manžel se celý rok nedostal ani do hospody, protože jsem nezvládala být večer sama doma jen s dětmi. Ale všechno přešlo a já se uklidnila.“ (Špendlík, žena)

Klasickým útekem ze satelitu je hledání bytu ve městě, ale **„cesta do města“** není jednoduchá vzhledem k tomu, že domy v satelitech se v poslední době velmi špatně prodávají: „(...)tak ty reality sjíždím taky. Paradoxně hledám byt ještě blíž k centru Prahy, než jsme bydleli dříve.“ (Paulisa, žena) **Finanční stránka** hraje velkou roli, domy v satelitu jsou zatíženy z velké části hypotékou, proto je často jediným řešením již zmíněný prodej nemovitosti: „Když je člověk za Prahou vrací se hůř - mám na mysli finanční stránku.“

(Kavicka, žena) A pokud je finanční stránka nevyhovující, dostávají se rodiny do bezvýchodné situace.

5.2.2. Zelené vdovy

Tato část interpretace internetových diskusí je složena jak z osobních výpovědí, tak z několika dalších témat, kterých se diskutující dotkli. Proto je tato část rozdělena do skupin, které jsou označeny názvem, který diskusi zastřešuje:

1. Osobní výpovědi

Do této skupiny jsem zařadila výroky žen, které se klasifikovaly jako zelené vdovy nebo jsou v domácnosti a žijí v satelitu (ve většině případů pečují o jedno či více dětí). V této části jsou zahrnuty jejich problémy, vztahy k rodině a trávení jejich volného času.

Zajímavé je, že pokud „kandidátky“ na zelené vdovy vstoupily do diskuse, někdy až úzkostlivě se snažily dokázat, že ony nejsou žádné zelené vdovy. Jedna z takovýchto respondentek mě osočila, že zeleným vdovám závidím, proto o nich zakládám diskusi (i když tady by bylo na místě uvést, že ne vždy debata vedla k výsledkům). Následující příklad je klasickou ukázkou, kdy se **snažila respondentka obhájit, že není zelená vdova:** „(...)ale jako Zelená vdova si nepřipadám, i když manžel rano odjede a přijede večer nebo odjede na několik dní a já tu se 3klukama, pseme a autem zůstanu sama....A ani na mynůry zelené vdovy teoretickoprakticky nemám čas. První rok tady jsem ztrávila skoro celej s hlavou v haj..., pak v nemocnici a v autě na cestach do nemocnice. přitom jsem zvládala takový ty klasický věci, jako vyzvednout děti, nakoupit, zařídit, vyřídit, domluvit, přivést, odvézt....atd. Pak barák, zahrada..domácnost.....no a tak nějak furt dokola....Ale znám osobně pár , jak Vy říkáte Zelených vdov.No asi by mě to bavilo utrácet po Olympiích, Vaňkovkách a superobchodnácích...ale myslím, že asi ne moc dlouho.Hmm...Sice manžel vydělává...ale znám cenu peněz. Jo a jinak satelit nesatelit, i tam jsou lidé, kteří poctivě splácejí úvěry a hypotéky.I my.“ (Sysyna,žena) Zde se i objevuje stereotypní pohled na zelené vdovy jako na **ženy, které jen utrácí manželovi peníze**, tomuto pohledu se budu věnovat v následujícím tématu.

V dalším příspěvku ta samá respondentka přiznává, že jí takový život vyhovuje a že si pořídila paní na žehlení. Zároveň je tu ve hře určitá svoboda rozhodování a nezávislosti na manželovi: „Hruža to zcela jistě 100% není. Některé známé si to dokáží pěkně užívat.A proč ne?? Já osobně se přiznám, že město mi chybí .Že je příjemné mít své auto a zajet si nakoupit, když se to hodí mě, a ne až přijede chlap z práce...že můžu děti zavést tam či onam.Ale nemám pocit , že jsem marnotratná nebo prázdná, unuděná...a že v hlavě se mi honí jen značkové

hadry a solárka atd. Když si můžu ulehčit život a jde to, udělám to. Ted' jsem si našla paní na žehlení .Ne pravidelně, ale dle situace.Ale jinak vše zvládám zatím!!“(Sysyna, žena)

V některých osobních výpovědích se objevily i lítostivé reakce, které poukazují na jistou **nepřipravenost na prostředí satelitu**, podle hesla: kdo nezažije, neví o čem mluví. Velmi zničující je pro většinu mladých žen, i když mají jedno a více dětí, **samota**. K samotě se pak přidružují i již zmíněné služby mimo dosah a kulturní vyžití: „(...)ale i ja jsem zelena vdova a i me prijde,ze si tady ostatni notuji. Mam male dite, takže bych byla doma vetsinou sama kdekoliv,ale kdo nezazil zit v satelitu nevi,co to je. Teda myslim ty,co meli rady mesto, lidi, navstevy, kamarady a i takove veci jako jit si nakoupit,kdyz neco dojde. Tak na tyhle spontanni veci v satelitu zapomente.Ja vim,nemusela jsem se tam stehovat....ale kdo z nas se nikdy nenechal zlatat necim,co mu pripadalo fajn?“ (Ivet-Adam-11/02 Anetka-01/08:), žena) nebo další příklad, který skončil rozvodem: „(...)Ten kdo to nezažije tak nechápe.Já Ti rozumím,také jsem to zažila. Ten kdo k nám přijel z města na návštěvu tak si liboval jaké je tu ticho,klídek no prostě pohoda . Já jsem ale šlela z toho klidu a samoty.Manžel podnikal a já stále sama,jen úklid a práce na zahradě.Dopadlo to tak ,že jsme se rozvedli,dnes bydlím ve městě a jsem šťastná, nevadí mi , že mi pod okny rachotí tramvaje.“(Vlad'ka, žena)

V jedné diskusi ze zapojil i muž na rodičovské dovolené, který zažívá podobné pocity osamění jako ženy.: „Jsem muz na materske a citim se uplne stejne. Nejradsi bych ten barak podpalil. A nejhorsí je, ze kamaradky jsou tak daleko!“ (Pepek, muž) Další muž, který se do diskuse zapojil si chtěl postěžovat z úplně jiné strany a to přímo opačné – strany manžela, jehož manželka nevydržela být sama a rozvedla se s ním: „Tomu se totiž říká roztaženost z blahobytu, mám to za sebou podle naprosto shodného scénáře, jen s tím rozdílem, že ta moje hvězda to neustála a chce se rozvádět. Syna si pochopitelně bere sebou, pár drobných na cestu za štěstím by se taky asi hodilo, takže ten barák, který mě stál 5 let života a dodnes za něj dlužím, budeme ve finále muset prodat, bo vyplatit ji nemám z čeho, no prostě nádhera. Máte to dnes děvčata rozdaný nějak jinak, moje mamka slova jako nuda, deprese, samota a prázdnota snad ani neznala, bo neměla na hovadiny čas, byla totiž mámou a manželkou na plný úvazek a dokonce ji to snad i bavilo, divné, že?“ (Franta, muž) Tento respondent narazil na jedno zajímavé téma, které je v této práci zmiňováno v souvislosti s ženami v domácnosti – naše babičky byly doma běžně a nic jiného ani od života nepotřebovaly. Můžeme to chápat jako přínos moderní doby a nutnosti mít dvoupříjmovou rodinu. Ono je to na jedné straně logické, jak mohou dnešní ženy, které byly vychovány v době povinné zaměstnanosti, najednou přeskočit tu mezeru, která zde vznikla a stát se ženami v domácnosti na plný úvazek, když u svých matek nic podobného neznají? Trend být doma a nepracovat je zde pouhých pár let.

Některé ženy to dotáhly tak daleko, že dokonce **žárlily na své manžely**, že jsou ve městě, zatímco ony musí být „zavřené“ v satelitu.: „*My jsme problém měli, já jsem trochu žárlila, že manžel je přes den v Praze a že já se nudím na vesnici.*“ (Mia, žena)

Osobní výpovědi rozhodně nebyly optimistické. Většina respondentek se snaží vyrovnat s tím, že žijí v satelitu, se samotou a minimum z nich vědělo, co je vlastně čeká. Také jen málo z nich přiznalo, že se řadí mezi zelené vdovy. Z tohoto hlediska bych čekala větší odezvu, pokud vezmeme v úvahu, jak anonymní médium je internet. V některých diskusích hrál roli i fakt, že diskutující málokdy přímo věděli, kdo jsou zelené vdovy.

2. Soucit

Do kategorie soucit, byly zařazeny všechny reakce na život zelených vdov, ať už v reakci na článek nebo přímo v rámci diskuse, kde se řešil konkrétní případ čtenářky a jak jí pomoci. **Největší empatii projevují čtenářky** – přispěvatelky ženy, naopak **muži jsou často ironičtí** a spíše se zeleným vdovám vysmívají.

Klasickým případem takové reakce je: „*(...)nejsou potom ty ženy moc ukolébané, nebo až otupělé takovým pohodlným stereotypem? nestýská se jim po jejich mužích?*“ (dasule, žena)

V zápětí na tento názor reagoval jeden čtenář: „*Ukolébané až otupělé - hezké pojmenování hlouposti s vychytralostí takové ženy.:-) Stýskat se jim začíná, když dochází peníze na účtu.:-)))*“ (Ferda,muž). Z tohoto příkladu je jasně vidět **spíše negativní pohled mužů na ženy, které nepracují a starají se o domácnost**. Z hlediska diskutujících mužů bývá práce žen v domácnosti zlehčována a není jí přikládán takový důraz jako klasickému zaměstnání. Také sem samozřejmě patří tradiční aspekt, kdy muž je živitel rodiny.

Často se do role zelených vdov vciťují ženy na mateřské dovolené, které také tráví většinu svého času o samotě doma s dětmi. Bohužel se zde nedalo identifikovat, zda bydlí v satelitu nebo na běžném sídlišti. Typickým jevem je srovnání s vlastním životem: „*Pokud je někdo osamělý, izolovaný a nemá si ani s kým popovídat, pak přemýšlí jinak... Být na vše sama, rozvážet děti do školy, ze školy, na kroužek, z kroužku, nevidět blízkého dospělého třeba i několik dní (nemluví pouze o partnerovi, často chybí i přátelé), pak to tak veselé není. Ano, dotyčná si může někoho najmout a vyrazit - ovšem ne každý je ochoten odejít od velmi malých dětí a pokud není po ruce manžel, ani prarodiče, pak nezbyvá, než zůstat doma.*“ (Lassie66, žena)

Nejvíce se soucit a lítost nad údělem zelených vdov točil kolem **chybějící seberealizace**, chybějícího sebevědomí, osamělosti, izolace a celkově prázdného a nudného života. „*Mám kamarádku, která je na tom hodně podobně, jen s tím rozdílem, že ona už by pracovat nechtěla. Nicméně rysy stejné - nízké sebevědomí, potácení se od nikud nikam a teď začala blbnout s plastickými operacemi. Je mi jí líto...*“ (l.u.c.k.a, žena)

V této části se velmi nejednou objevily úvodní formule jako: mám kamarádku, která..., moje známá..., moje sousedka.... z čehož lze usuzovat, že lidé tento problém vnímají a všímají si svého okolí a nebo jsou to ony, kdo takto strádají a ani v anonymitě internetu nedovedou přiznat (možná ani sami sobě ne), že mají obdobný problém.

3. Negativní reakce, výsměch a ironie

Oblast, kde bylo nejvíce diskusních příspěvků, jsem nazvala jako negativní reakce, výsměch a ironie. Sem patří veškeré negativní reakce od nenávisti, závisti (velmi časté), ironických poznámek, rádoby rad, vysmívající se poznámky a často i obviňující reakce. Některé reakce byly vyloženě vulgární, do interpretace nebyly zařazeny.

Někteří přispěvatelé diskusí pojali svůj komentář jako ironicko-vtipný: „(...)člověče, to není až tak špatné povolání. Je na ten obor nějaký učňák nebo snad lyceum? :-)“(Mango, žena). Na tento komentář reagoval muž: „Stačí o sebe trochu pečovat- pěkná tvářička, nepojídat moc čokoládové koblížky, a nahodit udičku a čekat až se pěkně vypasený sameček chytí:-)“(Standa, muž). Tady je krásně vidět představa zelené vdovy, jak ji chápe část především mužské populace, a to jako **vypočítavou ženu, která má jako jediný zájem ulovit bohatého manžela a nic nedělat.**

Představa zelené vdovy, jako ženy, která neví co s penězi a jen utrácí manželovu výplatu, je velmi častá a vyvolává bouřlivé negativní reakce. Nejčastější **představa o trávení jejich volného času je návštěva kosmetiky, kadeřníka a nakupování** (to jediné v módní čtvrti). Představu, že by zelené vdovy mohly být jen ženy, které žijí samy (případně) s dětmi v suburbii a z velké většiny splácejí hypotéku, mají především matky s dětmi nebo ti přispěvatelé, kteří v satelitu bydlí a znají místní poměry. Typickou představou je: „(...)jasně, prachatá znuděná ženská opravdu potřebuje pomoc. Jo potřebuje, jít makat a přestat se flákat. Ten váš zápal by slušel lepší věci, co takhle Helfnout někomu, kdo fakt potřebuje?“ (Brad.Bellick, muž) Zde se kombinuje **nuda a bohatství.**

Výjimkou nejsou ani závistivé komentáře, kde čtenáři nabízejí pomoc s utrácením peněz a zároveň je z nich cítit i trocha závisti: „Tak já ti s tím utrácením pomůžu!!!! Zrovna jsem se koukla na stav svého účtu a o víkendu budou zase jenom topinky...“(pracující-člověk, žena) Do podobně závistivých komentářů bych zařadila i zde už jednou zmiňované **internetové aukce.** V diskusi, kterou jsme založila s tímto tématem přišla jedna čtenářka se zajímavým postřehem: „(...)Řekla bych, že většina těchto ženských se baví nesmyslným aukcovaním na MMA¹⁴² - viz nákupy značkových hadrů jako Nolita Pocket, kdy za obnošenou věc dají víc než stála jako nová.“ (zzaira, Naty07-TP1, žena) Protože se sama účastním aukcí na tomto serveru a

¹⁴² MMA – www.mimiauaukce.cz/www.mimibazar.cz - internetové servery určené především matkám s dětmi, dá se zde pořídit vše od dupaček po kočárky, mimo jiné je zde sekce oblečení pro dospělé .

mohu potvrdit, že většina nabízených věcí se dá velmi levně pořídit, tato reakce mě překvapila. Napsala jsem vzápětí dotyčné respondentce, že mi připadá, že to není možné. Odpověděla mi: „Právě, že ne....aukcujou to ty zelené vdovy, co právě nejsou schopné nikam odjet a nakoupit si to v zahraničí :) No nevím jestli 5500 za kabát pro 3 letý dítě ti přijde levný, např. nebo džínová sukýnka za 4000...“ (zzaira, Naty07-TP1, žena). Vzápětí mi přišel odkaz na zmíněnou aukci, ale nelze se bohužel dopátrat zda paní, co tuto aukci vyhrála žije v satelitu. Toto měl být jen další příklad vnímání zelených vdov ostatními.

4. Nuda

Dalším názorem, který se často opakoval, bylo zdůrazňování nudy a celkově nudného života zelených vdov. Mezi čtenáři se objevovaly reakce litující, záporné a kritizující.

Většina čtenářů diskusí se vzájemně ujišťuje, že **být zelenou vdovou je nuda** (opět je to vázané na představu ženy, která neví co s penězi): „Taky bych se tak chtěla mít, ale časem by to byla nuda ne?“ (z., žena) Odpověď na sebe nenechala dlouho čekat v podobě ujištění a přidání informace navíc: „(...)právě, pak to skončí třeba alkoholem nebo neustálým střídáním milenců atd.“ (Standa, muž) Podle tohoto čtenáře **z nudy plyne nevěra a alkoholismus**. (Generalizace je na místě, je to zvláštní vlastnost internetového čtenáře a přispěvatele diskusí.) Tato debata se vzápětí rozběhla a našel se i čtenář, který bránil svou ženu a zároveň uvedl příklad života v suburbii: „Fakt jo? Tak moje žena se rozhodně doma nenudí, spíš čeká až jí přijedu domů pomoci. Do práce (i zpráce :) jezdím busem a metrem, z 19ti sousedů mají dvě auta jenom dvojci, 9 nás jezdí do práce busem nebo vlakem, 4 další nechávají auto na Zličíně, nakupovat chodíme 2x měsíčně do monstemarketu (jako ostatní nesatelitáci) a jinak nakupujeme v malých satelitních (chtělo by se mi dodat zaprděných :)) krámcích, kterých máme dost.“ (Filip, muž)

Opět i zde se objevily záporné reakce ironické rady jak nudu zvládnout.: „Ubohá žena, jak musí trpět. Letenku do Somálska a 5 dolarů do kapsy děvce.“ (djachan, muž) Nebo: „...ja chci bejt taky zelena vdova!! to ja bych hned vedela co s prachama!!! at nepinda ze se doma nudi...je tolik veci!! muze studovat, chodit na kurzy, na jakkoliv, kde nikdo nebude vedet ci je to zena...:D cviceni, tanec, sport, jazyky. je toho spousta!“ (b.kl, žena)

Jen jednou se objevil názor, který vybočoval a to alespoň krátké zamyšlení nad každodenním životem zelených vdov a proč se tak nudí: „Já těmhle osobám nezávidím - jsou často velmi osamělé a zklamané. Původní plány nemají nic společného s každodenní realitou. To, že ty ženy nakupují, je pouze známkou toho, že se nudí. A nuda a deprese jdou často ruku v ruce.“ (Lassie66, žena)

5. Rady zeleným vdovám od ostatních čtenářů

Když pominu všechny rady, které zazněly výše („...jít makat a neflákat se..“), dá se říct, že se vesměs shodli čtenáři, že velmi **záleží na povaze ženy**, zda je schopná se vyrovnat se samotou. Pokud žena trpí depresemi a nesnáší samotu, neměla by se stěhovat do satelitu. Se samotou a depresí mnoho čtenářů diskusí spojuje negativní vlivy jako je **alkoholismus** a jiné **závislosti**.: *„Rozhodne pasivni zensky pak muzou casem spadnout do nejakych uchylek a odchylek a zavislosti, ono je to tezky. Ty typicky zeleny vdovy - ty co jim da muz zlatou kreditku, tak to nechapu, bych hnedka vedela co delat. Horsi to maji ty, který mají do kapsy hlouběji Mne stacilo bydlit 1,5 roku na vesnici a citila jsem se jako dablovana vdova, navíc jsem nehorazne zavidela muzi, ze je v Praze kazdy den, i kdyz pracovne..“* (kristi, žena) Nejčastější závislostí je alkoholismus, který ne vždy je spojován se samotou uvnitř satelitu: *„s dospělými..... známá se takhle moc moc skamarádila s whiskey, když jí odešli děti a nějak ztratila smysl života..... za to ale nemůže satelit, může si za to sama“* (azafata, žena)

Dalším problémem je povaha ženy a také záleží na **vztahu mezi manželi**, jak spolu vychází, na jaký typ společného soužití jsou zvyklí atd. Někomu může vyhovovat samota (příkladem je muž přes týden v bytě ve městě, žena sama v satelitu), někdo naopak preferuje soudržnost rodiny a například společné večere, procházky atd.). Opět se zde objevují názory, které vychází u obecného vidění zelených žen jako života v luxusu, některé (hlavně) čtenářky se zamýšlely i nad tím jaká je **povaha manžela**: *„Já myslím, že je to dáno také trošku náturou dotýčných. A vztahem mezi těmi manželi. Pokud manžel bere ženu pouze jako svůj doplněk, žije si v podstatě svůj život a od ženy očekává, že bude sedět na zadku uprostřed luxusu, kterým ji obklopil někde v polích a čekat na něho, potom to asi funguje špatně. Zvlášť u žen zvyklých na městský život. To si asi musí každá žena zvážit předem, jestli ji takový život bude bavit a uspokojovat.“* (Veronika, žena) Velmi zajímavý postřeh měla diskutující s nickem Majka 3+?: *„(..)ještě mě k tomuto tématu napadá jedno, proč se píše bohatý manžel "vyveze manželku"? Pokud je to poravdu tak, tak už i tím je ten vztah nevyvážený. Pokud ale "budovali" a pracovali na zázemí a majetku společně, tak je to o něčem jiném, pak jsou to partneři a tohle se jich netýká, vím o čem mluvím...“* (Majka 3+?, žena) Další originální myšlenku přinesla jiná uživatelka, která se zamyslela nad tím, proč neexistuje pojem **zelený vdovec**: *„Mimochodem, dovedete si představit, že by to bylo naopak? Jako, že by muž byl ten vdovec a ženská vydělávala??? Nemyslitelné!“* (alcar, žena). Z tohoto hlediska jsou také zelené vdovy chápány jako ryze ženský problém, ale už jsem zde zmínila i jednoho muže. Zajímavá je i představa manžela zelené vdovy: *„Myslím, že problém bude opravdu v povaze a výchově těch žen a hlavně v povaze těch chlapů. Co si budem povídat. Takový ředitel renomované firmy, co vydělává 300tis.? (ani nevím, kolik si tak může vydělat) měsíčně si většinou zakládá na svém vzhledu, je takový ten řekněme metrosexuál, co chodí na manikúru a na barvení vlasů, si bude*

asi zakládat i na vzhledu své manželky a na vzhledu svého domu... A pokud ženská nechce skončit na ulici, tak jí asi nezbyvá nic jiného, než tuto roli přijmout“ (alcar, žena) Leckterá další uživatelka severu, kde proběhla tato diskuse by se ohradila, že jejich manžel rozhodně tolik nevydělává a splácí hypotéku.

Velkou nevýhodu spatřují čtenáři v dopravě do satelitů. Diskuse se často stočila směrem k veřejné dopravě a nebo dopravě automobilové. V tomto tématu také často zaznělo, zda má žena v satelitu **řidičský průkaz** a k dispozici auto bez něhož je prakticky odkázaná na manžela nebo na zmíněnou MHD: „Chce to auto, pokud není řidicák, tak udelat a je o zabavu postarano, zkusit i nejake vzdelavaci kurzy, dnes je toho hodne, detskt klubu, kde se seznamis s jímymi rodici a je to. Kdyz nejde hora k Mohamedovi, musi jit Mohamed k hore. Toto není problem, jen se chce nad tím zamyslet. Uzit si domecek za Prahou, pokud je za Prahou, to znamena,ze je kus od Prahy, tak v cem je problem? Clovek nemuze mit vse, ale chce to jen premyslet a planovat!“ (bába v roští, žena) nebo „Řidičák si taky udělat může, když bude chtít, auto jí koupí manža, když on sám může mít tři. No a stačí jen sednout za volant a podnikat.“ (alcar, žena) Tedy pokud do satelitu, pak jedine s řidičským průkazem.

Velmi oblíbenými se staly **radý** pro zelené vdovy, jak zvládnout život v satelitu ať už s dětmi nebo bez dětí. Nejčastěji se objevovaly návrhy na práci pro charitu, na doplnění si vzdělání (univerzita, jazykové kurzy), podnikání, cvičení, mateřská centra a jiné aktivity s dětmi, udržování starých známých nebo vytváření nových i přes internet atd. „Chod' cvičit - nebo sama začni běhat, něco si pěstuj na zahradě třeba skalku..Máš čas na pěkný čtení a nějak se vzdělávat třeba učením cizýho jazyka.Piš si diář. Nebo začni podnikat a najdi si paní na hlídání! A nebo jen menší brigádu.Hodně štěstí :-)" (danila, žena) Zároveň je zde určité varování před sklouznutím do této role, kterému by se žena měla bránit aktivním životem. „Myslím, že rizikovější skupina bude ta s těmi odrostlými dětmi. Tam je podle mě větší riziko ke sklouznutí k tomu "hospodyňkářství" (blbý pojem, ale ted' mě zrovna jiný nenapad). Když jsou děti, tak to tu ženu aspoň trochu rozptýlí a zabaví, že není posedlá jenom úklidem a péčí o manžela... Ale když už děti nejsou, manžel v tahu, tak to je fakt na bednu a pak už i na flašku..." (almar, žena)

Na závěr této části bych ještě zmínila shrnutí od uživatelky almar, která v podstatě diskusi na téma rady pro zelené vdovy shrnula do jednoho odstavce, který vystihuje názor internetové většiny: „No, myslím, že je to o osobním pocitu té ženy. Dnes žijeme v době emancipovaných žen, takže si myslím, že "Stepfordskou paničkou" se stane málokterá žena. Já nemám nic proti satelitům. Každý má právo na život v domečku a já třeba taky upřednostňuji takovéto bydlení mimo obec, kde nejsou starousedlíci, mnohdy závistiví a pomlouvační... Není problém sednout do auta, jet někde za kámoškama, za zábavou, s dětma apod. Není nikde řečeno, že tato žena musí sedět doma na zadku a vyvařovat manželovi a leštit podlahy. Navíc si

myslím, že seberealizaci potřebuje každá ženská, takže i kdyby manžel vydělával desítky či stovky tisíců, tak bych stejně aspoň něco musela dělat a ne jenom gruntovat barák a zahradu...”(almar, žena)

5.3. Závěr

Interpretované diskuse byly rozčleněny do dvou tematických částí, z nichž následuje shrnutí:

5.3.1. Bydlení a život v satelitu - shrnutí:

Pozitiva bydlení v satelitu:

- společenské vyžití
- akce pro děti, rodinný přístup ve škole
- sousedské vztahy (společná grilování a oslavy)
- architektonické a urbanistické řešení satelitu (výjimka!)

Negativa a kritika bydlení v satelitu:

- architektonické pojetí (sídlíště naležato, architektonické ztvárnění)
- špatné dopravní podmínky, chybějící MHD
- žijí zde „divní“ tedy odlišní lidé
- problém zvyknutí si na život v satelitu
- útěk zpět do města
- finanční stránka (hypotéka, špatná prodejnost domů)

5.3.2. Zelené vdovy – shrnutí:

Osobní výpovědi

- snaha obhájit se: nejsem zelená vdova!
- nepřipravenost na prostředí satelitu a života v něm
- samota a spolehnutí se většinou sama na sebe
- žárlivost na manžela (pracuje ve městě, žena sama v satelitu)

Soucit

- největší empatii vůči „osudu“ zelených vdov mají ženy, naopak muži jsou ironičtí
- negativní pohled mužů na ženy v domácnosti, které nepracují-zlehčování
- chybějící seberealizace žen

Negativní reakce, výsměch a ironie

- zelená vdova jako vypočítavá žena, která má jako jediný zájem ulovit bohatého manžela a nic nedělat
- představa o trávení jejich volného času jako návštěvě kosmetiky, kadeřníka a nakupování
- účast na internetových aukcích (nesmyslné dražení věcí)

Nuda

- být zelenou vdovou je nuda
- z nudy plyne alkoholismus a nevěra (a jiné závislosti)
- deprese

Rady zeleným vdovám od ostatních čtenářů

- záleží na povaze ženy, která se do satelitu stěhuje
- vztah mezi manželi, soudržnost rodiny
- „zelený vdovec“
- nutnost vlastnit řidičský průkaz
- cvičení, vzdělávání se, společenské akce, charita...

6. Interpretace výzkumu : Vliv suburbanizace na změnu sociálního prostředí v zázemí Prahy¹⁴³

Výzkum v této části mé práce je založen na dotazníkovém šetření Mgr. Petry Puldové, která jej provedla v roce 2006 jako součást své magisterské práce. Dotazníkové šetření proběhlo pod názvem „Urbanizační procesy v Pražském městském regionu“, a již z něj v této diplomové práci byly citovány některé závěry. Výsledky tohoto výzkumu byly dále použity v rámci stejnojmenného grantu (projekt 403/04/P129) jako podklady pro magisterské a disertační práce studentů katedry sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty University Karlovy.

6.1. Metodologie

Výzkum byl proveden v devíti obcích v rámci Pražského městského regionu, které patřily a stále patří k velmi rychle se rozvíjejícím oblastem z hlediska nové výstavby především rodinných domů (viz tabulka níže). Zaměřením dotazníkového šetření bylo zvláště sociální prostředí a jeho proměny (viz 3. kapitola), které dostatečně popsala Puldová ve své diplomové práci. Dotazník obsahoval celkem 20 otázek, kdy respondentovi zabralo vyplňování přibližně 15 až 20 minut času. Otázky byly řazeny logicky, podle tematických okruhů. Celkem odpovědělo 561 respondentů z devíti vybraných obcí. Dotazníky byly distribuovány do schránek respondentů ve vybraných obcích a následně po určité době vybírány. (Kompletní dotazník k nahlédnutí v příloze č.8.)

Název obce	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Květnice	43	7,7	7,7	7,7
Březiněves	27	4,8	4,8	12,5
Bořanovice	19	3,4	3,4	15,9
Hovorčovice	90	16,0	16,0	31,9
Horoušany	41	7,3	7,3	39,2
Jirny	31	5,5	5,5	44,7
Koloděje	50	8,9	8,9	53,7
Šestajovice	99	17,6	17,6	71,3
Jesenice	153	27,3	27,3	98,6
Neuvejeno	8	1,4	1,4	100,0
Total	561	100,0	100,0	

Tabulka č. 14. Obce v rámci Pražského městského regionu, kde bylo provedeno dotazníkové šetření v roce 2006

¹⁴³ „Vliv suburbanizace na změnu sociálního prostředí“ je název magisterské práce Mgr. Petry Puldové, která vznikla v rámci grantu: „Urbanizační procesy v Pražském městském regionu“ (projekt 403/04/P129) a odtud pochází mnou použitá data.

Pro účely mé práce mi byla Mgr. Petrou Puldovou zapůjčena data k desíti otázkám z výše zmíněného dotazníku. Jsou to otázky, které se týkaly důvodů přestěhování a výběru obce v zázemí Prahy, vztahů a počtu přátel mezi starými a novými obyvateli, každodenní chování v suburbii a jak dlouho zde respondenti žijí. Dalšími otázkami byly běžné sociodemografické znaky. Následně jsem vyhodnotila tyto otázky za celý výzkum a výsledky jsou zobrazeny v níže uvedených grafech.

Cílem mého zpracování dat byla orientace na ženy, které v suburbiích žijí a zda by se nedaly vysledovat případné zelené vdovy. Data prošla filtrací, kdy jsem dále pracovala jen s daty, které se vztahovaly právě na ženské pohlaví. Zvolila jsem tyto hypotézy:

Hypotézy:

1. Jako zelené vdovy můžeme označit všechny ženy, které žijí v suburbii a nepracují – ženy v domácnosti a na mateřské dovolené.
2. Existuje rozdíl mezi ženami v domácnosti, které nemají děti (případně tyto už jsou dospělé) a ženami „jen“ na mateřské dovolené.

Hned v úvodu se ukázalo, že převzatá data nebudou pravděpodobně schopná poskytnout dostatek informací pro potvrzení mých hypotéz. Přesto jsem se pokusila je interpretovat a nalézt závislosti.

Jako poněkud velký problém se ukázala proměnná „zaměstnání“, kde je velké množství chybějících údajů. Na tuto kategorii jsme spoléhala nejvíce, hlavně z důvodu, že by se dal zjistit počet žen v domácnosti. Problém nastal, když se ukázalo, že z celého souboru se takto ohodnotilo jen 6 respondentek (kolem 2%). Respondentek, které nepracují bylo přibližně 6%. Tedy moc málo dat k potvrzení mých hypotéz.

6.2. Výsledky výzkumu

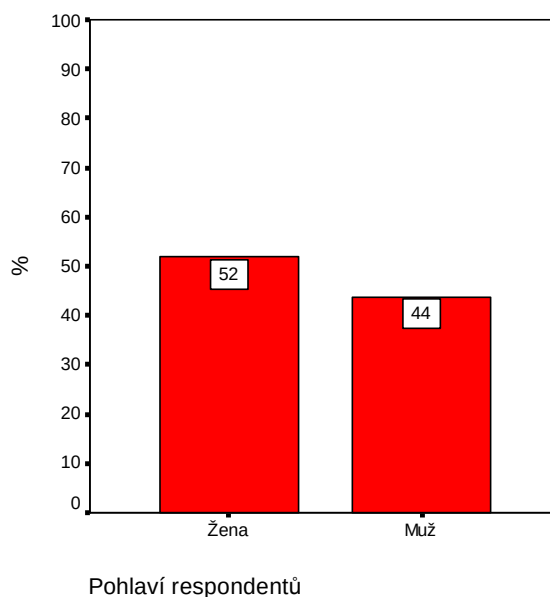
Výsledky výzkumu jsem shrnula pro větší přehlednost do dvou částí, kde hlavním kritériem bylo pohlaví. První část závěrů z výzkumu je zpracována pro muže i ženy. Druhá část je zpracována pouze pro ženy. Každá z těchto částí je řazena podle otázek. Bohužel výsledky nejsou takové, jaké jsem od výzkumu očekávala. Většina otázek, které mě především zajímaly, postrádá statistickou významnost.

6.2.1. Výsledky výzkumu – pro obě pohlaví

Složení souboru

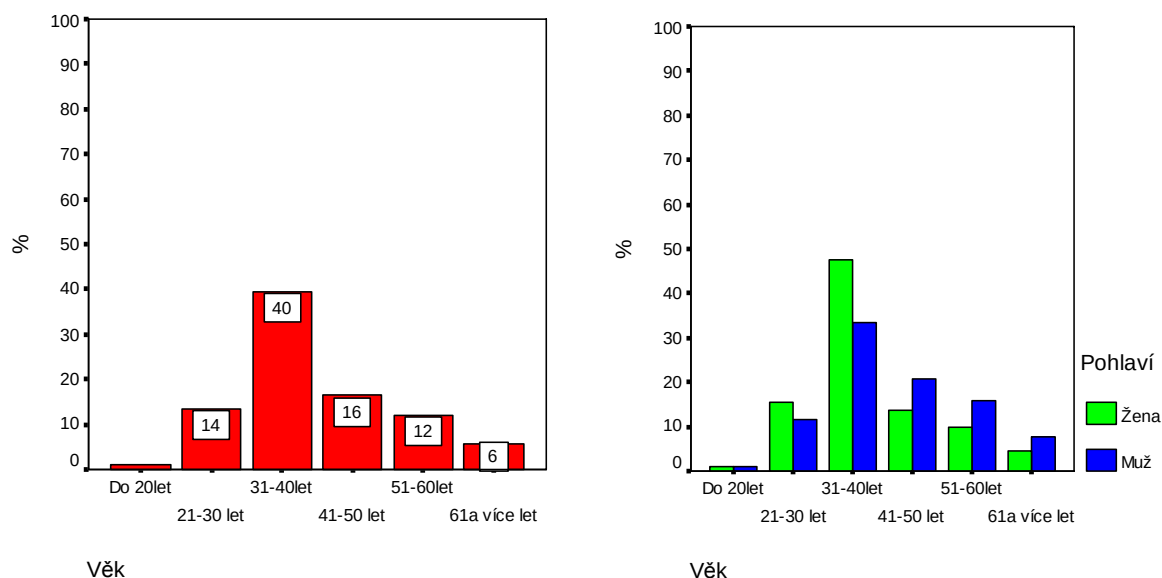
Složení zkoumaného souboru přibližně dosahovalo stejného **počtu mužů a žen**. Ženy jsou v souboru zastoupeny o něco více. Žen, které vyplnily dotazník je přibližně 52%, což odpovídá 291 respondentkám. Mužů je přibližně 44%, odpovídá 246 respondentům. (Zbytek jsou dotazníky, kde pohlaví nebylo uvedeno).

Graf. č.21. Pohlaví respondentů ve zkoumaném souboru

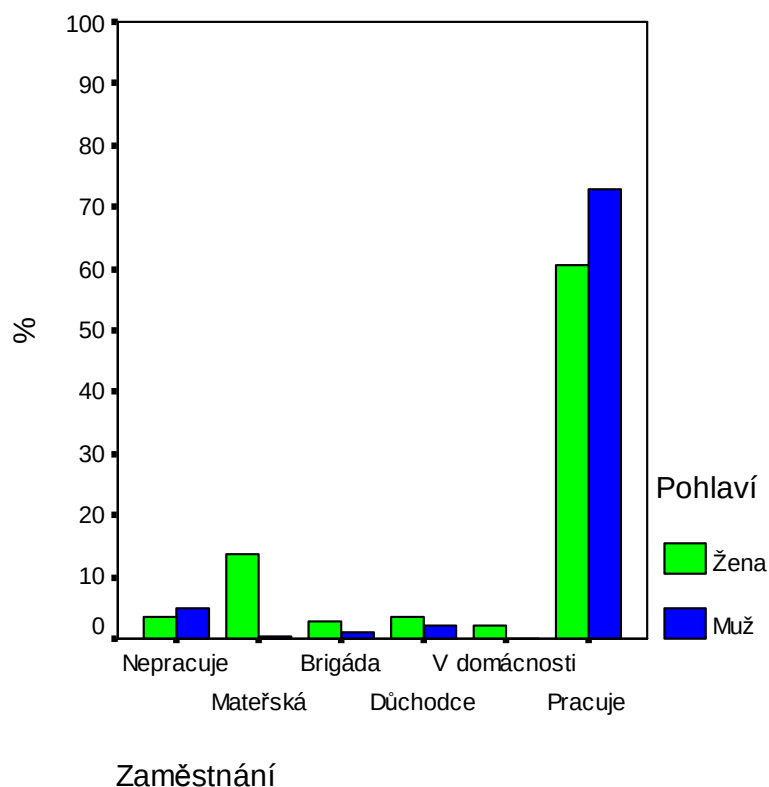
V souboru byli nejvíce zastoupeni respondenti ve věku mezi 30 až 40 let. Tento **věk** byl již v této práci zmiňován v souvislosti s tím, kdo se stěhuje do satelitních městeček. Je to tedy přibližně střední věk respondentů, kteří zakládají rodinu a nebo již mají malé děti. Kolem 15% se pohybuje věkové složení respondentů od 21 let do 30 let a respondentů, kterým je do 50 ti let. Zde můžeme usuzovat, že již mají větší či dospělé děti. V závislosti na pohlaví, je v kategoriích, které by se daly shrnout věkově od 21 do 40 let více žen než mužů. Naopak v kategori od 40 let dále převažují muži.

Graf č. 22 Věk a pohlaví respondentů ve zkoumaném souboru

V souboru převažují respondenti, kteří pracují. Do proměnné **zaměstnání** byli zahrnuti všichni respondenti, kteří týdně odpracují (většinou mimo své bydliště) alespoň 15 hodin. Objevili se i respondenti, kteří tvrdili, že pracují 100 hodin týdně (uvodili, že jsou podnikatelé). Podle výsledků dat přibližně 70% žen a 80% mužů je zaměstnáno. Přibližně 15% respondentek je na mateřské dovolené (v souboru se objevil jeden muž na rodičovské dovolené, který spadá pod tuto kategorii).

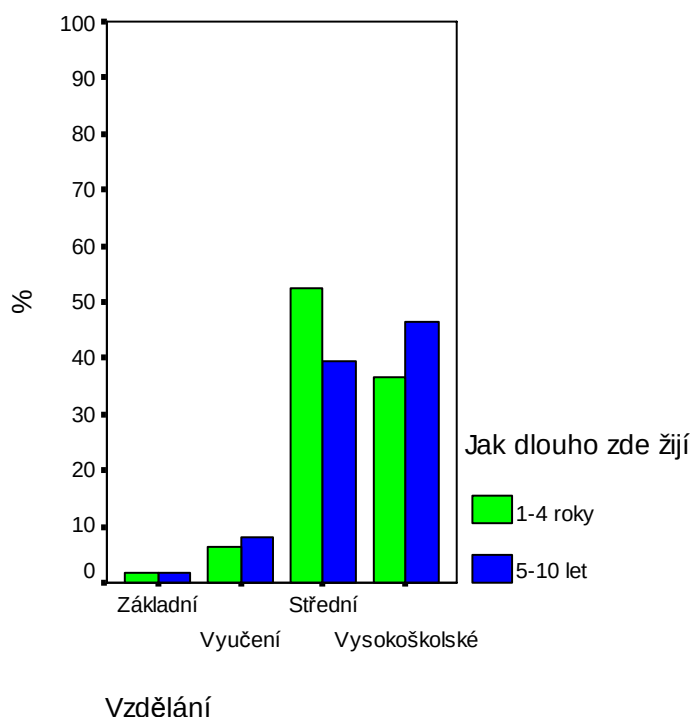
Graf č.23. Zaměstnání a pohlaví respondentů ve zkoumaném souboru

Z deseti otázek, pro něž jsem měla k dispozici data, se jako statisticky významná ukázala otázka **Jak dlouho v obci žijete?** Respondenti měli uvést kolik let, případně měsíců

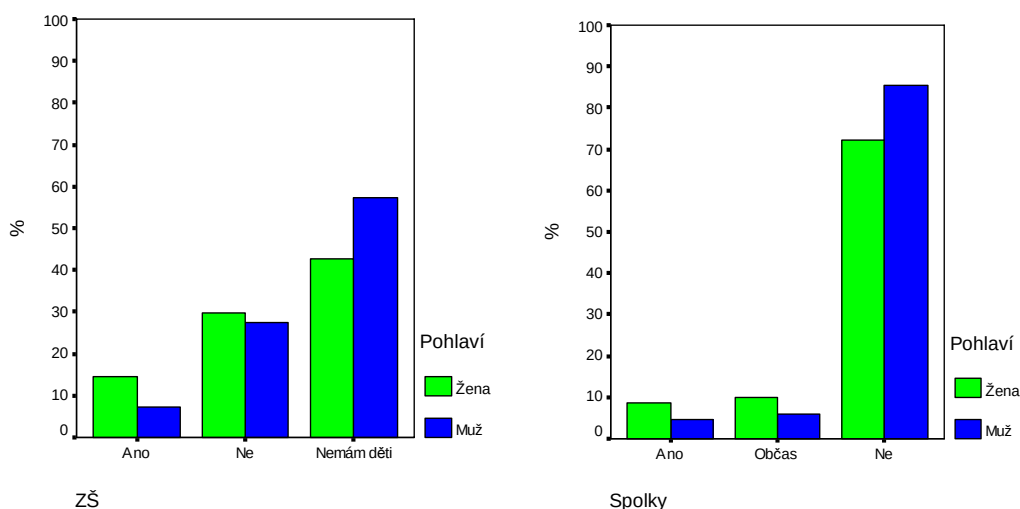
bydlí ve zkoumané obci. Následující graf ukazuje jak dlouho zde respondenti žijí v závislosti na jejich vzdělání. Přibližně polovina respondentů se středním vzděláním žije v satelitu od 1 roku do 4 let. Přibližně 45% vysokoškolsky vzdělaných respondentů žije v satelitu déle než 5 let. To ukazuje na již několikrát popsany trend, kdy se v 90.letech do satelitů stěhovali především vzdělanější a movitější obyvatelé. Naopak v posledních letech stoupl počet obyvatel s nižším vzděláním, kteří ve většině případů mají dům koupený na hypotéku.

Graf č.24. Doba , po kterou respondenti žijí v satelitu v závislosti na jejich vzdělání.

Další graf se týká otázky č. 10 v dotazníku, která se zabývá **typickým chováním respondentů** v suburbii, jaké využívají služby a případně zda se účastní některých akcí, které pořádá obec (například pálení čarodějnic). Významnějších výsledků v dotazníkovém šetření dosáhly jen kategorie týkající se využití základní školy a využívání místních spolků (např. cvičení atd.) Základní školu využívá pro své děti přibližně 15% respondentek, zhruba třetina respondentů služby základní školy nevyužívají (souvisí to obvykle s problémem kapacity školy). Místní spolky využívá nebo občas využívá necelá desetina respondentů. Velká většina respondentů nevyužívá spolky vůbec.

Graf č. 25 Využití služeb v obci – základní škola a spolky

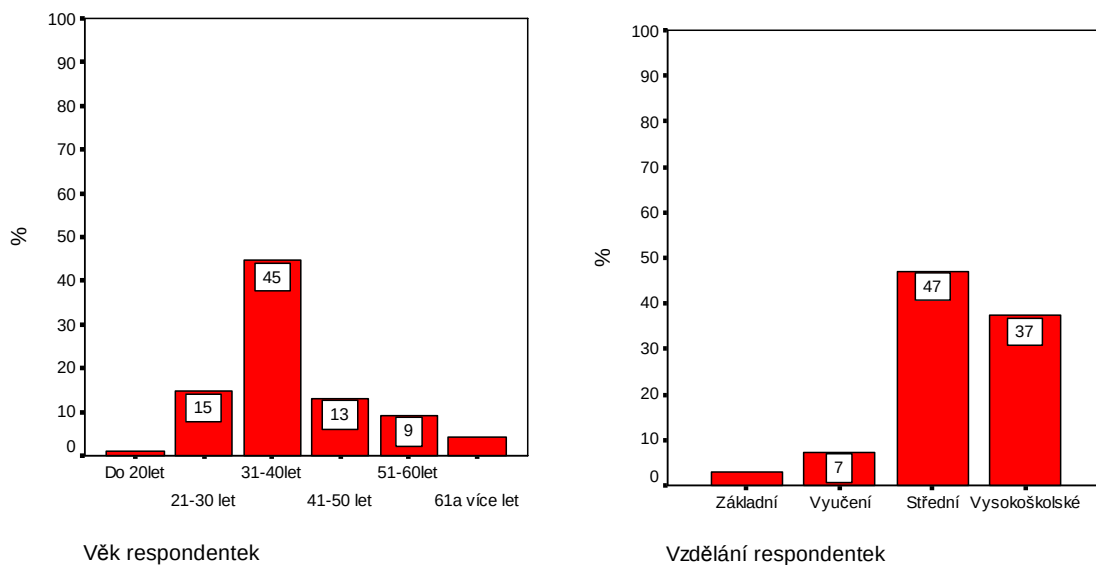
6.2.2. Výsledky výzkumu – ženy

V této části výzkumu jsem se zaměřila přímo na ženy, které žijí v suburbii. Původním cílem bylo vyfiltrovat pouze skupinu žen, které jsou v domácnosti nebo uvedly, že nepracují. Bohužel vzorek by byl malý, proto jsou výsledky v této části zobecnitelné na všechny respondentky (celkem 291 žen). Pak zde v otázce zaměstnání často chyběly odpovědi, tudíž se zde můžeme setkat s velkým božstvím missingů. Původně byla tato otázka formulována jako počet hodin, které respondent odpracuje týdně.

Složení souboru z hlediska žen

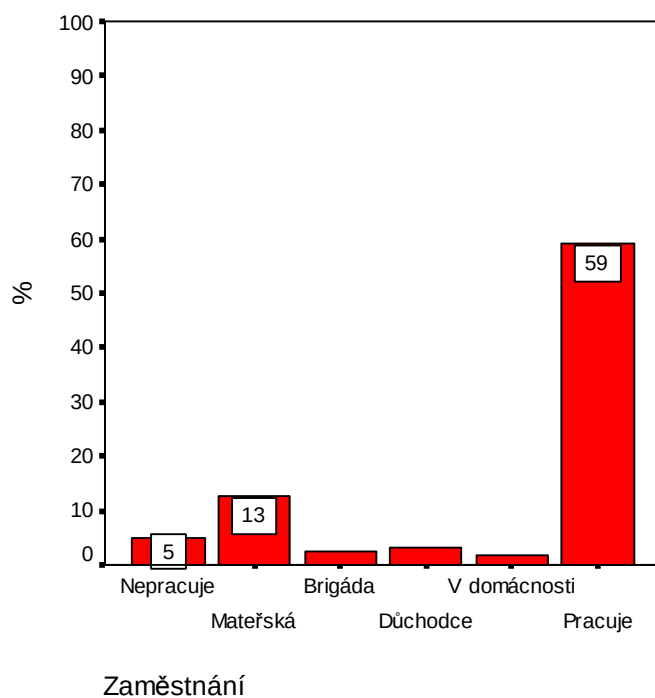
Věkově nejsilnější skupinu tvoří respondentky ve věku od 31 let do 40 let, je to celkem 45%. V menším zastoupení se zde vyskytují respondentky od 21 do 30 let a respondentky od 41 do 50 let. Přibližně polovina respondentek má středoškolské **vzdělání**, 37% uvedlo vzdělání vysokoškolské.

Graf č.26. Vzdělání a věk – ženy

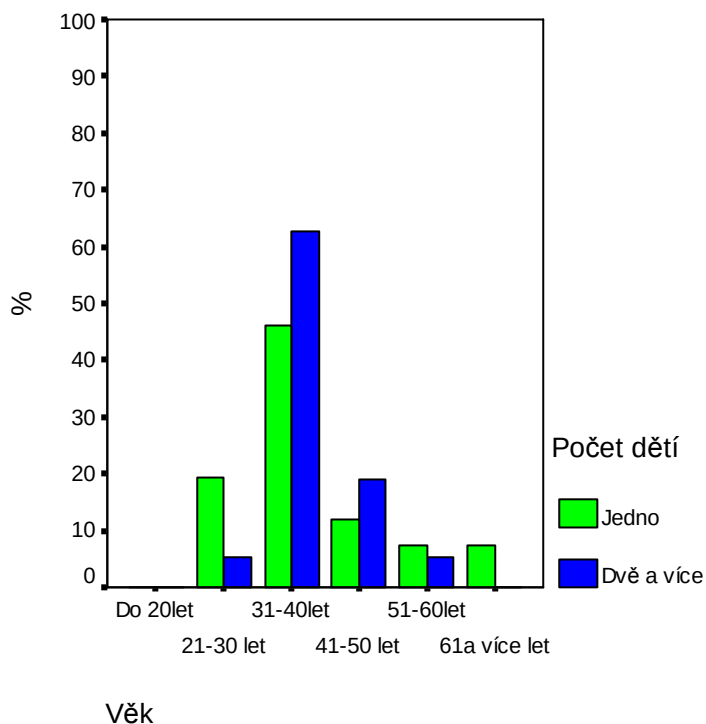
Více jak polovina respondentek uvedla, že pracuje (hlavní pracovní poměr) a to převážně mimo své bydliště. Přibližně 13% respondentek je na mateřské dovolené, jen 5 % uvedlo, že nepracuje a respondentek, které se označily za ženy v domácnosti, jsou pouhá 2%. (Graf na následující straně). Zde se opět dostávám k problému, zda lze zelenou vdovu charakterizovat jako ženu v domácnosti, která nechodí do **zaměstnání** nebo zda tuto funkci můžeme spojit s ženami na mateřské dovolené.

Graf č.27. Zaměstnání –ženy

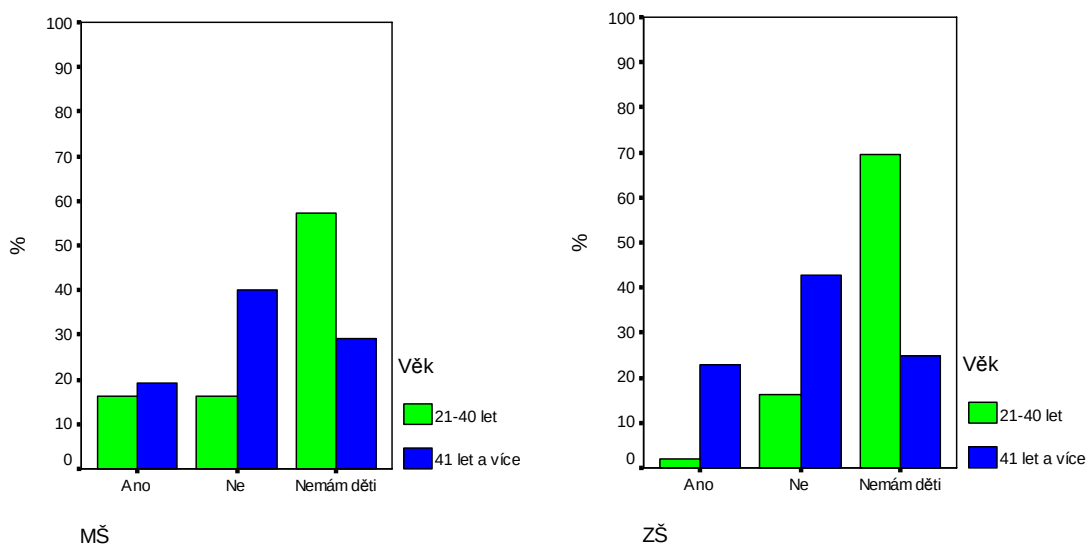
Nejvíce mají děti respondentky ve věku 31 až 40 let. Přibližně dvě třetiny mají dvě a více dětí. Necelá polovina v této věkové kategorii má jedno dítě. Jedno dítě převládá u respondentek ve věku 21 až 30 let, respondentky ve věku 41 až 50 let mají častěji dvě a více dětí.

Graf č.28. Věk respondentky a počet dětí

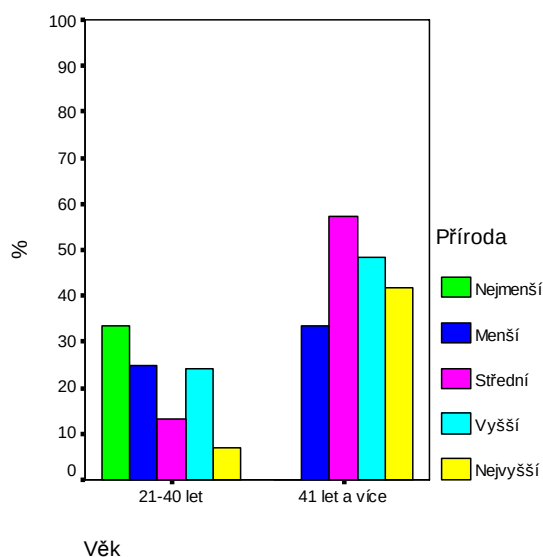
Otázka č.10 se ptala respondentů, jaké **chování** je pro ně typické a co za služby v obci využívají, případně jakých akcí ze zúčastňují. Zde se statisticky významné ukázalo především využití mateřské a základní školy. Přibližně 20% respondentek v obou věkových skupinách využívá mateřskou školu. (Opět zde hraje velkou roli kapacita míst ve školkách a to nejen v Pražském městském regionu). Základní školu využívají respondentky ve věku nad 41 let a to přibližně ze 40%.

Graf č. 29. Chování respondentek- využívání ZŠ a MŠ

Otázka č.2 se zabývala důvody, které vedly respondentky k **rozhodnutí se přistěhovat** do dané obce. Bylo jim nabídnuto několik kategorií, které měly zaškrtnout podle významu pro jejich rozhodování, čemu přiřkládaly při výběru obce důležitost. Jako statisticky významná se ukázala kategorie přírodního prostředí v grafu označeném jako příroda. Mladší respondentky kladou mnohem menší důraz na přírodní prostředí oproti respondentkám starším, kde přibližně 40% respondentek ve věku nad 41 let přiřkládají prostředí nejvyšší význam jako faktoru rozhodování při stěhování do obce.

Graf č. 30. Přírodní prostředí jako důvod ke stěhování

6.3. Závěry z výzkumu

Data z výzkumu, která mi byla zapůjčena Mgr. Petrou Puldovou z katedry sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, zkoumala především sociální prostředí a chování obyvatel satelitních městeček. Mou hlavní hypotézou bylo, že zde v závislosti na věku respondentek a jejich zaměstnání budu moci odhalit pravděpodobné zelené vdovy. Tato hypotéza se nepotvrdila, vzhledem k velmi malému zastoupení respondentek, které samy sebe klasifikovaly jako ženy v domácnosti a nebo jsou nezaměstnané. Stejně tak v souboru byla málo zastoupena skupina žen na mateřské dovolené. Závěrem lze říci, že se ani jedna z hypotéz nepotvrdila a to především na základě chybějících dat. Proto se pokusím v další práci o kvalitativní výzkum, kdy bych ráda provedla rozhovory žen podle jasně zvolených kritérií tak, aby splňovaly definici zelené vdovy, vymezené na začátku této práce.

Charakteristika obyvatel

- Z výzkumu vyplynulo, že v satelitních městečkách zaujímají největší podíl obyvatelé ve věku 30 až 40 let.
- Z hlediska pohlaví převládají mírně ženy ve věku 21 až 40 let. Naopak nad 40 let se zvyšuje počet mužů.
- Přibližně 70% žen a 80% mužů je zaměstnáno.
- Kolem poloviny respondentů se středním vzděláním žije v satelitu od 1 roku do 4 let. Naopak je více vysokoškolsky vzdělaných respondentů, kteří v satelitu žijí déle než 5 let.
- Základní školu využívá pro své děti přibližně 15% respondentek, zhruba třetina respondentů služby základní školy nevyužívá (souvisí obvykle s problémem kapacity školy).
- Místní spolky v obci (cvičení, pro děti atd.) využívá nebo občas využívá necelá desetina respondentů. Velká většina respondentů nevyužívá spolky vůbec.

Charakteristika žen v suburbii

- Nejvíce žen žijících v suburbii tvoří respondentky ve věku od 31 let do 40 let (celkem 45%).
- Přibližně polovina respondentek má středoškolské vzdělání, 37% uvedlo vzdělání vysokoškolské.

- Více jak polovina respondentek je zaměstnaná, 13% je na mateřské dovolené, 5% nepracuje a 2% se označily za ženy v domácnosti.
- Nejčastěji mají děti respondentky ve věku 31 až 40 let. Přibližně dvě třetiny mají dvě a více dětí . Necelá polovina v této věkové kategorii má jedno dítě.
- Přibližně 20% respondentek využívá mateřskou školu.
- Základní školu využívají respondentky ve věku nad 41 let a to přibližně ze 40%.
- Mladší respondentky kladou mnohem menší důraz na přírodní prostředí oproti respondentkám starším, kde přibližně 40% respondentek ve věku nad 41 let přikládá prostředí nejvyšší význam jako faktoru rozhodování při nastěhování se do příslušné obce.

7. Závěr

Diplomová práce si dala za hlavní cíl zjistit, zda lze v České republice hovořit o sociologickém fenoménu, který se u nás začal objevovat pod názvem zelené vdovy. Především bylo zkoumáno, jaké je obecné povědomí o tomto jevu a jak je veřejností vnímán. Je třeba upozornit, že tato problematika je spojena s probíhajícím procesem suburbanizace a životním stylem obyvatel suburbií.

Shledala jsem, že zelené vdovy se nejvíce svým způsobem života přibližují ženám v domácnosti. V suburbiích pak dle publikovaných výzkumů můžeme nejčastěji nalézt dva typy žen, které zde tráví nejvíce času: matky s dětmi na mateřské dovolené a ženy v domácnosti.

Internetovou anketou, ačkoliv ji nelze považovat za reprezentativní, jsem zjišťovala, zda uživatelé internetu tento pojem znají a co si tedy pod pojmem zelená vdova představují. Ukázalo se, že přibližně třetina respondentů má povědomí o tom, co nebo kdo je zelená vdova. Nejčastěji uváděnými charakteristikami byla spojení „bohatá - bohatě vdaná“ či „finančně zajištěná“. V průběhu vyhledávání dalších informací (zejména z rozboru internetových diskusí) se objevily názory, že v současné době může mít díky relativně dobré dostupnosti hypotečních úvěrů rodinný dům v satelitu v podstatě kdokoli, kdo splní podmínky banky, tj. nemusí nutně spadat do skupiny s vyššími příjmy. Proto se zde nabízí otázka, zda nekorigovat zavedenou a především sociálními geografiy prezentovanou definici zelených vdov s ohledem na skutečnou sociální situaci těchto žen a jejich rodin žijících v satelitech. Z tohoto hlediska by zelenou vdovou mohla být kterákoliv žena v domácnosti, která nechodí do zaměstnání. Stále musíme mít také na zřeteli, že srovnání České republiky s ostatními zeměmi může vykazovat značné rozdíly.

Pozoruhodné je, že pojem zelená vdova se u nás rozšířil především díky médiím a článkům publikovaným v lifestyleových časopisech a na internetu. Jedná se hlavně o články, které se problémem zelených vdov zabývají převážně z psychologického hlediska. Zelené vdovy jsou tak nejčastěji prezentovány jako ženy izolované v suburbiu a trpící osaměním, což má nejčastěji za následek vznik nejrůznějších závislostí či depresí spojených s krizí partnerských vztahů apod. V rámci vyhodnocování internetových diskusí se opakovaně ukázalo, že ženy, které samy sebe označily jako zelené vdovy, často zmiňují problémy se změnou prostředí a svojí nepřipravenost na specifický život v satelitu; ženy zejména těžko snášejí právě osamění. Z internetových diskusí dále vyplynulo, že nejčastěji jsou zelené vdovy vnímány příspěvateli diskusí jako vypočítavé ženy, jejichž jediným zájmem je „ulovit“ bohatého manžela a nic nedělat. Představa o trávení volného času zelených vdov se odvíjí od návštěvy kosmetiky, kadeřníka a nakupování.

Konečně z výzkumu, který vycházel z poskytnutých dat od Petry Puldové, bylo zjištěno, že nejrozšířenější věkovou skupinou žen, žijících v satelitech, jsou ženy ve věku od 31 let do 40 let, které mají středoškolské vzdělání a více jak polovina z nich je zaměstnaná. Ženy v domácnosti tvoří zanedbatelný podíl.

Závěrem bych ráda uvedla, že přestože je v současné době fenomén zelených vdov s jeho charakteristickými znaky u nás spojován zejména s důsledky suburbanizačního procesu probíhajícího v 90. letech 20. století, jde o jev, který by mohl v budoucnu nepříznivě akcelarovat, pokud mu nebude věnována odpovídající pozornost nejen sociologů a psychologů, ale i urbanistů a architektů. Proto bych se ráda tomuto tématu věnovala i nadále. Za nezbytné považuji provedení dalších výzkumů, které budou vyžadovat interdisciplinární pohled tak, aby mohla být provedena následně i odpovídající opatření směřující k udržení životaschopnosti satelitních městeček.

Literatura

Bohutínská J., Ženy v domácnosti a na mateřské podnikají neomezeně. 30.1.2009 Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/zeny-v-domacnosti-podnikaji-neomezene/>

Bremke H.W., Jobs für grüne Witwen, Die Zeit, 11.8.1972, dostupné z: <http://www.zeit.de/1972/32/ Jobs-fuer-grüne Witwen?page=5>

Cílek V., Baše M., Sebevražda měst a vesnic. In : Sokolnický zpravodaj 2/2008, dostupné z: http://209.85.129.132/search?q=cache:ACdD0u61A1kJ:www.sokolnice.cz/resources/upload/data/1059_Zpravodaj_02_2008.pdf+zelen%C3%A9+vdovy&cd=28&hl=cs&ct=clnk&gl=cz&client=firefox-a

Cílek V., Krajiny vnitřní a vnější, Dokořán, Praha, 2002

Čápková H., Češi chtějí žít v satelitech, Lidové noviny 19.5. 2008

Červenka J., Rodina a životní úroveň v ČR, in: Hamplová D., Šalamounová P., Šamanová G., Životní cyklus. Sociologické a demografické perspektivy. Sociologický ústav AV ČR, Praha, 2006

Doležalová G., Ouředníček M., Životní styl obyvatel v suburbánní zóně Prahy. In: Ouředníček M.(ed.), Sociální geografie pražského městského regionu, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PŘF UK, Praha 2006

England K., Suburban Pink Collar Ghetto: The Spatial Entrapment of Woman? In: Annals of the Association of American Geographers, Ročník 83, č.2/1993, dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/2563494>

Galčanová V., Vacková B., Rezidenční suburbanizace v postkomunistické České republice, její kořeny, tradice a současnost. Případová studie brněnských suburbií. IVIRIS Papers č.8/02 r.2008, FSS MUNI

Gehl J., Život mezi budovami. Užívání veřejných prostranství. Nadace Partnerství pro veřejné prostory, Brno 2000

Gola P., Proč jsou ženy v EU v domácnosti, 22.3.2004, dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/proc-jsou-zeny-v-eu-v-domacnosti/>

Heitlingerová A., Trnková Z., Životy mladých pražských žen, Sociologické nakladatelství, Praha 1998

Hendl J., Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace. Portál, Praha 2005

Hnilička P., Sídlní kaše. Otázky k suburbánní výstavbě rodinných domů. ERA, Brno 2005

Honzák R., Workholik a jeho ženy, in: Rodina a zdraví č.9/2007, dostupné z: <http://www.chytrazena.cz/rodina/manzelstvi/workholik-a-jeho-zeny-1353.html>

Kolektiv, Sociologické školy, směry, paradigmata. Sociologické nakladatelství, Praha 1996

Kolínská P., Suburbanizace - nakupování a bydlení v polích, econnect 2004, dostupné z: <http://econnect.ecn.cz/index.stm?apc=zzrx1-489121&x=162086>

Komůrková J., Koppová D., Luxusní dům: radost nebo samota?, MfDnes.28.5.2003, dostupné z: <http://bydleni.idnes.cz/stavba.asp?r=stavba&c=2003M123U07A>

Krausová Z., Konečně vysněný domek za Prahou a já z toho šlím. 28.7.2008, dostupné z: <http://www.kafe.cz/mam-problem/odbornik/konecne-vysneny-domek-za-prahou-a-ja-z-toho-silim-73.aspx>

Kubeš J., Perlín R., Územní plánování pro geography, Karolinum, Praha 1998

Leinberger Ch., The Next Slum?, Atlantic 2008, dostupné z: <http://www.theatlantic.com/doc/200803/subprime>

Lupi T., Mustered S., The Suburban „Community Question“, Department of Geography, Planning nad International Development Studies, University of Amsterdam, Abstract of ESF Conference, Bristol 2004

Lux M. a kol., Bydlení - věc veřejná. Sociální aspekty bydlení v České republice a zemích Evropské unie, Sociologické nakl., Praha 2002

Lysoněk T., Štalmach D., Český sen o bydlení v příměstských oblastech neplní očekávání, in: Mf Dnes, 27.4.2009, dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/cesky-sen-o-bydleni-v-primestskych-oblastech-neplni-ocekavani-p6l/ekonomika.asp?c=A090426_202404_ekonomika_dp

Macešková M., Suburbanizace a starosta, in: Ouředníček M., Temelová J., Macešková M., Novák M., Puldová P., Rampotl D., Chuman T., Zelenková S., Kuncová I., suburbanizace .cz, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha 2008

Markvart J., Suburbanizace a její sociální, ekonomické, ekologické důsledky. Recenze publikace. In: Urbanismus a územní rozvoj, ročník 5., č.6/2002

Matějů P., Vitásková S., Interpersonal Trust and Mutually Beneficia Exchange in: Czech Sociological Review, vol.42,number 3, June 2006

Mulíček O., Suburbanizace v Brně a jeho okolí, in: Sýkora L.(ed). Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky. Ústav pro ekopolitiku o.p.s. ,2002

Musil J., Co je urbanizace? In: Horská P. Maur E., Musil J., Zrod velkoměsta. Urbanizace českých zemí a Evropa. Paseka, Praha 2002

Musil J., Proces urbanizace v Evropě. Centrum pro sociální a ekonomické strategie. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd. Dostupné z : <http://www.cefres.cz/pdf/musil.pdf>

Musil J., Sociologie soudobého města, nakl. Svoboda, Praha 1967

Norberg-Schulz Ch., Genius loci. K fenomenologii architektury, Odeon Praha 1994

Novák J., Časoprostorová mobilita obyvatel a strukturované prostředí metropolitní oblasti. Magisterská práce. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty UK, Praha 2006

Ortová J., Kulturní a sociální ekologie I., Filozofická fakulta UK, Karolinum, Praha 1996

Ortová J., Kulturní a sociální ekologie II., Filozofická fakulta UK, Karolinum, Praha 1997

Ouředníček M., Suburbanizace v kontextu urbanizačního procesu. In: Sýkora L.(ed). Suburbanizace a její sociální , ekonomické a ekologické důsledky. Ústav pro ekopolitiku o.p.s. 2002

Ouředníček M., Temelová J., Macešková M., Novák M., Puldová P., Rampotl D., Chuman T., Zelenková S., Kuncová I., suburbanizace .cz, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha 2008

Ouředníček M., Temelová J., Současná česká suburbanizace a její důsledky. In: Veřejná správa, č. 4/2008

Poláček T., Jsem milionář a zbláznil jsem se. MFDnes, 2.12.2004 , dostupné z: <http://www.aktip.cz/cs/publikace/z-tisku/jsem-milionar-ale-zblaznil-jsem-se.html>

Potočný T., Lidé na okraji. Případová studie satelitního městečka. IVRIS Papers č.6/01 r.2006, FSS MUNI

Ptáček P., Suburbanizace v USA a Německu: zdroj inspirace i poučení. In: Sýkora L.(ed). Suburbanizace a její sociální , ekonomické a ekologické důsledky. Ústav pro ekopolitiku o.p.s. 2002

Puldová P., Ouředníček M., Změny sociálního prostředí v zázemí Prahy jako důsledek procesu suburbanizace. In: Ouředníček M.(ed.), Sociální geografie pražského městského regionu, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha 2006

Puldová P., Vliv suburbanizace na změnu sociálního prostředí v zázemí Prahy, Magisterská práce, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty UK, Praha 2006

Ryšavý a kol., Proces suburbanizace v souvislostech procesu přeměny osídlení v letech 1869-1991: Česko, Pražská aglomerace (na území okresů Praha, Praha-východ, Praha-západ, Beroun, Kladno, Mělník) in: Územní plánování a urbanismus 21/1994

Schmeidler K . a kol., Sociologie v architektonické a urbanistické tvorbě, PC-DIR spol. s.r.o.,Brno 1997

Sýkora L., Současná suburbanizace v České republice. In: Sýkora L.(ed). Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky. Ústav pro ekopolitiku o.p.s. ,2002

Sýkora L., Suburbanizace a její důsledky: výzva pro výzkum, usměrňování rozvoje území a společenskou angažovanost. In: Sýkora L.(ed). Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky.Ústav pro ekopolitiku, o.p.s., 2002

Sýkora L., Suburbanizace a její společenské důsledky. In: Sociologický časopis č. 2/2003

Šmolka P., Nevěra pro podváděné a podvádějící, Grada, Praha 2003

Šnejdová I., Změny ve vzdělanostní struktuře obyvatelstva Pražského městského regionu. In: Ouředníček M.(ed.), Sociální geografie pražského městského regionu, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PŘF UK, Praha 2006

Švédová P., Bydlení v satelitu je na ústupu, ovlivnit výstavbu se snaží i obce. In: MfDnes, 13.7.2009, dostupné z: http://bydleni.idnes.cz/bydleni-v-satelitu-je-na-ustupu-ovlivnit-vystavbu-se-snazi-i-obce-p9k-/reality_bdp.asp?c=A090702_174803_architektura_web

Trnková J., Obce chtějí zkrotit své satelity. Lidové noviny ze dne 26.5.2009, dostupné z: http://www.lidovky.cz/obce-chteji-zkrotit-sve-satelity-d4s-/ln_noviny.asp?c=A090526_000093_ln_noviny_sko&klic=231720&mes=090526_0

Vajdová Z., Dráhy bydlení populace 18 – 54 let v době od roku 1960, Postoje k bydlení v ČR v roce 2001, dostupné z: http://seb.soc.cas.cz/postoje2001/prezentace/seb_vajdova_drahy.pdf

Valdrová J., Stereotypy a kliše v mediální projekci genderu. In: Sociologický časopis, ročník 37, č. 2/2001

Weber M., Město (The City), dostupné z: <http://lidemesta.cz/index.php?id=228-> vydává FHS UK

Wilková S., Zelené vdovy. Ženy, které peníze a blahobyť donutily žít v satelitu. MF Dnes, 20.10.2006, dostupné z: http://ona.idnes.cz/zelene-vdovy-zeny-ktere-penize-a-blahobyť-donutily-zit-v-satelitu-10j-/ona_vztahy.asp?c=A061019_185545_ona_vztahy_jup

Statistické podklady

Český statistický úřad – Zaostřeno na ženy a muže, 2007

Český statistický úřad – Pohyb obyvatelstva v České republice (1993-2006)

Český statistický úřad - Vzdělání a zaměstnanost žen v ČR podle výsledků SLDB 2001

Český sociologický ústav – Vajdová J., Postoje k bydlení v ČR v roce 2001

Ostatní zdroje informací

Suburbanizace.cz - web katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy
www.suburbanizace.cz

Wikipedie

<http://de.wikipedia.org>

<http://cz.wikipedia.cz>

<http://en.wikipedia.org>

A Dictionary of Architecture and Landscape Architecture

<http://www.encyclopedia.com>

Seznamka.cz

<http://www.seznamka.cz>

Seznam tabulek a grafů

Seznam tabulek

Tabulka č.1.: Ženy se závislými dětmi podle věku dětí, rodinného stavu, ekonomické aktivity.

Tabulka č.2. Ženy na mateřské dovolené.

Tabulka č.3. Rodiny a domácnosti, v tis..

Tabulka č.4. Ženy pracující a nepracující v roce 2002 v poměru k celkovému počtu obyvatel.

Tabulka č.5. Příklad přistěhovaných / vystěhovaných obyvatel okresu Praha- západ

Tabulka č.6. Příklady obcí, které jsou známé vysokým rozvojem suburbanizace.

Tabulka č.7. Přistěhované obyvatelstvo 2000 a 2007

Tabulka č.8. Důvody pro suburbanizaci rezidenčních i nerezidenčních funkcí v USA.

Tabulka č.9. Důvody pro suburbanizaci rezidenčních i nerezidenčních funkcí v SRN.

Tabulka č.10. Důvody ke změně bydlení.

Tabulka č.11. Index kvality života ve městech a jejich příměstských oblastech.

Tabulka č.12. Rady nejen pro „zelené vdovy“

Tabulka č.13. Časoprostorové aktivity matek s dětmi a žen v domácnosti.

Tabulka č.14. Obce v rámci Pražského městského regionu, kde bylo provedeno dotazníkové šetření v roce 2006.

Seznam grafů

Graf č.1. Podnikáte nebo se chystáte podnikat na rodičovské dovolené?

Graf č.2. Pohlaví respondentů.

Graf č.3. Věk respondentů.

Graf č.4. Povolání respondentů.

Graf č.5. Vzdělání respondentů.

Graf č.6. Povědomí o zelených vdovách..

Graf č.7. Kde chcete bydlet?

Graf č.8. Počet přistěhovalých z Prahy do jejího zázemí (okr. Praha-východ a Praha-západ), počet přistěhovalých do Prahy z jejího zázemí a saldo stěhování pro zázemí Prahy v období 1993-2006.

Graf č.9. Počet přistěhovalých z Brna do jeho zázemí (okr. Brno-venkov), počet přistěhovalých do Brna z jeho zázemí a saldo stěhování pro zázemí Brna v období 1993-2006 .

Graf č.10. Počet přistěhovalých z Plzně do jejího zázemí (okr. Plzeň-jih a Plzeň-sever), počet přistěhovalých do Plzně z jejího zázemí a saldo stěhování pro zázemí Plzně v období 1993-2006.

Graf č.11. Počet přistěhovalých z Ostravy do jejího zázemí (okr. Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín a Opava), počet přistěhovalých do Ostravy z jejího zázemí a saldo stěhování pro zázemí Ostravy v období 1993-2006.

Graf č.12. Změny bydliště od roku 1960.

Graf č.13. Podíl těch, kteří alespoň jednou v životě změnili bydlení podle věkových skupin.

Graf č.14. Počet změn bydlení – lidé do 55 let.

Graf č.15. Výzkum starostů obcí z roku 2004. Odpověď na otázku: „Jak hodnotíte příchod nových obyvatel z pozice starosty?“

Graf č.16. Výzkum starostů obcí z roku 2004. Odpověď na otázku: „Jaké jsou podle Vašeho názoru sociální vztahy mezi starými a novými obyvateli?“

Graf č.17. Činnosti původních obyvatel sídel Kolovraty, Líbeznice a Přišimasy (40 respondentů) podle času .

Graf č.18. Činnosti nově přistěhovalých obyvatel sídel Kolovraty, Líbeznice a Přišimasy (40 respondentů) podle času .

Graf č.19. Bydlíte v domku za městem?

Graf č.20. Všechny dny s dětmi v suburbii.

Graf č.21. Struktura všedního dne žen v domácnosti v suburbii.

Graf č.22. Pohlaví respondentů z internetových diskusí.

Graf č.23. Pohlaví respondentů ve zkoumaném souboru.

Graf č.24. Věk a pohlaví respondentů ve zkoumaném souboru.

Graf č.25. Zaměstnání a pohlaví respondentů ve zkoumaném souboru.

Graf č.26. Doba, po kterou respondenti žijí v satelitu v závislosti na jejich vzdělání.

Graf č.27. Využití služeb v obci – základní škola a spolky.

Graf č.28. Vzdělání a věk – ženy.

Graf č.29. Zaměstnání – ženy.

Graf č.30. Věk respondentky a počet dětí.

Graf č.31. Chování respondentek- využívání ZŠ a MŠ.

Graf č.32. Přírodní prostředí jako důvod ke stěhování.

Seznam obrázků

Obr. č.1. Podíl městského obyvatelstva v roce 2005.

Obr. č.2. Ideální schéma sociálně prostorové struktury Chicaga (podle Burgesse).

Obr. č.3. Ukázka typického amerického předměstí.

Obr. č.4. Jefferson County, Colorado USA- sídelní kaše.

Přílohy

Příloha č.1. Důvody ekonomické neaktivity u žen

PRÁCE A MZDY Důvody ekonomické neaktivity (VŠPS)						
Pramen: ČSÚ v tis. osob						
Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo ve věku 15+	1993	1995	2000	2005	2006	2007
Ženy	2 058,9	2 084,4	2 153,2	2 224,0	2 238,6	2 289,2
starobní a invalidní důchodci	1 222,4	1 269,4	1 380,3	1 384,1	1 365,4	1 390,9
navštěvují základní školu	9,7	8,6	39,0	40,3	43,6	39,4
připravují se v učilišti	78,1	76,3	49,0	38,4	48,0	44,7
studují na střední škole	167,5	204,4	196,1	212,5	211,6	217,0
studují na vysoké škole	54,9	64,3	92,7	139,1	135,4	149,3
pečují o rodinu, jsou v domácnosti	360,0	347,9	333,4	313,9	315,2	341,8
zdravotní důvody	96,3	71,1	23,6	29,6	44,0	51,0
nevěří, že by našly práci, i když by rády pracovaly	9,5	5,1	6,0	8,4	8,6	7,5
nechtějí nebo nepotřebují pracovat	8,1	6,2	2,7	10,3	20,1	11,1
nejsou schopny nástupu do 14-ti dnů	12,3	10,9	15,7	16,3	16,6	12,7
jiné důvody	28,6	20,1	14,7	28,8	29,5	23,4
nezjištěno	11,5	-	-	2,1	0,6	.

Zdroj: Český statistický úřad, Zaostřeno na muže a ženy –Práce a mzdy, 2007

Příloha č. 2.

Odpovědi respondentů z internetové ankety ve dnech 27.3. až 3.4. 2009 na otázku: „Kdo je podle Vás zelená vdova?“

www.vyplnto.cz

"1";"Ekologicky smýšlející žena";"Žena";"25 až 34 let";"Student/ka"
"2";"Žena, která nepracuje nebo je na mateřské dovolené, bydlí v luxusním domě za Prahou nebo jiným velkým městem, její manžel pracuje přes deset hodin denně, hodně vydělává a živí rodinu. Ona se stará o děti, dům, domácnost, zahradu, ale nudí se a nenaplnuje jí to."; "Žena";"do 24 let";"Student/ka"
"3";"manžel v práci od rána až do noci, žije jako v kleci zlaté, od půl šesté do půl páté do rána, kdy zase zůstane sama."; "Žena";"do 24 let";"Student/ka"
"4";"netuším";"Muž";"do 24 let";"Student/ka"
"5";"vdova, která zezelenala závistí";"Žena";"do 24 let";"Student/ka"
"6";"Netuším";"Žena";"do 24 let";"Student/ka"
"7";"nikdy jsem ten termín neslyšela";"Žena";"25 až 34 let";"Zaměstnanec"
"8";"voda, které se udělalo špatně";"Žena";"do 24 let";"Student/ka"
"9";"žena, která žije izolovaná od ostatních v luxusu - asi :))";"Žena";"25 až 34 let";"Zaměstnanec"
"10";"Žena žijící v satelitním městečku na okraji velkého města, vdaná za věčně pracujícího manžela, nepracující řidička svých dětí."; "Žena";"do 24 let";"Student/ka"
"11";"Nejčastěji patrně manželky úspěšných mužů. Bydlí v nově vznikajících satelitech kolem velkých měst. Jejich manželé tráví většinu dne/dní prací mimo domov, ale své příbytky dokáží díky slušným příjmům náležitě vybavit, takže jejich drahé polovičky přlíš času nestráví péčí o domácnost (s dětmi mohou pomáhat chůvy). Fiančně zajištěná rodina nepotřebuje ženin příjem, ""zelená vdova"" je v domácnosti a asi se začne z přemíry volného času nudit. Možná vyhledává společnost svých sousedek, rovněž ""zelených vdov"" ..."; "Žena";"do 24 let";"Student/ka";
"12";"nemám tušení";"Žena";"do 24 let";"Student/ka"
"13";"Žena, manželka pracovně vytíženého muže s vysokým příjmem, která žije v často velmi modedním domě(často nevalné architektonické kvality), a z důvodu zmíněného velkého pracovního vytížení manžela bývá většinu času sama doma, jako žena v domácnosti na plný úvazek, bez kulturního a sociálního vyžití..."; "Muž";"do 24 let";"Student/ka"
"14";"nikdy jsem termin neslyšela";"Žena";"25 až 34 let";"Student/ka"
"15";"Vdaná žena (většinou s dítětem až dětmi), jejíž muž finančně zajišťuje rodinu a vyšší životní standard (rodinný domek, auto, dovolené atd.), a která je tedy doma celý den sama a plní funkci matky a opatrovatelky domu."; "Žena";"25 až 34 let";"Student/ka"
"16";"Žena, která se s bohatším manželem (např. podnikatelem) odstěhovala do satelitního městečka na okraj většího města, mají rodinný dům, o který se ona stará (včetně rodiny - dětí) - nepracuje a nebo jen na zkrácený pracovní úvazek, zatímco muž tráví většinu času v práci a nebo na služebních cestách a ona je tam prakticky sama..."; "Žena";"do 24 let";"Student/ka"
"17";"žena, která má svého manžela dlouhodobě na vojenské misi";"Žena";"do 24 let";"Student/ka"
"18";"nemám nejmenší tušení";"Žena";"do 24 let";"Student/ka"
"19";"vdova po vojákovi";"Žena";"do 24 let";"Zaměstnanec"
"20";"Žena, která žije v bohatém manželství, ale většinu času stráví sama, protože její manžel vydělává. Zelená proto, že žije často v zahradách, které obklopují nóbl domy."; "Žena";"25 až 34 let";"Zaměstnanec"
"21";"Žena v domácnosti, žijící v nově postavených satelitních městečkách poblíž metropolí. Většinou na mateřské dovolené, nebo díky bohatému manželovi finančně zajištěná a tudíž nepracující. Zdánlivě ideální situace, ale v podstatě je společensky odříznutá a nešťastná. "; "Žena";"35 až 44 let";"V domácnosti"
"22";"nevím";"Žena";"do 24 let";"Student/ka"
"23";"žena která není zaměstnaná a tráví veškerý volný čas jak chce, má dům, děti a manžela který je pořád v práci"; "Žena";"25 až 34 let";"Zaměstnanec"
"24";"pojmem užívaný v sociologii, regionalistice - ženy podnikatelů nebo mužů s vyššími příjmy, kteří si postavili domy za hranicí aglomerace (velkého města), kde jsou jen tyto ""bohaté"" domy, špatné spojení dopravní, chybí služby...muži ráno odjedou za prací a žena zůstává sice v hezkém prostředí (zeleném- čisté ovzduší oproti městu)ale sama a bez dostatečného zázemí terciéru"; "Žena";"do 24 let";"Student/ka"
"25";"vobec netusim";"Žena";"25 až 34 let";"Zaměstnanec"
"26";"manželka podnikatele, bydlící v satelitním městečku, nemající co na práci, jenom se starat o dům, o děti a o manžílka, když přijede z práce"; "Žena";"25 až 34 let";"Zaměstnanec"
"27";"žena žijící v satelitním městečku, která tráví většinu dne bez manžela"; "Žena";"do 24 let";"Student/ka"
"28";"Zelená vdova je žena, jejíž manžel je náruživý hráč golfu."; "Žena";"25 až 34 let";"Soukromník"
"29";"nemám zdání..."; "Žena";"25 až 34 let";"V domácnosti"

"30";"To bude hysterická ekologická aktivistka, které umřel její podobně postižený manžel.";"Muž";"25 až 34 let";"Zaměstnanec
"31";"Žena přestěhována z města na venkov, kde žije sama nebo s dětmi, zatímco manžel je celý den kdesi v práci.";"Muž";"25 až 34 let";"Zaměstnanec
"32";"Manželka/partnerka v domácnosti, s movitým zázemím ze strany partnera, většinou se spoustou volného času. Pokud se nevěnuje provozu v domácnosti, neboť má pomocníci, podniká aktivity především typu manikúra, pedikúra, solarko, posilovna, kadeřník, nákupy, kafičko...";"Žena";"25 až 34 let";"Zaměstnanec
"33";"Manželka bohatého muže, který tráví celý den v práci a ona žije sama v satelitním městě. (plně zelených zahrad, odtud ""zelená vdova""). Celý den nakupuje, běhá po kosmetikách a pak je sama doma.";"Žena";"do 24 let";"Student/ka
"34";"Pro mě je to žena v domácnosti, která celé dny sedí doma (což je zpravidla rodinný domek s vysokou zdí někde v satelitním městečku poblíž Prahy), kde po té, co ráno odvezla děti do školy, nakoupila a uklidila, již jen popíjí víno při sledování stupidní telenovely a v duchu přemýšlí, zda zrovna tohle je život, který si představovala když se vdávala za perspektivního dobře postaveného manažera. Nakonec si odjede zvednout náladu do nějakého pražského butiků...";"Muž";"do 24 let";"Student/ka
"35";"Žena žijící v satelitním městečku";"Žena";"do 24 let";"Zaměstnanec
"36";"v životě jsem tento pojem neslyšela";"Žena";"do 24 let";"Student/ka
"37";"Moderní pojem pro ženu v domácnosti. Spíše z vyšší sociální vrstvy. Žijící někde na periferii většího města (satelit). Manžel nebude dost často doma a žena se pravděpodobně bude cítit nenaplněna.";"Žena";"35 až 44 let";"V domácnosti
"38";"Žena bydlící v novém domku se zahrádkou na periferii, blízko přírody, jejíž manžel pracuje a vydělává dost peněz, ale ona je přes den sama ";"Žena";"35 až 44 let";"V domácnosti
"39";"Manželka žijící v rodinném domku na předměstí (satelit). ";"Žena";"25 až 34 let";"Soukromník
"40";"Myslím že se tak říká manželce nějakého bohatého podnikatele, která nepracuje a nechá se žít...";"Žena";"do 24 let";"Student/ka
"41";"Žena, která i přesto že je vdaná tráví naprostou většinu svého volného času bez manžela.";"Žena";"do 24 let";"Student/ka
"42";"Je žena, bydlící v satelitním městečku, má veškeré pohodlí, ale protože nic není zadarmo, tak její manžel musí na to všechno vydělat, tudíž není často doma, a když je, tak je nepoužitelný, protože je unavený, a to velmi.";"Žena";"45 až 54 let";"Zaměstnanec
"43";"netuším";"Žena";"25 až 34 let";"Student/ka
"44";"Žena bohatého podnikatele či muže, který na ní nemá čas a ona zůstává sama doma, já to nejsem naštěstí -)";"Žena";"do 24 let";"Zaměstnanec
"45";"Žena žijící v zeleni za městem, nejspíš v satelitním městečku, která má velmi zaměstnaného manžela a tak se cítí nebo žije jako by ho skoro ani neměla. Peněz dost, partnerský život žádný.";"Žena";"do 24 let";"Student/ka
"46";"netuším :-)";"Žena";"do 24 let";"Student/ka
"47";"Žena bydlící v domě v satelitním městečku, jejíž manžel je většinu času v práci, ona má na starost děti a domácnost, sama nepracuje";"Žena";"do 24 let";"Student/ka
"48";"netuším ";"Žena";"do 24 let";"Zaměstnanec
"49";"Netuším";"Žena";"do 24 let";"Student/ka
"50";"žena jejíž manžel zemřel při ochraně přírody :-)";"Žena";"25 až 34 let";"Student/ka
"51";"Žena žijící na předměstí velkého města většinou v satelitním městečku. Manžel pracuje dlouho do večera, přes den se s ním nevidí. Zelená vdova není zaměstnaná, obstarává manželovi některé věci, stará se o domácnost, nakupuje - to vše za manželovy peníze. Není v kontaktu s okolím, jezdí sice do města (pokud má auto, pokud ne, má většinou smůlu - mhd v těchto satelitech příliš nejedí), ale jen na nákupy.";"Žena";"do 24 let";"Student/ka
"52";"manželka bohatého muže, která plní funkci ženy v domácnosti, nechodí do zaměstnání, stará se o domácnost, reprezentuje manžela";"Žena";"do 24 let";"Student/ka
"53";"Žena v domácnosti (s dětmi) bydlící v satelitních městečkách na předměstí velkého města.";"Žena";"do 24 let";"Student/ka
"54";"nějaká vdova, nevím jaká";"Muž";"do 24 let";"Student/ka
"55";"vůbec jsem tento pojem neznal, ale na internetu jsem našel ""ZELENÁ VDOVA Lidové označení pro manželky bohatých podnikatelů, kteří žijí v rodinných domech v suburbii. Zatímco muž vyjíždí každé ráno za prací často do centrální části města a vrací se až večer, žena zůstává přes den osamocena v zeleni na okraji města.""";"Muž";"25 až 34 let";"Soukromník
"56";"nevím";"Muž";"do 24 let";"Zaměstnanec
"57";"Ženy zámožných, úspěšných mužů, které mezitím co jejich manželé jsou celý den v práci tráví podstatnou část dne v domácnosti v domech v suburbii na okrajích velkých měst (tzv. satelitní městečka), jak už samotný název napovídá ""zelená"" znamená, že jsou doslova obklopeny přírodou a ""vdova"" , že podstatnou část dne jsou prostě samotné.";"Muž";"do 24 let";"Student/ka
"58";"Opravdu netuším. Volička strany zelených, která kvůli pravicové politice pana Bursíka musela odejít ze strany? :-)";"Muž";"do 24 let";"Student/ka

"59";"Manželka muze, který vydělava dost peněz na to, aby žena nemusela pracovat. Je v domácnosti a má dostatek peněz na své záliby, ale takový život ji nebaví. "; "Žena"; "35 až 44 let"; "V domácnosti"
"60";"nevím, nikdy jsem to neslyšela"; "Žena"; "do 24 let"; "Student/ka"
"61";"manželka podnikatele nebo vysoce postaveného manažera, muž je pořád v práci a vytížený a ona nepracuje a žije z toho co on vydělá je doma a má akorát nějaké fitko nebo něco podobného a doma se dost nudí"; "Žena"; "25 až 34 let"; "Zaměstnanec"
"62";"Žena, v domácnosti, jejíž manžel s ní tráví málo času, protože dává přednost náročnému podnikání (podnikatel apod.). Typická zelená vdova žije v satelitním městečku, v němž nemá téměř žádné sociální kontakty, kvůli čemuž trpí. "; "Muž"; "do 24 let"; "Student/ka"
"63";"Manželka workoholika, který sice nosí domů slušné peníze, ale o to více času tráví v práci. Bydlí v obrovském domě v předměstském satelitu, je na mateřské, popř. nemusí mít děti, ale nechce se po ní, aby pracovala, nýbrž aby udržovala domácnost. V extrémních případech ani nemá řidičák, takže její izolace je maximální. Myslím si, že tento fenomén je jednou z příčin hádek, nevěř a rozpadů manželství. "; "Muž"; "25 až 34 let"; "Zaměstnanec"
"64";"nevím"; "Žena"; "do 24 let"; "V domácnosti"
"65";"žena žijící v satelitu, dobře zajištěná, vdaná, bez zaměstnání"; "Žena"; "do 24 let"; "Student/ka"
"66";"Manželka, která je přes den opuštěná v suburbanizované lokalitě, má na práci (jen) domácnost a po zbytku času se nudí... Manžel je po celý den v zaměstnání, vrací se až pozdě večer. Manželka přes den utrácí manželovy tvrdě vydělané peníze. Je to opuštěná žena bez opravdové seberealizace. "; "Muž"; "do 24 let"; "Student/ka"
"67";"netuším"; "Žena"; "25 až 34 let"; "Student/ka"
"68";"Nevím"; "Muž"; "35 až 44 let"; "Soukromník"
"69";"Nemám nejmenší tušení. Nikdy jsem tento termín neslyšel. "; "Žena"; "25 až 34 let"; "Zaměstnanec"
"70";"ta co se stará doma o děti... "; "Muž"; "35 až 44 let"; "Zaměstnanec"
"71";"typicky manželky v domácnosti v satelitních městečkách. Nazývá se zelenou vdovou kvůli živým plotům :-)"; "Muž"; "25 až 34 let"; "Zaměstnanec"
"72";"Nevím. "; "Muž"; "25 až 34 let"; "Zaměstnanec"
"73";"naprosto netuším :-)"; "Žena"; "25 až 34 let"; "Zaměstnanec"
"74";"Ženy žijící v komunitě satelitu :-)"; "Muž"; "25 až 34 let"; "Zaměstnanec"
"75";"Žena v domácnosti, která se dobře vydala a jediné co robí je to, že vozí děti do školy pretože peniaze zarába manžel. Znudená, nič nerobí a na manželovej kreditke veľa penazí, ktoré môže minúť. Často býva v satelitnom meste v blízkosti veľkého mesta kde sa nudí a nemá čo robiť. "; "Žena"; "25 až 34 let"; "V domácnosti"
"76";"Manželka bohatého muže, která žije z jeho peněz. Většinou žijí v rodinném domě v zeleni na okraji města, on denně pracuje, ona je denně sama v rodinném domku v zeleni a je znuděná blahobytem, ve kterém žije "; "Žena"; "25 až 34 let"; "Zaměstnanec"
"77";"žena v krásném rodinném domu mimo město (v lepším případě v satelitu), s manželem pořád v práci... v práci. "; "Muž"; "25 až 34 let"; "Zaměstnanec"
"78";"Zelená vdova je podle mě zenská, která se s manželem dohodne, že už nebudou žít spolu (treba kvuli nevere manzela), ale nerozvedou se a manžel jí sype poradny peníze kazdej mesic, aby se mela dobre. "; "Muž"; "25 až 34 let"; "Zaměstnanec"
"79";"nevím"; "Muž"; "25 až 34 let"; "Zaměstnanec"
"80";"manželka bohatého podnikatele žijící v satelitním městečku a čekající na večerní návrat manžela z práce"; "Žena"; "25 až 34 let"; "Zaměstnanec"
"81";"vdova (obyčejná) politá zelenou barvou"; "Muž"; "25 až 34 let"; "Zaměstnanec"
"82";"Zelená vdova je žena, která chodí sama na procházky do lesa (do přírody), protože manžel je v práci, sedí v hospodě nebo si hraje na počítači. "; "Žena"; "25 až 34 let"; "V domácnosti"
"83";"Něco jako černá vdova (pavouk), ale v zelené barvě"; "Žena"; "25 až 34 let"; "V domácnosti"
"84";"Žena v domácnosti, která je velice dobře zabezpečena svým mužem. Zabývá se velice málo aktivitami, které se odehrávají mimo zdi jejího domova. Trpí depresemi z různých důvodů, hlavně kvůli osamělosti, nedůležitosti a celkového psychologického úpadku. "; "Muž"; "do 24 let"; "Zaměstnanec"
"85";"Ani srnky netuší. "; "Muž"; "35 až 44 let"; "Zaměstnanec"
"86";"Nabízí se mi několik nápadů: - pozůstalé členky po rozpadající se straně zelené - nový barevný typ od pavouka ""černá vdova"" - vdova po manželovi, která však nemá prsty v jeho smrti - žena, která přišla o manžela při akcích Greenpeace :-)))))) Fakt nemám vůbec tuha. Ale budu rád za zaslání výsledků průzkumu, abych se zasmál i jiným odpovědím. bigmonda@volny.cz Díky"; "Muž"; "25 až 34 let"; "Zaměstnanec"
"87";"označení pro manželky bohatých podnikatelů , znudene zivotem"; "Muž"; "25 až 34 let"; "Zaměstnanec"

"88";"žena v domácnosti, dostatečně zabezpečená penězi díky manželovi, ale znuděná";"Žena";"25 až 34 let";"Zaměstnanec"		
"89";"žena vydata za bohatého muža";"Žena";"25 až 34 let";"V domácnosti"		
"90";"ženy v domácnosti, které žijí se svojí rodinou v satelitních vesnicích a městech a zastavují doma často samy, neboť jejich manžele tráví celé dny v práci";"Žena";"25 až 34 let";"Student/ka"		
"91";"Manželka nadměru zaměstnaného muže, který netráví téměř žádný čas doma. Naopak ona je doma stále (většinou žena v domácnosti), navíc většinou v příměstských nově zbudovaných oblastech, daleko od města, známých, zábavy,....";"Žena";"25 až 34 let";"Zaměstnanec"		
"92";"lína nemakacenka co práci nechce nebo si na ni neverí, tak dřepe doma a necha se vydržovat."; "Muž";"25 až 34 let";"Zaměstnanec"		
"93";"Žena uzavřena typicky v satelitních mestečkách často z důvodu materské dovolené. Její manžel je často úspěšný muž odjíždějící za prací do města a vracějící se v pozdních hodinách. Žena sice žije v relativním blahobytu, ale odříznuta od společenského života ve své "zlaté kleci"."; "Muž";"25 až 34 let";"Zaměstnanec"		
"94";"Žena v domácnosti, obvykle žijící v satelitním mestečku. Obvykle jde o ženu, která se nudí, protože má moc peněz a málo pozornosti od manžela a skoro žádné sociální kontakty."; "Žena";"25 až 34 let";"Zaměstnanec"		
"95";"nemam zdaní";"Žena";"25 až 34 let";"Zaměstnanec";"		
"96";"můj životní sen";"Muž";"25 až 34 let";"Zaměstnanec";"Vysokoškolské"		
"97";"dobře zabezpečená žena v domácnosti, které muž je nadprůměrně pracovně vytážen";"Žena";"25 až 34 let";"Soukromník";"Středoškolské"		
"98";"žena v domácnosti, která bydlí v příměstském satelitu";"Muž";"25 až 34 let";"Zaměstnanec";"Středoškolské"		
"99";"netušim, maximálně bílou poznám :);"Žena";"25 až 34 let";"Soukromník";"Vysokoškolské";"		
"100";"Tenhle termín jsem doteď neznal.		
Na webu jsem si právě našel, že to jsou manželky bohatých podnikatelů, kteří žijí v rodinných domech v suburbii. Zatímco muž vyjíždí každé ráno za prací často do centrální části města a vrací se až večer, žena zůstává přes den osamocena v zeleni na okraji města...."; "Muž";"25 až 34 let";"Zaměstnanec";"Vysokoškolské"		
"101";"máma s dětmi v satelitu na okraji velkého města odříznutá od vybavenosti, odkázaná na auto";"Muž";"45 až 54 let";"Soukromník";"Vysokoškolské"		
"102";"zhulena zenská co zabila svého manžela";"Muž";"25 až 34 let";"Zaměstnanec";"Vysokoškolské"		
"103";"Je žena po zesnulém vodníkovi, který se samozřejmě utopil."; "Žena";"45 až 54 let";"Zaměstnanec";"Vysokoškolské"		
"104";"Zelena vdova je žena v domácnosti, manželka zamožného muže, který většinu času tráví v práci. Bydlí v satelitním mestečku, materiální zajištění jí rozhodně nechybí, co ale ano, je dostatek sociálních interakcí a často i smysluplné vyplnění jejího volného času."; "Žena";"25 až 34 let";"Zaměstnanec";"Vysokoškolské";"		
"105";"Jestli se nepletu, je to "manželka z povolání". Tedy žena provdána z prachace. :-); "Muž";"25 až 34 let";"Zaměstnanec";"Středoškolské"		
"106";"Vdova po vojakovi";"Muž";"25 až 34 let";"Zaměstnanec";"Vysokoškolské"		
"107";"had";"Žena";"25 až 34 let";"V domácnosti";"Vysokoškolské"		
"108";"nevím";"Žena";"do 24 let";"Student/ka";"Vysokoškolské"		
"109";"nevím";"Žena";"25 až 34 let";"Zaměstnanec";"Středoškolské"		
"110";"vůbec nevím, o tomto novém fenoménu jsem zatím neslyšela...."; "Žena";"do 24 let";"Student/ka";"Středoškolské"		
"111";"Netušim";"Muž";"25 až 34 let";"Zaměstnanec";"Středoškolské"		
"112";"Pavouk";"Muž";"45 až 54 let";"Soukromník";"Vysokoškolské";"		
"113";"Nikdy jsem tento pojem neslyšel. Nicméně by to mohla být žena, které zemře přítel (tj. nebyli ještě sezdáni)."; "Muž";"25 až 34 let";"Zaměstnanec";"Vysokoškolské"		
"114";"žena v domácnosti, jejíž manžel je na tolik úspěšný, že ona nemusí pracovat, může se věnovat svým koníčkům, ať už je to vyšívání či charita"; "Žena";"do 24 let";"Student/ka";"Vysokoškolské"		
"115";"cerstva vdova ?";"Muž";"25 až 34 let";"Soukromník";"Vysokoškolské"		
"116";"nevím, nikdy jsem to neslyšela"; "Žena";"35 až 44 let";"Soukromník";"Středoškolské"		
"117";"žena podnikatele, který jezdí každý den do práce do města a ona zůstává na venkově = v zeleni "; "Žena";"35 až 44 let";"V domácnosti";"Středoškolské"		
"118";"Nezaměstnaná žena, s bohatým (a velmi zaměstnaným) manželem. Žije v satelitu a tak trochu neví co se životem :-); "Žena";"35 až 44 let";"Soukromník";"Vysokoškolské"		
"119";"Vdaná žena v domácnosti, bydlící v malé satelitní obci, v níž nemá kořeny ani příbuzenské vazby. "; "Žena";"45 až 54 let";"Zaměstnanec";"Vysokoškolské"		
"120";"Nemám vůbec tušení"; "Muž";"do 24 let";"Student/ka";"Základní"		
"121";"žena vdaná za bohatého muže, "uvězněná" v jejich domě "; "Žena";"25 až 34 let";"V domácnosti";"Středoškolské"		
"122";"nevím"; "Žena";"do 24 let";"Student/ka";"Základní"		
"123";"Vdova, která se chová ekologicky"; "Žena";"do 24 let";"Student/ka";"Vysokoškolské"		

"124";"netuším";"Žena";"do 24 let";"Student/ka";"Středoškolské
"125";"Je to žena, usazená manželem do hezkého domku za městem, s dětma a psem, sama od rána do večera...manžel v práci, kamarádky nikde, rodiče daleko...";"Žena";"35 až 44 let";"Zaměstnanec";"Středoškolské";
"126";"nemám sebemenší ponětí, nikdy jsem to neslyšel - ale hned jak dopíšu dotazník hodím to do googlu :-)";"Muž";"25 až 34 let";"Zaměstnanec";"Vysokoškolské
"127";"Manželky podnikatelů, které celé dny čekají na své zaneprázdňené manžely v domech obklopených zelení a postavených mimo město."; "Žena";"45 až 54 let";"Zaměstnanec";"Vyučení
"128";"vůbec netuším (a zajímalo by mě to :)";"Žena";"do 24 let";"Student/ka";"Vysokoškolské
"129";"nezamestnaná žena v domácnosti, většinou byva spojovano se satelitními mestečky. Manžel byva porad v zaměstnání....";"Žena";"do 24 let";"Student/ka";"Vysokoškolské
"130";"Žena zaměstnaného muže, která je bez zaměstnání prakticky upoutána u komfortního sídla rodiny někde za městem a která nemá jak trávit svůj volný čas";"Žena";"25 až 34 let";"V domácnosti";"Vysokoškolské
"131";"Žena v domácnosti, žijící na okraji města (nejčastěji v satelitní zástavbě) – její manžel tráví většinu dne v práci, ona vozí děti autem do školy a na kroužky, ale většinu dne je sama, osamělá."; "Žena";"25 až 34 let";"Student/ka";"Vysokoškolské
"132";"Žena, ve které umřela veškerá snaha bojovat za ochranu životního prostředí."; "Muž";"25 až 34 let";"Student/ka";"Středoškolské
"133";"Manželka ekonomicky úspěšného muže, jehož slibně rozjetá kariéra mu neumožňuje se své ženě věnovat (popř. i vidat se s ní) déle než 2 hodiny denně, ba i týdně, někdy i měsíčně.
Tato žena není díky zabezpečení manžela nucena chodit do zaměstnání, takže a) si vybírá zaměstnání, které ji opravdu baví a naplňuje bez ohledu na finanční ohodnocení ("charita"), takže manželovu nepřítomnost nenese tak těžce, nebo b) se stává ženou v domácnosti (= v luxusním bytě v satelitním městečku) a uklidňuje se vědomím, že psychicky podporuje svého manžela v jeho důležité práci, stará se o jeho děti (jsou-li), nebo c) fakticky žije jako "Single", maximálně doprovodí manžela na společenský večírek.
Zejména varianta b) často trpí frustrací z nenaplněného vztahu, a nudou, kterou zahání nakupováním trendy věcíček a hadříků, což ale nemá valného účinku. Svou situaci začíná zpravidla řešit až v okamžiku, kdy se objeví nějaké vážnější potíže psychické, zdravotní nebo partnerské."; "Žena";"do 24 let";"Student/ka";"Středoškolské"
"134";"manželka žijící v satelitním městečku někde na okraji města, za manžela má relativně bohatého a časově vytíženého muže, takže je ve velkém domě porad sama"; "Žena";"do 24 let";"Student/ka";"Středoškolské
"135";"Žena, která má dlouhodobého milence a až po smrti s ním může oficiálně být"; "Muž";"do 24 let";"Student/ka";"Středoškolské
"136";"vůbec jsem netušila, nikdy jsem neslyšela, ale vyhledala jsem si tento pojem na internetu"; "Žena";"25 až 34 let";"Student/ka";"Středoškolské
"137";"?";"Žena";"do 24 let";"Student/ka";"Středoškolské

Příloha č.3.**Zpracování ankety: Obecné povědomí o zelených vdovách**

Statistics

		DOTAZNÍK	POVĚDOMÍ	POHLAVÍ	VĚK	POVOLÁNÍ	VZDĚLÁNÍ
N	Valid	137	137	137	137	137	55
	Missing	0	0	0	0	0	82

POVĚDOMÍ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ekologie	7	5,1	5,1	5,1
	Definice	39	28,5	28,5	33,6
	Neví	41	29,9	29,9	63,5
	Vzteky/závist	2	1,5	1,5	65,0
	Luxus/nuda	12	8,8	8,8	73,7
	Voják/armáda	3	2,2	2,2	75,9
	Žena v domácnosti	16	11,7	11,7	87,6
	Venkov	4	2,9	2,9	90,5
	Ostatní	13	9,5	9,5	100,0
	Total	137	100,0	100,0	

POHLAVÍ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Žena	99	72,3	72,3	72,3
	Muž	38	27,7	27,7	100,0
	Total	137	100,0	100,0	

VĚK

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	do 24 let	59	43,1	43,1	43,1
	25-34 let	61	44,5	44,5	87,6
	35-44 let	11	8,0	8,0	95,6
	45-54 let	6	4,4	4,4	100,0
	Total	137	100,0	100,0	

POVOLÁNÍ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Student/ka	57	41,6	41,6	41,6
	Zaměstnanec	55	40,1	40,1	81,8
	V domácnosti	14	10,2	10,2	92,0
	Soukromník	11	8,0	8,0	100,0
	Total	137	100,0	100,0	

VZDĚLÁNÍ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Vysokoškolské	29	21,2	52,7	52,7
	Středoškolské	23	16,8	41,8	94,5
	Základní	2	1,5	3,6	98,2
	Vyučení	1	0,7	1,8	100,0
	Total	55	40,1	100,0	
Missing	System	82	59,9		
Total		137	100,0		

Přílohač.4. Diskusní fóra na Internetu – www.rodina.cz – dostupné z:
<http://www.rodina.cz/scripts/diskuse/prisp.asp?id=11052616>

19.2.2009 14:35:03 [kryndule](#)

Jste "zelená vdova"?

Máte pocit, že tím, že jste se přestěhovaly z města, se z Vás stala zelená vdova? Zvláště pokud bydlíte v satelitu a jaký je Váš názor na zelené vdovy?

19.2.2009 14:45:27 [Esssi+Esíčka 10/05 a 7/07](#)

Re: Jste "zelená vdova"?

Zrovna jsem tu řešila mé věčné dilema, jestli je líp na vsi nebo ve městě 😊
..a nějak jsem Tě úplně nepochopila, jak to přesně myslíš! Proč zelená vdova?

19.2.2009 14:59:28 [rybushka](#)

Re: Jste "zelená vdova"?

Essi, tak se říká ženskéjm, co se s manželem odstěhovaly za město, ale manžel je furt v čoudu a ony tam jsou v podstatě samy, či s dětma

19.2.2009 15:08:04 žanika

Re: Jste

Jejej, to mne nikdy nenapadlo a ani se tak necítím, ač jsou dny, kdy s dětmi několik dní nevidíme ani pošťačku - sousedy nemáme. A vůbec nám to nevádí. Naopak, když musíme do města, tak se mile rádi vracíme za pár hodin zpět do našeho klidu. Tatínka máme taky jen až večer, ale kdybychom byli ve městě, tak by to bylo vlastně nastejno - možná o půl hodiny dřív. Jak se tedy říká ženám z města, které jsou doma celé dny s dětmi a tatínka mají až večer? šedá vdova? 😊😊

19.2.2009 15:14:48 [kryndule](#)

Re: Jste

Zelené vdovy jsou ženy, které jejich manželé vyvezli za město, hlavně do staelitních městeček. Většinou jsou velmi dobře zajištěné a celý den tráví doma nebo jako "taxikářky" dětem 😊 Jen by mě zajímalo jestli se tu někdo tak cítí...jestli to, že bydlíš v satelitu s tebe automatikcy nedělá zelenou vdovu...

19.2.2009 19:52:04 Karolka a adopčáci

Re: Jste

jojo, přesně tak 😊)))

19.2.2009 15:13:01 If+♀,♂,♂21tt

Re: Jste "zelená vdova"?

Kryndule nějak mi uniká smysl otázky 🤖 Jsem zelená vdova už ... jestli dobře počítám šest let... ale jaký bych na sebe měla mít názor????

19.2.2009 15:16:25 [kryndule](#)

Re: Jste "zelená vdova"?

No jestli sama sebe identifikuješ jako zelenou vdovu, pak by mě v celku zajímalo jak trávíš běžný den?

19.2.2009 15:18:52 [kryndule](#)

Re: Jste "zelená vdova"?

a pak mám kamarádku, která je zelená vdova (aletypická!) už asi 10 let a neví jak z toho, tak by mě zajímalo jestli máte někdo podbný problém...

19.2.2009 15:22:43 If+♀,♂,♂21tt

Re: Jste "zelená vdova"?

Chmmmmmmmm tak to asi nejsem zelená vdova, protože mě prvně nikdo nikam "nevyvezl" ale na vesnici jsem se vdala 🤔 a za druhý rozhodně nejsem velmi dobře zajištěná 🤔🤔🤔

A jak trávím běžný den? Vcelku nudně... starám se o děti, vozím starší do školky, ze školky, přes léto se starám o zahrádku a venčím děti na dvorku a přes zimu se starám o chlív plnej dobytka...

A když už mě vesnice přestane bavit na pár dní zajedu do Prahy k rodičům a veeeeeeeeeeelmi ráda se po pár dnech shonu, smogu, aut a lidí vracím zpátky na samotu

19.2.2009 15:30:52 [kryndule](#)

Re: Jste "zelená vdova"?

Tak to fakt nejseš zelená vdova 😊 to buď ráda 😊

19.2.2009 15:33:10 [rybushka](#)

Re: Jste "zelená vdova"?

If, ono se to hodně týká maminek s už staršíma dětma, když máš malý prďolky, tak je to tak nějak samo sebou, že jsi s nima doma

ale tohle jsou maminy už odrostlejších dětí, který nemusej do práce, zůstávaj doma a zajišťujou prostě servis pro rodinu

19.2.2009 15:43:06 [kryndule](#)

Re: Jste "zelená vdova"?

jo a maj manžela, který sice není doma, ale slušně vydělává...Někde jsme četla, že manželka utratí za měsíc 30tis.za jídlo, které stejně vyhodí,ptoože manžel přijde domů už najedenou. Ale teplou večeří vyžaduje,i když ji nejí...tomu se říká zelená vdova:-(

19.2.2009 15:53:33 [Áňa + 1](#)

Re: Jste "zelená vdova"?

Kryndule - a jaký hodnoty uznává taková zelená vdova?

19.2.2009 15:57:33 [kryndule](#)

Re: Jste "zelená vdova"?

No to by mě samotnou zajímalo- taková obecná populární definice je, že žijou kozumním životem, už neví co by. Kromě toho, že se starají o děti (když je mají) tak kosmetika,fitko,solárko atd. To je taková představa obecná...Hlavní je,že mají peníze od manžela ("kapesné") a ty mohou utratit jak chtějí - ta kže myslím, že nám ty hodnoty z toho vyjdou asi jasné...

19.2.2009 15:58:36 [kryndule](#)

Re: Jste "zelená vdova"?

ZELENÁ VDOVA

Lidové označení pro manželky bohatých podnikatelů, kteří žijí v rodinných domech v suburbiích. Zatímco muž vyjíždí každé ráno za prací často do centrální části města a vrací se až večer, žena zůstává přes den osamocena v

zeleni na okraji města.
to bychom věděly , o čem je řeč 😊

19.2.2009 16:04:33 [Áňa + 1](#)

Re: Jste "zelená vdova"?

Asi jsem natvrdlá, ale moc jasné mi to není. Tak třeba že chtějí být krásné? Nebo co ještě? Rodina asi moc ne, když jim nevadí, že se manžel vrací až večer.

19.2.2009 16:11:55 [kryndule](#)

Re: Jste "zelená vdova"?

Nejseš natvrdlá 😊 já myslím, že ony samy ty hodnoty nemají, prostě se v tom plácáj...

19.2.2009 15:31:41 [rybushka](#)

Re: Jste "zelená vdova"?

kryndule, já z tohotole trošku mám strach, protojsm se dlouho bránila bydlení za Prahou, nakonec ale rekonstruujeme domeček, naštěstí je to menší město, tak snad aspoň do základky upíchneme děti tam a taky je tam slušný spojení sorkou....

mně takový to věčný vození a sbírání dětí po kroužcích a školách taky děsilo a pořád trošku děsí

19.2.2009 15:41:38 [kryndule](#)

Re: Jste "zelená vdova"?

Jj socka nadevše, nedokážu si představit vozit děti ráno a pak celý odpoledne po kroužkách...všechno je daleko.

19.2.2009 15:34:57 [Esssi+Esíčka 10/05 a 7/07](#)

Re: Jste "zelená vdova"?

Ahá, tak tenhle pojem já neznám 😊

19.2.2009 15:48:35 [Esssi+Esíčka 10/05 a 7/07](#)

Re: Jste "zelená vdova"?

To není špatná představa, mít tolik peněz na jídlo 😊

19.2.2009 15:49:03 [zzaira,Naty07-TP18.5.09](#)

Re: Jste "zelená vdova"?

Řekla bych,že většina těhlech ženských se baví nesmyslným aukcovaním na MMA - viz nákupy značkových hadrů jako Nolita Pocket,kdy za obnošenou věc dají víc než stála jako nová 🤔

19.2.2009 15:59:47 [kryndule](#)

Re: Jste "zelená vdova"?

Já bych řekla, že na ně je mma moc levný,ty budou nakupovat jinde..

19.2.2009 16:07:08 [zzaira,Naty07-TP18.5.09](#)

Re: Jste "zelená vdova"?

kryndul právě,že ne....aukcují to ty zelené vdovy,co právě nejsou schopné nikam odjet a nakoupit si to v zahraničí :) No nevím jestli 5500 za kabát pro 3 letý dítě ti přijde levný,např. nebo džínová sukýnka za 4000

19.2.2009 16:10:57 [kryndule](#)

Re: Jste "zelená vdova"?

Neke, to jsem snad na mma nikdy nezažila 😊 ale fakt je že aukcuju jen občas a v sekci pro dospělé...Ale je fakt, že někde na to ten čas aukcovat mít musí...No ale spíš bych řekla, že si najdou čas zajít někam do obchodního centra,když už mají to manželovo kapesné...

19.2.2009 16:11:41 [zzaira,Naty07-TP18.5.09](#)

Re: Jste "zelená vdova"?

např.tady <http://www.mimiaukce.cz/aukce.php?id=2700726>

19.2.2009 16:13:14 [kryndule](#)

Re: Jste "zelená vdova"?

To je hustý... to bych za to teda nedala!Kolikrát to to dítě vezme na sebe?

19.2.2009 16:15:43 [zzaira,Naty07-TP18.5.09](#)

Re: Jste "zelená vdova"?

kryndul jenže tyhle značky tu jaksi prostě nekoupíš a na to,aby si pro ně jeli do zahraničí jsou asi svým způsobem "hloupé" 😊já myslím,že né každá manželka bohatého podnikatele žijí za městem musí být nutně zelená vdova,je to o tom jak si to každý udělá,pokud neztratí kontakt s kamarádkama,má svoje koníčky a zábavu pro sebe i děti,tak může žít spokojeně i když se manžel vrací z práce pozdě,ostatně to se vrací i můj přítel do paneláku 😊ono je to spíš tak,že tyhle "zelené vdovy" jsou tak trochu slepice bez schopnosti se zabavit bez manžela a nebo je ten manžel tak schálně drží,rozhodně nic záviděního.....ale nechci se nikoho dotknout

19.2.2009 22:54:35 Babsi+2

Šmankote!

chudák malá, narvaná v těch značkových hadrech. já bych si tu holčičku klidně na den vzala k nám, nacpala bych ji do kolovozíku, dovezla na chalupu za dědou, nechala ji vyvát v psí boudě, okoupat v potoce, opéct špeky...a vsadím se, že by na ten den vzpomínala do konce života.

19.2.2009 16:16:13 Sysyna

Re: Jste "zelená vdova"?

Jenze zas na druhe strane, kdyz mas hodne penez je Ti jedno jestli das za kabatek pro dite 5000 nebo 500Kc..Cim vic penez, tim vetsi naroky atd.
To je ale normalni a uplne bezne v celem svete.

Ja se nedavno seznamila na Solarku(byla jsem tam jen s mamkou a její kolegyni na kafi, do solarka mam zakaz)s jednou znamou mamcine kolegyni.Napucovana bloncka, ohozena v Dolce a Gabana, Guess taska a boty, nasity vlasy, silikonovy prsa, znatelné navstevy kosmetiky, fitka, solarka, nehty atd atd.....mluvila jen o tom, jak jezdo do Viden nakupovat to nebo si zaletí do Londyna pro to ci ono..jen tak na vikend na ledovec zalyzovat...kdyz je unavena ze zimu, zaleti si do Karibiku.....Manzel majitel jedne velke zname stavebni firmy.....No ona to rikala tak mezi reci.... 😊

19.2.2009 16:21:23 [kryndule](#)

Re: Jste "zelená vdova"?

To má dobrý, Karibik bych taky teď v tý zimě brala, jo a po Praze takovejch chodí.... 😊

19.2.2009 16:08:57 Sysyna

Re: Jste "zelená vdova"?

zzairo,

zrovna dneska jsem toto same rikala kamaradce do telefonu....blaznive aukce..

Zelena vdova jsem enslysela Zas jsem moudrejsi....

No ja taky bydlim uz 2,5roku za mestem, les a louka za humnama....ale jako Zelena vdova si nepripadam, i kdyz manzel rano odjede a prijede vecer nebo odjede na nekolik dni a ja tu se 3klukama, psem a autem zustanu sama....

A ani na mynyry zelene vdovy teoretickoprakticky nemam cas.

Prvni rok tady jsem ztravila skoro celej s hlavou v haj..., pak v nemocnici a v aute na cestach do nemocnice.

pritom jsem zvladala takovy ty klasicky veci, jako vyzvednout deti, nakoupit, zaridit, vyridit, domluvit, privezt, odvezt.....atd.

Pak barak, zahrada..domacnost.....no a tak nejak furt dokola....

Ale znam osobne par , jak Vy rikate Zelenych vdov.No asi by me to bavilo utracet po Olympiich, Vankovkach a superobchodnacich...ale myslim, ze asi ne moc dlouho.Hmm...Sice manzel vydela...ale znam cenu penez.

Jo a jinak satelit nesatelit, i tam jsou lide, kteri poctive splaceji uvery a hypoteky.I my

19.2.2009 16:09:16 Lassie66

Re: Jste "zelená vdova"?

Já těmhle osobám nezávidím - jsou často velmi osamělé a zklamané. Původní plány nemají nic společného s každodenní realitou. To, že ty ženy nakupují, je pouze známkou toho, že se nudí. A nuda a deprese jdou často ruku v ruce.

19.2.2009 16:14:51 kryndule

Re: Jste "zelená vdova"?

Jo a v létě drinky u bazénu ty deprese přitáhnou k alkoholismu... něco o tom psal psycholog šmolka

19.2.2009 16:17:27 Sysyna

Re: Jste "zelená vdova"?

JA se nenudim a deprese mam taky, ach jo.

19.2.2009 16:19:47 Róza, 09/05 a 08/08

Kryndule

Kryndule já se nějak při pročitání téhle diskuse nemůžu zbavit pocitu, že jim to v koutku duše závidíš.
A nebo proč jsi tohle téma vůbec založila?

19.2.2009 16:23:05 kryndule

Re: Kryndule

ani náhodou je to jen čistě profesní zájem a zajímají mě názory ostatních a na rodině.cz mi to přišlo jako dobré téma...

19.2.2009 16:25:00 Róza, 09/05 a 08/08

Re: Kryndule

Aha. A mohu vědět, jaká je tvoje profese? Aspoň obecně?

19.2.2009 16:26:22 kryndule

Re: Kryndule

sociologie

19.2.2009 16:24:20 [rybushka](#)

Re: Kryndule

Rózo, to není vůbec téma od věci - spousta holek si vůbec neuvědomuje, co je to odejít takhle za město s bohatým manželem

spousta si představuje, jaká to bude pohoda, nemuset nic dělat a pak se nestíhají divit... možná je fajn něco o tom vědět a snažit se do toho nesklouznout

19.2.2009 16:27:44 [kryndule](#)

Re: Kryndule

Naprosto souhlasím, spousta lidí vůbec neví do čeho jde!

19.2.2009 16:29:31 Sysyna

Re: Kryndule

ja si myslím, že se Ti tady ale žádná Zelená vdova nepřizná k tomu, že je Zelená vdova. 🙄

19.2.2009 16:31:06 [kryndule](#)

Re: Kryndule

asi ne, ale za pokus to stojí 😊

19.2.2009 16:37:32 Sysyna

Re: Kryndule

Hruza to zcela jistě 100% není. Některé známe si to dokáže pěkně užívat. A proč ne??

Ja osobně se přiznám, že město mi chybí. Že je příjemné mít své auto a zájet si nakoupit, když se to hodí mě, a ne až přijede chlap z práce... že můžu děti zavezt tam či onam.

Ale nemám pocit, že jsem marnotratná nebo prázdná, unudena... a že v hlavě se mi honí jen značkové hadry a solárka atd.

Když si můžu ulehčit život a jde to, udělám to. Teď jsem si našla paní na zehlení. Ne pravidelně, ale dle situace. Ale jinak vše zvládám zatím!!! sama 😊

Ale moje spoluzáčka uzná gymplu chodila se strašně chytrým klukem, co dělal VS. Po revoluci začal podnikat s pocity.. programy atd. Dnes už jen může sedět a čumět ze svého 9+2+4 koupelny, zimní zahrady a bazenu..... a říkat si, jsem šikulka. Ona má paní na uklid a na zehlení. U mě jsou téměř stále... ale ona je pořád ta prima spoluzáčka z gymplu. A protože ji znám, vím, že jejich peníze jsou těžce zaslouženy. Ve šťastnou chvíli na dobrém místě.....

15.3.2009 20:07:13 [adelar](#)

Re: Kryndule

No, ja jsem to tady všechno necetla, ale i ja jsem zelená vdova a i me přijde, že si tady ostatní notují.

Mam male dite, takže bych byla doma většinou sama kdekoliv, ale kdo nezžil zít v satelitu neví, co to je. Teda myslím ty, co mají rády město, lidi, návštěvy, kamarády a i takové věci jako jít si nakoupit, když něco dojde. Tak na tyhle spontánní věci v satelitu zapomenete. Ja vím, nemusela jsem se tam stěhovat.... ale kdo z nás se někdy nenechal zlákat necím, co mu připadalo fajn?

19.2.2009 16:28:35 Róza, 09/05 a 08/08

Re: Kryndule

To nepopírám, ale tady o tom tématu doopravdy nikdo nic neví. Jen si tu tak zvláštně, z mého pohledu neupřímně, notujete, jaká to musí být hrůza.

Nevím, je to asi jen můj pohled 😊

19.2.2009 16:31:50 [kryndule](#)

Re: Kryndule

a smím vědět, proč jsi k nám zavítala, když máš pocit, že o tom tématu nic nevíme?

19.2.2009 16:39:41 Róza, 09/05 a 08/08

Re: Kryndule

Chtěla jsem vědět, co je to zelená vdova. Víím, že tento problém existuje, jen jsem nevěděla, že se takto jmenuje. Takže jinak jsem se nedověděla nic.

Sociolog by nám třeba mohl povědět o tom, jak z toho ven 😊. O tom nebude nic 😞?

19.2.2009 16:58:53 Lassie66

Re: Kryndule

Rózo, mě naopak překvapilo, kolik lidí tento termín nezná. A přitom těch zelených přibývá... A nevím, zda se jim dá něco závidět, nenapadá mě jediná věc. Peníze si moc neužijí, když v těch jejich zapadákovech nemají ani koloniály. A nákup přes internet je spíš vedlejší účinek toho, že se nudí, než že by to byla nějaká akční zábava, jako vyrazit si za bílého dne nakupovat s kámoškama...

19.2.2009 19:53:41 Karolka a adopčáci

Re: Kryndule

Myslím, že každého baví něco jiného, pro mne je jakékoliv nakupování stress 😊 ...takže "zanakupování si s kámoškama" jsem nepraktikovala ani za "šedé éry života v paneláku" K.

19.2.2009 16:25:30 Majka 3+?

Re: Kryndule

Taky moc tohle nechápu, jak "vyvezl". to jako je nějaká manželka zvířátko, které se nemohlo na rozhodnutí podílet? 😞

A taky nechápu, že neví jak z oho, pokud je "za městem" a dobře situovaná - tud'již má k dispozici auto, tak to proti městu vidím jen jako +.

Může si dky chce do města zajet - na nákupy, ke kadeřnici, na cvičení, ale přitom se v parném létě nemusí smažit v horkém paneláku, ale pěkně ve stínu pod stromy.

Vím o čem mluvím, bydlíme pár KM za Prahou a velice si to užívám, když mě to leze na nervy, vezmu děti a

jedem do Prahy 🚗

19.2.2009 16:26:46 [rybushka](#)

Re: Kryndule

Majko, právě to ony dělají ;) jenže se jim ten svět postupně na tohle zcvrkne

19.2.2009 16:34:57 Majka 3+?

Re: Kryndule

Ale to je pak problém v něčem úplně jiném, bude to znít jako klišé, ale je to v hodnotovém systému - já bych taky mohla být "zelená vdova", přesto jsem dál chodila do práce, jen na zkrácený úvazek a protože s penězma nemáme problém, tak jsme si pořídila další 2 děti...

Ono je to i o tom, že se pak manželé vlastně odcizí, každý vede svůj život a věřím, že pak jsou nešťastní...

19.2.2009 16:36:55 kryndule

Re: Kryndule

prý to bude v budoucnosti dost problematiká rozvodová skupina... a máš pravdu je to o hodnotách.

19.2.2009 16:26:22 Sysyna

Re: Kryndule

Jo a jinak ja osobne jsem nikdy nic nikomu nezavidela, protoze jsem se na vlastni kuzi presvecila, ze Bozi mlyny melou spravedlive....a zavist neni hezka vec.
Kazdy strujcem sveho stesti.Nekdo je milionar nekdo ne.Ne kazdej kdo ma milionovy majetek musi byt povrchni blb-ka, co jen utraci nesmyslné peníze.
Myslím, že i tech kvalitních milionářů a jejich manželů je dost.

19.2.2009 16:45:26 Ivet-Adam-11/02 Anetka-01/08:)

Re: Kryndule

Dobrý den!

Neviděla bych to tak jednoznačně! 😊😊

Bydlíme v novostavbě za Prahou, a dovolím si říci, že všechny rodiny co bydlí v Satelitech nejsou "rozežrané", na značkových hadrech si ani náhodou nepotrpím, máme jedno malé auto, syna do kroužků vozím příměstským vlakem, odhrabuju sněh, funguju... Manžel jezdí do práce také vlakem, doma je okolo 16-té hodiny+-,

manažer, právník, či doktor, není. ❤️❤️🌻🌻😊😊

Pocházíme ze Severní Moravy a to z dědiny, ale jaksi nebylo do čeho "píchnout", 😊 tak jsme tady. 😊
Prodali jsme byt, jehož cena se od roku 2002 navýšila, do toho splácíme hypotéku. Takže, byt bydlíme kde bydlíme jsme v pohodě! ❤️

19.2.2009 16:37:39 Veronika, školák a předškoláčka

Záleží na nátuře

Já myslím, že je to dáno také trošku náturou dotýčných. A vztahem mezi těmi manželi. Pokud manžel bere ženu pouze jako svůj doplněk, žije si v podstatě svůj život a od ženy očekává, že bude sedět na zadku uprostřed luxusu, kterým ji obklopil někde v polích a čekat na něho, potom to asi funguje špatně. Zvlášť u žen zvyklých na městský život. To si asi musí každá žena zvážit předem, jestli ji takový život bude bavit a uspokojovat. Pokud je naivní a neodhadne to ... Před nějakými deseti, patnácti lety to bylo u nás něco nového, takže i chápu, že se lidé nadšeně hrnuli z paneláků a nedomýšleli důsledky. Dneska už to leckdo vidí realističtěji, také je rozdíl satelitní městečko, kam se jezdí jen spát a sekat trávník, a skutečný venkov s venkovským stylem života.

19.2.2009 16:43:18 Majka 3+?

Re: Záleží na nátuře

ještě mě k tomuto tématu napadá jedno, proč se píše bohatý manžel "vyveze manželku"?
Pokud je to porovnávací, tak už i tím je ten vztah nevyvážený. Pokud ale "budovali" a pracovali na zázemí a majetku společně, tak je to o něčem jiném, pak jsou to partneři a tohle se jich netýká, vím o čem mluvím...

19.2.2009 17:44:15 Lina

Re: Záleží na nátuře

Tak já se vůbec nepohoršuju, jako zelené vdově by se mi rozvázaly ruce. Věděla bych co smysluplného s časem - studium, charita...právě to, na co teď nemám čas, kapacity...

Pokud nemá dotyčná manžela vola, co jí v tom satelitu drží přikurtovanou, není hloupá, nebo neřidička, nevidím v

jejím životě až tak podstatný problém. Naopak, má daleko víc možností dát mu smysl podle svého, než většina jedinců.

19.2.2009 18:00:18 Lassie66

Re: Záleží na nátuře

Lino, to je právě to, že si každá myslíme, jak bychom se měly, pokud bychom byly někým jiným... Pokud je někdo osamělý, izolovaný a nemá si ani s kým popovídat, pak přemýšlí jinak. Mluvím tedy o zelených vdovách jako o dg., kterou jsem prvně slyšela od pana doktora Šmolky, nikoliv jako o popisu žen, které jsou bohaté a nemají do čeho píchnout(i když těch se tedy tento termín týká asi také). Být na vše sama, rozvážet děti do školy, ze školy, na kroužek, z kroužku, nevidět blízkého dospělého třeba i několik dní(nemluvím pouze o partnerovi, často chybí i přátelé), pak to tak veselé není. Ano, dotyčná si může někoho najmout a vyrazit - ovšem ne každý je ochoten odejít od velmi malých dětí a pokud není po ruce manžel, ani prarodiče, pak nezbyvá, než zůstat doma.

19.2.2009 18:19:10 Esssi+Esíčka 10/05 a 7/07

Re: Jste "zelená vdova"?

hm my Češi jsme takové stěžovací náтуры, na všem se najdou klady i zápory, my rádi remcáme 😊

19.2.2009 20:57:17 Lina

Re: Jste "zelená vdova"?

Lassie,jak si to kdo zařídí, takový to má.
Nemyslím si, že žena, která má řidičák a dostatek vlastních financí a mozek v hlavě by si to nedokázala zorganizovat tak, aby se mohla od "utrhnout z domu". Malé mimino má jen krátký čas. A jestli šla do satelitu bez řidičáku, tak je bl..

To ovšem taky musí chtít pro to něco dělat - jak už tu zaznělo - třeba udržovat kontakty s dřívějšími známými...nebo třeba najít si nové známé, i přes internet a za nimi jezdit. Nebo sednout do auta a když už je to malé dítě, jet s ním třeba do města na nějakou aktivitu /kojenecké plavčo, cvičení, mateřské centrum/. A když už jsou děti větší a rozváží je do škol atd...tak proč nevyužít volné dopoledne v městě k něčemu smysluplnému. Proboha, děti jsou ve škole aspon čtyři hodiny, můžu jít třeba do jazykovky. Nebo číst pohádky dětem do nemocnice, nebo co já vím...Jenže ona část ženských jsou v podstatě "pipky" a nějaké možnosti, vzdělání, nebo nedejbože dělat něco pro druhé, to neee. Pak si ale stěžují, že jím zbývá akorát ta rozvážka dětí, nebo ty nákupy. Nebo čekají, že jejich život vyřeší ten chlap. Spousta ženských se jen popelí doma a čeká na chlapa. Tudíž když je chlap vytížený, nemůže jim obstarat vyžití.

Zelené vdovy zrovna není sorta, kterou bych litovala už proto,že mají možnosti. Každý může békát - nemám kamarádky, jsem tu sama...anebo se může vykopat a něco s tím dělat. V podobné situaci je spousta ženských, ale na rozdíl od nich nemají třeba k dispozici ani to auto, sedí ne v satelitu, ale na malé vesnici a nemají ani ty peníze na výpomoc k dětem, ani možnost je někam odvézt. A když se do toho satelitu stěhovaly, tak musely vědět, co dělají, ne?

19.2.2009 21:01:03 Lassie66

Re: Jste "zelená vdova"?

Ale jo, jasně. Jde o to, že nás, akčních, je málo 😊

22.2.2009 21:00:08 Tragika

Re: Jste "zelená vdova"?

Za vdovy ještě zelenější!!
Asi jsem taky zelená vdova, ale ujišťuju vás, že s nákupy značkového oblečení to fakt nesouvisí.
Asi je celkem jedno, jestli ženská čeká večer na muže uprostřed zeleně, nebo v šestipokojovém bytě v centru Prahy.

11.3.2009 12:09:33 Luckajh

Re: Jste "zelená vdova"?

Ahoj, ja teda bydlím v satelitu na okraji Prahy, vlastně jste v Praze a nemám pocit, že by tu okolo nějaká zelená vdova byla. Většina je VS matky na matersky, chodíme spolu do sekace, vozíme děti v "lacnějších" kočárkách, ano k mami hodně z mami jezdí jak chce, a obvykle spíš než drahý oblečení řeší, jak třeba investovat dobré peníze tak, aby měly děti kde bydlet a podobně. Ale možná je to tím, že to nejsou lidé opravdu bohatí, akorát mají nějaký ten milion na účtu, ale ne desítky. Pripadá mi, že tu jsou lidé víc v pohodě, než byli v paneláku a v činžáku, kde jsme bydleli před tím. Vlastně tu ani žádný snob, co by se staral jen o značkové a drahé věci neznám. Leda, že by tu nějaká bydlela a byla tak zavřená doma, že by o ni nikdo nevěděl. L.

Příloha č.5. Diskusní fóra na Internetu – www.modrastrecha.cz, Dostupné z :

<http://www.modrastrecha.cz/forum/show.php?vThreadID=87865&vGroupOffset=0&=&vOffset=30>

Zelené vdovy

kryndule • 19. únor 2009 v 15:27

Ahoj, píšu diplomku na zelené vdovy, hlavně v souvislosti se satelitními městečky. Kdyby jste někdo měli osobní zkušenost nebo se přímo s nimi identifikujete, byla bych ráda, kdyby jste si se mnou o tom tady jen tak popovídali 😊 Moc by mi to pomohlo, díky!

alcar • 19. únor 2009 v 15:35

Copak jsou ty "zelené vdovy"? Asi jsem blbá, ale nechápu... 😊

susik77 • 19. únor 2009 v 15:39

ani ja...sice bydlime v satelit. mestecku, ale nepripadam si tak, mame tu hodne znamych...

azafata • 19. únor 2009 v 15:40

alcar: zelené vdovy jsou ženy, které bydlí v satelitu a čekají tam "v přírodě, ovšem pouze 5 minut od centra města" na své muže, kteří vydělávají na obří hypotéky a vrací se domů pozdě večer

alcar • 19. únor 2009 v 15:40

Lidové označení pro manželky bohatých podnikatelů, kteří žijí v rodinných domech v suburbii. Zatímco muž vyjíždí každé ráno za prací často do centrální části města a vrací se až večer, žena zůstává přes den osamocena v zeleni na okraji města.... Už jsem to našla. 😊

alcar • 19. únor 2009 v 15:41

Jste rychlejší... 🏠

kryndule • 19. únor 2009 v 15:48

Jo definice ze suburbanizace.cz, jediná která existuje...A co se týče těch 5 minut od centra města, to je těžká utopie.

to susik77: Tak to máš v celku štěstí, většinou moc přátelské vztahy v těchto satelitech nevznikají. Ale dost záleží na lidech...

Když si to hodíte do googlu vyjede pár článků, ale pořád je dokola o tom samém. Mě by zajímalo, kdo jsou tyto ženy, jak je možný, že se z nich stalo, to co se stalo a jak fungují jejich rodiny, co dělají celý den atd. Prostě taková sociologická studie 😊

susik77 • 19. únor 2009 v 15:49

aha, tak mm neni bohatty podnikatel 🏠😊

ale myslim ze zas tak moc jich v Praze nebude, co tady vidim, tak mi ty jejich manzelky nepripadaji takove "pipky" ze by jenom sedeli doma a cekali 😊

alcar • 19. únor 2009 v 15:52

No, myslím, že je to o osobním pocitu té ženy. Dnes žijeme v době emancipovaných žen, takže si myslím, že "Stepfordskou paničkou" se stane málokterá žena. Já nemám nic proti satelitům. Každý má právo na život v domečku a já třeba taky upřednostňuji takovéto bydlení mimo obec, kde nejsou starousedlíci, mnohdy závistiví a pomlouvaví... Není problém sednout do auta, jet někde za kámoškama, za zábavou, s dětma apod. Není nikde řečeno, že tato žena musí sedět doma na zadku a vyvařovat manželovi a leštit podlahy. Navíc si myslím, že seberealizaci potřebuje každá ženská, takže i kdyby manžel vydělával desítky či stovky tisíců, tak bych stejně aspoň něco musela dělat a ne jenom gruntovat barák a zahradu... 😊

kryndule • 19. únor 2009 v 15:52

Kdyby Vás to více zajímalo, tak v souvislosti s těma satelitama natočila česká televize dokument cca na 20min.

<http://www.ceskatelevize.cz/vysilani/15.10.2008/20856226513-20:00-2-satelity.html>

A samozřejmě nejsou všechny pipky, ale některý to dost těžko nesou - alkohol atak.

susik77 • 19. únor 2009 v 15:54

ale zase v satelitech nebydli jenom bohatty podnikatele...tady jich sice bydlí hodne-aj v radovkach-pred domem tak 3 auta-audi, mercedes a pod. ale mezi nimi bydlí hodne obycejnych lidi-kt. prodali byt v panelaku a koupili si dum...vacsinou mi pripadaji normalni, v poho se zdravime, nekdy si pokecame na ulici...

teda, nevim jaka je definice bohateho podnikatele-jestli staci ze ma domek a dve - tri drahsi auta 🏠

kryndule • 19. únor 2009 v 16:00

No, ale představ si, že tě manžel takhle odstěhuje i s dětma do přírody a když to vezmu do extrému, tak někam,

kde není mhd a žádný zázemí typu školky atd., jsi odkázaná sama na sebe, celej den doma a sama, naklízino skoro profesionálně a pokud nemáš žádný zájem ,tak co pak?

kryndule • 19. únor 2009 v 16:01

No mě by z toho asi začalo krapet hrabat 😊

susik77 • 19. únor 2009 v 16:02

no, to je fakt blby 😊 jenom rodit děti a byt doma...prave jsme si rikali, ze ven z Prahy nechceme bydlet v zadnem pripade...my bydlime na okraji.

alcar • 19. únor 2009 v 16:03

Tady na střeše rozhodně zelené vdovy myslím nejsou.... 🏠 Už podle toho, jak se každá z nás orientuje ve výstavbě vlastního domu. Žádné pipky, co by se aspoň trochu nevyznaly a čekaly, až přijde manža z práce jsem tu nepotkala. No ono svým způsobem se z každé z nás stane na mateřské dovolené zelená či jiná "vdova". Ale je to jenom na pár let a navíc se tyto ženy liší od "vdov" tím, že nemají čas na to, aby pucovaly denodenně barák, aby se lesknul. Ale netvrdím, že žádné takové ženské nejsou. Určitě se najdou ty, které leští v satelitu podlahy a mají nachystanou vždy večeři pro manžela a ještě ho blahobytně opečovávají. Ale zase na druhou stranu, neznám chlapa, co by chtěl mít doma takovou ženu... A pokud to chlap po ženě vyžaduje, tak to už podle mého hraničí s domácím psychickým terorem... Ale to už zacházím asi hodně daleko. 😊

kryndule • 19. únor 2009 v 16:04

Jo já taky bydlím na okraji, ale na metru jsme za 5 minut busem. Porblém je, že oni vlastně existují dvě kategorie - ty co mají malé děti a ty co už mají děti dospělé. otázka je, která je rizikovější skupina....

kryndule • 19. únor 2009 v 16:06

alcar: Netvrdím, že tady jsou nějaké 😊 Jen sbírám materiál k diplomce a zajímal mě i Váš názor 😊 díky... a možná se přece jenom nějak najde.... 😊

alcar • 19. únor 2009 v 16:09

Kryndule, to je pak čistě na té ženské, jestli si to nechá líbit a se svou situací nechce nic dělat... Zájmy se dají najít vždycky, pokud bude chtít. Řidičák si taky udělat může, když bude chtít, auto jí koupí manža, když on sám může mít tři. No a stačí jen sednout za volant a podnikat. Nikde není řečeno, že tahle ženská nemůže nic dělat. Horší je to s dětma. Ale existují školky, babičky, sousedky, co mají taky děti, co by mohly děti třeba pohlídat. Je to o domluvě a o vynalézavosti a o tom chtění se realizovat... 😊

azafata • 19. únor 2009 v 16:09

s dospělýma..... známá se takhle moc moc skamarádila s whiskey, když jí odešli děti a nějak ztratila smysl života..... za to ale nemůže satelit, může si za to sama

alcar • 19. únor 2009 v 16:15

Kryndule, neboj já jsem to ale nemyslela na tebe, myslela jsem to tak všeobecně, že tady jsem se třeba s nikým takovým nesetkala a to tu většina z nás staví domy. Myslím, že rizikovější skupina bude ta s těmi odrostlými dětmi. Tam je podle mě větší riziko ke sklouznutí k tomu "hospodyňkářství" (blbý pojem, ale teď mě zrovna jiný nenapadl 🏠). Když jsou děti, tak to tu ženu aspoň trochu rozptýlí a zabaví, že není posedlá jenom úklidem a péčí o manžela... Ale když už děti nejsou, manžel v tahu, tak to je fakt na bednu a pak už i na flašku... 😊

kryndule • 19. únor 2009 v 16:15

A nebo ta situace, ve který se ocitla...

alcar • 19. únor 2009 v 16:21

Souhlasím s Azafatou... Za to nemůže satelit, ale ženská sama. Možná jsem naivní, ale mě to celé s těma zelenýma vdovama přijde jako utopie, jako něco, co už snad ani vůbec nemůže existovat... 😊 Ale možná, že je to i tím, že se s takovými lidmi nestýkám a ani žádné takové neznám. Ale asi takový jsou. 😊 Mimochodem, dovedete si představit, že by to bylo naopak? Jako, že by muž byl ten vdovec a ženská vydělávala??? 🏠 Nemyslitelné! 🏠

kryndule • 19. únor 2009 v 16:23

To je fakt, to mě nenapadlo 😊 to bych do té diplomky mohla taky hodit, jako otázka genderu 😊 a opravdu existují, jen to je pole neorané, protosháním info kde to jde, nikdo na to nic pořádného nese-psal...

alcar • 19. únor 2009 v 16:24

Jako asi to bude pro tu ženskou těžké, ale myslím, že jsou horší věci, než zůstat sama v satelitu. Je to fakt o tom, co si připustíme k tělu a jak se s tím vyrovnáme. A taky o tom chlapovi, co od ženy čeká. 😊

azafata • 19. únor 2009 v 16:28

my máme chatu kousek za prahou a vedle nám stavěj satelit, to mě samozřejmě vadí, protože mi berou přírodu, ale chápu, že si nemlžu dělat nároky za celej les 🏠

ač bych tam nebydlela ani za nic, vidím, že ti lidi jsou tam spokojení, přesně taková ta skupina, co prodali byt v paneláku a šli do domku, byt malýho, ale v přírodě. ženský buď pracujou v praze, nebo jsou na mateřský, takže vdovy z nich moc ani nejsou..... žádná drahá auta, nic takovýho, spíš jedna fabie pro celou rodinu, normální lidi

kryndulo: těch 5 minut od centra bylo v " ", protože to je reklamní slogan developerů 🏠

kryndule • 19. únor 2009 v 16:31
azafata: 🏠

alcar • 19. únor 2009 v 16:38

Myslím, že doprava nebude ten největší kámen úrazu... Infrastruktura našeho státu oproti jiným zemím je na velmi dobré úrovni, auta v dnešní době zase tak nedostupná nejsou, řidičák dostane kdejaký analfabet. Myslím, že problém bude opravdu v povaze a výchově těch žen a hlavně v povaze těch chlapů. Co si budem povídat. Takový ředitel renomované firmy, co vydělává 300tis.? (ani nevím, kolik si tak může vydělat) měsíčně si většinou zakládá na svém vzhledu, je takový ten řekněme metrosexuál, co chodí na manikúru a na barvení vlasů, si bude asi zakládat i na vzhledu své manželky a na vzhledu svého domu... A pokud ženská nechce skončit na ulici, tak jí asi nezbývá nic jiného, než tuto roli přijmout. 😊

kryndule • 19. únor 2009 v 16:47

Zvlášť když seš deset let na mateřské, neumíš anglicky a pořádně s počítačem... mám takový příklad ve svém okolí..

kristi • 19. únor 2009 v 16:48

ufff, to je otázka. Rozhodne pasivni zensky pak muzou casem spadnout do nejakych uchylek a odchylek a zavislosti, ono je to tezky. Ty typicky zeleny vdovy - ty co jim da muz zlatou kreditku, tak to nechapu, bych hnedka vedela co delat. Horsi to maji ty, ktery maji do kapsy hlouběji.

Mne stacilo bydlet 1,5 roku na vesnici a citila jsem se jako dablovana vdova, navíc jsem nehorazne zavidela muzi, ze je v Praze kazdy den, i kdyz pracovne.

alcar • 19. únor 2009 v 17:16

Tak to je zase otázka pohledu. 😊 Mateřská není důvodem k tomu, aby se ženská nemohla učit anglicky nebo učit na počítači. Angličtině pro samouky může věnovat jen hodinku týdně a něco určitě umět bude... A to, že byla 10 let na mateřské je svobodná volba každou z nás. Já mám zase kamarádku, co po prvním dítěti šla dobrovolně, byť jen na rok, do práce, protože měla strach, že zakrní a že po dvou mateřských už nebude nic umět.

kristi • 19. únor 2009 v 17:21

jo, duvod to neni.....ale kdyz on je clovek tak linej 😊

alcar • 19. únor 2009 v 17:23

Jo, tak to zas jo. 🏠 Už se vidím já. 😊 Taký se mi nebude nic chtít... A pak jak nastoupím do práce a protočí se mi panenky... 🏠

kristi • 19. únor 2009 v 17:25

hele ale jako fakt, ja uklidim, vyperu, vyzehlim, uvarim, udelam manzelovi praci (tak 2 hodky denne), do toho starost o malou, jdeme ven nebo blbneme doma a den je v pr....ani nemrknes.vecer jsem rada, ze se zavru do koupelny a mam pul hodky klid...

ilci • 20. únor 2009 v 11:18

jj, na mateřské se člověk otočí a je večer 🏠🏠

kacka.va • 20. únor 2009 v 15:14

susik: ale ty nejsi zelená vdova, vy bydlíte ve městě 😊

Já tu pár typických zelených vdov u nás znám. Já bych se zbláznila, ještě že jsem pojízdná a nemusím fakt sedět doma.

susik77 • 20. únor 2009 v 15:53

no, ale je to tady horsi jak na nejaké mini vesnici 😊 busy na metro jezdi mimo spicky 1x za hodinu, je tu jedna Norma asi 2 km od nas, takže delame hlavne vikendove nakupy v hypermarketu. Jinak tu nic extra neni... a ted kdyz je tak blbe pocasi a snih radsí ani nejdu s malou ven, max. si obejdu par ulicek u nas 😊

kacka.va • 20. únor 2009 v 19:39

nám tu asi 4 hodiny nejede nic, takže 1x za hodinu to je ještě v pohodě. ale u vás to určo jezdí časteji, když si člověk vezme i příměstské linky, kterými se k metru taky dostane, ne?

kacka.va • 20. únor 2009 v 19:41

jsem koukala teď na spojení, kdybych chtěla od vás do centra prahy a jede to každou chvíli. maximální interval je asi 15-20 minut včetně těch příměstských

susik77 • 20. únor 2009 ve 20:00
jj vlak. ale to musím na stanici asi 30 min. od nás 😞

susik77 • 20. únor 2009 ve 20:51
a jeste v rámci "zlepšení" dopravní situace nám zrušili 2 linky co k nám jezdili a jedina co k nám chodí-tak omezili-mimo spicky už jezdí jen 1x za hodinu-jezdila 2x. A dopol. jeste místo nízkopodl. busu nám dali vysoký, takže jedina šance je dostat se do města v 10, nebo v 11, pokud už není v busu moc kocarku 😞

susik77 • 20. únor 2009 ve 20:54
kdybych nemusela jezdit kocarkem, tak by bylo všechno ok 😞

kacka.va • 20. únor 2009 ve 21:50
já nemyslela vlak, normálka bus z náměstí. 😊

susik77 • 21. únor 2009 v 06:58
vis, probl. e v tom, že my to máme na nám. asi 20-25 min. pesi 😞 a nízkopodl. stejně jezdí jen ten jeden bus od nás, takže jsem dost omezena. navíc, teď jsem těhotná-mám rizikové, takže ani nemůžu dělat dlouhé procházky 😞 všechno bude lepší, když už nebudeme odkázáni na kocarek...možná budu druhé mimčo nosit v saku, bude to jednodušší

susik77 • 21. únor 2009 v 07:05
Jeste je dost blby na satelitech, že se tu moc nestarají o takové věci jako jsou školy, školky, doprava, obchody a pod. Staví se tu strašně moc, Je tu x novostaveb, mají tam za cvrhli postavit 1200 nových bytů a že prý oficiálně je tu přihlas. jenom kolem 4000 obyvatel. Tak že prý se žádná nová škola ani školka stavět nebude. Ale už teď je to s místy ve školce dost o krk 😞
A myslím, že nej. billa nebo Albert by se tam určitě uživil, máme tam jenom diskont, takže všichni si musí nakoupit ve městě.
Další probl. je s doktorkami-dětská dr. nebrala nové děti už v min. roce, takže taky musíme dojet do města k dětské dr. Když budeme mít teď další mimčo tak to bude zas náročnější dojet s 2 dětmi 😞

susik77 • 21. únor 2009 v 07:07
Takže zatím vidím řešení v tom, že když někam chci jít, tak ráno hlídá manžel a jde později do práce, nebo si platím jednu slečnu na hlídání-když mám napr. termín u dr. kolem poledne nebo odpoledne.

kacka.va • 21. únor 2009 v 09:37
susik: ale na náměstí se dostaneš, sice to trvá déle, ale pořád máš možnost spojení. Já jdu taky tak 10-15 minut k autobusu, který ovšem nejede a když už jede, tak jsou všechny normální žádný nízkopodlažní.
Jinak doktorka brala, ale ne do svého stavu, ale brala už pacienty pro tu novou doktorku, která u vás bude až se dostaví ty bytovky u kruháče. 😊

susik77 • 21. únor 2009 v 11:25
já jsem se jí ptala a řekla že bude brát až když tam bude ta nová, takže nás nechtěla vzít ani na tu přechodní dobu k sobě 😞

kryndule • 22. únor 2009 v 11:11
Holky všem moc děkuju, poskytly jste mi poměrně dost materiálu a podnětů k diplomce 😊 děkuju!

- Nezaměstnanost a její změna
- Uchazeči o volné místo a jejich změna
- Vývoj počtu volných pracovních míst
- Podíl dlouhodobě nezaměstnaných
- Počet dokončených bytů, saldo stěhování
- Počet vydaných stavebních povolení
- Průměrná mzda v průmyslu a její vývoj
- Průměrná mzda ve stavebnictví
- Průměrný důchod
- Porodnost, potratovost, kojenecká úmrtnost
- Počet dětí s vrozenou vadou
- Emise SO₂, NO_x, CO, tuhé
- Vloupání, loupeže a trestné činy
- Výše tržního nájmu, ceny bytů
- Rozvodovost, naděje dožití pro muže a ženy
- Podíl obyvatel v produktivním věku
- Dostupnost praktických lékařů, zubařů
- Dostupnost dětských lékařů, nemocnic
- Dostupnost lékáren
- Počet živnostníků a firem
- Počet zařízení pro seniory
- Úmrtí na novotvary
- Úmrtí na nemoci oběhové soustavy
- Vzdělanost obyvatel, počet MŠ, ZŠ, SŠ
- Volební účast v komunálních volbách
- Podíl kapitálových výdajů obce
- Vzdálenost od krajského města
- Dostupnost pošt a bankomatů
- Dostupnost kulturních a sport. zařízení

Příloha č. 7. Reakce čtenářů – diskuse – na téma článku „Konečně vysněný domek za Prahou a já z toho šílím !“, dostupné z : <http://www.kafe.cz/mam-problem/odbornik/konecne-vysneny-domek-za-prahou-a-ja-z-toho-silim-73.aspx>

ach jo

Jako bych četla sama o sobě....dopadla jsem úplně stejně

Dara (*neregistrovaný*) – 26.8.2008 14:39 [Odpovědět](#)

Re: ach jo

Je to opravdu tak neskutečné? Příroda, ticho, pohodička, tamní lidé....? Asi je to např. oproti Praze šok, to chápu :(

Astromila (*neregistrovaný*) – 5.9.2008 11:15 [Odpovědět](#)

Nemáš auto?

Nemůžeš za kámoškama dojíždět, prcky na hlídání vozit k babičce? Proč se všechno musí dít jen u tebe doma?

 Kalla – 18.9.2008 12:54 [Odpovědět](#)

Re: Nemáš auto?

Přesně tak....

Teplomil (*neregistrovaný*) – 5.9.2008 22:12 [Odpovědět](#)

mela si to domyslet

Měla sis to všechno promyslet ne? To ti nedoslo, že to bude velká změna? Podle mě ses hloupa. Máš přemysleni jak dítě, když tvrdíš, že sis to takhle nepředstavovala.

Kristýna (*neregistrovaný*) – 7.9.2008 16:37 [Odpovědět](#)

byla jsem na tom podobně

Z Vinohradského pronájmu jsme se přestěhovali do stašího domu v Čerčanech - vcelku vybavená vesnice, fajn lidi, koupili jsme se pejska, já byla těhotná - vypadalo to jako idylka. Pak jsem porodila a jak idylka se mi to už nezdálo - manžel jezdil ráno v 7 do práce, vracel se v 7 večer, já na malou celý den sama, k tomu pes, domácnost atd. Když chtěl muž jít s klukama na pivo, tak jsem pro něj musela v noci jet - žádný rozumný spoj nejel. Světlych chvil bylo pomálu - letní grilovačky, příroda. Po roce jsme se na dovolené rozhodli, že už na to fakt nemáme a prostě to prodáme a půjdeme zpátky do Prahy. Povedlo se a my spolu trávíme o dost víc času než předtím, kamkoliv kdykoliv můžeme zajít, s malou se tady taky dost vyřádíme a jsme opět v pohodě.

Radím vám, prodejte to a hned a vráťte se někam do Prahy, prospěje vám to. Ono když si člověk na tu Prahu a dostupnost všeho zvykne, tak se blbě zvyká někde na vsi.

Adela (*neregistrovaný*) – 9.9.2008 10:39 [Odpovědět](#)

To chce auto

Chce to auto, pokud není ridicák, tak udelat a je o zábavu postarano, zkusit i nějaké vzdělávací kurzy, dnes je toho hodně, dětský klub, kde se seznámíš s jinými rodiči a je to. Když nejde hora k Mohamedovi, musí jít Mohamed k hore. Toto není problém, jen se chce nad tím zamyslet. Užit si domeček za Prahou, pokud je za Prahou, to znamená, že je kus od Prahy, tak v čem je problém? Člověk nemůže mít vše, ale chce to jen přemyslet a plánovat!

bába v roští (*neregistrovaný*) – 9.9.2008 12:14 [Odpovědět](#)

bába v roští

Milá Kamilo, myslím, že máš naději, že poznáš podobně postižené maminky až půjdou děti do školy (školky). To já jsem na tom mnohem hůř, protože bydlím ještě o kousek dál a tady šmahem nenávidí Pražáky a navíc jsem před důchodem. Z Prahy jsem se stěhovala v 50ti letech. Očekávali jsme všechno možné, jen ne takovou sociální izolaci. Až budu doma, tak mi nezbyde nic jiného než koukat z okna do roští. Tak bych ráda touto cestou poznala nějakou kamarádku se stejným problémem. Držím Ti palce

Martina (*neregistrovaný*) – 22.9.2008 9:12 [Odpovědět](#)

Re: bába v roští

Ahoj bábo, jsem už bába doopravdy, novopečená, protože mi synek nadělil vnoučátka, holčičky. Jsem z nich nadšená, ale cítím se stejně jako ty, nikde tu nemám kamarádku, se kterou bych si popovídala. Bydlím za Prahou, je mi 55 let. Těším se na odpověď.

Martina

bába v roští (*neregistrovaný*) – 6.10.2008 11:06 [Odpovědět](#)

Re: bába v roští

Ahoj Martino, jsem moc ráda, že jsi mi odpověděla. Jsem pevně přesvědčená, že je nás podobných moc, jen se umět najít. Mám malé zkušenosti s chatováním, ale budu se snažit polepšit a věřím, že časem nás bude víc. Můžeš mi napsat na babavrosti@seznam.cz, třeba se časem sejdem. Přečetla jsem celou korespondenci k tomuto tématu, ale zapálený fanda do počítače nejsem, zahrádkář nebo chovatel taky ne a to ostatní, když to dělám sama, taky není ono. Ale konec smutnění, nejsem nešťastná ani pesimistka, jen z toho pomyšlení na budoucnost mě mrazí.

vikuska (*neregistrovaný*) – 11.9.2008 10:08 [Odpovědět](#)

A co změnit přístup???

Chápu, že na každou změnu životního stylu a rytmu si člověk musí zvyknout. Ale máš internet, existují knihovny se spoustou knížek (kultura nejsou jen divadla), jak již je jednou uvedeno, ne vše se musí dít u Tebe doma. A doma se můžeš učit cizí jazyky, cvičit jógu, blízko do přírody taky nemusí být špatné. Je to na tobě - buď chceš naprosto zbytečně a marně plakat nad uplynulým časem (nevrátíš ho), anebo si začneš vážit toho, co máš, najdeš v tom také pozitiva (nebude to stejné, jako dřív, ale jiné nemusí přeci být špatné) - co by měli říkat lidé těžce nemocní, s tragédiemi v rodinách, bez domova Máš se dobře, jak z nudy ven, je fakt jen na Tobě, pouze musíš přijmout fakt, že minulost nevrátíš. A i když si prosadíš návrat do města, zase bude vše jiné (kamarádky se mohly odstěhovat, maminka si mohla najít víc přátel a koníčků a bude mít na Tebe třeba ještě méně času... to vše se může stát). Takže - utřít slzy, a vzhřru do nových dnů!

Martin (*neregistrovaný*) – 13.9.2008 10:56 [Odpovědět](#)

Kráva

Podle mě jseš namíšlená a blbá

Jitka (*neregistrovaný*) – 27.9.2008 11:00 [Odpovědět](#)

Re: Kráva

Blbá možná je, ale zdaleka nedosahuje Tvých kvalit...Píše se namýšlená, brouku.

 Jabo – 14.9.2008 7:48 [Odpovědět](#)

Nadavky

Proc by hned mela byt nafoukana a blba. Ja se taky prestehovala do baraku za mestem a taky jsem to vstrebavala dlouho. Nic najednou neni po ruce jako driv. Takhle soudi jen lidi co zavidi ostatnim.

deesalu (*neregistrovaný*) – 14.9.2008 16:11 [Odpovědět](#)

konečně vysněný domek za Prahou

Tomu věřím, že jste v šoku, odstěhovat se z víru velkoměsta na vesnici, to musí hrůza. Já sama bydlím ve velkoměstě a neměnila bych ani za nic. Vesnice je pro lidi, kteří jsou na ní celý život zvyklí a nedovedou si představit, že by žili ve městě. Nebo pro důchodce, kteří chtějí mít na starý kolena klid.

Mia (*neregistrovaný*) – 16.9.2008 12:47 [Odpovědět](#)

Že by dobré bydlo...???

Tomu se totiž říká roztaženost z blahobytu, mám to za sebou podle naprosto shodného scénáře, jen s tím rozdílem, že ta moje hvězda to neustála a chce se rozvádět. Syna si pochopitelně bere sebou, pár drobných na cestu za štěstím by se taky asi hodilo, takže ten barák, který mě stál 5 let života a dodnes za něj dlužím, budeme ve finále muset prodat, bo vyplatit ji nemám z čeho, no prostě nádhra. Máte to dnes děvčata rozdaný nějak jinak, moje mamka slova jako nuda, deprese, samota a prázdnota snad ani neznala, bo neměla na hovadiny čas, byla totiž mámou a manželkou na plný úvazek a dokonce ji to snad i bavilo, divné, že? Život totiž není o nesplněných snech, ale o splněných povinnostech a na to už dnešní princezny neslyší.

Franta (*neregistrovaný*) – 16.9.2008 10:31 [Odpovědět](#)

Re: Že by dobré bydlo...???

Jasně, a vy jste byli tátové a manželové na plný úvazek? Houby, přišli jste z práce a šli makat na stavbu, život si neužili a teď jen nadáváte, že vám za to někdo není vděčný. Myslete víc na sebe a žijte jak chcete vy, ne jak si myslíte, že by se žít mělo.....

Martina (*neregistrovaný*) – 16.9.2008 16:44 [Odpovědět](#)

Re: Že by dobré bydlo...???

nejvíc se mi líbí věta PŘIŠLI Z PRÁCE A ŠLI MAKAT NA STAVBU :-)) jo, šli, s pocitem, že ušetří nějaký peníz, když vynaloží i své síly na stavbu společného hnízdečka lásky, za které platí měsíčně dvacku hypotéku, kterou musí vydělat, zatímco jejich žena má doma deprese z toho, že se se svými dětma nudí na mateřské dovolené..... Je mi sice 40 let, což žádné věk, ale sakra dobře vím, že NIC v životě není zadarmo.

Mia (*neregistrovaný*) – 16.9.2008 19:40 [Odpovědět](#)

Re: Že by dobré bydlo...???

To já taky dobře vím, že nci v životě není zadarmo, ale to co uváděl Franta je strašně zavazující. Jestli v konečném efektu ušetřených peněz není lepší trávit čas s rodinou místo na stavbě. Nevím, prostě každé si musí najít to svoje, kde je šťastnej a v pohodě. Někdo je v domě a někdo v bytě v centru města, lidí se mění, to co si někdo vysnil nemusí být ve skutečnosti až taková idylka, každé jsme jiné. Hlavně je potřeba o tom komunikovat, říct si to, zvážit všechna pro a proti a nebát se to opět změnit, přestěhovat se.....

lenta (*neregistrovaný*) – 17.9.2008 13:20 [Odpovědět](#)

Re: Že by dobré bydlo...???

Koukám, že jsi se všim hned hotová, ale to vy jste skoro vždycky. Já nemyslím, že by to bylo jen o penězích, musel jsem si sice ve finále něco půjčit, ale v případě funkční rodiny a dvou platů by to byla malina. A našlápnuto jsme měli dobře, zatímco já stavěl, žena byla doma na mateřské, vystudovala přitom ještě vejšku a v podstatě stačilo aby chytla dobrou práci a byla idyla. To se málem taky podařilo, jenže ve finále si narazila manžela (pochopitelně mladšího a zábavnějšího) jedné z kámošek, co k nám s dětmi jezdila skotačit do bazénu a bylo po ftákách. Ty kecy o tom, že jsem ji izoloval na samotě a uvrhl do nudy a opuštění, daleko od lidí, to už byl jen důsledek a snaha nenechat vinu za krach jen na sobě. Stejně nikdy ani neměla snahu zapadnout. To bylo pořád něco, autobus jede jen 3x denně a o víkendu vůbec, přece s těma buranama nebudem chodit do putyky, v zimě sníh a v létě horko. Prostě tu srážku naplněného snu s realitou všedních dnů neustála, no a navíc se zjevil vykladač a najednou byla ruka v nohávku a bylo to. Teď odchází do města, bude bydlet v garzonce a až ji dá mladej červenou kartu, tak bude sama uprostřed města a pes po ní neštěkne. Takže znovu opakuju, asi nejspíš roztaženost. Franta (*neregistrovaný*) – 16.9.2008 23:10 [Odpovědět](#)

Re: Že by dobré bydlo...???

Po 2 letech v novém domě já zůstala sama s 15letým synem, muž odešel za mladší... najednou zjistil, že v bytě mu bylo lépe. Přitom chtěl stále z paneláku do RD!!!

🌸Kalla – 18.9.2008 12:54 [Odpovědět](#)

Re: Že by dobré bydlo...???

To není jeom o tom kde se bydlí, ale i o problémech mezi partnery, přecen můžete říct že Vás opustil jenom proto že jste se přestěhovali do domu. To si taky chce umět vybrat kam se natěhovat, bydlíme v domku na vesnici na Moravě a mám tu všechno co sem ve městě neměla - klídek, dobré sousedy, čas na zahradu a zvířata, děti, kamarádky které si najdete když chcete. Plakat že jste odseknutí od světa je lehké, ale jak se to stane že se čkověk odsekne? V novém prostředí je potřeba budovat vazby hodně usilovně.

Mia (*neregistrovaný*) – 19.9.2008 15:35 [Odpovědět](#)

Re: Že by dobré bydlo...???

No, ale to člověk přece neví, jaký jsou lidi v té vesnici, kam se stěhuje. Přece se nebudu nutit do přátelství s někým, kdo mi třeba nesedí, jen proto, že jsme sousedé? Právě ty vazby jsou hodně těžké oříšek, my jako dost mladí ve starousedlické vesnici jsme fakt nemohli moc budovat nějaký vztahy, nebylo s kým... My jsme problém měli, já jsem trochu žárlila, že manžel je přes den v Praze a že já se nudím na vesnici. Každý člověk má jiné priority a jak říkám, pokud je paní nešťastná, tak ať jdou prostě tam, kde byli šťastnější.

petr.zahumensky@seznam.cz (*neregistrovaný*) – 17.9.2008 1:07 [Odpovědět](#)

Re: Že by dobré bydlo...???

Fajny nazor. "Když rozkoš vrcholí, změni se ve sténání"

Martina (*neregistrovaný*) – 16.9.2008 16:38 [Odpovědět](#)

moc nechápu

já se do toho právě ženu, na jaře začneme stavět pár kiláků za Prahou, a popravdě nemůžu se dočkat až tam budu bydlet. Mám sice děti už velké (20 a 11 let), takže sedět doma, vynášet nočníky a utírat pusinky, už mě nehrozí. Mám auto, takže za kamarádkama do Prahy se dostanu kdykoliv se mi zachce. Já se naopak děsně těším až si budu kutit na zahrádce, poklízet domeček a účastnit se místního vesnického života. Já mám spíš strach o dceru, která bude

chodit do školy do Prahy a po škole žádné lítání s kamarádkama po venku, ale hezky do domečku mimo Prahu. Jak snadno bude hledat kamarádky???? To ukáže čas, ale zatím vidím samá pozitiva. Záleží možná na představě ideálního života :-))

Jana (*neregistrovaný*) – 16.9.2008 23:21 [Odpovědět](#)

Re: moc nechápu

Ty děti, to je fakt průšvih, potřebují totiž partu a kámoše a červánky je zas tak moc ještě nezajímají. Ale i to se dá řešit, jen se musí chtít. Kámoši můžou přijet na víkend a spát třeba ve stanu na zahradě, možností je milion.

Martina (*neregistrovaný*) – 17.9.2008 10:28 [Odpovědět](#)

Re: moc nechápu

Napsal si to přesně, musí se chtít :-)) protože když se chce, tak všechno jde.

goldmo (*neregistrovaný*) – 19.9.2008 11:24 [Odpovědět](#)

Re: moc nechápu

Tak vzhůru do toho, stavba ať se zadaří a povíme si o tom za dva roky tady jo?

Martina (*neregistrovaný*) – 20.9.2008 18:08 [Odpovědět](#)

Re: moc nechápu

:-)) jasně

petr.zahumensky@seznam.cz (*neregistrovaný*) – 17.9.2008 1:02 [Odpovědět](#)

ad:domek za Prahou

"To po čem toužíš, nikdy neměj za cíl".

slečna.L. (*neregistrovaný*) – 17.9.2008 14:23 [Odpovědět](#)

tvé problémy

hmmm jsi teda opravdu chuděra...fakt nevím, co jinýho na to říct.

Jitka (*neregistrovaný*) – 21.9.2008 22:15 [Odpovědět](#)

Zkušenosti...

...jsou nepřenositelné. " Naštěstí " jsem vyrůstala na vesnici, z čehož jsem si odnesla jasné ponaučení. Ač je 21.století, mnohde, i 50km od Prahy, je stále problém doprava, tedy pokud rodiče nebudou abdikovat na svou kariéru a stát se taxikáři. Druhé NAŠTĚSTÍ spatřuji v tom, že dětství jsem prožila ještě za totality, takže možnosti jakýchkoli zájmových kroužků byly téměř nulové. Tudíž když jsem se přestěhovala do Prahy a pak si našla přítele a začali jsme řešit bydlení, shodli jsme se, že domek postavíme, ale musí být v Praze. Kvůli naší práci, kvůli nočním dýchávkám, odkud se dostaneme MHD či taxíkem, kvůli zatím imaginárním dětem, protože pokud jim nedám možnost vzdělání a koníčků, tak nevím, jak v této společnosti obstojí, kvůli tomu, že jednou za čas potřebujeme totální chaos, abychom se rádi do domu vraceli, kvůli možnostem kultury, které moc nevyužíváme, ale ten pocit, že můžeme.... A vím, že když se náhodou potkám s kamarádkou, která bydlí 30km za Prahou, že přesně tyto věci řeší. Samozřejmě, byli to pouze naše důvody, jen jsem chtěla sdělit názor :-)

Cirrat (*neregistrovaný*) – 22.9.2008 17:08 [Odpovědět](#)

At zije internet!

Vyzkousela jsem si na rok, jaké je to bydlet kousek za Prahou. Soužití s bývalým přítelem bylo veselé, někdy opravdu, někdy ironicky. Jsou chvíle, kdy by člověk barák nevyměnil ani za nic, když se protahuje na zahradě a podobně, ale rozhodně jsem tam přišla na to, že jsem opravdová městská krysa. Jsem spokojena, když mám zastávku MHD do tří minut pesky od domu, po celé Praze se od bytu dostanu do půl hodiny, vím kde se da nakupovat i pozdě večer, když si cestou z práce vzpomenu že v lednici je prázdné.

Měla jsem podobný pocit ohledně kontaktu s kamarády a zakousla jsem se do internetu.

Nakonec mám bandu přátel, kteří jsou mi blíží než jsem doufala, známe se osobně a pomáháme si s tím i oním.

barák nepodpalovat! bude se hodit! :)

pepek (*neregistrovaný*) – 23.9.2008 20:24 [Odpovědět](#)

jsem na tom stejně

Jsem muz na materské a cítím se úplně stejně. Nejradši bych ten barák podpalil. A nejhorsi je, že kamarádky jsou tak daleko!

danila (*neregistrovaný*) – 25.9.2008 16:54 [Odpovědět](#)

a co něco jako koníček-hoby!

Jo to je tak když je člověk zvyklý na těžkou energii města a teď babo raď :-) I v malý "vesnici" žijou určitě hodně zajímavý lidičky který se tam od někud přestěhovali. Zkus si vylepit na místní obchod nějaký zajímavý inzerát. Chod' cvičit - nebo sama začni běhat, něco si pěstuj na zahradě třeba skalku.. Máš čas na pěkný čtení a nějak se vzdělávat třeba učením cizího jazyka. Piš si diář. Nebo začni podnikat a najdi si paní na hlídání! A nebo jen menší brigádu. Hodně štěstí :-)

Jitka (*neregistrovaný*) – 27.9.2008 11:25 [Odpovědět](#)

Chce to čas

Počkej, až děti půjdou do školy. Hned bude o zábavu postaráno :-) A co na to říká manžel, že ty se tam trápíš? Hlavně mu prosím nevyčítej, že jezdí pozdě domů. Má za vás 3 teď finanční zodpovědnost. Mluvte spolu. Když děti usnou, přitulte se. Chod'te všichni na výlety. Vymysli jim program. Užijte si děti. Buď ráda, že kvůli penězům nemusíš po pár měsících od porodu nastoupit hned do práce. Mně je 30 let, bydlím v Praze 2+kk a 2 zdravé děti Ti závidím. V dobrém!!!

Pavla (*neregistrovaný*) – 2.10.2008 10:37 [Odpovědět](#)

nešil:o)

Ahoj Kamčo, bydlím také skoro na "samotě", nejsem z Prahy....já si to vyřešila tak, že jsem s malým jezdila na kávičky a courání po městě na celý den, doma jsem si navařila den dopředu abych nebyla omezena časem a druhý den mohla vyrazit pryč s baráčkem. Ráde jsem měla s kamarádkami už domluvené, takže plán na celý den byl...svačinu sebou nebo někde na oběd, jeden den ti dítěti nevadí když nebude mít teplé jídlo k obědu a nebo si prostě někde dojdete...Vždy jsem věděla v kolik hodin se mi vrací tat'ka domů, tak aby měl radost dojet a jsem domů dříve. pozn. párkrát jsem to nestihla, takže jsem poslouchala ty řeči, kde se celý den courám:o(((, ale nad tím jsem mávla rukou, on byl koneckonců celý den v práci, tak o co jde, žéé?).

Jednoduše rada zní: Více plánuj...a buď akční :o))

Papa a hodně štěstí nakonec budeš ráda, že máš domeček a neruší tě přes zeď sousedi...

Hanule (*neregistrovaný*) – 24.10.2008 8:56 [Odpovědět](#)

mám pochopení

Ano,cítím se podobně!Koupili jsme s manželem domek 50 km od Prahy,bydlíme v něm rok a půl, také jsem si představovala vše trochu jinak.Děti jsou už dospělé a již mají své.Manžel také chodí z práce unavený a každou volnou chvíli věnuje přestavbě domku,poslední dobou mám dojem ,že žije jen pro něj!Je mi 46 let jsem ČID hledám práci,toto taky nepůsobí příznivě,když koukám do polí!Ale dá se říct ,že se mi splnil na stará kolena sen.Je prostě potřeba se naučit žít trochu jinak,mít koníčky a umět si udělat čas na zábavu.Pokud má někdo stejný nebo podobný problém můžeme si meilovat twista@seznam .cz (okplí Benešovska)

Kamila (*neregistrovaný*) – 18.12.2008 13:15 [Odpovědět](#)

Baracek

Mila pani Kamilo, tak jsem se tak trochu ve Vasem pribehu nasla i ja..pred nekolika roky, i kdyz od te doby mam pocit, ze roky leti a ja je jen prohrala....Take jsem chtěla to "nej" pro děti , ale i sebe a rodinku, a jak to dopadlo? Hrozne. Bez navstev znamych, rodice jiz neziji,ale i tak , citim se hrozne...Muz se vraci asi jako Vas,navic je nyni dokonce pres cely tyden mimo domov..Navic nase ruina nas nyci vsechny jak financne,tak i veskere vztahy..Co bych dala za puvodni 3+k.k. s balkonem?Co by nam chybelo?Ale to se uz neuskutecni, nejsou finance a navíc nikdo tento "domek" s velkym pozemkem, ale mimo mesto, nechce...doba je zcela jina. A tak jen smutne koukam, kdyz jedu neco vyridit, nebo k lekari do mesta...Mam pejska a cici, a jen ty me drzi nad vodou. Jinak nevim..Deti mame totiz jiz vetsi-19 a 23 a jsou zcela otravene, ze "prezivame" v te nasi ruine, nemohou nikoho pozvat..a nikdo k nam ani tak nejde. Takze, muj typ, zkuste si poridit pejska, ci pockat az by mala ditka trochu odrostla a pak pude-li to do prace..

Pekne vanoce preje Kamila K.

Vlad'ka (*neregistrovaný*) – 8.1.2009 19:45 [Odpovědět](#)

Jo jo

Ten kdo to nezažije tak nechápe.Já Ti rozumím,také jsem to zažila.Ten kdo k nám přijel z města na návštěvu tak si liboval jaké je tu ticho,klídek no prostě pohoda.Já jsem ale šlela z toho klidu a samoty.Manžel podnikal a já stále sama,jen úklid a práce na zahradě.Dopadlo to tak,že jsme se rozvedli,dnes bydlím ve městě a jsem šťastná,nevadí mi,že mi pod okny rachotí tramvaje.

Dominicka – 11.1.2009 13:07 [Odpovědět](#)

Ach jo

Já si taky říkám,že bych se tolikrát přestěhovala někam daleko od ruchu,...Uvědomuji si ale,že by mě to vlastně nebavilo.Nakupovat v malé samošce jen to nejnútnejší,potkávat furt ty samé lidi a vyrážet pořád jenom na houby?To není nic pro mě a zdá se,že ani pro vás ne.Bydlím v menším městě a dá se říct,že jsem tam spokojená.Ale představit si,že bych žila v Praze!!! a najednou v nějaké malé vísce,to teda rozhodně nejde a je to docela extrém.Dokud jsou ještě děti malé a potřebují dozor,tak moc řešení není.Já bych být vámi občas uspořádala nějakou „párty“,pozvala své kamarádky z Prahy,nakoupila spoustu dobrého jídla a pití a pořádně to roztočila!Pokud jsou to fakt velké kámošky,tak svou osamělou kamarádku rozhodně nenechají ve stychu,přijedou za vámi a určitě vám poradí mnohem líp než já!!!

Eva (*neregistrovaný*) – 23.2.2009 0:07 [Odpovědět](#)

Znám to

Ahoj Kamilo, souhlasím s tebou, mám ten stejný problém, vloni jsem prodala byt 3+KK po rekonstrukci na sídlišti, který jsem měla za svobodna a řešila jsem stejný problém děti.Chtěla jsem, aby měli každý svůj pokoj a nechtěla jsem jít do otevřeného obyváku, kde není žádné soukromí. Z manželem jsme chtěli RD a tak jsme si ho pořídili, jsem na MD prostě na vesnici

nuda a to není tak malá vesnička, ale máte to pro jít za 2 dny a už nemáte kam jít, je to tady hrůza, zlatý sídliště, opravdu kdo je zvyklí na lidi, tak se to těžko zvládá, utěšovala jsem se, že se to změní až budu chodit do práce a přijedem všichni k večeru, tak nuda už nebude. Jenže manžel mě to tady zhnusil ještě víc tím, že začal dělat před svýma kamarády frajera (je o 14 let mladší jako já), prostě mládě a prodal nás za kamarády, manžel kousek odsud pocházel. Začal se chlubit, půjčovat peníze, přestal chodit do práce nemá zájem na zplácení HÚ, není na úřadě práce je to KATASROFA. Já teď RD musím prodat jít do práce a 2letou dceru dát buď rodičům na hlídání nebo do jeslí, aby nám banka nezebrala střechu nad hlavou. Z blbýho sídliště, kde jsme byli šťastní, jsme šli do krásného RD, kde jsme našli neštěstí, protože to řešíme už rozvodem, mě manžel nepochopil, protože má tady kamarády a chlubil se tím co mu nepatří, korunu do ničeho nedal, on o nic nepříjde. Zkus vydržet třeba až budeš chodit do práce, tak nakonec zjistíš, že je tam fajn. Tak jsem si to říkala sama pro sebe.

Míša (neregistrovaný) – 21.4.2009 15:11 [Odpovědět](#)

to se změní

Zažila jsem to samé na vlastní kůži. Ale dá se to řešit. Já jsem si například vybrečela auto a v tu chvíli už bylo po problému. Vzdálenost 20 km je ujetá za půl hodinky. Jezdila jsem s dcerou za kamarádkama a za babičkama. Domů jsem se vracívala k večeru. Praktikoval jsem to tak, že jsem jeden den obstarala domácnost a druhý den navštěvovala kamarádky. Manžel s tím souhlasil a večer jsem ho nezahrnovala nářky, že se nudím. Když dcerka povyrostla, začala jsem pracovat a pak už jsem se ani nestihla nudit. Takže hlavu vzhůru.

Kamila (neregistrovaný) – 29.4.2009 10:28 [Odpovědět](#)

domek

Jo mám stejný případ. 5 let jsme stavěli barák a dřely od nevidim do nevidim. Přidala se mi k tomu vážná nemoc, která mi obrátila život na ruby. Všechno se točí jen kolem baráku, zahrady. Není pomalu čas na nic jiného. Potom si začnete uvědomovat, že si to do hrobu stejně nevezmete. Byly jsme spokojený v bytě. Děti se tam chtějí vrátit. Nebaví je pořád uklízet a makat jako otrok. Všechno má své pro a proti.

 pinkyska – 8.7.2009 19:48 [Odpovědět](#)

trocha přemýšlení před konáním

Milá Kamilo, mít domek není jen tak. Bydlím na vesnici od narození a nedovedu si představit bydlení v nějaké králíkárně v paneláku. Stejně tak ty jsi nevěděla do čeho jdeš, ale tak nějak si s něčím mohla počítat. Například je jasné, že si budeš muset najít nějaké známé a s návštěvami to bude složité. To všechno ti mělo dojít. Lidi jako ty, by měli zůstat ve svých klecích, protože si nikdy nezvyknete na to, že není supermarket za rohem a podobně. Nehledě na to, že většina starousedlíků vám stejně nepřijme, právě proto jací jste

Jana – 9.7. 2009 12:30 [Odpovědět](#)

Příloha č. 8. Dotazník ke kapitole č.6. – zdroj: Mgr.Petra Puldová: Vliv suburbanizace na změnu sociálního prostředí v zázemí Prahy, Magisterská práce, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PŘF UK, ved. RNDr. Martin Ouředníček Phd., Praha 2006

Příloha 1 Dotazník

DOTAZNÍK

Urbanizační procesy v Pražském městském regionu

Vaše obec patří k rychle rostoucím oblastem v zázemí Prahy. Proto jsme ji vybrali ke sledování změn sociálního prostředí, které s sebou rychlý růst obce přináší. Prosíme Vás, abyste studentům naší fakulty vyplnili následující krátký dotazník. Výsledky budou využity pro výzkumný úkol „Urbanizační procesy v Pražském městském regionu“, který je financován Grantovou agenturou ČR (projekt 403/04/P129) a pro magisterské a disertační práce našich studentů.

Dotazníky jsou anonymní a veškerá data budou použita pouze pro účely výzkumu ve formě sečtených (agregovaných) čísel a tabulek. Prosíme Vás o úplné vyplnění dotazníku. Vaše výpovědi nám velmi pomohou podchytit důležité jevy a procesy, které jsou v naší společnosti relativně nové a málo poznané.

V případě jakýchkoli dotazů nebo připomínek se prosím obraťte na:
RNDr. Martin Ouředníček, Ph.D. (slamak@natur.cuni.cz, tel. 221 951 385)
Petra Puldová (petra.puldova@seznam.cz, tel. 777 614 398)

1. Jaké důvody Vás vedly k přestěhování se do obce v zázemí Prahy? Zaškrtněte prosím tři nejdůležitější. Uveďte také prosím, jestli se naše očekávání naplnila.

a. zlepšení bytových podmínek	Došlo k jejich naplnění?
b. lepší životní prostředí (blízkost přírody)	ano – spíše ano – spíše ne – ne
c. klidnější životní styl	ano – spíše ano – spíše ne – ne
d. bližší vzájemné vztahy v menší obci	ano – spíše ano – spíše ne – ne
e. jiné	ano – spíše ano – spíše ne – ne

2. Podle čeho jste se rozhodoval/i při výběru obce? Zaškrtněte prosím příslušný počet políček tak, že žádné začernění znamená žádný význam a 5 začerněných znamená naopak největší význam.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐	dopravní dostupnost
☐ ☐ ☐ ☐ ☐	přírodní prostředí
☐ ☐ ☐ ☐ ☐	technická infrastruktura
☐ ☐ ☐ ☐ ☐	cena pozemku, domu
☐ ☐ ☐ ☐ ☐	aktuální nabídka
☐ ☐ ☐ ☐ ☐	přítomnost a kvalita školy, školky
☐ ☐ ☐ ☐ ☐	přítomnost služeb
☐ ☐ ☐ ☐ ☐	vztahy mezi obyvateli
☐ ☐ ☐ ☐ ☐	měli jsme v obci přátele
☐ ☐ ☐ ☐ ☐	jiný

3. Kde se setkáváte s ostatními obyvateli obce? Zaškrtněte prosím příslušný počet políček podle intenzity setkávání, přičemž žádné začernění znamená žádný kontakt a 5 začerněných znamená intenzivní kontakt.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐	doma nebo při jejich navštěvování	
☐ ☐ ☐ ☐ ☐	v restauraci nebo hospodě	
☐ ☐ ☐ ☐ ☐	při doprovodu dětí do MŠ nebo ZŠ	
☐ ☐ ☐ ☐ ☐	při jiných aktivitách dětí	Jakých?
☐ ☐ ☐ ☐ ☐	mimo obec	
☐ ☐ ☐ ☐ ☐	jinde	Kde?

4. Jaké jsou vztahy mezi lidmi ve vaší lokalitě? Zaškrtněte prosím možnost, která je nejlépe charakterizuje.

Lidé v mém okolí si vypomáhají (např. hlídání dětí, pomoc s nakupováním, půjčování zahradního nářadí).	a. velmi často (vícekrát týdně) b. často (1 krát týdně) c. občas (2-3 krát měsíčně) d. zřídka (1 krát měsíčně) e. velmi zřídka (několikrát v roce) f. nikdy
Lidé v mém okolí pořádají společná setkání, kam jsou zváni lidé ze sousedství.	a. často (několikrát měsíčně) b. občas (několikrát ročně) c. zřídka (přibližně jednou ročně) d. nikdy
Lidé v mém okolí se navštěvují, ale žádná větší setkání se nepořádají.	a. často (několikrát měsíčně) b. občas (několikrát ročně) c. zřídka (přibližně jednou ročně) d. nikdy
Jestliže nějaký soused není doma, tak mu soused(é) hlídá(jí) dům, zalévají kytky nebo hlídají psa.	a. ano b. občas c. nikdy
Lidé v mém okolí se na ulici zdraví.	a. ano b. občas c. nikdy

5. Jaké je podle Vás soužití nových a starých (původních) obyvatel obce? Zaškrtněte prosím, která z tváří a, b, c, d, e nejlépe odpovídá vašim pocitům. Vaše pocity prosím vysvětlete.

.....

.....

.....

6. Cítíte se jakkoliv izolováni od starousedlíků? Vysvětlíte prosím jak.

- a. ano
- b. ne

.....

.....

.....

7. Odhadněte prosím, kolik lidí ve Vaší obci považujete za své přátele nebo známé? Rozdělte je prosím na starousedlíky a nové obyvatele Vaší obce.

starousedlíci	noví obyvatelé
---------------	----------------

.....	
-------	-------

Jak velkou část všech vašich přátel tvoří?

- a. žádnou
- b. přibližně jednu čtvrtinu
- c. přibližně jednu polovinu
- d. přibližně tři čtvrtiny
- e. všechny

8. Kolik dalších obyvatel obce znáte jménem i příjmením?

.....

9. Jaké životní situace by podle Vás přiměly obyvatele lokality vyvinout společnou iniciativu, která by směřovala k jejímu řešení? Zaškrtněte prosím podle následujících možností.

- a. ano
- b. spíše ano
- c. spíše ne
- d. ne
- e. nedokážu posoudit

Případné záplavy v obci.

a – b – c – d – e

Plánovaná výstavba průmyslového areálu v blízkosti obytné čtvrti.

a – b – c – d – e

Chybějící infrastruktura v obci (např. komunikace, osvětlení).

a – b – c – d – e

Nedostatek příležitostí pro využití volného času.

a – b – c – d – e

10. Vyberte prosím u následujících tvrzení možnost, která nejlépe vystihuje Vaše chování.

Nakupuji v místním obchodě s potravinami.	ano – občas – ne
Moje dítě/děti dochází do místní mateřské školy.	ano – ne – nemám malé děti
Moje dítě/děti dochází do místní základní školy.	ano – ne – nemám školní děti
Využívám služby, které jsou v obci nabízeny.	ano – občas – ne
Navštěvuji místní restauraci/hospodu.	ano – občas – ne
Účastním se na společenských akcích v obci.	ano – občas – ne
Využívám místní spolky (např. cvičení, hasiči).	ano – občas – ne
Využívám místní stavební firmy.	ano – občas – ne
Byl/a jsem na letošním pálení čarodějnic.	ano – ne

11. Podílíte se aktivně na chodu obce nebo máte o něj v budoucnu zájem? Zaškrtněte prosím možnost, která nejlépe vyjadřuje Váš postoj.

Již jsem členem místního zastupitelstva.	ano – ne
Uvažuji o kandidatuře v letošních komunálních volbách.	ano – ne
Účastním se schůzí jednání zastupitelstva obce.	ano – občas – ne
Byl/a jsem u minulých voleb do místního zastupitelstva.	ano – ne – v obci jsem nebydlel/a
Chystám se k letošním volbám do místního zastupitelstva.	ano – ne – nejsem v obci hlášen/a
Podílím se na různých aktivitách v obci.	ano – občas – ne

Upřesněte prosím jakých:

Uvažuji o nějaké aktivitě.	ano – ne
----------------------------	----------

Upřesněte prosím jakých:

Nemám čas nebo mi v tom zabraňuje něco jiného.	ano – ne
--	----------

Nemám zájem.	ano – ne
--------------	----------

12. Kontaktujete vedení obce (či případně iniciujete sami nějakou aktivitu), když si myslíte, že by ve Vaší obci bylo potřeba něco vylepšit? Kolikrát již taková situace nastala?

- a. ano
b. ne situace již krát nastala

13. Jaký pocit byste měli, kdybyste se měli přestěhovat z lokality, v níž bydlíte? Zaškrtněte prosím, která z tváří a, b, c, d, e nejlépe odpovídá vašim pocitům. Vaše pocity prosím vysvětlíte. Vysvětlíte prosím také proč a zda o stěhování v budoucnosti uvažujete.

.....

14. Uveďte prosím místa, kam jezdíte Vy a Váš partner (Vaše partnerka) kvůli následujícím aktivitám. V případě Prahy uveďte také čtvrt'. U políčka služby vyjmenujte prosím dvě, které nejčastěji využíváte. V případě, že aktivitu nevykonáváte, políčko proškrtněte. Zaškrtněte také prosím druh dopravy, kterou využíváte (můžete zaškrtnout i více druhů, například pokud kombinujete osobní automobil a hromadnou dopravu).

Vy

	místo aktivity	druh dopravy
zaměstnání (příp. škola)		auto – hromadná doprava – kolo – pěšky – jiné
nákup potravin		auto – hromadná doprava – kolo – pěšky – jiné
		auto – hromadná doprava – kolo – pěšky – jiné
služby		auto – hromadná doprava – kolo – pěšky – jiné
		auto – hromadná doprava – kolo – pěšky – jiné
praktický lékař		auto – hromadná doprava – kolo – pěšky – jiné
zubní lékař		auto – hromadná doprava – kolo – pěšky – jiné
pravidelné sport		auto – hromadná doprava – kolo – pěšky – jiné
aktivity	zábava	
	kino	
		auto – hromadná doprava – kolo – pěšky – jiné

Váš partner / Vaše partnerka

	místo aktivity	druh dopravy
zaměstnání (příp. škola)		auto – hromadná doprava – kolo – pěšky – jiné
nákup potravin		auto – hromadná doprava – kolo – pěšky – jiné
		auto – hromadná doprava – kolo – pěšky – jiné
služby		auto – hromadná doprava – kolo – pěšky – jiné
		auto – hromadná doprava – kolo – pěšky – jiné
praktický lékař		auto – hromadná doprava – kolo – pěšky – jiné
zubní lékař		auto – hromadná doprava – kolo – pěšky – jiné
pravidelné sport		auto – hromadná doprava – kolo – pěšky – jiné
aktivity	zábava	
	kino	
		auto – hromadná doprava – kolo – pěšky – jiné

15. Uveďte prosím, kde bydlí Vaši rodiče, popř. děti, které s Vámi nesdílí společnou domácnost (nehodící se škrtněte). V případě, že bydlí v Praze, uveďte také prosím čtvrt'.

	obec (čtvrt' v Praze)
rodiče	
rodiče	
děti	
děti	

16. Jaké je Vaše předchozí bydliště? V případě Prahy uveďte také čtvrť. Určete prosím rovněž typ zástavby. V případě, že jste nebydleli společně s partnerem, uveďte prosím obě (původní) bydliště.

obec	a. rodinný dům
čtvrť	b. panelový dům
	c. cihlový bytový dům
	d. jiné
obec	a. rodinný dům
čtvrť	b. panelový dům
	c. cihlový bytový dům
	d. jiné

17. Uveďte prosím obec nebo čtvrť v Praze, kde bydlí 5-9 Vašich nejbližších přátel.

.....

.....

18. Kolik hodin týdně pracujete?

.....

19. Jak dlouho v obci bydlíte?

..... let (případně měsíců)

20. Vyplňte prosím do tabulky vybrané charakteristiky pro všechny členy Vaší domácnosti. U ostatních členů prosím specifikujte Váš vztah (např. syn, dcera, matka).

	Pohlaví	Věk	Nejvyšší dosažené vzdělání			
			základní	středoškolské bez maturity	středoškolské s maturitou	vysoko- školské
Vy						
Váš partner						
Jiný člen						
Jiný člen						
Jiný člen						
Jiný člen						

Děkujeme za Váš čas při vyplňování dotazníku!

V případě, že si Vás výzkum zaujal a přejete si být seznámeni s jeho výsledky, uveďte prosím Vaši emailovou nebo poštovní adresu. Výsledky Vám rádi zašleme.

.....

